รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๘

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย)

	หน้า
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	
๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Primary Health Care) ของคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข	๑
เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม	
๑.๒ รับทราบ เรื่อง การบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. .... (เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศแห่งรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๖))	๒
๑.๓ รับทราบ เรื่อง แจ้งเหตุขัดข้องที่ไม่อาจบรรจุกระทู้ถามเป็นหนังสือเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมได้ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๑ กระทู้	๓
ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม	
รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้	๓
ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔	
ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔	

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ครั้งที่ ๑๘

หน้า

ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔
ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ และ
ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ๔
เพื่อเกษตรกรรมเพื่อกำหนดรายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือ
เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นายชลิต แก้วจินดา เป็นผู้ตั้งถาม
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เลื่อนการพิจารณา)

๓.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง การก่อสร้างทางรถไฟความเร็วสูง ๔
ช่วงบางซื่อ-ดอนเมือง นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ เป็นผู้ตั้งถาม
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (เลื่อนการพิจารณา)

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการโฆษณาตรงและแฝงในสื่อของรัฐ ๔
นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ถามนายกรัฐมนตรี

<u>ผู้อภิปราย</u>

- นายอำพล จินดาวัฒนะ ๖,๑๔
- นายอนุชา นาคาศัย (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) ๗,๑๕

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

กระทู้ถามด้วยวาจาตกไป (ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยว่าตกไป ๑๕
ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๖ วรรคสอง)

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ **ครั้งที่ ๑๘**

หน้า

<u>เรื่องด่วน</u>

๑. ตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕) ๑๖

<u>ผู้อภิปราย</u>

- นายวันชัย สอนศิริ ๑๙,๒๒

๒. ให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐) ๒๒

<u>ผู้อภิปราย</u>

- พลเอก อู้ด เบื้องบน (ประธานคณะกรรมาธิการสามัญ) ๒๔,๒๙
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ๒๕
- นายนัฑ ผาสุข (เลขาธิการวุฒิสภา) ๒๙
- นายกล้านรงค์ จันทิก ๓๐

(ตั้งแต่หน้าที่ ๓๒ – ๓๙ เป็นการประชุมลับ)

- นายจเด็จ อินสว่าง ๔๐

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

๖.๑ ขอให้วุฒิสภาพิจารณาเพื่อมีมติมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย) ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ **ครั้งที่ ๑๘**

หน้า

ผู้อภิปราย

- นายพลเดช ปิ่นประทีป ๔๓,๔๔
- นายจเด็จ อินสว่าง ๔๓,๔๔

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ

ตั้งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง ๔๕

เรื่องด่วน

๓. เลือกกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา (ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๖) (เลื่อนการพิจารณา) ๔๖

๔. ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๒๑ วัน) ๔๗

ผู้อภิปราย

- นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) ๕๐,๙๒
- นายณรงค์ รัตนานุกูล (กรรมาธิการ) ๕๒
- รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม) ๕๖
- นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ๖๐,๙๓

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ครั้งที่ ๑๘

	หน้า
- นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	๖๒
- นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	๖๖
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	๖๘,๙๔,๑๐๕
- นายสมชาย ชาญณรงค์กูล	๗๓
- นายเฉลา พวงมาลัย	๗๖
- พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร	๗๗,๙๗,๑๐๑, ๑๐๒,๑๐๓, ๑๐๔
- นายทรงเดช เสมอคำ	๘๒
- นายอนุศักดิ์ คงมาลัย	๘๓
- นายวิชัย ไชยมงคล (ผู้ชี้แจง)	๘๗,๑๐๕,๑๐๙
- นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ (ผู้ชี้แจง)	๘๙
- นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี (ผู้ชี้แจง)	๙๐,๑๐๖
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๙๘,๙๙,๑๐๐, ๑๐๑,๑๐๒, ๑๐๓,๑๐๔, ๑๐๗
- นายจเด็จ อินสว่าง	๑๐๗,๑๐๘
- นายวันชัย สอนศิริ	๑๐๙,๑๑๐, ๑๑๒

หน้า

๕. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๑๑๓
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จ
ภายใน ๖๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓๖ นับตั้งแต่
วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสมัยสามัญ
ประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๕๑ วัน)

ผู้อภิปราย

- นายนิพนธ์ บุญญามณี (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) ๑๑๖,๑๒๘, ๑๓๓
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช (ประธานคณะกรรมาธิการ) ๑๑๘
- นายเฉลา พวงมาลัย ๑๒๑
- ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี ๑๒๒
- นายสาธิต เหล่าสุวรรณ ๑๒๔
- นายอนุศักดิ์ คงมาลัย ๑๒๕
- นายออน กาจกระโทก ๑๒๗
- นายวันชัย สอนศิริ ๑๓๑
- นางวรารัตน์ อติแพทย์ ๑๓๒,๑๓๓, ๑๓๖

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้น ๑๓๖
เป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว)
คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสพิจารณาเสร็จแล้ว
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๔
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วุฒิสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ครั้งที่ ๑๘

	หน้า
ผู้อภิปราย	
- นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ)	๑๓๘
- นายอำพล จินดาวัฒนะ (กรรมาธิการ)	๑๓๙,๑๔๗, ๑๖๘
- นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ	๑๕๕,๑๕๙
- นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	๑๕๙
- พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	๑๖๒
- พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์	๑๖๔
- นายออน กาจกระโทก	๑๖๖

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา

๕.๑ รายงานประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้า ๑๖๙
(ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑)
(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

ผู้อภิปราย	
- ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (ผู้ชี้แจง)	๑๗๒,๒๐๓
- นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานคณะกรรมาธิการ)	๑๗๗,๑๘๔
- นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม)	๑๗๘
- นายจเด็จ อินสว่าง (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง)	๑๘๖,๑๙๐
- นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	๑๙๐
- นายอนุศักดิ์ คงมาลัย	๑๙๒
- รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช	๑๙๖
- นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	๑๙๙
- นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน	๒๐๒

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ

วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ๒๓๖ คน

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกครับ บัดนี้ มีสมาชิกลงชื่อมาประชุม ๑๔๔ ท่าน ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Primary Health Care) ของคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันอังคารที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔ รับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Primary Health Care) ของคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดให้สมาชิกทุกท่านแล้ว

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกครับ นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม

๑.๒ รับทราบ เรื่อง การบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. .... (เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศแห่งรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๖))

ด้วยคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่วมกับคณะกรรมาธิการการศึกษา ได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. .... ซึ่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๖) จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมเพื่อทราบ โดยร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณาร่วมกันแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดให้ท่านสมาชิกแล้ว

(ที่ประชุมรับทราบ)

๑.๓ รับทราบ เรื่อง แจ้งเหตุขัดข้องที่ไม่อาจบรรจุกระทู้ถามเป็นหนังสือเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมได้ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๑ กระทู้

ด้วยขณะนี้มีกระทู้ถามซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและอนุญาตให้ตั้งกระทู้ถามเป็นหนังสือในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งไม่อาจบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๑ กระทู้ถาม คือ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาเตาเผาศพวัดชำรุดเสียหายจากกรณีการเผาศพผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด – ๑๙) ที่มีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นายวันชัย สอนศิริ เป็นผู้ตั้งถาม ถามนายกรัฐมนตรี จึงขอเรียนแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๒

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔

ซึ่งได้จัดวางไว้ให้สมาชิกตรวจดูก่อนแล้วตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ จะมีสมาชิกท่านใดขอแก้ไขเพิ่มเติมประการใดหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติม ถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภาทั้ง ๕ ครั้ง ดังกล่าว

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ

ท่านสมาชิกครับ ตามระเบียบวาระการประชุมมีกระทู้ถามเป็นหนังสือจำนวน ๓ กระทู้ แต่เนื่องจากรัฐมนตรีผู้ได้รับมอบหมายในการตอบกระทู้ถามที่ ๓.๑.๑ และกระทู้ถามที่ ๓.๑.๓ แจ้งว่าติดภารกิจสำคัญไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามในวันนี้ได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามทั้ง ๒ กระทู้ ออกไปก่อน ในวันนี้จึงเหลือกระทู้ถามเป็นหนังสือจำนวน ๑ กระทู้ ดังนั้น ผมขอกำหนดเวลาในการถามตอบกระทู้ถามไม่เกิน ๒๐ นาที

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการโฆษณาตรงและแฝงในสื่อของรัฐ นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ถามนายกรัฐมนตรี

ประธานวุฒิสภา : วันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ท่านอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มาตอบชี้แจงกระทู้ถามต่อที่ประชุม ขอเชิญท่านรัฐมนตรีเข้าประจำที่ครับ

(รัฐมนตรีเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ ผู้ตั้งกระทู้ถาม ถามได้ ท่านขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) เพื่อประกอบกระทู้ถาม เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ เชิญท่านอำพล จินดาวัฒนะ ครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

- ๒/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายอำพล จินดาวัฒนะ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ขอบพระคุณท่านประธานที่ได้กรุณาบรรจุกระทู้ถาม ของผม ซึ่งได้ตั้งไว้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ ถามท่านนายกรัฐมนตรี ขอบพระคุณท่านประธาน ผ่านไปถึงท่านนายกรัฐมนตรีที่ได้กรุณามอบหมายให้ท่านอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้กรุณามาตอบกระทู้ถาม กระผมได้ตั้งกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาการโฆษณาตรงและแฝงในสื่อของรัฐ สืบเนื่องจากพบว่า มีการโฆษณาที่เข้าลักษณะการโฆษณาทางตรง และอาจจะเป็นเรื่องโฆษณาแฝงในรายการต่าง ๆ ในโทรทัศน์ช่อง ๙ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท) ซึ่งปัจจุบัน คือ เอชดี ๓๐ (HD (30)) ซึ่ง อสมท เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปบริษัทมหาชนจำกัด เป็นกิจการสื่อสารมวลชนภายใต้กำกับของรัฐบาล กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นเป็นที่สนใจของประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งอยู่ภายใต้การบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวข้องกับอำนาจและกฎหมายหลายฉบับ ผมขออนุญาตใช้เพาเวอร์พอยต์ อันนี้เราจะเห็นในหน้าของ อสมท ในช่วงประมาณ ๓ ทุ่ม ปัจจุบันมีหรือไม่ผมไม่แน่ใจ เป็นภาพโฆษณาที่อยู่ในช่วงประมาณต้นปี คือ เป็นการโฆษณาในลักษณะที่มีการใช้พรีเซนเตอร์ (presenter) และโฆษณาลด แลก แจก แถม เป็นการตั้งราคาสินค้าไว้สูง และพูดจาโน้มน้าว ชักจูง ชวนให้ผู้ชมได้สั่งซื้อในเวลาจำกัด เราจะเห็นเรื่องการขายในลักษณะแบบนี้ การขายแบบโฆษณาลด แลก แจก แถมแบบนี้ ไม่ใช่ขายตรงในสื่ออื่น ๆ แต่ประเด็น คือ สื่อของรัฐ แล้วบอกว่าในเวลาจำกัดถ้าสั่งเข้ามาจะได้ราคาพิเศษ ซึ่งแตกต่างกับราคาที่เขาตั้งแบบเทียบกันไม่ได้ จะมีคนส่วนหนึ่งหลงเชื่อแล้วรีบซื้อเป็นการเร่งรีบให้ซื้อในเวลาจำกัด ในขณะเดียวกัน นอกจากรายการที่ผมได้นำเสนอในภาพฉายแล้ว จะมีลักษณะการโฆษณาแฝงที่จัดอยู่ในฉากด้านหลังของพิธีกร พิธีกรทำรายการกันไป จะมีฉากข้างหลังและมีภาพการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ อยู่ในนั้น และในขณะเดียวกัน จะมีการนำสินค้ามาวางไว้ข้าง ๆ และข้างหน้าของพิธีกร พิธีกรจะโฆษณาสินค้านั้นไปด้วยในขณะทำรายการ เป็นการใช้เวลาแฝงกับรายการที่ทำสาระให้กับผู้ชม ในสิ่งเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่ที่มีการควบคุมเวลาการโฆษณา และเกี่ยวข้อง

กับกฎหมายหลายฉบับ เช่น สินค้าบางอย่างอาจจะมีผลกระทบต่อชีวิต ความปลอดภัย และสุขภาพของประชาชน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อีกประเด็น คือ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในสื่อมวลชน ซึ่งเป็นสื่อมวลชนของรัฐ เป็นบริษัทมหาชน แต่เป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในกำกับของรัฐ จึงขออนุญาตกราบเรียนตั้งคำถามท่านนายกรัฐมนตรี ซึ่งท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้กรุณามาตอบ ๓ ข้อ

๑. รัฐบาลได้ทราบถึงปัญหานี้หรือไม่ เข้าข่ายเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๒. รัฐบาลได้แก้ปัญหาเหล่านี้อย่างไร

๓. รัฐบาลได้มีการป้องกันหรือกำกับดูแลไม่ให้เกิดกรณีที่อาจจะทำอะไรที่เป็นการโฆษณาตรงและแฝงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในสื่อของรัฐหรือไม่

ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานถามเป็นกระทู้ ๓ ข้อ ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เรียนเชิญท่านรัฐมนตรีตอบกระทู้ถามครับ

นายอนุชา นาคาศัย (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ที่ได้ตั้งกระทู้ถามอันเป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ของโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจการค้า ซึ่งปัจจุบันนี้โลกของเราเปลี่ยนไปมากในการทำธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในโลกยุคดิจิทัล ช่องทางการค้าขาย เรียกว่าตลาดขายตรงเกิดขึ้นมากมาย มีแพลตฟอร์มต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ไม่เฉพาะช่องทางสื่อโฆษณาของรัฐเท่านั้น ผมในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้พยายามที่จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ในด้านการโฆษณาสินค้า ในด้านสัญญา ในด้านฉลากสินค้า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดำเนินการมาโดยตลอดไม่เฉพาะสื่อของรัฐเท่านั้น แต่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการค้าขายสินค้าในด้านโฆษณาด้วย โดยได้รับเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภค

จำนวน ๖,๙๓๘ ราย ด้านสัญญา จำนวน ๓,๙๓๔ ราย ด้านฉลาก จำนวน ๓,๑๓๗ ราย ด้านธุรกิจขายตรงและตลาดแบบขายตรง จำนวน ๔,๑๐๙ ราย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ผู้บริโภคเป็นที่ยุติจำนวนทั้งสิ้น ๙,๕๐๑ ราย เป็นเงิน ๓๒๕,๙๐๐,๐๐๐ กว่าบาท อยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๘,๖๑๗ เรื่อง ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ไกล่เกลี่ย จำนวน ๒,๓๙๙ เรื่อง ในส่วนนี้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดำเนินการมาโดยตลอด ในส่วนของสื่อของรัฐ รัฐบาลได้ตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าเกี่ยวข้องกับรัฐโดยตรง ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อสมท ที่ท่านผู้ทรงเกียรติได้กล่าวถึงยังเป็นประเด็นสำคัญในเรื่องของการตรวจสอบ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประสานงานกับ อสมท มาโดยตลอด แม้ว่าการดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในอำนาจของหลายหน่วยงาน คือ มีทั้งหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อโทรทัศน์ที่ท่านผู้ทรงเกียรติได้ให้ข้อสังเกตไว้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการโฆษณาอาหารและยา หรือเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัยเป็นกฎหมายเฉพาะที่ยกเว้นในส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค แล้วผู้ที่จะทำการโฆษณาต้องผ่านสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงจะมาทำการโฆษณาได้ นอกเหนือจากนั้นมาถึงการโฆษณา อสมท มีการพิจารณาอีกหลายขั้นตอน ผมคงไม่ได้ลงรายละเอียดให้ท่านเนื่องจากใช้เวลามาก เพราะว่าขั้นตอนในการโฆษณาสินค้าแต่ละชนิดต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนมาก และที่ผ่านมาปี ๒๕๕๙ กสทช. ได้มีคำสั่งระงับการโฆษณาถั่งเช่าอันเป็นการโฆษณาอาหารเสริมเกินจริง เป็นเคส (case) แรกที่เกิดเป็นประเด็นปัญหาถึงขั้นมีการสั่งระงับ นอกจากนั้น อาจจะมีการเตือนและมีการแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคยังมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการโฆษณาอันเนื่องมาจาก

การกระทำของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นอำนาจโดยตรง ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันได้เร่งรัดให้ดำเนินการเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง มีหลายกรณีที่ผมได้สั่งการไปในส่วนของตลาดขายตรง ไม่เฉพาะ อสมท สคบ. ได้ไปดำเนินการตรวจสอบในหลายโรงงาน หลายแหล่งผลิต และหลายธุรกิจการค้าที่เราเข้าไปดำเนินการ ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ในการแก้ปัญหาเหล่านี้มีมิติในการบูรณาการงานคุ้มครองผู้บริโภคที่เกี่ยวกับการโฆษณา หรือการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบประชาชน ในเรื่องนี้ รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตลอด เช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประสานความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งร่วมงานกันเพื่อทำในสิ่งที่เป็นปัญหาที่ท่านผู้ทรงเกียรติตั้งเป็นประเด็นขึ้นมา และมิติด้านการบูรณาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้มีการสนับสนุนการบูรณาการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการโฆษณาที่ผิดกฎหมายหรือการดำเนินการใด ๆ ของผู้ประกอบกิจการในลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค และเยียวยาความเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร ตามที่ผมได้กราบเรียนเบื้องต้นว่า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้จัดการกับปัญหาเหล่านี้มาตลอดและทำงานในมิติที่ค่อนข้างประสบความสำเร็จ ผมคิดว่าภายใน ๑ ปี เรื่องเสร็จเกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีส่วนน้อยมากที่ไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเมื่อมีเรื่องร้องเรียนมาที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

มิติด้านช่องทางร้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการโฆษณาสินค้าและบริการ ในเรื่องนี้รัฐบาลได้เพิ่มช่องทางการร้องเรียนที่เข้าถึงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ เช่น หมายเลข ๑๑๑๑ สายด่วนของรัฐบาล และหมายเลข ๑๑๖๖ สายด่วนของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้ง ช่องทางออนไลน์ของโอซีพีบีคอนเนกต์ (Office of the Consumer Protection Board : OCPB connect) ซึ่งเป็นของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำเป็นฐานข้อมูลสินค้าต่าง ๆ หรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ว่าจะวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างไร มีประวัติอย่างไร มีการกระทำอย่างไร ตลอดจน

รับเรื่องร้องทุกข์และไกล่เกลี่ยทางออนไลน์ได้ด้วย ซึ่งถือว่าเป็นมิติใหม่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และได้รับความสนใจจากพี่น้องประชาชนเป็นอย่างมาก ในส่วนของมาตรการป้องกันที่ส่อไปในทางผิดกฎหมาย กิจการสื่อสารมวลชนภายใต้กำกับของรัฐหรือไม่อย่างไร จากการชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน ทิศทาง และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคเบื้องต้น ในลำดับต่อไปจะขอกล่าวถึงมาตรการป้องกัน คือ

มาตรการที่ ๑ แนวทางการคัดเลือกรายการ ในส่วนของ อสมท คัดเลือกรายการและขั้นตอนการพิจารณาโดยพิจารณาจากคุณภาพรายการ ผู้ผลิตรายการ ประสบการณ์ รวมถึงผู้ดำเนินรายการที่มีประสบการณ์ เนื้อหาในรายการส่วนใหญ่ต้องแฝงด้วยสารประโยชน์ สามารถต่อยอดการสร้างรายได้และต้องดำเนินการตามกฎหมาย ประกาศที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการทำงานของสถานีโทรทัศน์อย่างเคร่งครัด

มาตรการที่ ๒ แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล และตรวจสอบก่อนการออกอากาศ การโฆษณาและการแนะนำสินค้าในรายการจะพิจารณาจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามระเบียบการโฆษณาของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เช่น การนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางสื่อวิทยุ อาหารต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และต้องมีใบคำขออนุญาตให้โฆษณาอาหารทางสื่อทั่วไปหรือเป็นเอกสาร ฆอ. ๑ และต้องครอบคลุมถึงการออกอากาศทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ทั้งนี้ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติสำหรับผู้จัดทำรายการโทรทัศน์ คู่มือเซนเซอร์ (censor) และแนวทางการตรวจสอบการผลิตรายการสดที่มีการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพอื่น ๆ เป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนขั้นตอนการตรวจสอบของผู้บริหารอย่างครบถ้วน

มาตรการที่ ๓ การดำเนินการของสถานี กรณีที่พบว่ามีการกระทำที่อาจขัดต่อกฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยอาจเกิดขึ้นในช่วงการออกรายการสดค่อนข้างมีให้เห็น ซึ่งผู้รับผิดชอบรายการจะรายงานผู้บังคับบัญชา และมีการแจ้งเตือนแก่ผู้ดำเนินรายการ ผู้ประกอบการ เจ้าของผลิตภัณฑ์ ให้ระมัดระวังการให้ข้อมูลเกินกว่าที่สคริปต์

(script) รายการกำหนด และเมื่อได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สถานีจะดำเนินการแจ้งต่อผู้เกี่ยวข้องให้ระงับการออกอากาศทันที

มาตรการที่ ๔ การดำเนินการตามคำสั่ง หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลหากพบว่ามีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง หากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ พบว่าเป็นการกระทำผิดที่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีโทษปรับทางปกครอง มีอัตราสูงสุดไม่เกิน ๕ ล้านบาท และปรับอีกวันละ ๑ แสนบาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

กรณีสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หากเป็นการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ เกี่ยวกับการโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะมีหนังสือแจ้งให้สถานีดำเนินการจ่ายค่าปรับ มีตัวอย่างที่น่าสนใจขอยกตัวอย่าง การซื้อขายสินค้าออนไลน์ในส่วนของช็อปมาเนีย (Shop Mania) ซึ่งเป็นรายการทางช่อง ๙ อสมท เป็นแพลตฟอร์มช็อปปิง (platform shopping) ของคนไทย ภายใต้การบริหารของ อสมท เป็นตลาดแบบตรงตามนิยามของพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ จริงอยู่ ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวอยู่เสมอ และยังไม่พบข้อร้องเรียนใด ๆ ที่เกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มการค้าขายที่กล่าวข้างต้น เราเปิดให้ประชาชนแจ้งเรื่องร้องเรียนและข้อคิดเห็นมายังสถานีผ่านทุกช่องทาง เพื่อรับฟังและพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการค้าขายแบบขายตรงของช็อปมาเนียของช่อง ๙ อสมท แม้แต่ครั้งเดียว แต่สิ่งที่ท่านอำพล จินดาวัฒนะ

สมาชิกวุฒิสภา ได้ตั้งกระทู้ถาม ผมคิดว่ามีหลายส่วนที่รัฐบาลต้องกลับไปพิจารณา รัฐบาลต้องกลับไปลงรายละเอียดในการติดตามในสิ่งที่ท่านอำพล จินดาวัฒนะ ตั้งเป็นข้อสังเกตสำคัญ และอาจเป็นสิ่งที่รัฐบาลอาจจะก้าวไปไม่ถึงในจุดที่เป็นข้อสงสัยของพี่น้องประชาชนหรือจุดที่เป็นข้อสงสัยที่รัฐบาลจำเป็นจะต้องลงรายละเอียดมากกว่าที่เป็นอยู่ ผมคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่พวกเราทุกคนจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากตลาดขายตรงในโลกยุคใหม่ ทั้งช่องทางสื่อออนไลน์ของรัฐบาลหรือสื่อวิทยุโทรทัศน์ของภาครัฐ ตลาดขายตรงในแพลตฟอร์มอื่น ๆ ต้องกราบขอบพระคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ เป็นอย่างยิ่ง ที่ห่วงใยพี่น้องประชาชนในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่ท่านได้กล่าวมา ขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงครับ

- ๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีครับ ท่านอำพล จินดาวัฒนะ มีประเด็นจะพูดอีกครั้งหนึ่ง เชิญครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ : ขอบพระคุณท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอำพล จินดาวัฒนะ ขออนุญาตเติมท้ายนิดเดียวสั้น ๆ ๒ ประเด็น กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรี

ข้อที่ ๑ คือ กระทู้ถามนี้ยื่นไว้ ๔ เดือนแล้ว คงส่งถึงรัฐบาลไม่น้อยกว่า ๓ เดือน และมีเอกสารประกอบ มีเหตุการณ์ชัดเจน สิ่งที่อยากจะขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานไปถึงท่านรัฐมนตรี ฟังท่านชี้แจงแล้วท่านกรุณาช่วยดูกรณีนี้ด้วยเพื่อจะเป็นบรรทัดฐานว่า สรุปแล้วบรรทัดฐานนี้ถูกหรือผิด ทำได้หรือไม่ได้ สิ่งที่ได้ตั้งไว้ในกระทู้ถามเพื่อจะให้สังคมได้สบายใจ ผมเกรงว่ากระทู้ถามจะผ่านไป แต่กรณีแบบนี้เหมือนกับประชาชนเขาร้องเรียน แต่ร้องเรียนผ่านสมาชิกวุฒิสภาเข้ามาสู่สภาเป็นกระทู้แล้ว หากจะกรุณาช่วยติดตามว่า สรุปแล้วโฆษณาแบบนี้ทำได้หรือไม่ ทั้งเรื่องการโฆษณาที่มีการชวนลด แลก แจก แถมแบบนี้ และเป็นโฆษณาแฝงที่อยู่หลังฉากหรืออยู่ที่วิทยากร กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่า ภายในเดือน ๒ เดือนข้างหน้าเราอยากทราบผลสรุปว่ากรณีนี้เป็นอย่างไร เพื่อเป็นบรรทัดฐานของสังคม ไม่ได้ต้องการจะไปจับผิดจับอะไร เฉพาะกรณี ฝากท่านด้วย

ข้อที่ ๒ คือ กรณีสื่อรัฐ การคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องโฆษณาเป็นเรื่องใหญ่ มีประเด็นมากมายที่ท่านได้เรียนถึงงานที่รัฐบาลทำ ได้รับทราบด้วยความยินดี แต่คราวนี้สื่อของรัฐควรจะเป็นหลัก น่าจะมีการตรวจสอบตัวเอง เนื่องจากอยู่ในกำกับของท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ท่านมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และมีกลไกอื่นอยู่ด้วย ถ้าเราจะช่วยทำให้สื่อของรัฐเป็นตัวอย่างของสังคม มีการตรวจสอบตัวเองและหน่วยกำกับกำกับกันเองให้เข้มงวดเพื่อจะเป็นแบบอย่างให้กับสื่ออื่น ๆ ในสังคมจะเป็นเรื่องที่ดีมาก ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรี ๒ ประเด็น ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เรียนเชิญท่านรัฐมนตรีครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายอนุชา นาคาศัย (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : กราบขอบคุณท่านอำพล จินดาวัฒนะ เป็นอย่างสูง สิ่งที่ท่านห่วงใยเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากที่รัฐบาลจำเป็นจะต้องกลับไปวิเคราะห์ตามที่ท่านได้ตั้งข้อสังเกตไว้ เพื่อคลายความสงสัยของสังคมในเรื่องบรรทัดฐานว่าสิ่งที่เกิดขึ้นหรือข้อสังเกตของท่านเป็นความผิดหรือไม่ อย่างใด เพียงใด ให้สังคมได้รับทราบ ผมขอกราบเรียนว่า ในส่วนนี้ผมกำลังจะให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้เข้ามาสู่เรื่องนี้ และประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อีกหน่วยงานหนึ่ง เพื่อที่จะทำให้เกิดคำตอบที่ชัดเจนขึ้นในสังคมตามที่ท่านได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ในส่วนของ สคบ. ในเรื่องการขายตรงผมได้เคยให้นโยบายไว้ว่าการค้าขายแม้กระทั่ง ๑๐๐ บาท ถ้าหากคำนวณ ๑ ล้านคน เป็น ๑๐๐ ล้านบาท อย่าคิดว่าเป็นเงินน้อย ถ้าเรามองว่าเป็นผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นเงินจำนวนมาก ซึ่งล่อตาล่อใจให้กับผู้ที่คิดไม่ดีในการที่จะทำการค้าขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสิ่งที่ท่านบอก ลด แลก แจก แถมจำนวนมาก เงิน ๒,๐๐๐ บาท ถ้า ๑ ล้านคน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการค้าขายที่เป็นเงินก้อนโตล่อใจให้กับผู้ที่จะประกอบธุรกิจให้ดำเนินธุรกิจเพื่อการขายได้เพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบหรือผลเสียหายที่เกิดขึ้น ผมจะนำข้อสังเกตของท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อของรัฐจำเป็นจะต้องทำเป็นแบบอย่าง กลับไปดำเนินการเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมตามที่ท่านตั้งข้อสังเกตไว้ ขอบคุณมากครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณท่านอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นอย่างมาก จบการพิจารณากระทู้ถามเป็นหนังสือ

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

ท่านสมาชิกครับ วันนี้ตามระเบียบวาระการประชุมมีกระทู้ถามด้วยวาจาจำนวน ๑ กระทู้ คือ กระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชย และค่าบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถาน พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เป็นผู้ตั้งถามถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

ในการตอบกระทู้ถามติดภารกิจไม่สามารถมาตอบในวันนี้ได้ จึงทำให้กระทู้ถามดังกล่าวเป็นอันตกไป ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๖ วรรคสอง ทั้งนี้ หากสมาชิกประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทู้ถามด้วยวาจาท่านสามารถเสนอใหม่ได้ เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป

เรื่องด่วน

๑. ตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (ตามข้อบังคับข้อ ๑๐๕)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ด้วยคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ให้ได้จำนวนกรรมการที่จะพึงมีในแต่ละด้าน และให้เสนอรายชื่อดังกล่าวไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ เสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ปรากฏผลตามบัญชีรายชื่อในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. ด้านกิจการกระจายเสียง คือ พลอากาศโท ดอกเตอร์ธนพันธุ์ หร่ายเจริญ

๒. ด้านกิจการโทรทัศน์ คือ ศาสตราจารย์ดอกเตอร์พิรงรอง รามสูต

๓. ด้านกิจการโทรคมนาคม คือ นายกิตติศักดิ์ ศรีประเสริฐ

๔. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค คือ ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์สรณ บุญใบชัยพฤกษ์

๕. ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน คือ นายต่อพงศ์ เสลานนท์

๖. ด้านอื่น ๆ ที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. ดังนี้

(๑) ด้านกฎหมาย คือ ร้อยโท ดอกเตอร์ธนกฤษฎ์ เอกโยคยะ

(๒) ด้านเศรษฐศาสตร์ คือ รองศาสตราจารย์ดอกเตอร์ศุภัช ศุภชลาศัย

รายละเอียดและประวัติโดยย่อของผู้สมควรได้รับเลือกปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดไว้ให้สมาชิกทุกท่านแล้ว

โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕ กำหนดว่า “เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้วุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป” ดังนั้น

เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕ ผมจึงขอหารือที่ประชุมว่า จะเห็นสมควรให้ตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังกล่าวจำนวนกี่คน เชิญท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

- ๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ขอเสนอตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ท่านวันชัย สอนศิริ เสนอตั้งคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๐๖ กำหนดให้ “การตั้งกรรมาธิการสามัญตามข้อ ๑๐๕ ให้เลือกจากสมาชิกที่คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเสนอชื่อ มีจำนวนสามคน จำนวนที่เหลือให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาเสนอจากกรรมาธิการคณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน” ดังนั้น องค์ประกอบของคณะกรรมาธิการสามัญคณะนี้จึงเป็นไปตามข้อบังคับ ขอเชิญสมาชิกเสนอรายชื่อกรรมาธิการ เชิญท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังนี้

๑. นายจรินทร์ จักกะพาก

๒. นายเจตน์ ศิรธรานนท์

๓. พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

๔. ว่าที่ร้อยตรี เชิดศักดิ์ จำปาเทศ

๕. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม

๖. นายนิพนธ์ นาคสมภพ

๗. พลเอก บุญธรรม โอริส

๘. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล

๙. พลเอก วลิต โรจนภักดี

๑๐. นายวันชัย สอนศิริ

๑๑. พลตำรวจโท วิบูลย์ บางท่าไม้

๑๒. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง

๑๓. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์

๑๔. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย และ

๑๕. พลเอก อู้ด เบื้องบน

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ท่านวันชัย สอนศิริ เสนอชื่อกรรมาธิการ รวม ๑๕ ท่าน ครบแล้ว มีสมาชิกจะเสนอรายชื่อกรรมาธิการท่านใดอีกหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบรายชื่อกรรมาธิการที่เสนอมา ๑๕ คน ตามนี้ เชิญเลขาธิการอ่านรายชื่อกรรมาธิการครับ

นายนัฑ ผาสุข (เลขาธิการวุฒิสภา) : รายชื่อคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน ดังนี้

๑. นายจรินทร์ จักกะพาก
๒. นายเจตน์ ศิรธรานนท์
๓. พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
๔. ว่าที่ร้อยตรี เชิดศักดิ์ จำปาเทศ
๕. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม
๖. นายนิพนธ์ นาคสมภพ
๗. พลเอก บุญธรรม โอริส
๘. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
๙. พลเอก วลิต โรจนภักดี
๑๐. นายวันชัย สอนศิริ
๑๑. พลตำรวจโท วิบูลย์ บางท่าไม้
๑๒. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง
๑๓. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์
๑๔. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย และ
๑๕. พลเอก อู้ด เบื้องบน

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปผมขอหารือเรื่องกำหนดเวลาที่คณะกรรมาธิการสามัญคณะนี้จะพิจารณา เชิญท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ขอเสนอกำหนดเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการสามัญคณะนี้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่สภามีมติตั้ง ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกครับ ท่านวันชัย สอนศิริ เสนอกำหนดเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการสามัญคณะนี้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมมีมติตั้ง มีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบตามนี้ จบการพิจารณาเรื่องด่วนที่ ๑

เรื่องด่วน

๒. ให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)

ประธานวุฒิสภา : ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ บัดนี้คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้จัดทำรายงานมาเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

รายละเอียดปรากฏตามรายงานส่วนที่ ๑ ที่ได้จัดวางให้สมาชิกทุกท่านแล้ว ขอเชิญคณะกรรมาธิการสามัญเข้าประจำที่

(คณะกรรมาธิการสามัญเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : เรียนเชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการสามัญแถลงต่อที่ประชุมครับ

- ๖/๑

พลเอก อู้ด เบื้องบน (ประธานคณะกรรมาธิการสามัญ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพและท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผม พลเอก อู้ด เบื้องบน ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอกราบเรียนต่อที่ประชุมให้ทราบว่า

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นายทรงศัก สายเชื้อ ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมีกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญ ซึ่งจะครบกำหนดในวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ และต่อมาคณะกรรมาธิการสามัญได้ขอขยายระยะเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วัน ที่ประชุมวุฒิสภามีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมาธิการสามัญเสนอในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๙/๒๕๖๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ซึ่งจะครบกำหนดในวันเสาร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๔ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการสามัญได้ดำเนินการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นายทรงศัก สายเชื้อ เสร็จเรียบร้อยแล้ว มีกรรมาธิการสามัญตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาบุคคลผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

๑. พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง ได้ให้ข้อสังเกตว่า การบันทึกเหตุผลของการพิจารณาคัดเลือกสรุปแต่เพียงว่ามีความเหมาะสม

๒. นางดวงพร รอดพยาธิ์ ได้ให้ข้อสังเกตว่า คุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าซึ่งกำหนดว่าต้องไม่น้อยกว่า ๕ ปี มีความยาวนานมาก โดยผลการดำเนินการ ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของ

คณะกรรมาธิการสามัญได้ระบุรายละเอียดไว้ในเอกสารรายงานของคณะกรรมาธิการสามัญ ในส่วนที่เปิดเผย ปรากฏในหน้าที่ ๕ และหน้าที่ ๖ ซึ่งได้แจกจ่ายให้แก่สมาชิกวุฒิสภาแล้ว

กระผมขอกล่าวสั้น ๆ ว่า มีบุคคล ๓ หน่วยงาน ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในเรื่องระยะเวลา คือ ๑. ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ๒. ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ และ ๓. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของสถานศึกษา ๒ สมัยขึ้นไป

คณะกรรมาธิการสามัญจะขอชี้แจงข้อสรุปผลการดำเนินการ ซึ่งจัดทำเป็นรายงานลับตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๐ วรรคสอง ท่านประธานที่เคารพ ก่อนจะนำเสนอรายงานลับต่อที่ประชุม คณะกรรมาธิการสามัญขอให้มีการประชุมวุฒิสภาเป็นการลับตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๒ วรรคสอง จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปจะเป็นการอภิปรายของท่านสมาชิกในส่วนของรายงานเปิดเผยของคณะกรรมาธิการสามัญ มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายขอเชิญแสดงตน

ผมมีข้อสังเกตจากรายงานของคณะกรรมาธิการสามัญชุดนี้ เกี่ยวกับเรื่องกระบวนการสรรหา เช่น คุณสมบัติ อายุของการดำรงตำแหน่ง วิธีการสรรหา เรื่องเหล่านี้น่าจะได้มีการทำให้เป็นมรรคผล คือ ผมคิดว่าคณะกรรมาธิการสามัญน่าจะทำบันทึกที่ท่านกรรมาธิการสามัญมีข้อเสนอใด ๆ ที่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องกระบวนการสรรหา กระบวนการจัดการในการได้มาซึ่งบุคคล ตามที่องค์กรอิสระเสนอไปยังคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา เรื่องเหล่านี้จะได้ไม่หายไป เชิญพลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอบคุณท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตท่านประธานใช้เวลาพอสมควรเพื่อจะอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการสรรหา สืบเนื่องจากผมได้ศึกษาเอกสารและได้ศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว ผมยังสงสัยเรื่องกระบวนการสรรหากรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินในครั้งนี้

ไม่ทราบว่าคำอภิปรายและคำถามของผมจะอยู่ในกรอบที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการสามัญ ท่านพอจะตอบได้หรือไม่ หรืออาจจะเป็นฝ่ายเลขานุการ หรือผู้ใดก็แล้วแต่ ช่วยกรุณาชี้แจง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ในเรื่อง กระบวนการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วยบุคคล ผมแยกแยะแล้วมีทั้งหมด ๙ ท่าน ให้มีประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ และให้มี กรรมการอื่น ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร และผู้แทนที่องค์กรอิสระเลือกเข้ามา คำว่า “ผู้แทนที่องค์กรอิสระ เลือกเข้ามา” ตามรัฐธรรมนูญ มีองค์กรอิสระทั้งหมด ๕ องค์กร ประกอบด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นต้น ในรายชื่อ คณะกรรมการสรรหาทั้ง ๕ ท่าน มีหน้าที่ไปเลือกผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมาเป็นกรรมการผู้ตรวจการ แผ่นดิน ปรากฏว่ามีรายชื่อเพียง ๗ ท่าน ผมอ่านเอกสารที่ฝ่ายเลขานุการทำมา ได้ข้อมูลรายละเอียดหยาบ ๆ เท่านั้นว่า มีทักท้วงไปว่าให้ส่งรายชื่อมาให้ครบภายใน ๒๐ วัน นับจากวันที่ฝ่ายเลขานุการได้รับเรื่อง ปรากฏว่ามีอยู่ ๒ หน่วยงาน หรือ ๒ องค์กร ผมจำเป็น ต้องอภิปรายในช่วงนี้ที่ไม่ใช่เป็นการประชุมลับ เพื่อท่านใดรับฟังอยู่อาจจะต้องมีการชี้แจง ในภายหลัง มีอยู่ ๒ หน่วยงาน คือ กกต. และ ป.ป.ช. ๒ หน่วยงานนี้ ได้รับคำทักท้วงจาก ฝ่ายเลขานุการไปแล้ว ในที่สุดจบเรื่องแล้วท่านตอบมาว่าท่านยังไม่สามารถดำเนินการเสนอชื่อ บุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินภายในระยะเวลาตามที่กฎหมาย กำหนดได้ เรื่องนี้ถ้าดูว่าเป็นเรื่องเล็กก็เป็นเรื่องเล็ก แต่ถ้าดูว่าเป็นเรื่องใหญ่แล้วเป็นเรื่องใหญ่มาก การคัดเลือกสรรหากรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินหรือองค์กรอิสระนั้น กฎหมายออกแบบให้มี กรรมการสรรหา และบางหน่วยงานหรือองค์กรมีลักษณะการไขว้กันไปมา กฎหมายนี้เกิดขึ้น ในสมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ผมพยายามไปศึกษาเจตนารมณ์ของกฎหมายปรากฏว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑

ขออนุญาตอ่านเร็ว ๆ “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔)” อันนี้คือ กรณีตาม (๔) “มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใดหรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่” เจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นอย่างนั้น ผมศึกษาอ่านกฎหมายหลายฉบับ ในกรณีที่บอกว่า กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ กฎหมายจะเขียนจบไว้แค่นั้นว่า ไม่ว่าด้วยเหตุใด ถ้ากรรมการสรรหาต่าง ๆ เหล่านั้นมีอยู่เท่าไรให้มีอยู่เท่านั้น ----------

- ๗/๑

แต่กฎหมายฉบับนี้ท่านเขียนไว้ว่า ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ คีย์เวิร์ด (keyword) สำคัญ คือ คำว่า “ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนได้” คำว่า “ไปพลางก่อนได้” ท่านจะไปพลางก่อนแค่ไหน กฎหมายไม่ได้เขียนไว้ แต่โดยความเข้าใจของผม ผมเข้าใจว่าคำว่า “ไปพลางก่อนได้” น่าจะทำไปจนถึงกระบวนการสุดท้ายถ้ามีการสรรหา กรรมการสรรหาควรจะต้องครบ เพราะฉะนั้น ผมอยากได้คำตอบว่าเหตุใด คณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงไม่ได้ส่งผู้แทนเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ มิฉะนั้น จะเกิดบรรทัดฐานว่าในอนาคตถ้ากรรมการสรรหาไม่ครบ ท่านปล่อยไป และไม่มีการชี้แจงเหตุผลใด แต่กฎหมายเขียนไว้ว่า ให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนได้ หมายความว่า ก่อนที่กรรมการสรรหาจะมารวมกันทั้งหมดครบ ๙ ท่าน เป็นผู้แทนเพื่อเลือกกรรมการองค์กรอิสระจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือองค์กรใดก็แล้วแต่ ขั้นตอนนั้นท่านจะต้องครบ ไม่ใช่ไปพลางก่อนได้ จนในที่สุดเลือกชื่อท่านทรงศักดิ์ สายเชื้อ มาให้เราแล้ว คณะกรรมการสรรหายังมีอยู่ ๗ ท่าน จากที่ควรจะมี ๙ ท่าน ผมไม่ทราบว่ากระบวนการนี้ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะเรื่องนี้ผมไม่ทราบว่าเคยเกิดขึ้นหรือไม่ ถ้าใครมีข้อมูลตรงนี้ช่วยกรุณาชี้แจงด้วย ความเข้าใจของผม คณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรจะส่งรายชื่อกรรมการสรรหา เพราะกรรมการสรรหานี้ยังมีวาระอยู่ ยังไม่จบ ยังไม่ล้มไป เพราะในวรรครองสุดท้ายบอกว่า “กรรมการสรรหาอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่” จนกว่าจะมีการเลือกผู้ตรวจการแผ่นดินใหม่ท่านถึงจะหมดวาระ แต่ขณะนี้ยังไม่หมด เพราะฉะนั้น ช่วยกรุณาให้คำตอบและชี้แจงด้วย เพื่อไม่ให้เป็นบรรทัดฐานต่อไปในอนาคต จะกลายเป็นว่า กรรมการสรรหานั้นมีครบหรือไม่ครบก็ได้ มีเท่าไรก็ได้อย่างนั้นหรือไม่ ขอให้เกินกึ่งหนึ่งก็ใช้ได้หรือไม่ ซึ่งผมไม่เห็นด้วย ขออนุญาตท่านประธาน ขอขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ถามคณะกรรมาธิการสามัญก่อน และท่านอื่นอาจจะตอบได้ เชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการสามัญตอบในประเด็นที่ พลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม ถามครับ

พลเอก อู้ด เบื้องบน (ประธานคณะกรรมาธิการสามัญ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ในขั้นตอนการสรรหานี้คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว ผมไม่แน่ใจว่าจะเป็นการผิดข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ เพราะว่าเลขานุการของคณะกรรมการสรรหาเป็นบุคคลเดียวกันกับท่านเลขาธิการวุฒิสภา และท่านอยู่ในที่ประชุมด้วย ไม่ทราบว่าจะขออนุญาตท่านประธานให้ท่านเลขาธิการวุฒิสภาชี้แจงได้หรือไม่

ประธานวุฒิสภา : น่าจะได้ครับ เพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการสรรหา ซึ่งผมได้เสนอไปแล้วว่าคณะกรรมาธิการสามัญหรือสมาชิกที่ทราบหรือตั้งประเด็นปัญหา เช่น พลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม น่าจะนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ คือ ผมเห็นปัญหาบางอย่างเหมือนกับท่าน และผมเรียนว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เขียนไว้อย่างนั้น กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจึงต้องเขียนไปตามที่เป็นอย่างนั้นในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา ผมตอบสั้น ๆ อย่างนี้ เชิญท่านเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสรรหาช่วยชี้แจงครับ

นายนัฑ ผาสุข (เลขาธิการวุฒิสภา) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายนัฑ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา ในส่วนที่ผมได้รับผิดชอบเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา ในขั้นตอนการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา กรรมการสรรหาโดยตำแหน่งจะมีประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนกรรมการอื่น ๆ จะมาจากองค์กรอิสระ

ที่เกี่ยวข้อง ถ้าเป็นกรณีนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ประเด็นสำคัญ คือ ที่หายาก เราได้พยายามประสานงานไปยังองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องแล้ว คือ ในเรื่องคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นกรรมการ ในกฎหมายนี้ได้กำหนดไว้ว่า "จะต้องเป็นบุคคลที่รับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี" ซึ่งอันนี้เป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรอิสระต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะหากรรมการมาเป็นกรรมการสรรหาได้ เมื่อเป็นอย่างนี้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการได้กำหนดไว้ว่า ถ้ากรรมการเท่าที่มีอยู่มีเท่าไรก็สามารถที่จะทำหน้าที่ไปได้ อันนี้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติทุกประการ และคำว่า "พลางก่อน" อย่างที่ท่านได้มีข้อสังเกตก็ทำไปพลางก่อน ถ้าท่านสามารถที่จะหาบุคคลมาเป็นกรรมการสรรหาเพิ่มเติมได้เมื่อไรก็เข้าปฏิบัติหน้าที่ได้เมื่อนั้น แต่ที่ผ่านมาจะสรรหาเสร็จสิ้นไปเสียก่อน ไม่สามารถสรรหาหรือหากรรมการสรรหาเข้ามาในสัดส่วนขององค์กรอิสระนั้นได้ เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ คือ ติดขัดในเรื่องคุณสมบัติที่กำหนดไว้สูง ไม่สามารถหาบุคคลมาเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนขององค์กรอิสระนั้นได้ อันนี้เป็นประเด็นปัญหาที่คณะกรรมการสรรหาได้มีการปรึกษาหารือและพิจารณามาโดยตลอด ขออนุญาตกราบเรียนครับ

ประธานวุฒิสภา : ผมขออนุญาตเรียนเชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ช่วยชี้แจงในประเด็นนี้เล็กน้อยว่า ท่านเคยพิจารณามีการร้องเรียนหรือมีการนำเรื่องนี้ไปปรึกษาหรือไม่ เสร็จแล้วเราจะได้เดินหน้าเรื่องอื่นต่อไปครับ

นายกล้านรงค์ จันทิก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายกล้านรงค์ จันทิก ประธานคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ต้องกราบเรียนว่าประเด็นนี้ยังไม่เคยมีเรื่องเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าพิจารณาจากกฎหมายแล้วคงจะเป็นไปตามที่ท่านเลขาธิการวุฒิสภาได้ชี้แจงว่าเป็นไปตามกฎหมายอย่างนั้น แต่ถ้าจะให้ศึกษาอย่างไรก็ส่งมาให้คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะได้ดำเนินการศึกษาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ผมเห็นว่าที่เราอภิปรายกันวันนี้ ถึงแม้จะออกไปนอกเรื่องจากการพิจารณาให้ความเห็นชอบ แต่เป็นประเด็นสำคัญ และท่านประธานคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญพร้อมที่จะรับฟังปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น พลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม คงจะได้เสนอเรื่องนี้ อย่าทิ้งไปเสีย เพราะว่าเป็นปัญหาจริง ๆ แต่เป็นปัญหาระดับสูง ต้องแก้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ มีเรื่องอื่น ๆ อีกหรือไม่ หรือท่านใดจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ในส่วนเปิดเผยคงไม่มีแล้ว ขอปิดการอภิปรายในส่วนของรายงานเปิดเผยของคณะกรรมาธิการสามัญครับ

- ๘/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปเป็นการประชุมโดยเปิดเผย ท่านสมาชิกครับ โดยที่มาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า “การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ” ดังนั้น การให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดินจึงต้องกระทำเป็นการลับ ซึ่งมติที่ประชุมวุฒิสภาในการให้ความเห็นชอบจะต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ปัจจุบันมีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๕๐ คน ดังนั้น คะแนนเสียงที่จะให้ความเห็นชอบต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง คือ ๑๒๕ คะแนนขึ้นไป สำหรับวิธีการออกเสียงลงคะแนนลับในการให้ความเห็นชอบผู้ตรวจการแผ่นดิน ผมขอเสนอต่อที่ประชุมว่า ผมขอกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนลับโดยการใช้บัตรออกเสียงลงคะแนนลับตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๖๙ (๒) จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ผมขอดำเนินการตามนี้ครับ ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนที่จะมีการออกเสียงลงคะแนนลับว่าจะให้ความเห็นชอบผู้ตรวจการแผ่นดินหรือไม่ครับ

นายจเด็จ อินสว่าง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ เนื่องจากบัตรชำรุด ขออนุญาตแสดงตนครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ บันทึกไว้เป็นองค์ประชุม ชั้นบนมี ๖ ท่าน ผมขอทราบองค์ประชุมครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๑๖๒ คน)

ประธานวุฒิสภา : จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๖๒ บวกข้างบน ๖ และท่านจเด็จ อินสว่าง อีก ๑ เป็น ๑๖๙ ท่าน ครบองค์ประชุม ต่อไปจะเป็นการลงคะแนนลับ ผมขออธิบายผมจะให้เจ้าหน้าที่แจกบัตรออกเสียงลงคะแนนลับให้แก่ท่านสมาชิก ในซองสีน้ำตาลมีบัตรออกเสียง

ลงคะแนนลับจะเป็นสีฟ้ามีช่องเดียว คือ นายทรงศัก สายเชื้อ ดังนั้น กติกาเดิม ให้ความเห็นชอบให้เขียนเครื่องหมาย ถูก ไม่ให้ความเห็นชอบให้เขียนเครื่องหมาย กากบาท ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย วงกลม ห้ามเขียนชื่อ หมายเลข หรือข้อความอื่นใดนอกจากเครื่องหมายในบัตร มิฉะนั้นจะเป็นบัตรเสีย และห้ามนำบัตรออกเสียงลงคะแนนลับออกนอกห้องประชุม ต่อไปผมจะให้เจ้าหน้าที่นำบัตรลงคะแนนลับส่งให้ท่านสมาชิก เชิญเจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งบัตรและรอรับบัตรจากท่านครับ

(เจ้าหน้าที่ได้นำซองใส่บัตรออกเสียงลงคะแนนลับผู้ได้รับการเสนอชื่อ แจกให้แก่สมาชิกในที่ประชุมโดยทั่วกัน)

ประธานวุฒิสภา : สำหรับกรรมการนับคะแนน ประกอบด้วย

๑. พลตำรวจโท พิสัณห์ จุลดิลก

๒. พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร

๓. พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ

๔. นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา

๕. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา

ท่านสมาชิกได้ลงเครื่องหมายในบัตรออกเสียงคะแนนลับเรียบร้อยแล้ว ใส่ซองสีน้ำตาลส่งคืนให้แก่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจนับบัตรออกเสียงลงคะแนนลับทั้งหมดก่อนครับ

(เจ้าหน้าที่ได้รับซองใส่บัตรออกเสียงลงคะแนนลับจากสมาชิกแล้วนำมาใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้ในที่ประชุมเพื่อทำการตรวจนับคะแนนเสร็จแล้วเสนอผลต่อประธานวุฒิสภา)

ประธานวุฒิสภา : มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ออกเสียงลงคะแนนหรือยังไม่ส่งคืนบัตร กรุณายกมือขึ้นครับ เจ้าหน้าที่จะได้ไปรับ ปิดการลงคะแนนครับ ขอเชิญกรรมการตรวจนับคะแนนเข้าประจำที่หน้าบัลลังก์ครับ

(กรรมการตรวจนับคะแนนเข้าประจำที่)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปอนุญาตให้มีการถ่ายภาพในห้องประชุมได้แล้วครับ เชิญคณะกรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการ

ท่านสมาชิกครับ ในระหว่างการตรวจนับคะแนน ผมขอปรึกษาที่ประชุมจะนำเรื่องอื่นขึ้นมาพิจารณาในระหว่างการนับคะแนน ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๗๓ ทั้งนี้ จะขอยกระเบียบวาระที่ ๖.๑ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องลงมติ และระเบียบวาระที่ ๗ ซึ่งเป็นเรื่องการตั้งกรรมาธิการแทนตำแหน่งที่ว่างขึ้นมาพิจารณาก่อน มีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ผมขอดำเนินการตามนี้ครับ

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

๖.๑ ขอให้วุฒิสภาพิจารณาเพื่อมีมติมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

ประธานวุฒิสภา : โดยที่คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้มีมติมิให้มีการเปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

และมิให้เปิดเผยรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดให้ท่านสมาชิกแล้ว

ท่านสมาชิกครับ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๙ วรรคหก บัญญัติว่า “ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเปิดเผยบันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมาธิการให้ประชาชนทราบ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี มีมติมิให้เปิดเผย” เมื่อคณะกรรมาธิการสามัญมีความประสงค์ที่จะมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับ ดังนั้น จึงต้องขอมติจากที่ประชุม ก่อนลงมติผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อน เชิญท่านสมาชิกเสียบบัตรลงคะแนนและกดปุ่มแสดงตน เป็นขั้นตอนการตรวจสอบองค์ประชุม ข้างบนมี ๗ ท่าน

นายพลเดช ปิ่นประทีป : กระผม นายพลเดช ปิ่นประทีป หมายเลข ๑๒๐ ครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านพลเดช ปิ่นประทีป อีก ๑ ท่าน เป็น ๘ ท่าน

นายจเด็จ อินสว่าง : กระผม นายจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ ขอแสดงตนครับ

ประธานวุฒิสภา : ข้างบนด้วย รวมเป็น ๑๒ ท่าน ท่านสมาชิกท่านอื่นกรุณาเสียบบัตรลงคะแนนและกดปุ่มแสดงตน ขอทราบองค์ประชุมครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๑๘๐ คน)

ประธานวุฒิสภา : ผู้เข้าร่วมประชุม ๑๘๐ บวก ๑๒ ข้างบน รวมเป็น ๑๘๙

ต่อไปขอถามมติ สมาชิกท่านใดเห็นสมควรมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการกดปุ่ม เห็นด้วย สมาชิกท่านใดเห็นสมควรให้เปิดเผยกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย สมาชิกท่านใดประสงค์งดออกเสียงกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญท่านสมาชิกลงคะแนนครับ

นายพลเดช ปิ่นประทีป : กระผม นายพลเดช ปิ่นประทีป หมายเลข ๑๒๐ เห็นด้วยครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านพลเดช ปิ่นประทีป หมายเลข ๑๒๐ เห็นด้วย บวก ๑ ครับ

นายจเด็จ อินสว่าง : กระผม นายจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ เห็นด้วยครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านจเด็จ อินสว่าง บวก ๑ เห็นด้วย ข้างบนมี ๑๐ ท่าน เห็นด้วย ปิดการลงคะแนน ขอทราบมติครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๑๘๑ คะแนน ไม่เห็นด้วย ไม่มี)

ประธานวุฒิสภา : ผู้เข้าร่วมประชุม ๑๘๖ ข้างบน ๑๐ และข้างล่างที่แสดงตนอีก ๒ รวมเป็น ๑๙๘ มติที่ประชุมเห็นด้วย ๑๘๑ บวก ๑๒ เป็น ๑๙๓ ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๓ ไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน จบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๖.๑

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ

ตั้งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล แทนตำแหน่งที่ว่าง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ด้วยประธานคณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล คือ พลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ มีหนังสือแจ้งว่า เนื่องจากตำแหน่งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการว่างลง ๑ ตำแหน่ง ในการนี้ ประธานคณะกรรมาธิการจึงขอให้ที่ประชุมตั้ง นายอมร นิลเปรม เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล แทนตำแหน่งที่ว่าง มีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ เป็นอันจบการพิจารณา ระเบียบวาระที่ ๗ ต่อไปเป็นเรื่องด่วนที่ ๓

เรื่องด่วน

๓. เลือกกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา

(ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๖)

ท่านสมาชิกครับ สำหรับเรื่องนี้เนื่องจากเพิ่งได้รับแจ้งเรื่องการเลือกสมาชิกผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภาจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะต้องมีขั้นตอนการเสนอรายชื่อบุคคลก่อนเพื่อให้ที่ประชุมเลือก จึงยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการในวันนี้ได้ ผมขอปรึกษาที่ประชุมเพื่อขอเลื่อนเรื่องนี้ออกไปเลือกในวันพรุ่งนี้ คือ วันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ ทั้งนี้ ผมขอให้สมาชิกที่ประสงค์จะเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา ๒ ประเภทด้วยกัน ประเภทที่ ๑ ประเภทสมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ----------

- ๑๒/๑

ซึ่งที่ประชุมจะต้องเลือก จำนวน ๓ คน และประเภทที่ ๒ บุคคลผู้เคยเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งที่ประชุมจะต้องเลือก จำนวน ๒ คน ดังนั้น ขอให้ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะเป็นกรรมการ หรือจะเสนอรายชื่อตามประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ เป็นกรรมการ ขอให้เสนอรายชื่อดังกล่าวต่อเลขาธิการวุฒิสภาตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ของวันพรุ่งนี้ ถ้าเป็นกรณีรายชื่อบุคคลผู้เคยเป็นอดีตสมาชิกวุฒิสภาที่จะเสนอ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่ถูกเสนอชื่อด้วย จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบตามนี้ สำหรับท่านสมาชิกที่ประสงค์จะเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภาทั้ง ๒ ประเภท สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้วางแบบฟอร์มสำหรับการเสนอรายชื่อให้แก่สมาชิกทุกท่านแล้ว ท่านสามารถส่งแบบฟอร์มกับเจ้าหน้าที่ในห้องประชุมหรือส่งที่จุดลงทะเบียนหน้าห้องประชุมได้

๔. ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ....

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

(เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๒๑ วัน)

ประธานวุฒิสภา : ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมายังวุฒิสภา เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติมาถึงวุฒิสภา ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมายังวุฒิสภา เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ จะสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๒๑ วัน

ในวันนี้คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เข้าร่วมประชุมในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอเชิญท่านรัฐมนตรีเข้าประจำที่ครับ

(รัฐมนตรีเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : ในการนี้ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๑. นายวิชัย ไชยมงคล	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๒. นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๓. นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี	ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข กองกฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๒ ขอเชิญเลขาธิการวุฒิสภาอ่านบันทึกหลักการและเหตุผลครับ

นายนัฑ ผาสุข (เลขาธิการวุฒิสภา) :

"บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยพืชกระท่อม

เหตุผล

โดยที่ได้มีการยกเลิกการกำหนดให้พืชกระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ประกอบกับเป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ กรณีจึงสมควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลการเพาะหรือปลูกพืชกระท่อม การขาย และการนำเข้าหรือการส่งออกใบกระท่อมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประชาชนมากที่สุด และโดยที่การบริโภคใบกระท่อมมากเกินสมควรอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค สมควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลการขาย การโฆษณาและการบริโภคใบกระท่อม เพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่นจากการบริโภคใบกระท่อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้"

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ท่านรัฐมนตรีมีประเด็นที่จะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่ เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในนามของคณะรัฐมนตรี ขอชี้แจงที่มาของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ว่า รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เพื่อเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการกำกับดูแลการใช้พืชกระท่อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ประชาชนได้ใช้ในวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม และพัฒนาต่อยอดให้เป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้กับพี่น้องประชาชน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมและห้ามนำไปใช้ในทางที่ผิด ภายหลังจากพืชกระท่อมถูกถอดจากยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ของคณะรัฐมนตรีนั้น มีทั้งสิ้น ๔๙ มาตรา สภาผู้แทนราษฎรได้มีการแก้ไขถ้อยคำ จำนวน ๑๖ มาตรา ตัดออกไป จำนวน ๑๐ มาตรา และเพิ่มขึ้นใหม่ จำนวน ๒ มาตรา เมื่อแก้ไขแล้วจะเหลือทั้งสิ้น ๔๑ มาตรา ซึ่งสรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. การเพาะหรือปลูกพืชกระท่อมไม่ต้องขอรับอนุญาต ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถปลูกพืชกระท่อมได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ใด

๒. การนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมต้องขอรับอนุญาตจากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดก่อน โดยผู้ที่ได้รับอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

๓. ใบอนุญาตที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้

๔. การนำใบกระท่อมไปแปรรูปหรือผลิตเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยา อาหาร หรือเครื่องสำอาง จะต้องไปขอรับใบอนุญาตหรือดำเนินการตามกฎหมายที่ควบคุมสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดไว้

๕. การครอบครองและขายใบกระท่อมสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ใด เว้นแต่เป็นการขายในบางสถานที่หรือในบางลักษณะที่กฎหมายนี้ห้ามไม่ให้กระทำ เช่น ห้ามขายให้แก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี สตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร ห้ามขายในสถานศึกษา หอพัก หรือสวนสาธารณะ และห้ามขายโดยใช้เครื่องขาย เป็นต้น

๖. ห้ามการบริโภคใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ หรือวัตถุอันตราย เว้นแต่เป็นการบริโภคเพื่อการรักษาโรคหรือเพื่อการศึกษาวิจัย

๗. ห้ามการโฆษณาเพื่อจูงใจสาธารณชนให้บริโภคใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ หรือวัตถุอันตราย

๘. ให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลการนำเข้าหรือส่งออก และป้องกันการนำใบกระท่อมไปใช้ในทางที่ผิด

๙. กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมโดยไม่ได้รับอนุญาต ขายหรือบริโภคใบกระท่อมในลักษณะอันเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

จึงขอกราบเรียนมายังท่านประธานวุฒิสภา เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาได้รับทราบถึงความเป็นมา เหตุผล และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ที่เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป ขอกราบขอบพระคุณครับ

- ๑๓/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีครับ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ และคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิก

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดให้สมาชิกทุกท่านแล้ว

ลำดับแรก ขอเชิญประธานคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ หรือผู้แทน แถลงผลการพิจารณาศึกษา หลังจากนั้นขอเชิญประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข หรือผู้แทน แถลงผลการพิจารณาศึกษา ส่วนท่านสมาชิกที่ประสงค์จะอภิปรายขอให้ท่านลงชื่อแสดงความประสงค์ไว้ตั้งแต่บัดนี้ ต่อไปเชิญประธานคณะกรรมาธิการ หรือผู้แทนคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ ครับ

นายณรงค์ รัตนานุกูล (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายณรงค์ รัตนานุกูล รองประธานคณะอนุกรรมาธิการการตำรวจ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและการฟอกเงิน ในคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ ได้รับมอบหมายจากท่านประธานคณะกรรมาธิการ ให้รายงานความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่ ๓ แล้ว ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ โดยคณะกรรมาธิการได้มีข้อสังเกต ๕ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ หลักการและเหตุผลสำคัญประการหนึ่งของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ฉบับนี้ ต้องการใช้พืชกระท่อมเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ แต่ตามร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ที่กำหนดให้มีการขออนุญาตเพาะปลูก การขาย การนำเข้า และการส่งออกใบกระท่อม และบทนิยามคำว่า “เพื่อประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม”

ค่อนข้างเป็นคำที่มีความหมายกว้าง นอกจากนี้ ยังกำหนดหน้าที่ เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาตในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะสร้างความยุ่งยากให้กับประชาชนที่จะใช้พืชกระท่อมเพื่อประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการขายใบกระท่อมหรือน้ำต้มกระท่อมในระดับชุมชนน่าจะไม่สอดคล้อง และเป็นภาระแก่ประชาชนมากเกินไป จึงอาจจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมในเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม ในชั้นพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมในเชิงหลักการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการกำกับดูแลพืชกระท่อม โดยกำหนดให้นำระบบการขออนุญาตการใช้ในการควบคุมพืชกระท่อมเพียงเฉพาะในการนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมเท่านั้น และตัดบทนิยามคำว่า "เพื่อประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม" ตามร่างมาตรา ๔ ออกแล้ว รวมถึงได้ตัดบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแล และการเพาะหรือปลูกพืชกระท่อม รวมถึงการขายใบกระท่อมตามหมวด ๒ ตามบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตตามหมวด ๓ ของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ออกด้วยแล้ว ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะช่วยให้การใช้พืชกระท่อมเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับประชาชนมากขึ้น และสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ฉบับนี้

ประการที่ ๒ แม้พืชกระท่อมจะมิใช่ยาเสพติดแล้วก็ตาม แต่ใบกระท่อมมีสารที่มีฤทธิ์ต่อจิตประสาท ซึ่งสารในใบกระท่อมอาจส่งผลกระทบต่อร่างกาย และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และสามารถนำสารที่ได้จากพืชกระท่อมไปใช้ในทางที่ผิดได้ จึงต้องกำหนดมาตรการคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคพืชกระท่อม รวมถึงป้องกันมิให้นำสารที่ได้จากพืชกระท่อมไปใช้ในทางที่ผิด กรณีนี้จึงมีความจำเป็น การกำหนดโทษในทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๖ และหมวด ๘ เพื่อเป็นการป้องกันป้องปรามมิให้มีการนำพืชกระท่อมไปใช้ในทางที่ผิด คณะกรรมาธิการเห็นสมควรกำหนดมาตรการคุ้มครอง

และกำหนดโทษในทางอาญาเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่มีการนำใบกระท่อมไปปรุงผสมกับยาเสพติดหรือวัตถุอันตรายอื่น เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด และเพื่อไม่ให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้น

ประการที่ ๓ กฎหมายได้กำหนดจำกัดการขายน้ำกระท่อมเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ที่กฎหมายห้ามจำหน่าย หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อห้ามเกี่ยวกับการโฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาดใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อม ซึ่งต้องระมัดระวังว่าใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมที่จะทำการประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้คนบริโภคใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมจะไม่มีส่วนผสมกับสารหรือวัตถุต้องห้ามตามกฎหมาย เนื่องจากเป็นข้อห้ามที่มีอัตราโทษค่อนข้างหนัก ซึ่งผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒ แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นฐานความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้เพื่อให้คดีอาญาเลิกกันได้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ตลอดจนดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้สะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ประการที่ ๔ การใช้พืชกระท่อมนอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว การใช้พืชกระท่อมยังต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอื่น หากมีการใช้พืชกระท่อมในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยการนำพืชกระท่อมไปผสม ปรุง สกัด แปรรูป หรือสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีการอื่นใด เพื่อนำสารสำคัญที่อยู่ในพืชกระท่อมไปใช้ประโยชน์ ซึ่งไม่ใช่ใช้ในรูปแบบวิถีชาวบ้านตามภูมิปัญญาดั้งเดิม การใช้พืชกระท่อมในลักษณะดังกล่าวจะต้องถูกควบคุมตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งผู้นำพืชกระท่อมไปสกัดเพื่อจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ โดยไม่ได้ขออนุญาตจากคณะกรรมการอาหารและยา จะเป็นความผิดฐานผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ได้รับอนุญาต ในการนำเข้า ส่งออกใบกระท่อมโดยไม่ได้รับอนุญาต นอกจากจะมีความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ ยังเป็นความผิด

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช ๒๔๖๙ และพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และการใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมและการสกัดพืชกระท่อม จึงถูกควบคุมโดยกฎหมาย กฎระเบียบหลายฉบับ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องพิจารณาศึกษาการบริหารจัดการ มาตรการควบคุมพืชกระท่อม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ข้อจำกัดต่าง ๆ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในลักษณะขององค์ความรู้ในภาพรวมเกี่ยวกับแนวทางการใช้พืชกระท่อมเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม

- ๑๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประการที่ ๕ รัฐควรกำหนดแนวนโยบายด้านการบริหารจัดการส่งเสริมภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้พืชกระท่อมทั้งเพื่อการอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ รัฐต้องมีมาตรการป้องกันการกีดกันทางการค้าและการผูกขาดการจำหน่ายโดยเอกชนรายใหญ่ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่เกษตรกรผู้ประกอบการรายย่อย

จึงขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาต่อไป ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปเชิญประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุขหรือผู้แทนครับ

รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช (รองประธานคณะกรรมาธิการคนที่สาม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพและท่านสมาชิกวุฒิสภา กระผม รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช รองประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข ในนามคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข ขอแถลงภาพรวมรายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

จากการพิจารณาพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการของความสมดุลทั้งข้อดี ข้อด้อยของการเพาะ การปลูก การขาย ตลอดจนนำเข้า ส่งออกพืชกระท่อม แต่สำหรับร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เห็นว่ายังขาดความสมดุลในประเด็นต่าง ๆ ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. ไม่ต้องการส่งเสริมให้ปัจเจกบุคคลรายใหม่ใช้พืชกระท่อมอย่างกว้างขวางเป็นประจำ แต่ต้องการผ่อนปรนให้ผู้ใช้รายเก่าหรือในบางเขตพื้นที่ที่ใช้เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวิถีชุมชนสามารถใช้ได้โดยไม่มีข้อกฎหมายมาบังคับใช้ มิได้มีเจตนาจะให้ใช้อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ กล่าวคือ ให้ผู้ใช้รายเก่า เขตพื้นที่ที่ใช้อยู่สามารถใช้ได้ แต่ไม่ส่งเสริมให้ผู้ใช้รายใหม่จังหวัดอื่นเข้ามาใช้

๒. หากจะเน้นเพื่ออุตสาหกรรมอื่น รวมทั้งเพื่อการบำบัดรักษาโรค ต้องทำอยู่ในบริบทที่ไม่กระทบตามข้อ ๑ โดยมีมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะ เช่น มาตรการส่งเสริมให้เป็นพืชเศรษฐกิจ มาตรการใช้ในการบำบัดรักษา มาตรการเพาะปลูกเพื่ออุตสาหกรรม มาตรการในการครอบครอง ส่งออก ซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดการใช้เพื่ออุตสาหกรรม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับผู้ใช้รายใหม่ แม้จะไม่ใช่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี สตรีมีครรภ์ และสตรีให้นมบุตร

๓. ในการศึกษางานวิจัยต้องมีความชัดเจน รวมทั้งควรส่งเสริมให้มีงานวิจัยเกี่ยวกับผลเสียของผู้ใช้พืชกระท่อม นอกเหนือจากงานวิจัยด้านผลดีทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ฉบับที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ กระทรวงยุติธรรมในฐานะหน่วยงานเจ้าของเรื่องมีความประสงค์จำกัดสิทธิการปลูกพืชกระท่อมในครัวเรือนไม่ควรเกินครอบครัวละ ๓ ต้น การรับทราบถึงเหตุผลในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา และในชั้นการพิจารณาในคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเห็นด้านมาตรการจำกัดสิทธิ และควบคุมเกี่ยวกับพืชกระท่อมด้านต่าง ๆ ที่ระบุไว้จะส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ขัดกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ เพราะตีความว่าการถอดพืชกระท่อมจากบัญชียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วมีลักษณะเป็นพืชทั่วไป ไม่เป็นพืชควบคุมอีกต่อไป ดังนั้นการจำกัดสิทธิดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ ในประเด็นนี้คณะกรรมาธิการการสาธารณสุขตั้งข้อสังเกตว่า การให้เหตุผลของการไม่จำกัดสิทธิในการปลูกพืชกระท่อมครอบครัวละ ๓ ต้น ว่า อาจขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ นั้น เห็นว่า องค์กรที่มีอำนาจในการวินิจฉัยประเด็นข้อกฎหมาย คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ การออกกฎหมายใด ๆ โดยอ้างเหตุผลมาตรา ๔๐ ควรมีความชัดเจน เพราะยังมิได้พิสูจน์ว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๔๐ กำหนดว่า

"มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือการขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น"

หากพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวอาจเห็นได้ว่า เข้าบทยกเว้นกรณีเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากการจำกัดดังกล่าวเป็นการควบคุมการบริโภคอย่างแพร่หลายและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการเห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... จำนวน ๔๙ มาตรา ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี เนื่องจากมุ่งเน้นให้มีการใช้พืชกระท่อมโดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ภาคใต้ โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการปรับแก้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อปลดพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕ และการเป็นพืชเศรษฐกิจ ประกอบกับการกำหนดมาตรการและควบคุมพื้นที่การปลูก การขายพืชกระท่อม อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการปรับ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ในชั้นสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการกำหนดดูแลด้านต่าง ๆ จะส่งผลให้การปลูกพืชกระท่อมในวงกว้างจะสามารถทำได้ทันทีเพราะไม่ต้องมีการขออนุญาต ทั้งการปลูกเพื่อบริโภคตามวิถีชุมชน หรือการปลูกเพื่อพาณิชย์ในเชิงอุตสาหกรรม จึงมีผลให้หลักการและเหตุผลประกอบกับเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... จำนวน ๔๙ มาตรา ที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนไป ๒ ประเด็น ที่สำคัญคือ

๑. ไม่ได้มุ่งเน้นให้เกิดการนำมาใช้ทางการแพทย์แผนปัจจุบันหรือแพทย์แผนไทย

๒. ไม่ได้มุ่งเน้นให้ตอบสนองต่อวิถีชาวบ้าน แต่กลับมุ่งเน้นการเป็นพืชเศรษฐกิจเพื่อนำมาใช้ในเชิงอุตสาหกรรม

ดังนั้น ในประเด็นดังกล่าวคงจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบอีกครั้ง ในการพิจารณาของวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ สมาชิกวุฒิสภาสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรายงานที่ได้เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา ขอบคุณครับ

- ๑๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับ ผมขอกลับมาเรื่องด่วนที่ ๒ ขอรายงานผลการออกเสียงลงคะแนนลับให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบ ๑๙๖ คะแนน ไม่ให้ความเห็นชอบ ๑ คะแนน ไม่ออกเสียง ๖ คะแนน จากผลการออกเสียงลงคะแนนปรากฏว่า นายทรงศัก สายเชื้อ ได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา จึงถือว่า นายทรงศัก สายเชื้อ ได้รับความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่วนบัตรออกเสียงลงคะแนนลับ ผมจะได้ให้เจ้าหน้าที่นำไปทำลายตามระเบียบต่อไป จบการพิจารณาเรื่องด่วนที่ ๒

ต่อไปจะเป็นการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ผมดูแล้วมีสมาชิกประสงค์จะอภิปราย ๖ ท่าน คือ ๑. ท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ๒. ท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ๓. ท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ๔. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ๕. ท่านสมชาย ชาญณรงค์กุล ๖. ท่านเฉลา พวงมาลัย ๗. พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร มีท่านใดประสงค์จะอภิปรายอีกหรือไม่ ผมจะปิดการเสนอชื่อแล้ว มีเพิ่มอีก ๑ ท่าน ท่านทรงเดช เสมอคำ ผมขอปิดการรับชื่อผู้ประสงค์จะอภิปรายแล้ว ตกลงมีผู้อภิปราย ๘ ท่าน ด้วยกัน เชิญท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ครับ

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา โดยหลักการประกอบร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ฉบับนี้ เขียนไว้สั้น ๆ ว่า ให้มีกฎหมายว่าด้วยพืชกระท่อม ถ้าพูดไว้แค่นี้ เราสามารถที่จะอรรถาธิบายกันได้ยืดยาวไม่สิ้นสุด แต่พอไปดูเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ผมให้ความสำคัญมากในเหตุผลประกอบที่อยู่ในบรรทัดที่ ๔ บรรทัดที่ ๕ และบรรทัดที่ ๖ ในเหตุผลประกอบได้เขียนในช่วงหนึ่งไว้ว่า “โดยที่การบริโภคใบกระท่อมมากเกินสมควร อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค” เป็นประโยคสำคัญ เป็นคีย์เวิร์ด (keyword) ใหญ่ เป็นเหตุผล จึงอรรถาธิบายต่อไปว่า สมควรกำหนดมาตรการ อย่างน้อยที่ผมเห็นอยู่จะมี ๓ มาตรการ ด้วยกัน

๑. กำกับดูแลการขาย

๒. การโฆษณา คือ กำกับการโฆษณาไปด้วย

๓. การบริโภคใบกระท่อม

เขาให้เหตุผล ๓ ตัวนี้ และพูดถึงกลุ่มเป้าหมายว่าเขาห่วงใยกลุ่มใดบ้าง เขียนว่า “เพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่นจากการบริโภคใบกระท่อม” อันนี้ คือ เหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ถ้าท่านประธาน ท่านสมาชิก ท่านรัฐมนตรีที่กรุณามาตอบในสภาแห่งนี้ ได้ไปดูรายละเอียดใน ๒ มาตรา สำคัญ คือ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ในมาตรา ๒๔ ซึ่งอยู่ในหมวด ๕ การคุ้มครองบุคคล ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคใบกระท่อม และการป้องกันการใช้ใบกระท่อมในทางที่ผิด คือ สอดรับกับเหตุผลเมื่อสักครู่นี้ว่า การเสพเกินขนาดกับกลุ่มเป้าหมายที่ว่านี้อันตรายมาก ในมาตรา ๒๔ ท่านบัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อม น้ำต้มใบกระท่อม หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบแก่บุคคล ดังต่อไปนี้” ท่านบอก (๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี (๒) สตรีมีครรภ์ (๓) สตรีให้นมบุตร ห้ามให้ ๓ กลุ่มนี้ ทีนี้บังเอิญเมื่อสักครู่ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ได้มีบรรดาเครือข่ายเยาวชนลดปัจจัยเสี่ยง เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย มูลนิธิเด็ก เยาวชนและครอบครัว เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพเยาวชนและภาคีเด็กและเยาวชนอีก ๒๐ องค์กร เขามาขอพบผมและยื่นเอกสารว่า คุณครูและคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ช่วยดูแลหน่อย ผมอรรถาธิบายตอบไปว่า เขาดูแลเด็กอยู่ ห้ามเด็กต่ำกว่า ๑๘ ปี เขาบอกทำไมไม่ขยับไป ๒๐ ปี เป็นคำถามที่ ๑ ช่วยตอบ ทำไมเลือก ๑๘ ปี ไม่เลือก ๒๐ ปี ผมจะได้ตอบเขาได้ เขาอยากจะห้ามต่ำกว่า ๒๐ ปี อันนี้ประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ที่ผมสนใจ คือ มาตรา ๒๕ พูดถึงสถานที่ มาตรา ๒๔ พูดถึงกลุ่มเป้าหมายเมื่อสักครู่ เด็กต่ำกว่า ๑๘ ปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร ขายไม่ได้ ประเด็นที่ ๒ มาตรา ๒๕ เขาดูสถานที่ว่าที่ไหนห้ามขาย ขอขอบคุณครับ ท่านพยายามเจียระไนว่า

(๑) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ไม่ได้แล้ว โรงเรียน มหาวิทยาลัย ไม่ได้ แต่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ได้ ยกเว้นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประกาศเป็นศูนย์การเรียนรู้ ไม่ได้ ชัดเจน (๒) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก ไม่ได้ (๓) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก ไม่ได้ (๔) ขายโดยใช้เครื่องขาย เหมือนขายเบียร์ ใช้เครื่องอย่างนั้นไม่ได้ เขามีคำถาม ซึ่งผมตอบเขาไม่ได้ เขาบอก คุณครูครับ ถ้าไปตั้งบนถนน ริมถนนแล้วขึ้นป้ายคัตเอาท์ (cut out) ขนาดใหญ่ว่า น้ำต้มใบกระท่อมขาย เชิญแวะซื้อดื่มได้ และมีทุกถนนในประเทศไทยขึ้นป้ายแบบนี้ และตั้งขาย ขายได้หรือไม่ ถ้าดูตามกฎหมายขายได้ ถ้าไม่ใช่เป็นที่ต้องห้ามและกลุ่มคนที่ซื้อก็ซื้อทั่วไป ยกเว้น ๓ กลุ่ม ที่ห้าม แต่ผมรู้สึกตลกดี ถ้าประเทศไทยขับรถไปบนถนนมีป้ายไวนิล (vinyl) ขึ้นเต็มไปหมด ซุ้มนี้ขายน้ำต้มใบกระท่อม เชิญแวะดื่ม ซื้อกินได้ อย่างนี้ท่านช่วยตอบหน่อย เพื่อความสบายใจว่านอกจากสถานที่ที่กำหนดให้ ๔ สถานที่ สถานที่ริมถนนที่ตั้งขายได้หรือไม่ ผมมี ๒ คำถาม คือ ๑. อายุ ทำไมไม่ ๒๐ ปี ๒. ที่ริมถนนทั้งหมดจะขายได้หรือไม่ ขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา หลังจากนั้นท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ เชิญท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ครับ

นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผมนายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... โดยหลักการเห็นด้วย เมื่อพืชกระท่อมถูกปลดจากยาเสพติด แต่ควรจะมีระบบการควบคุมที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้มีการใช้พืชกระท่อมไปในทางที่ผิด หลักการในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อควบคุมพืชกระท่อม และมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ผมจะอภิปรายในหมวด ๑ บททั่วไป ในมาตรา ๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีหน้าที่ส่งเสริมเป็นพืชเศรษฐกิจและการใช้ในวิถีชุมชน ดังนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมามีผลบังคับใช้

ประเด็นที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จะเป็นเจ้าภาพหลักในเรื่องพืชกระท่อมโดยตรง ซึ่งต่างจากเมื่อก่อนที่พืชกระท่อมเป็นพืชผิดกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหน้าที่ในด้านการปราบปรามเป็นหลัก ----------

- ๑๖/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านแล้วจะทำให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต้องรับผิดชอบตั้งแต่ต้นทาง คือ การผลิต กลางทาง คือ การแปรสภาพ และปลายทาง คือ การบริโภคในรูปแบบต่าง ๆ จึงขอให้สำนักงาน ป.ป.ส. เข้าใจในบทบาทตรงนี้ให้ชัดเจน

ประเด็นที่ ๒ เนื่องจากนโยบายพืชกระท่อมได้มีกำหนดขึ้นมาใหม่ โดยเน้นการทำให้เป็นพืชเศรษฐกิจกับพืชกระท่อมโดยวิถีชุมชน ดังนั้น เพื่อให้นโยบายนี้มีการเริ่มต้นที่ดีตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง จึงขอให้สำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดทำแผนแม่บท เพื่อเป็นการพัฒนาพืชกระท่อมเป็นแผน ๕ ปี ที่จะครอบคลุมพัฒนาสายพันธุ์ การวิจัย การสร้างมูลค่าเพิ่มจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนให้ครบวงจร และให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยวุฒิสภาจะติดตามความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง การทำแผนแม่บทเป็นเรื่องจำเป็น สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ควรปล่อยให้เป็นไปอย่างไร้ทิศทางจนพืชกระท่อมอาจจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและจะส่งผลไปสู่การใช้กันเองในทางที่ผิดในพื้นที่ เพราะไม่สามารถสร้างรายได้อย่างที่คาดหวังเหมือนกับพืชหลาย ๆ ชนิดที่รัฐบาลเคยส่งเสริม แต่ราคาตกต่ำ ไม่สามารถขายได้

ประเด็นที่ ๓ ในขณะนี้นโยบายพืชกระท่อมได้สร้างความตื่นตัวแก่ประชาชนพอสมควร มีข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนนำออกมาจำหน่ายในราคาสูง มีคนซื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งต่อไปอาจมีความเป็นไปได้ที่อาจจะมีคนหันมาค้าพืชกระท่อมจำนวนมากขึ้น แต่ในอีกด้านหนึ่งสิ่งที่ต้องระวัง คือ ผู้ซื้อ เมื่อซื้อไปแล้วจะเอาไปทำอะไรบ้าง อาจจะไปผสมและนำออกมาจำหน่ายอีกรอบหนึ่ง จึงขอให้สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องเกาะติดเฝ้าระวังปัญหาว่าจะมีผลกระทบทางลบอย่างไรเพื่อหาทางแก้ไขให้ทันท่วงที อย่าให้นโยบายดี ๆ แต่เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติแล้วเกิดผลกระทบอย่างมากมาย

ประเด็นที่ ๔ เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องจัดสมดุลที่เหมาะสมระหว่างการทำเชิงธุรกิจของเอกชนกับการส่งเสริมภาคประชาสังคมหรือวิสาหกิจชุมชน ไม่ทำไปอย่างหนึ่งอย่างใด จะมีผลปกป้องคุ้มครองกลุ่มชุมชนอย่างไรเพื่อที่จะให้พืชกระท่อมเป็นพืชเศรษฐกิจให้ชุมชนอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่ ๕ การขออนุมัติ อนุญาต ผู้ที่ประกอบอาชีพพืชกระท่อม ขอเสนอให้มีการวางระบบที่รวดเร็ว ทันสมัย ง่ายต่อการปฏิบัติ และใช้เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกให้มากที่สุด

ประเด็นที่ ๖ การศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อม ขอให้เป็นไปตามความจำเป็นเร่งด่วน เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมา การศึกษาวิจัยมีน้อย ทั้งในด้านการแพทย์ การพัฒนาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ถ้าประเทศไทยจะพัฒนาในด้านนี้อย่างจริงจัง ต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างเต็มที่ ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องของรัฐบาลที่จะให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ซึ่งเกินบทบาทอำนาจสำนักงาน ป.ป.ส. จะทำได้เพียงหน่วยเดียว

ประเด็นที่ ๗ สำหรับในส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. น่าจะให้มีความสำคัญในการใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมมาใช้ในการบำบัดผู้เสพติดต่าง ๆ หรือใช้เป็นยาทดแทนยาเสพติดได้หรือไม่ เพราะถ้าทำได้จะเป็นการพัฒนาบำบัดผู้เสพติดได้อีกหลายช่องทาง และจะสอดคล้องกับประมวลกฎหมายยาเสพติดที่จะมีผลบังคับใช้ในเร็ว ๆ นี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องแสวงหานักวิชาการต่าง ๆ ที่มีศักยภาพศึกษาเรื่องนี้ให้เกิดผลการศึกษาและนำไปใช้อย่างเป็นระบบ

ประเด็นที่ ๘ การสร้างความเข้าใจต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ จังหวัด ประชาชน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติที่ถูกต้อง ขอให้สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ดำเนินการอย่างจริงจังและทั่วถึง มีการกำหนดเป้าหมายและติดตามผลให้ชัดเจน เพราะถือว่าเป็นการปรับนโยบายยาเสพติดครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง ขอบคุณท่านประธานครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านไพฑูรย์ หลิมวัฒนา ต่อไปขอเชิญท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ครับ

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา ก่อนอื่นผมขอชื่นชมท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ได้มีการยกเลิกการกำหนดให้พืชกระท่อมเป็นยาเสพติด ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ การยกเลิกพืชกระท่อมจากบัญชียาเสพติดดังกล่าว ส่งผลให้พืชกระท่อมกลายเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ขึ้นมา นับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นวันที่มีการยกเลิกไม่ให้พืชกระท่อมอยู่ในบัญชียาเสพติด มีเศรษฐกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพืชกระท่อมอย่างกว้างขวางเป็นช่วงที่ยังเป็นสุญญากาศ เพราะยังไม่ได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชกระท่อมโดยตรง ณ วันนี้ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ต่อสภาแห่งนี้ เพื่อจะให้พืชกระท่อมเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่เสมือนหนึ่งดำเนินการได้โดยเสรีอยู่ภายใต้มาตรการการกำกับดูแลที่เหมาะสม ทั้งในด้านการผลิต ในด้านอุตสาหกรรม ในด้านการนำเข้า ส่งออก และในด้านการบริโภค โดยเปลี่ยนจากระบบห้ามแต่เดิมมาเป็นระบบอนุญาต แต่ในระบบอนุญาตของท่าน ท่านยังได้เสนอให้เป็นระบบอนุญาตที่ทันสมัยสอดคล้องกับโลกปัจจุบันและโลกอนาคต ในมาตรา ๖ กำหนดให้การยื่นคำขอ การอนุญาต การออกใบอนุญาต สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ ----------

- ๑๗/๑

แสดงให้เห็นถึงการมองการณ์ไกลของระบบในการขออนุญาตที่จะทำให้เกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในระบบอนุญาตผมขอเรียนเป็นข้อสังเกตต่อท่านประธาน ผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่า จะต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการเป็นพืชเศรษฐกิจ ระหว่างการปล่อยเสรีกับการกำกับดูแลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสุขภาพและการบริโภคที่เหมาะสม เพราะฉะนั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบแล้วคงจะต้องดำเนินการในระดับอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่เหมาะสม เพื่อที่จะสร้างความสมดุลในการบริโภคพืชกระท่อมประหนึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจ แต่อีกนัยหนึ่งจะต้องควบคุมการบริโภคให้มีความเหมาะสม เพราะว่าพืชกระท่อมมีลักษณะพิเศษที่อาจจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคจำนวนมากเกินไป เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และด้วยเหตุที่เป็นพืชเช่นนี้ ถ้าหากว่าใช้ระบบเสรีมากเกินไป ในทางเศรษฐศาสตร์ อุปสงค์และอุปทานจะต้องสมดุลกัน ถ้าเป็นพืชทั่วไปหรือผลิตภัณฑ์ทั่วไป มือที่มองไม่เห็นจะกำหนดอุปสงค์และอุปทานให้อยู่ในระดับดุลยภาพ แต่ว่าในพืชที่มีลักษณะอาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพเช่นนี้คงจะต้องมีการกำกับในเรื่องของความสมดุลระหว่างอุปสงค์กับอุปทานให้ดี แท้ที่จริงแล้วถ้าปล่อยให้มีการดำเนินการปลูกกันเป็นจำนวนมาก ท้ายที่สุดอาจจะเป็นผลร้ายกับเกษตรกรได้ ในช่วงแรกราคาอาจจะสูง ต่อไปถ้าปลูกกันมาก ๆ แย่งกันปลูก ราคาอาจจะต่ำได้ อยากจะฝากประเด็นนี้ในเรื่องของความสมดุลไว้เป็นประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ เนื่องจากว่าพืชกระท่อมไม่ได้เกี่ยวข้องเฉพาะกระทรวงยุติธรรม แต่เกี่ยวข้องไปถึงกระทรวงสาธารณสุขด้วยในลักษณะของอาหารและยา ด้วยเหตุนี้จึงกราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จะได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขว่า ยังมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย โดยในข้อ ๒ กำหนดว่า “ให้พืช สัตว์ หรือส่วนของพืชหรือสัตว์ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย” และในบัญชีท้ายประกาศนี้ ลำดับที่ ๕๒ คือ กระท่อม ถึงแม้ว่าจะได้เปิดเสรีตามที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ได้เสนอไปก่อนหน้าแล้ว และได้มีการกำกับโดยระบบใบอนุญาตตามร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ที่เสนอในวันนี้แล้ว แต่ในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ผมได้กล่าวถึงยังเป็นระบบห้ามอยู่ ควรจะปรับระบบห้ามเป็นระบบที่จำหน่ายเช่นเดียวกับที่เสนอในร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ในวันนี้ จะทำให้วัตถุประสงค์ในการที่จะทำให้พืชกระท่อมเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ และมีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจกับสุขภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการทุกประการ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ต่อไปเชิญ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ซึ่งท่านได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์เพื่อประกอบการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ ครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม สมาชิกวุฒิสภา ประเด็นที่เรากำลังพิจารณา ภาพแรกขับรถมาเห็นแต่ไกลที่ขายอยู่ข้างทาง คือ ใบกระท่อม กฎหมายยังไม่ทันมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ หน้าตาใบกระท่อมเป็นอย่างนี้ ที่ผมบอกว่ากฎหมายยังไม่มีผลโดยสมบูรณ์จริง ๆ เป็นครึ่ง ๆ กลาง ๆ ต้องขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า ขณะนี้เราอยู่ในช่วงสุญญากาศก็ว่าได้ นับตั้งแต่ที่เราได้ยกเลิก ขออภัย ที่เราได้แก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ยกเลิกพืชกระท่อมจากยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ผลทำให้พืชกระท่อมไม่ได้เป็นยาเสพติด ไม่ได้เป็นสารประเภท ๕ ของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งเรายังไม่มีกฎหมายใช้บังคับในการควบคุมกำกับดูแลเรื่องพืชกระท่อม แต่สิ่งที่เรากำลังพิจารณาอยู่เวลานี้จะเป็นกรอบในการดำเนินการเรื่องพืชกระท่อมทั้งหมดครบวงจร ขออนุญาตขอบคุณท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ท่านตระหนักดีในเรื่องพิษภัย

ของพืชกระท่อม ถึงแม้ว่าจะได้มีการยกเลิกพืชกระท่อมออกจากประเภท ๕ ไปแล้ว แต่เราได้พยายามออกกฎหมายมาคุ้มครองประชาชนทั่วไป ดังจะเห็นได้ว่านับแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เมื่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ฉบับที่แก้ไข มีผลทำให้เราสามารถปล่อยนักโทษประมาณ ๑,๐๐๐ คนเศษ ออกจากเรือนจำได้ ท่านเหล่านี้ติดคดีเรื่องพืชกระท่อม ไม่ว่าจะเป็นการเสพ การใช้ การขาย การซื้อ หรืออย่างไรก็แล้วแต่ ผลในทางเศรษฐกิจมีผู้วิจารณ์และมีผู้วิเคราะห์ออกมาแล้วว่า เราสามารถประหยัดงบประมาณได้ประมาณ ๑,๖๐๐ ล้านบาท ไม่ว่าเรื่องเรือนจำ เรื่องคดีอื่น ๆ และเรื่องการบำบัดรักษา ทีดีอาร์ไอ (Thailand Development Research Institute : TDRI) เคยวิเคราะห์ออกมาแล้วว่า ค่าใช้จ่ายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท ต่อคนต่อราย ในกรณีของคดีที่มีการพิจารณาเรื่องพืชกระท่อม เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผมจะอภิปรายในฐานะที่เป็นแพทย์ ผมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพืชกระท่อมนับเวลาประมาณ ๓๐ ปีเศษ ที่เคยรับราชการอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ ขณะนั้นอยู่ในหน่วยทหารที่มีทหารนับจำนวนเป็นพันนาย ต้องขอกราบเรียนว่า สมัยนั้นพืชกระท่อมเป็นอะไรที่ใช้กันง่าย สามารถซื้อหาและปลูกได้โดยง่าย แม้จะผิดกฎหมาย พลทหารที่เข้ามาในหน่วยทหารในวันศุกร์กลับบ้าน วันเสาร์ วันอาทิตย์ วันจันทร์มาจะพกใบกระท่อมเข้ามา แล้วเขาจะเคี้ยวก่อนฝึก ก่อนที่จะนำไปสู่ภาคสนามอะไรต่าง ๆ ในที่สุดมาพบแพทย์ด้วยอาการต่าง ๆ ทางจิตประสาท ผมเคยสัมผัสสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มา เพราะฉะนั้นผมเข้าใจโทษของพืชกระท่อมดี ผมจะพยายามไม่พูดซ้ำกับสิ่งที่มีผู้อภิปรายไปแล้ว ในฐานะแพทย์ ผมขอกราบเรียนว่า งานวิจัยเรื่องพืชกระท่อมในประเทศไทยมีน้อยมาก เพราะเราไปวิเคราะห์ในเรื่องการใช้ใบกระท่อมเป็นหลัก ถ้าไปเสิร์ช (search) ดูข้อมูลทางวิชาการ ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ต่าง ๆ งานวิจัยมีอยู่บ้าง แต่น้อยจริง ๆ สารออกฤทธิ์ทางเภสัชของใบกระท่อม คือ ไมทราไจนีน (Mitragynine) ถ้าท่านไปเสิร์ชคำว่า “ไมทราไจนีน” ในเว็บไซต์ ในอินเทอร์เน็ต ต้องขออนุญาตกราบเรียนงานวิจัยในต่างประเทศมีเป็นร้อย ๆ งานวิจัย วันศุกร์ วันเสาร์ วันอาทิตย์ ผมนั่งอ่านงานวิจัย สนุกสนานกับงานวิจัยวิเคราะห์ของต่างประเทศมาก ในสหรัฐอเมริกา

พืชกระท่อมใช้ได้อย่างเสรี ไม่มีกฎหมายควบคุมกำกับดูแล เพราะฉะนั้น เขาจึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไมทราไจนีน ซึ่งเป็นสารสังเคราะห์ที่สกัดออกมาได้จากใบกระท่อม มีงานวิจัยอยู่เป็นจำนวนมาก พบว่าไมทราไจนีนหรือสารสกัดจากกระท่อมออกฤทธิ์ ๒ ประเภท เป็นกรอบกว้าง ๆ ถ้าโลว์โดส (low dose) อยู่ที่ปริมาณน้อยออกฤทธิ์ในทางสติมูแลนต์ (stimulant) หรือการกระตุ้นที่เขาเรียกว่าโคเคนไลก์เอฟเฟกต์ (Cocaine-like effect) คือ เป็นการกระตุ้นทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม ทำให้เกิดความคึกคะนอง ทำให้มีความต้องการทางเพศสูง ทำให้มีเรี่ยวแรง มีพละกำลังทำงานได้ แก้ปวดเมื่อยต่าง ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นไฮโดส (high dose) หรือปริมาณสูง จะเกิดอาการที่เรียกว่ามอร์ฟีนเอฟเฟกต์ (Morphine effect) คือ เกิดอาการกด จะเกิดอาการง่วงเหงาหาวนอน อ่อนเพลีย และพยายามที่จะงีบหลับนอน นี่คือ เอฟเฟกต์ ๒ อย่าง ซึ่งอยู่ตรงกันข้าม----------

- ๑๘/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

แต่ไมทราไจนีน หรือสารสกัดจากกระท่อมมีประโยชน์จริง ๆ คือ ฤทธิ์ของการลดอาการปวด ชะงัดจริง ๆ ผมเคยมีคนไข้ที่เป็นโบนเพน (bone pain) หรือปวดจากมะเร็งเข้ากระดูก เขาไม่สามารถจะใช้มอร์ฟีนได้ มอร์ฟีนมี ๒ ประเภท คือ ประเภทฉีดกับประเภทกิน ถ้าฉีดต้องไปที่โรงพยาบาล ถ้ากินคนไข้จะกลัวอาการที่เรียกว่า กดการหายใจ แต่สารสกัดจากกระท่อม หรือใบกระท่อมใช้แล้วระงับหรือกดอาการปวดได้ ไม่กดอาการหายใจ นี่คือ ประโยชน์ มีประโยชน์ แต่พิษภัยมีเหมือนกัน มีงานวิจัยในต่างประเทศมากมายที่ทดลองทั้งในมนุษย์และในสัตว์ทดลอง คือ หนู พบว่าการใช้ผิด ๓ อย่าง คือ ๑. ผิดปริมาณ ๒. ผิดเวลา ๓. ผิดส่วนประกอบ จะเกิดพิษภัยกับผู้ใช้ทั้งสิ้น ในสัตว์ทดลองมีผลตามมาอย่างมากมาย ผิดปริมาณ คือ ใช้ปริมาณมากเกินไป การใช้มากเกินไป ผลในสหรัฐอเมริกามีงานวิจัยออกมาถึงขั้นเสียชีวิตประมาณ ๐.๕๖ เปอร์เซ็นต์ คือ พบผู้เสียชีวิตประมาณ ๑๕๒ ราย ใน ๒๗,๐๐๐ ราย ในสหรัฐอเมริกา จากงานวิจัย ๒๗ รัฐ เพราะฉะนั้น ไม่ใช่บอกว่ามีประโยชน์แล้วไม่มีโทษ โทษถึงขั้นเสียชีวิตก็มี และโทษในสัตว์ทดลองที่เราเจอในการวิจัย คือ หั่น ตัดสมองของหนูทดลองที่ให้กินใบกระท่อมหรือสารสกัดจากกระท่อมนาน ๆ ออกมาพบว่า เซลล์สมองมีการเปลี่ยนแปลง มีสารจากกระท่อม มีไมทราไจนีนเข้าไปฝังอยู่ในเซลล์สมองของหนู ของสัตว์ทดลอง ศัพท์แพทย์เรียกว่า บีแฮฟวิเออร์เชนจ์ (behavior change) คือ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างถาวร ก่อนหนูเหล่านั้นจะตาย หนูมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงชัดเจน เพราะฉะนั้น นี่คือ ผลของการใช้มาก ใช้นาน ข้อ ๓ ใช้ผิด คือ ส่วนผสมผิด มีงานวิจัยในสหรัฐอเมริกาอีกเหมือนกันว่า ใช้ใบกระท่อมกับยาหรือสารบางอย่าง ผู้ป่วยเสียชีวิตก็มี เพราะฉะนั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นำมาสู่ที่ผมจะอภิปรายร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ที่ท่านทำมาเดิมมี ๔๙ มาตรา ผมเคยอ่านผ่านไปแล้ว ผมเห็นด้วยกับหลักการและเหตุผล และใน ๔๙ มาตรา ท่านมีมาตรการในการดูแลเรื่องการอนุญาตในเรื่องการปลูก การขาย การซื้อ และนำเข้า ส่งออก ซึ่งผมเห็นว่าเป็นสมดุลของการออกกฎหมาย เพราะสารที่ยังเทา ๆ ไม่ได้ขาวบริสุทธิ์ และไม่ใช่ดำสนิท ยังจะต้องมีมาตรการในการกำกับดูแลเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในด้านสาธารณสุข สมดุลระหว่างพืชเศรษฐกิจ

กับประโยชน์คุ้มครองสาธารณสุขของประชาชนยังจะต้องมีอยู่ในการออกกฎหมาย เป็นหน้าที่ของวุฒิสภาที่จะช่วยดูแลในเรื่องนี้ หลักการและเหตุผลที่ออกมา ท่านเขียนไว้ดีบอกว่า การปลูกพืชกระท่อมจะต้องมีมาตรการ การใช้บริโภคต้องมีมาตรการ การกินพืชกระท่อมมากเกินไปเป็นพิษเป็นภัย ท่านเขียนไว้ แต่ปรากฏว่าในชั้นสภาผู้แทนราษฎรมีการแก้ไขตัดออกไปประมาณ ๑๐ มาตรา เพิ่มเข้ามาอีกประมาณ ๒ มาตรา ใน ๑๐ มาตรา ที่ท่านตัดออกไป ตัดเรื่องการขออนุญาตต่าง ๆ ออกไปเกือบทั้งหมด เหลือเพียงการนำเข้าและการส่งออกเท่านั้น ซึ่งผมเห็นว่ามาตรการนี้ไม่เพียงพอ จริง ๆ มีรายละเอียดอีกมากมายที่ผมจะเป็นกรรมาธิการในการช่วยดูแลกฎหมายฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น สำคัญที่สุด มีผู้อภิปรายไปแล้ว ผมขออนุญาตเสริม เป็นเรื่องของพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่เราบอกว่า น้ำต้มใบกระท่อมไปวางขายอยู่ข้างทาง มีคนถามว่าผิดกฎหมายหรือไม่ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่งออกมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์นี้ ผมยังงงอยู่ว่าร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เราคุยกันตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว แต่ต้นปีนี้ประกาศฉบับนี้เพิ่งออกมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยกระทรวงสาธารณสุข เพราะฉะนั้น ฟันธง น้ำต้มใบกระท่อมที่ไปขายอยู่ข้างทาง แม้ยังไม่ได้ผสม ๔ คูณ ๑๐๐ ยังไม่ได้ผสมโคเดอีน (codeine) ยาแก้ไอ ยังไม่ได้ผสมยากันยุง ยังไม่ได้ผสมโคคา-โคล่า น้ำต้มกระท่อมขายสด ๆ ผิดตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามประกาศฉบับนี้ เพราะฉะนั้น ผมยังสับสนว่าท้ายที่สุดแล้ว กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ร่วมกัน ๒ กระทรวง ท่านจะไปประสานดูแลในเรื่องนี้ให้เกิดสมดุลในเรื่องการออกกฎหมายพืชกระท่อมนี้อย่างไร พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นพระราชบัญญัติหลักในการกำกับดูแลการใช้พืชกระท่อมและสารอื่น ๆ กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้บังคับใช้ ผมในฐานะกรรมาธิการการสาธารณสุข เห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปยกเลิกประกาศฉบับนี้ ยังสามารถใช้บังคับได้

เปลี่ยนมาตรการจากการเสรี คือ อนุญาตโดยอัตโนมัติ สิ่งที่ท่านทำไว้ เดิมปลูกได้ไม่เกิน ๓ ต้น ผมเห็นด้วย ถ้าท่านปล่อยเสรีขนาดที่เป็นร้อยไร่แล้วปลูกพืชกระท่อมได้เสรีโดยไม่ต้องขออนุญาต ผมไม่เห็นด้วย การนำเข้าและการส่งออก ผมเห็นด้วย เพราะฉะนั้น การที่ท่านปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เปลี่ยนไปจากหลักการและเหตุผลเดิมที่กระทรวง รัฐบาลเสนอมานั้น ผมขออนุญาตอภิปรายว่าคงจะต้องมีการปรับแก้ไข ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ต่อไปท่านสมชาย ชาญณรงค์กุล เชิญครับ

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล : ขอบคุณท่านประธานวุฒิสภาครับ กระผม นายสมชาย ชาญณรงค์กุล สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตที่จะดูร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ อีกมุมหนึ่งที่อาจจะแตกต่างจากท่านที่ได้อภิปรายมาก่อนหน้านี้แล้ว ผมชื่นชมไปยังรัฐบาลที่พยายามจะทำในสิ่งที่เป็นมานานแล้ว ใช้มานานแล้ว ทำให้ถูกต้อง ให้มีการควบคุมดูแล จะมีการกำกับทำให้เกิดประโยชน์กับพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง อันตรายจะได้ลดลงไป ถ้าดูคำปรารภหรือวัตถุประสงค์ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการให้มีพืชเศรษฐกิจขึ้นมาอีกชนิดหนึ่ง แต่ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่ต้องมีการควบคุมดูแล ซึ่งผมจะไม่มองในมุมการใช้ประโยชน์ซ้ำ ผมจะมองอีกมุมหนึ่ง ในมาตรา ๑๐ ที่เขียนไว้ ในเรื่องการควบคุม นำเข้า ส่งออก ในพืชเศรษฐกิจที่เรามีการนำเข้า ส่งออกในปัจจุบันนี้ มีหลากหลายชนิดมาก แต่ละชนิดมีคุณลักษณะเฉพาะที่นำเข้าและส่งออก แต่ที่เรานำเข้า ส่งออกพืชและผลิตภัณฑ์ของพืชไม่ใช่เรานำเข้าตัวพืชและผลิตภัณฑ์ของพืช แต่จะมีสิ่งที่ติดมากับตัวพืชและผลิตภัณฑ์ของพืชที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เกิดอันตรายด้านการเกษตรและมุมมองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผมยกตัวอย่างที่เรานำเข้าพืชบางชนิด หรือแม้แต่ผลิตภัณฑ์ที่เราส่งออกพืชบางชนิด เช่น ส่งออกลำไยไปจีน เรากำลังมีปัญหาเรื่องเพลี้ยแป้งที่ติดไป เพราะเขาไม่ได้ซื้อเพลี้ยแป้งด้วย เขาต้องการซื้อแค่ลำไย เหมือนกับที่เราจะนำเข้าพืชหลายชนิด ที่มีศัตรูพืชติดเข้ามา แล้วศัตรูพืชเหล่านั้นเข้ามาระบาดทำลายการเกษตรหรือสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยได้รับความเสียหายมากมาย ปัจจุบันที่สำคัญมากที่สุดอย่างที่เราทราบกันดี มันสำปะหลังที่เรานำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน มีการติดโรคใบเหี่ยวของมันสำปะหลังที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งที่ระบาดทำลาย และเคยมีประวัติแถบแอฟริกาว่าทำลายเสียหายโดยสิ้นเชิงทำนองเดียวกัน วันนี้เราร่างกฎหมายเพื่อจะมองในอนาคตข้างหน้า ไม่ใช่ใช้กฎหมายในวันนี้ พรุ่งนี้ หรือปีนี้เท่านั้น ในอนาคตกระท่อมอาจจะเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญ และในภูมิภาคนี้สามารถปลูกได้เช่นเดียวกัน วันใดถ้ามีการอนุญาตนำเข้ามาโดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่จะติดเข้ามาแล้วมาทำลายสภาพแวดล้อมบ้านเรา เพราะลักษณะภูมิภาคที่ตั้งของประเทศเราเป็นประเทศเขตร้อน เป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างมาก เมื่อมีความหลากหลายทางชีวภาพมาก จำนวนพืช จำนวนสัตว์ที่อาจจะเข้ามาแล้วทำลายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำลายผลกระทบภาคการเกษตรในพืชอื่นที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศเช่นเดียวกัน ----------

- ๑๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพราะฉะนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในมาตรา ๑๐ ที่เขียนว่า การนำเข้าหรือส่งออก ให้ไปดูแลเฉพาะเรื่องหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผมดูรายละเอียดแล้วจะมีเฉพาะเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ผมพูดมาทั้งหมดอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่เราต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ อยู่ภายใต้ข้อตกลงไอพีพีซี (International Plant Protection Convention : IPPC) ที่ต้องปฏิบัติตามทั้งนำเข้าและส่งออก เพื่อจะควบคุมการแพร่ระบาดของศัตรูพืชเหล่านั้น ที่ไปสร้างความเสียหายกับพืชเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ ทั้งประเทศผู้นำเข้าและส่งออก เพราะฉะนั้น ผมฝากประเด็นว่าประเด็นนี้ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่จะต้องให้ความสนใจและน่าจะคำนึงถึงในอนาคตข้างหน้า ถ้าเกิดมีการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

ประการที่ ๒ ผมมองว่าเรื่องมาตราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยและพัฒนา ซึ่งหลายท่านได้นำเสนอไปแล้วว่าหลายครั้งในพืชที่ให้คุณค่า คุณประโยชน์ทางการแพทย์ คุณประโยชน์ทางเวชศาสตร์ทั้งหลาย มีคุณประโยชน์ในการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การวิจัยและการพัฒนาทั้งหลายที่จะนำสารต่าง ๆ คุณสมบัติ หรือคุณค่าจากพืชเหล่านั้นมาสร้างให้เกิดประโยชน์ตามลักษณะที่เราต้องการได้ในทางการแพทย์ แต่ประเด็นหนึ่งที่ขาดไป คือ ทำอย่างไรพืชเหล่านั้นจะตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง ผมยกตัวอย่างมีพืชหลายชนิดที่เป็นพืชสมุนไพร เป็นพืชที่ให้คุณค่าทางการแพทย์ เมื่อเราใช้ไประยะหนึ่งพืชเศรษฐกิจ พี่น้องเกษตรกรต้องปลูก ต้องเก็บผลผลิต การเก็บผลผลิตทำให้พืชอ่อนแอลง เมื่อทำให้พืชอ่อนแอลงจึงมีการวิจัยและพัฒนาสร้างความเข้มแข็งให้มากขึ้น เพื่อสร้างผลผลิตที่เราต้องการใช้มากขึ้น ไม่ว่าจะในรูปของผลผลิต ในรูปของผล ของใบ หรือส่วนต่าง ๆ ที่เราจะมาใช้ เมื่อมีการดำเนินการอย่างนั้นมากขึ้น การเก็บผลผลิตอย่างเดียวโดยขาดการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอด ท่านประธานลองปลูกพืชบางชนิด ถ้าเราเก็บผลผลิตทุกวัน เก็บลูกทุกวัน ความอ่อนแอต้องเกิดขึ้นแน่นอน ลักษณะทางการเกษตรจะด้อยค่าลงไป คุณค่าของสารสำคัญในพืชเหล่านั้นจะด้อยค่าลงไป สิ่งเหล่านี้ ผมเสนอว่า งานวิจัยและพัฒนาที่เสนอไว้ไม่ใช่งานวิจัยเอาสิ่งที่มีคุณค่า

ในพืช ณ ปัจจุบันมาใช้เท่านั้น จะต้องวางตำแหน่งในส่วนที่ ๒ ถัดไปด้วยว่า เมื่อทำให้เป็นพืชเศรษฐกิจแล้วผลผลิตที่เราเก็บมาควรจะวางระบบหรือนำเสนอในเงื่อนไขนี้ว่าจะต้องมีการวิจัยและพัฒนา ผมดูในร่างเก่าที่ถูกตัดออกไปมีเรื่องนี้อยู่ มีการศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ รวมทั้งผู้ชำนาญ ในการที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผมยกตัวอย่างพืชบางชนิดที่ผ่านไปแล้ว กัญชาหรือกัญชง สมัยผมรับราชการ ทำงานวิจัยมา ๒๐ กว่าปีแล้ว จึงได้ข้อสรุปที่ดี หรือแม้แต่ฟ้าทะลายโจร แต่งานวิจัยเหล่านั้นไม่ได้ออกไปในรูปของงานวิจัยที่จะนำไปสู่เขตเกษตรกรรมหรือด้านการเกษตรที่จะก่อให้เกิดผลผลิตที่ดีมีคุณภาพได้ เพราะฉะนั้น ถ้าจะยกกระท่อมให้เป็นพืชเศรษฐกิจตัวหนึ่งที่สร้างเศรษฐกิจให้กับประเทศ น่าจะมีงานส่วนนี้รองรับไว้ เพื่อที่จะขับเคลื่อนทำให้การทำงานด้านนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นประเด็นที่ผมขออนุญาตเสนอเป็นประเด็นที่ ๒

ประเด็นที่ ๓ กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่า ในประเทศไทยยังมีพืชอีกมากที่มีคุณค่าลักษณะนี้ น่าจะยกกลุ่มพืชต่าง ๆ เหล่านั้นขึ้นมาบนความหลากหลายทางชีวภาพที่เราได้เปรียบที่จะนำมาปั้นให้เป็นพืชเศรษฐกิจ ใส่งานวิจัยลงไป และพัฒนาให้เกิดผลอย่างแท้จริงที่จะก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่ดีกับประเทศชาติ ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านสมชาย ชาญณรงค์กุล ต่อไปท่านเฉลา พวงมาลัย เชิญครับ

นายเฉลา พวงมาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเฉลา พวงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา จากรายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ของคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข พืชกระท่อมของกระทรวงสาธารณสุขยังเป็นร่างพระราชบัญญัติ ประเด็นนี้ผมมีข้อเสนอนำเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีลองดูว่ากระทรวงศึกษาธิการขณะนี้เปิดรับนักเรียน กศน. นักเรียน กศน. ส่วนมากอายุจะมาก เริ่มสมัครได้ตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี ผมเคยเป็นครูสอน กศน. มาก่อน เพราะฉะนั้น นักเรียนที่มาเรียน กศน. ส่วนมาก

อายุจะมากกว่า ๑๘ ปี ผมคิดว่าในส่วนนี้เมื่อมาเรียนแล้วจะเป็นปัญหาในการเรียนการสอนของคุณครู ที่ท่านสมาชิกท่านอื่นได้อภิปรายไปแล้วกระทบเรื่องศาสตร์ว่าด้วยยา อีกประเด็นหนึ่ง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ขณะนี้นักเรียนที่เข้ามาเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๒ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ จบอายุ ๑๖ ปี แล้วมาต่อมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ บางช่วงขาดรอยต่อช่วงอายุ ๑๙ ปี ช่วงนี้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ อายุจะถึง ๑๙ ปี แล้วเขามีสิทธิที่จะว่าด้วยยาประเภทกระท่อมนี้ ผมคิดว่าประเด็นนี้ฝากท่านประธานไปถึงท่านรัฐมนตรีลองดูประเด็นนี้ เพราะว่าผมเห็นดีด้วยที่ว่ากระท่อมเป็นพืชเศรษฐกิจ การศึกษาท่านต้องพิจารณาด้วยในส่วนนี้ และนักเรียนอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๑ อายุ ๑๓ – ๑๘ ปี ไม่เป็นไร แต่ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปัญหาเกิดแน่ ผมเคยเรียนอาชีวศึกษา แผนกช่างก่อสร้าง โรงเรียนเทคนิค อย่าว่าแต่กัญชา กระท่อมเลย ยาเสพติดมีมาก นักเรียนอาชีวศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะว่ายาเสพติดเข้าไปในอาชีวศึกษามาก แล้วพืชกระท่อมเป็นพืชเศรษฐกิจและมีหลากหลายในส่วนนี้ ผมห่วง ปวส. ๑ ปวส. ๒ และ ปวส. ๓ ส่วนนี้จะมีปัญหาในการเรียนการสอนมาก สุดท้ายนี้กราบเรียนท่านประธานถึงท่านรัฐมนตรีและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องฝากดูเรื่องนี้ด้วย ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านเฉลา พวงมาลัย ต่อไปพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เชิญครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานครับ พืชกระท่อมมีทั้งดีและเสีย ต้องชั่งน้ำหนักดูให้ดี ในส่วนดีมีมาก แต่ในส่วนเสียมีพอสมควร ผมในฐานะผู้ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่ผมรู้ดี แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีกฎหมายออกมาแล้ว สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะนำเสนอท่านประธานผ่านไปถึงท่านรัฐมนตรีทั้ง ๒ กระทรวง เพื่อปิดช่องว่าง ช่องโหว่ และทำให้กฎหมายฉบับนี้ดีมากกว่าเสีย ผมมี ๓ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ ในเรื่องการมีสภาพใช้บังคับ ต้องขอบคุณผู้ร่างว่าให้มีผลในทันที ในกฎหมายลำดับรองเท่าที่ผมดูมีประมาณ ๑๐ ฉบับ ท่านคงต้องไปเร่งรัดในการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพราะว่าในมาตรา ๘ เขียนไว้ว่า ถ้าหากว่ากฎหมาย กฎกระทรวง ไม่เสร็จห้ามมีผลใช้บังคับ อยากได้รับคำตอบจากผู้เกี่ยวข้อง ขอบันทึกไว้ในสภาว่าจะใช้เวลาออกกฎหมายลำดับรองกี่วัน เพราะไม่อย่างนั้นมาตรา ๘ ค้ำคออยู่ แม้ท่านจะมีผลบังคับใช้ในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประเด็นที่ ๒ ผมเป็นห่วงกังวล เพราะว่าขั้นตอนในการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขอใบอนุญาตในเรื่องจะซื้อ จะขาย จะนำเข้า ตั้งแต่มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่า กฎหมายหลายฉบับเวลามีผลบังคับแล้วไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะว่าไม่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะทำให้พี่น้องประชาชนได้รับทราบทั้ง ๆ ที่ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้พูดไว้ชัดเจน มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตราสุดท้าย คือ มาตรา ๑๗ บอกว่า “ให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”----------

- ๒๐/๑

อันนี้ คือ สิ่งหนึ่งที่อยากจะเรียนท่านประธานว่า ผมไปหลายที่ ท่านประธานคงไป เวลาผู้ที่ต้องขอใบอนุญาตไปยื่นขอกับเจ้าหน้าที่ เอาโน่น เอานี่ เอานั่น กลับไปกลับมา สุดท้ายต้องนอมินี เมื่อใช้นอมินีจึงมีปัญหาในเรื่องการไม่โปร่งใส เรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีกำหนดกฎเกณฑ์กติกาให้ชัดเจน ประกาศให้ชัดเจน พี่น้องที่จะไปขอใบอนุญาตต่าง ๆ นานาจะได้รับความสะดวกและชัดเจน ผมสงสัยในมาตรา ๗ นิดเดียว ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้บอกว่า “การพิจารณาอนุญาต การออกใบอนุญาต การออกใบรับแจ้ง การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบรับแจ้ง ตามพระราชบัญญัตินี้ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว” คำว่า “เร็ว” ของท่านผมไม่แน่ใจ อยากให้ท่านสโคป (scope) ว่าเร็วของท่านหมายถึงอะไร แต่ถ้ากำหนดไว้ในถ้อยคำสุดท้ายว่า “เฉพาะการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การออกใบรับแจ้ง การต่ออายุใบอนุญาตเท่านั้น ให้เสร็จสิ้นภายใน ๔๕ วัน” แต่ถ้าท่านไม่ได้กำหนดไว้ว่า การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบรับแจ้งกี่วันหายไป ๒ อย่าง เร็ว ผมไม่รู้ว่าจะเร็วแค่ไหน ฝากท่านด้วย

ประเด็นที่ ๓ ผมอยากจะนำเรียนด้วยความเคารพจริง ๆ สัดส่วนของการลงโทษ ผมเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรี ท่านเปิดตามผม เริ่มตั้งแต่มาตรา ๒๔ ในเรื่องการขายกำหนดโทษไว้ตามมาตรา ๓๓ ปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ท่านไปดู การขายหรือจำหน่ายยาเสพติดกำหนดไว้ มีโทษจำคุกและมีโทษปรับด้วย แต่ในเรื่องขายใบกระท่อม กำหนดไว้ปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ที่ผมสงสัยอยากจะให้ท่านตอบให้ผมทราบ คือ มาตรา ๒๔ น้ำต้มใบกระท่อมแปลความว่าไม่มีสิ่งปรุงเลยใช่หรือไม่ แต่ถ้าท่านไปดูมาตราที่เกี่ยวข้องในส่วนของมาตราอื่น ๆ ที่ผมอยากจะกราบเรียน ในมาตรา ๒๗ มีน้ำต้มใบกระท่อมที่ปรุง เพราะฉะนั้น ตรงนี้แสดงว่าห้ามขายให้กับเด็ก สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร ห้ามขายเฉพาะน้ำต้มใบกระท่อมเพียว ๆ ใช่หรือไม่ ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๗ ฝากท่านไปดูด้วย

ในมาตรา ๒๕ เป็นสถานที่ที่ไปขาย ท่านดู โทษปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เพียงพอหรือไม่ เหมือนกับที่ผมกล่าวไว้ในเรื่องการขายไม่ได้สัดส่วนกัน ในเรื่องยาเสพติด ในเรื่องวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สัดส่วนมากกว่านี้ อยากให้ท่านดูสัดส่วนให้ดี ไม่อย่างนั้น สิ่งที่ท่านทำมาจะเกิดปัญหาในการปฏิบัติ

ในมาตรา ๒๖ เรื่องการโฆษณา โฆษณาอย่างเดียว ท่านให้จำคุก ๒ ปี แต่ขายให้เด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ซึ่งท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ บอกว่า ๑๘ ปี พอหรือไม่ ท่านพิจารณาแล้วกัน สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร มีโทษปรับเฉย ๆ แต่พวกโฆษณามีโทษ ๒ ปี ท่านคิดว่าได้สัดส่วนหรือไม่ ฝากท่านไว้ในส่วนนี้

ในมาตรา ๒๗ เป็นเรื่องการบริโภคใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมที่ปรุง ผมกราบเรียนไปแล้ว ตรงนี้ท่านมาพูดถึงการปรุงแต่ง ท่านเขียนไว้ค่อนข้างจะครอบคลุม ต่างกับมาตรา ๒๔ ผมไม่ทราบเจตนารมณ์มาตรา ๒๔ กับมาตรา ๒๗ ทำไมต่างกัน ทั้ง ๆ ที่หลักในการพิจารณาข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกัน ในมาตรา ๒๗ ผมกราบเรียน ท่านประธานว่า อัตราโทษเช่นเดียวกัน ไม่ได้สัดส่วนกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ หรือพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งมีโทษจำคุก

อีกอย่างหนึ่ง คือ เรียนท่านนิดเดียวว่าในเรื่องการเสพ บริโภค คือ การเสพ ใกล้เคียงกัน ผมไม่พูดถึงอัตราโทษ เพราะว่าผมผ่านไปแล้ว ที่จริงเสพยาเสพติด ๖ เดือน ถึง ๓ ปี วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตั้งแต่ไม่เกิน ๓ ปี อะไรก็แล้วแต่

อีกมาตราหนึ่งที่ขอกราบเรียนเพื่อเป็นข้อสังเกตและนำไปปรับให้สมบูรณ์ ถ้าเขียนกฎหมายแล้วมีช่องว่าง ช่องโหว่ ผมเชื่อว่าจะทำให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติ และสิ่งที่ท่านอยากจะทำให้ดีจะไม่ดี ท่านคิดดูในเรื่องจูงใจ ชักนำ ยุยง ส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง ใช้อำนาจผิดทำนองคลองธรรม ท่านปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เหมือนกัน แต่ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ มีโทษจำคุก ๑ ปี ถึง ๕ ปี ยาเสพติดนี้ผมหมายถึงกัญชา ประเภทที่ ๕ ผมไม่ได้เอาประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ ด้วยซ้ำไป ยังมีโทษจำคุก ๑ ปี ถึง ๕ ปี และมายุยงส่งเสริมเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้

น้ำต้มใบกระท่อมที่ดัดแปลงอะไรก็ตาม ท่านบอกโทษปรับ ผมเป็นตำรวจมาอยากจะเรียนท่านประธานอย่างนี้ คดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผมรับผิดชอบ ไม่เสพไอซ์ ไม่มีเงินยาบ้าไม่เอา เอากระท่อมต้ม ๔ คูณ ๑๐๐ ท่านเคยได้ยินหรือไม่ แล้วท่านบอกว่าเอาโทษเท่านี้ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ผมบอกว่าจะทำให้คนที่คิดจะทำมิดีมิร้ายไม่เกิดความหลาบจำหรือไม่ ผมฝากท่านไว้ ท่านมองว่าอยากมีโทษปรับอย่างเดียว เพราะว่ามาตรา ๓๙ ให้อำนาจเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในการเปรียบเทียบปรับ ผมอยากจะบอกว่าไม่เกิน ๑ ปี อย่างน้อยให้ ๑ ปี ผมไม่ว่าอะไร ให้ท่านเลขาธิการ ป.ป.ส. มาใช้ดุลพินิจกับพวกนี้ว่าการกระทำอย่างนี้ บางคนไปลัก วิ่ง ชิง ปล้น ข่มขืน ฆ่า เพราะ ๔ คูณ ๑๐๐ กฎหมายยาเสพติดเขียนไว้ อัตราโทษจำคุก ๑ ถึง ๕ ปี หลายปี โทษปรับ ถึง ๒ แสนบาทก็มี แต่ของท่านเขียนว่าปรับอย่างเดียว ไม่มีโทษจำคุก เรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีช่วยดูด้วยไม่อย่างนั้น เพื่อนสมาชิกหลายคนเป็นห่วงกลัวว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นมากมาย ผมขอฝากไว้

มาตราสุดท้าย คือ ปรับเป็นพินัย คำว่า “ปรับเป็นพินัย” ผมไม่แน่ใจว่าท่านจะเขียนไว้เพื่ออะไร เพราะท่านเขียนบอกว่า “เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับแล้ว” แสดงว่าตอนนี้ไม่มีใช่หรือไม่ เมื่อมีผมว่าต้องเขียนหมดว่า ในกรณีที่มีโทษปรับและไม่อยากให้เป็นเรื่องอาญา เรื่องปกครอง หรือไม่ให้มีประวัติ จะลงไว้ ท่านอาจจะดำเนินการตามกฎหมายว่าปรับเป็นพินัย ผมว่าไม่จำเป็นต้องเขียน และผมถามท่านอีกนิดหนึ่ง ถ้าเกิดเขาไม่ยอมเสียค่าปรับท่านทำอย่างไร เป็นปัญหาหรือไม่ อยากฝากไว้ ผมอาจจะเกินเวลามาบ้าง เพราะว่าผมอยากจะให้สิ่งที่ผมเห็นเป็นอุปสรรคและเป็นปัญหา ท่านพยายามทำให้เกิดประโยชน์ ผมอยากให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมาแล้วใช้ประโยชน์ได้จริง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้จริง คนที่คิดจะทำมิดีมิร้ายจะได้ตระหนักคิดตระหนักทำว่ามีกรอบของกฎหมาย ไม่ใช่ปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท อย่างนี้ไม่มีใครกลัว ขอบคุณท่านประธานมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ต่อไปท่านทรงเดช เสมอคำ ครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายทรงเดช เสมอคำ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายทรงเดช เสมอคำ สมาชิกวุฒิสภา ก่อนอื่นผมต้องขอชื่นชมและขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ท่านได้นำร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เข้าสู่สภาเพื่อให้ความเห็นชอบ เพื่อให้มีกฎหมายบังคับใช้ พูดง่าย ๆ คือ ทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย จากการอภิปรายของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติหลายท่านที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า สาระสำคัญของการเกิดปัญหาและการใช้สารเสพติดเกิดจากเรื่องการรู้จักใช้และการรู้จักปริมาณ เหมือนกับพลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม ขออนุญาตเอ่ยนาม ไม่เสียหายครับ ท่านได้พูดไว้ พลทหารเมากระท่อมเข้ามาฝึกในค่ายทหาร ถ้าเรารู้จักใช้และควบคุมการใช้ในปริมาณที่เหมาะสมจะไม่เป็นอันตราย แต่ผมจะขออนุญาตยกตัวอย่าง พวกเราเคยเห็นยานอนหลับหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นไดอะซีแพม (diazepam) อัลปราโซแลม (alprazolam) มิดาโซแลม (midazolam) ดอร์มิคุม (dormicum) ยานอนหลับจะไม่มีเม็ดใหญ่ จะมีเม็ดเล็ก ๆ จะเป็นสีฟ้าบ้าง สีเหลืองบ้าง ส่วนใหญ่ไม่ทำเม็ดสีขาว ถ้าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ทำยานอนหลับพวกนี้เข้ามาเม็ดเท่ากับยาพาราเซตามอล (paracetamol) ยาโรคกระเพาะเม็ดใหญ่เท่าเหรียญ ๒๕ สตางค์ ผมว่าถ้าคนบริโภคไป ๒ วัน คงจะไม่ฟื้น ยานอนหลับเขาทำเม็ดเล็ก ๆ เขาไม่ทำเม็ดใหญ่ เพราะฉะนั้น สาระสำคัญของยาเสพติดทุกอย่าง ถ้ารู้จักปริมาณการใช้จะไม่ค่อยมีปัญหาขึ้นมา ผมขอชื่นชมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เขียนขึ้นมา ผมอ่านคร่าว ๆ ทุกมาตรา เห็นว่าสาระสำคัญเป็นประโยชน์ในร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องเศรษฐกิจและวิถีชุมชน ที่ผมเป็นห่วง คือ เรื่องของหมวด ๕ การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคใบกระท่อม และการป้องกันการใช้ใบกระท่อมในทางที่ผิด ไม่ว่าจะเป็นมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ จากการดูอย่างละเอียดแล้วการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา ผมคิดว่าถ้าหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบบูรณาการการใช้ร่วมกัน ผมคิดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลกับพี่น้องประชาชนชาวไทย เรามีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมา คนดื่ม กิน ใช้นานแล้ว มีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มาควบคุมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะได้ใช้ให้ถูกต้อง ผมอยากฝาก ๒ ประเด็นสำคัญ

ประเด็นที่ ๑ ในมาตรา ๒๙ ผมอยากให้มีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ในทางการแพทย์ ทางเภสัชศาสตร์ และทางวิทยาศาสตร์ถึงประโยชน์ของพืชกระท่อม การใช้ปริมาณการใช้และการควบคุม ผมว่าการวิจัยสามารถทำได้หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์มหาศาลกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไปในอนาคต

ประเด็นที่ ๒ ผมอยากจะให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบทุกภาคส่วนต้องควบคุมการใช้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ไม่เสียหายครับ ท่านบอกว่า วางขายตามท้องตลาด เมื่อสักครู่นี้ พลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านมีภาพขึ้นมา มีวางขายกัน อันนี้เป็นภาพในโซเชียลมาหลายวันแล้ว ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เราจะควบคุมเคร่งครัดอย่างไรเพื่อให้ประชาชนใช้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ผู้ใช้ เด็ก เยาวชน ไม่ว่าในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา ขออนุญาตกราบเรียนให้ข้อคิดเห็นด้วยความเคารพ ขอบพระคุณท่านประธานมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านทรงเดช เสมอคำ ต่อไปท่านสุดท้าย ท่านอนุศักดิ์ คงมาลัย เชิญครับ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอนุศักดิ์ คงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา ขออภิปรายเพื่อตั้งคำถามไปยังท่านรัฐมนตรีและคณะ ในส่วนที่พี่น้องประชาชนยังคงติดตามและอาจจะมีข้อมูลที่สับสน มีความไม่ชัดเจนอยู่บ้าง และในขณะเดียวกัน จากที่เราได้พิจารณากันและมีข้ออภิปรายของท่านสมาชิกหลายท่าน ยังคงชัดเจนอยู่ว่า อาจจะยังมีประเด็นที่จำเป็นจะต้องได้รับการสร้างความเข้าใจ และแบ่งบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการที่เราผ่านพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ไป อันนี้ชัดเจน พี่น้องประชาชนยินดีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านรัฐมนตรีท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ หรือสนับสนุนการใช้ฟ้าทะลายโจรในการต่อสู้

กับโควิด-๑๙ (Corona Virus Disease-19) เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยเป็นอย่างมาก ในมุมมองด้านกฎหมายที่จะทำให้พืชกระท่อมซึ่งเคยเป็นคุณูปการในท้องถิ่นของพี่น้องประชาชน ที่ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมไม่ได้เกิดในภาคใต้ แต่ทราบจากคนที่อยู่ในภาคใต้ถือว่าเป็นการใช้ ในชีวิตประจำวัน ในความเป็นจริงประเทศไทยไปกำหนดเป็นยาเสพติดเสียก่อนแล้วเพิ่งจะมายกเลิก ในขณะที่ประเทศอื่นเขาไปถึงไหนกันแล้ว เพราะว่าคุณสมบัติทางยาของพืชกระท่อม มีในเรื่องการรักษาโรคบิด โรคท้องเสีย บรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อร่างกาย เห็นได้ชัด ตามที่ใช้กันอยู่ มีการนำไปบดทำยาสมุนไพรพอกรักษาแผล ซึ่งผมเชื่อว่าสายเภสัชกรรม ทางการแพทย์คงมีงานวิจัยตรงนี้อยู่พอสมควร รวมทั้งการแก้ปัญหานอนไม่หลับ ช่วยระงับประสาท คุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่น่าสนใจ แล้วทำให้กระบวนการสำคัญเท่าที่ทราบ คือ นำไปใช้ ในเรื่องช่วยในการรักษาบำบัดกลุ่มคนที่ติดยาเสพติด ติดเฮโรอีน ติดยาบ้า ติดยาไอซ์ เพราะมีผลในเรื่องการไปกดระบบทางเดินหายใจ ปัญหาตรงนี้ที่ทำให้ผมได้มาศึกษา ดูในมาตรา ๔ ที่พูดถึงพืชกระท่อม ความหมาย คือ เป็นต้นกระท่อมที่บอกว่า เป็นไมทราไจนาเปซิโอซาคอร์ท (mitragyna peciosa korth) หรือรูเบียซีอี (rubiaceae) มีครอบคลุมไปถึงตัวอื่น ๆ ที่เป็นพืช แนวเดียวกันทั้งหมดมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลด้านนี้ เมื่อพูดถึงใบจะระบุเพียงแค่ว่า เป็นใบกับสารสกัดจากใบ แสดงว่าในกฎหมายเน้นเฉพาะตัวต้นกับใบ ถ้าพูดถึงราก พูดถึงส่วนประกอบส่วนอื่นที่จะมีการค้นคว้า ค้นพบ จะครอบคลุมไปถึงทั้งหมดหรือไม่ หรือว่าในเรื่องการระบุว่า การขาย เป็นการจำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ ครอบคลุม พฤติกรรมที่พี่น้องประชาชนได้ใช้กันอยู่จริงหรือไม่ อีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องการบริโภค ไม่ว่าจะเป็น การกิน การเคี้ยว การดื่ม การอม หรืออะไรก็แล้วแต่ เราไม่ได้พูดถึงการพอก หรือการใช้ ในการรักษาทางยาด้วย ในมาตรา ๙ อ่านแล้วน่าสนใจ แต่คำถามเกิดขึ้นมาก เพราะว่ามาตรานี้ ระบุว่า “เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพืชกระท่อมให้เป็นพืชเศรษฐกิจ” คำว่า “ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ” หมายถึง เศรษฐกิจรากหญ้าเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือเศรษฐกิจ ของประเทศทั้งประเทศ เพราะสเกล (scale) และขนาดแตกต่างกันไป และมีพฤติกรรม ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพราะท่านมีอีกคำหนึ่งว่า “การใช้ตามวิถีชุมชน” ซึ่งระบุไว้ว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหน้าที่

(๑) สนับสนุนประชาชนในการเพาะหรือปลูกพืชกระท่อมเพื่อใช้ตามวิถีชุมชนและในการพัฒนาให้เป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ

ทางเกษตรเขาทำอย่างไรในเรื่องการส่งเสริม จะมีการตอน มีการแบ่ง มีการปลูกเพาะเมล็ดพืช หรือการขยับขยาย จะพัฒนาให้เป็นพืชที่มีมูลค่าในระบบเศรษฐกิจ ความชัดเจนตรงนี้พูดไปในทางบวกเป็นเรื่องที่ดี แต่ว่าความชัดเจนเรื่องขนาดในการส่งเสริมสนับสนุนตรงนี้เป็นอย่างไร

(๒) ส่งเสริมการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งการเพาะหรือปลูกพืชกระท่อมหรือการพัฒนาสายพันธุ์ของพืชกระท่อม การผลิต การจัดการ และการตลาด

อ่านแล้วเป็นอารมณ์ของเกษตรไป เพราะว่าพืชกระท่อมทั้งการผลิตและการจัดการการตลาด ซึ่งในการผลิตต้องพูดถึงเรื่องกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรืออะไรที่เกี่ยวข้องในกระทรวงสาธารณสุข หรือว่าในการจัดการและการตลาดต้องไปพูดถึงเรื่องกระทรวงพาณิชย์ หรือแม้กระทั่งที่ท่านสมาชิกได้นำภาพมาเสนอ ขาย ๑ ขีด ๑๐๐ บาท กิโลกรัมละ ๑,๐๐๐ บาท เพิ่งไปเรียนมาร์เกตทิงออนไลน์ (online marketing) สด ๆ เลย เด็ก ๆ หนุ่มสาวเห็นโอกาสประกาศขายออนไลน์อะไรทำนองนี้ อันนี้อยู่ในหลักเกณฑ์การควบคุมของกฎหมายฉบับนี้อย่างไร มากน้อยแค่ไหน เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้รับทราบและติดตามในเรื่องนี้ด้วย

(๓) ให้ความรู้ และจัดทำเอกสารคำแนะนำ คู่มือ หนังสือวิชาการ หรือเอกสารอื่นใดที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในการใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมโดยไม่ต้องเสียค่าเอกสาร

เรียนถามว่าได้มีการเตรียมการหรือทำอะไรไปบ้าง มากน้อยแค่ไหน ในมุมมองของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีการกำหนดหน้าที่ไว้ตามนี้ เพราะเราจะได้เห็นโอกาสดี ๆ เป็นอย่างมากในการที่จะได้รับการพัฒนาจากพี่น้องประชาชน

ประเด็นอยู่ตรงนี้ว่า การพัฒนาสนับสนุนให้ประชาชนใช้ สนับสนุนให้เป็นผู้ประกอบการ จะมีคำศัพท์อยู่ ๒ คำ ระหว่างคำว่า “ประชาชน” กับคำว่า “ผู้ประกอบการ” พอเป็นผู้ประกอบการแล้วจะมีเรื่องธุรกิจ การหากำไรหรืออะไร จะมีการกำหนดขนาด ปริมาณ หรือความลึกซึ้ง รวมไปถึงเรื่องกระบวนการอื่น ๆ ที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตมากน้อยแค่ไหน ที่จะทำให้เราสามารถแบ่งแยก เพราะไม่อย่างนั้นเราจะเจอพื้นที่สีเทาและก่อให้เกิดปัญหา ทำให้มีผู้ฉวยโอกาส ทำให้พี่น้องประชาชนต้องได้รับโทษ ได้รับปัญหา หรือการคุกคาม ในการดำเนินการ เพราะการเขียนออกมาในลักษณะส่งเสริมเป็นไปในทิศทางที่ดีมาก นอกจากนี้ เท่าที่ไปค้นคว้าข้อมูลพบว่ามูลค่าทางเศรษฐกิจของพืชกระท่อม ต้นหนึ่งประมาณ ๖,๐๐๐ – ๗,๐๐๐ บาท ต่อต้นต่อเดือน จริงหรือไม่ และยืนต้นยาวนานนับร้อยปี มีคนพูดถึงด้วยซ้ำไปว่าไม้กระท่อมสามารถนำไปทำเฟอร์นิเจอร์สวยงาม เห็นว่าที่อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ขึ้นตามธรรมชาติมีเป็นหมื่นไร่ เป็นที่สาธารณะหรือว่าเป็นพื้นที่ป่า ซึ่งชาวบ้าน ไปเก็บมาได้มากน้อยแค่ไหน อย่างไร เพราะว่าปัจจุบันเท่าที่ทราบเมื่อ ๒ – ๓ สัปดาห์ที่ผ่านมา จากภาพที่เห็นมีการขายกัน ๗ – ๘ ใบ ประมาณ ๒๐ บาท หรือว่ากิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ซึ่งตรงนี้ เราคงทราบกันดี อันนี้เอาไปเคี้ยวสำหรับพี่น้องผู้ใช้แรงงาน คนขับรถขนส่งเอาไปใช้และเป็นตัวบำรุง กำลัง ตรงไปตรงมา ประเด็นสงสัย เรียนถามท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีและผู้เชี่ยวชาญ คือ มีเด็ก เยาวชน พ่อแม่นั่งขายต้นไม้ ตัวเองนั่งขาย มีต้นกระท่อมตั้งอยู่ด้วย ถือว่าเป็นข้อห้าม ตามกฎหมายนี้ด้วยหรือไม่ เด็กมาซื้อ เยาวชนมาซื้อ ห้ามขายตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยหรือไม่ ดังนั้น การที่จะพัฒนากฎหมายฉบับนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ผมมองว่ายังมีอะไรบางอย่าง ที่มีความไม่ชัดเจน และอยู่ในช่วงที่เรากำลังปฏิรูป เมื่อเราปฏิรูปตรงนี้ควรจะคำนึงถึงกฎหมาย ฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวพันกัน เพื่อให้เกิดการส่งเสริมที่เป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจรากหญ้าโดยแท้จริง ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านอนุศักดิ์ คงมาลัย ลำดับต่อไปขอเชิญหน่วยงาน ผู้ชี้แจง หรือท่านรัฐมนตรีตอบชี้แจง เชิญครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายวิชัย ไชยมงคล (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวิชัย ไชยมงคล เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ก่อนอื่นผมต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ได้ชี้แนะ และได้สอบถาม ส่วนใหญ่จะเป็นข้อชี้แนะในเรื่องการที่จะดำเนินการต่อไปในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งส่วนนี้ผมได้จดบันทึกไว้ และต้องขอบคุณเป็นอย่างสูง น้อมรับนำไปปฏิบัติหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่าน และมีการประกาศใช้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดทำแผนแม่บทในการส่งเสริมการศึกษาวิจัย ในเรื่องการส่งเสริมการศึกษาวิจัย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วได้ประสานกับอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้ดำเนินการศึกษาผลกระทบ และเราได้ศึกษาผลกระทบโดยทดลองใช้พืชกระท่อมในอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ผ่านมา แต่งานวิจัยมีไม่มาก เนื่องจากว่าที่ผ่านมาพืชกระท่อมเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย หลังจากที่เราปลดล็อกพืชกระท่อมแล้ว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะได้ส่งเสริมให้นักวิชาการและอาจารย์มหาวิทยาลัยได้ศึกษาเพิ่มเติมทั้งผลดีและผลเสีย ล่าสุดท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้สั่งการให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ประสานกับอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการนำพืชกระท่อมไปใช้ประโยชน์ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านมาพบว่าสามารถรักษาผู้ที่ติดเฮโรอีนกับยาบ้าได้ผลเป็นอย่างดี แต่ในขณะนั้นการศึกษายังไม่เป็นทางการ เพราะเป็นเรื่องการผิดกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้เราได้ประสานกับอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์แล้วที่จะศึกษาเรื่องนี้

สำหรับคำถามของท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ที่ได้สอบถามว่า ทำไมไม่ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ขอกราบเรียนว่า ตั้งแต่ที่เราร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแพทย์แผนไทย และนักวิชาการ

อย่างเช่น อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) ได้ข้อตกลงกันว่าควรจะอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี และอีกอย่างหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ได้กำหนดให้มีการใช้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ขอนำเรียนคร่าว ๆ เป็นอย่างนี้ครับ

ข้อ ๒ ที่ท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ได้สอบถามว่า ถ้าขึ้นป้ายขายริมถนนเกี่ยวกับกระท่อมจะผิดหรือไม่ ผมขอแยกเป็น ๒ ประเด็น ประเด็นแรก ถ้าหากว่าเป็นพืชกระท่อมที่เป็นใบหรือเป็นต้นไม่ได้ไปผสมเป็นอาหารสามารถทำได้ แต่ถ้าหากว่าน้ำต้มใบกระท่อมที่ท่านยกตัวอย่างมานี้ไม่สามารถขึ้นป้ายขายได้ เพราะว่าถ้าเป็นน้ำต้มใบกระท่อมผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย กระท่อมอยู่ในลำดับที่ ๕๒ ซึ่งไม่สามารถผลิตขายได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าขึ้นป้ายขายน้ำต้มใบกระท่อมริมถนนหรือว่าขึ้นป้ายที่ไหน ถือว่าผิดตามกฎหมายอยู่แล้ว ขอเรียนชี้แจงที่ประชุมรับทราบเท่านี้ ขอบคุณครับ

- ๒๓/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญครับ

นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ขออนุญาตเรียนชี้แจงเกี่ยวกับคำถามของท่านสมาชิกวุฒิสภาที่มีคำถามเกี่ยวกับการกำหนดโทษ

เรื่องการกำหนดโทษ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะแยกออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ เรื่องการกำหนดโทษหรือข้อห้ามเกี่ยวกับการห้ามขายใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมแก่บุคคล ๓ ประเภท คือ ๑. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ๒. สตรีให้นมบุตร ๓. สตรีมีครรภ์ อันนี้เป็นการคุ้มครอง ๒ ประการ คือ

ประการที่ ๑ คุ้มครองเด็ก เรื่องวุฒิภาวะของเด็กที่มีอายุน้อยอาจถูกชักจูงไปได้

ประการที่ ๒ คุ้มครองสตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร เป็นการคุ้มครองสุขภาพของเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดา และเด็กที่จะต้องดื่มหรือกินนมจากมารดา ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบตรงนี้ไปด้วย

เพราะฉะนั้น ในเรื่องการห้ามขาย ๓ ประเภทนี้ จึงเป็นข้อกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

การห้ามอีกประการหนึ่ง คือ การห้ามบริโภค การบริโภคพืชกระท่อมโดยปกติจะไม่มีความผิด แต่การบริโภคน้ำต้มใบกระท่อมโดยนำไปผสมกับยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์หรือวัตถุอันตรายอื่น ๆ กฎหมายกำหนดให้มีโทษไว้ ซึ่งโทษใน ๒ เรื่องนี้ จะเป็นโทษปรับ ซึ่งถือว่าเป็นโทษที่ไม่รุนแรง เพราะเป็นการกระทำกับตัวของเขาเอง

ประการที่ ๓ เป็นเรื่องการลงโทษกับผู้ที่โฆษณาหรือจูงใจ หรือบังคับขู่เข็ญให้สาธารณชนหรือบุคคลมาเสพใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมในลักษณะที่เป็นการปรุง

หรือผสมกับยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ กรณีนี้เราถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง เพราะฉะนั้น กรณีนี้จะมีโทษจำคุก การบริโภคที่ผสมจะมีโทษจำคุก ๑ ปี ส่วนการโฆษณาหรือจูงใจให้มาเสพ แบบ ๔ คูณ ๑๐๐ มีโทษจำคุกถึง ๒ ปี ขออนุญาตกราบเรียนเพื่อทำความเข้าใจในประเด็น การกำหนดโทษ ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดโทษ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ขอให้ผู้ชี้แจงตอบให้หมดก่อน เชิญครับ

นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภา กระผม นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี นักกฎหมายกฤษฎีกา จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประเด็นที่ ๑ ขออนุญาตตอบที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้พูดถึงว่าการที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเรื่องการอนุญาตเพาะหรือปลูกเป็นไปตามมาตรา ๔๐ จริง ๆ แล้ว ขอกราบเรียนอย่างนี้ ในการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามองอย่างนี้ว่า เมื่อพืชกระท่อมถอดออกจากการเป็นยาเสพติด ถอดออกจากการเป็นพืชควบคุม ไม่เป็นพืชควบคุมแล้ว พืชกระท่อมจึงไม่ต่างอะไรจากพืชทั่วไป เมื่อเป็นพืชทั่วไป การที่จะไปจำกัดสิทธิของประชาชนเกินสมควร ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ กำหนดไว้ว่า ต้องไม่จำกัดสิทธิประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ เรามีหลักคิดจากอะไร เรามีหลักคิดเปรียบเทียบว่าเมื่อพืชกระท่อมไม่ใช่พืชที่มีการควบคุม ไม่ต่างอะไรกับกล้วย อ้อยต่าง ๆ ตรงนี้เห็นว่าการจะไปจำกัดไม่ให้ประชาชนเพาะหรือปลูกอาจจะไม่สอดคล้องตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าเป็นการประกอบอาชีพจะเกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๐ คือ จะไปจำกัดการประกอบอาชีพได้จะต้องมีเหตุตามมาตรา ๔๐ กำหนดไว้เท่านั้น นอกจากนี้ คือ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญจะมีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องให้รัฐบาลต้องดู ต้องยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายที่เป็นภาระกับประชาชนในการดำรงชีพหรือการประกอบอาชีพที่เกินสมควร ทั้ง ๓ มาตรา จึงเป็นที่มา เป็นประเด็นแรกที่นำกราบเรียน จะไม่ใช่มาตรา ๔๐ มาตราเดียวในการพิจารณา

ประเด็นที่ ๒ ที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้สอบถามเกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย มีกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง คือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... ฉบับนี้จะเป็นร่างพระราชบัญญัติใหม่ จริง ๆ แล้วร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ส่งมาที่สภารอวาระการพิจารณาอยู่ ถามว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ทำไมจะต้องเขียนไว้ในร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ด้วย สืบเนื่องจากมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่า รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเท่าที่จำเป็น และสำหรับความผิดร้ายแรงเท่านั้น ความผิดร้ายแรง คือ ความผิดที่กระทบต่อความมั่นคง ด้วยทิศทางของกฎหมายต่าง ๆ ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย จึงมีการพิจารณาปรับลดโทษอาญาที่ไม่จำเป็นออก ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... มา ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... จะมีลิสต์ (list) บัญชีรายชื่อว่าบรรดาโทษตามกฎหมายอะไรบ้างที่จะให้ใช้ปรับเป็นพินัย จริง ๆ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... เสร็จก่อนร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เพียงแต่ว่าเสนอเข้ามาและเป็นกฎหมายใหม่ จึงมีการศึกษาและมีการพูดคุยกัน ส่งมาที่สภาแล้ว รอการจัดวาระเพื่อนำเข้าสู่การประชุมของรัฐสภา ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... จะมีลิสต์บัญชีรายชื่อว่ากฎหมายที่มีโทษปรับอย่างเดียว ตามบัญชีรายชื่อ ก และ ข ให้เปลี่ยนเป็นโทษปรับทางพินัย ซึ่งในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกามองว่า เรื่องโทษพืชกระท่อมไม่ควรจะเป็นโทษอาญาอีกต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญเพราะอะไร เพราะว่าโทษอาญาจะมีผลกระทบต่อผู้กระทำความผิดหลายอย่าง ทั้งมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมต่าง ๆ ในเบื้องต้นจึงขออนุญาตตอบข้อสอบถามที่ว่า เหตุใดจึงต้องเขียนไว้ในนี้ด้วย เหตุหนึ่งเพราะว่าร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... เป็นกฎหมายใหม่ ยังไม่มีอยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าว จึงกำหนดได้ว่าเมื่อร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับ โทษปรับสถานเดียวให้เป็นโทษปรับพินัยด้วย ในเบื้องต้นขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขออนุญาตตอบชี้แจงบางประเด็น ต้องกราบเรียนท่านประธานว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นฉบับที่เดินทางมาถึงวุฒิสภาด้วยความรวดเร็วพอสมควร เพราะโดยปกติแล้วกฎหมายฉบับหนึ่งใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีครึ่ง ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ประมาณเกือบ ๑ ปีครึ่ง และมีกฎหมายฉบับอื่นที่สำคัญ ถ้าเราไม่พยายามตั้งใจหรือขวนขวายที่จะให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแล้ว ผมว่ายากมาก เพราะบางครั้งสภาผู้แทนราษฎรมีการยุบสภาบ้างหรือมีเหตุการณ์อื่นที่เกิดขึ้น ผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมา ผมจำได้ว่ายากมากที่อายุของสภาจะอยู่ครบ ๔ ปี เพราะฉะนั้น การทำกฎหมายต้องบูรณาการกับผู้คนหลายฝ่าย ในบางครั้งถูกวิพากษ์วิจารณ์ในหลายประเด็น หลายเรื่อง เพราะกฎหมายเราต้องบูรณาการ บางครั้งเราไม่อยากได้ในบางประเด็น เราอยากได้ในบางประเด็น แต่เราไม่สามารถที่จะได้ทั้งหมดในสิ่งที่จะเดินต่อไปได้ เพราะฉะนั้น การดำเนินการในเรื่องพืชกระท่อม ผมรู้สึกดีที่ผมได้ฟังท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติได้อภิปรายด้วยเหตุด้วยผลในบางประเด็นที่ผมอยากได้มาก มาถึงขั้นตอนในชั้นนี้แล้วผมยังไม่ได้ แต่มาฟังจากท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติอภิปราย ผมมีความหวังขึ้นมา อย่างเช่น พี่น้องเกษตรกรปลูก ๑ ไร่ ๒ ไร่ ๓ ไร่ ๑ ไร่ ปลูก ๒๐ กว่าต้น ปริมาณคงมากเกิน แต่ถ้าปลูก ๓ ต้น ผมดูแล้วได้ประโยชน์สูงสุด เพราะอะไร เพราะ ๓ ต้น ถ้าเราเก็บวันละ ๑ กิโลกรัม ๑ วัน ได้ ๓ กิโลกรัม วันนี้กระท่อมราคากิโลกรัมละ ๕๐๐ บาท ได้วันละ ๑,๕๐๐ บาท ๑ เดือน ได้เงิน ๔๕,๐๐๐ บาท ๑ ปี ได้เงิน ๕๔๐,๐๐๐ บาท ----------

นี่คือ พืชเศรษฐกิจที่กำลังจะกลับมา เพราะว่าเราถูกระงับการใช้มา ๗๘ ปี เป็นระยะเวลานานมาก และประโยชน์ที่ได้ อย่างเช่น คนล้นคุก ผมมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมใหม่ ๆ คนติดคุก ๓๘๐,๐๐๐ คน ในหลายอย่างดำเนินการไป ขณะนี้ลดลงไป ๑ แสนคน เหลือประมาณ ๒๘๐,๐๐๐ คน พืชกระท่อมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้คนน้อยลง ผมต้องขอขอบคุณข้อสงสัยของท่านสมาชิก ที่ผมต้องตอบว่าในเรื่องการส่งออก นำเข้า จะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้ใครต่อใครหรือไม่ อย่างไร ผมเรียนว่าวันนี้ท่านอย่าเพิ่งคิดถึงเรื่องการส่งออก นำเข้าพืชกระท่อม โดยเฉพาะที่จะส่งออกไปแข่งกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างอินโดนีเซียได้ เพราะพืชกระท่อมกว่าจะส่งออกได้ ผมว่าเป็นมรรคเป็นผล อีก ๔ ปีข้างหน้า จึงจะส่งออกได้ เพราะวันนี้เรายังไม่ได้ปลูก พืชกระท่อมที่มีอยู่มีปริมาณเล็กน้อย แค่คนเคี้ยว หรือเสพกระท่อมในประเทศยังไม่พอแล้ว เราจึงมีเรื่องการส่งออก นำเข้า เพราะการนำเข้าถ้านำเข้าง่ายจะทำลายเกษตรกรหรือผู้ปลูกในประเทศ เราคิดว่าในส่วนต่าง ๆ ตรงนี้คงต้องช่วยกันพิจารณา เพราะวันนี้ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... อยู่ในมือของท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติแล้ว อะไรที่เป็นประโยชน์ผมคิดว่าเรารับฟังได้ เพราะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ผมต้องขอกราบขอบพระคุณท่านประธานที่ให้เวลา ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : คณะผู้ชี้แจงและท่านรัฐมนตรีได้ชี้แจง ท่านสมาชิกผู้อภิปรายยังติดใจผู้อภิปรายที่ยังติดใจมีท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม เชิญท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ครับ

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา กระผมขออนุญาตถามย้ำสั้น ๆ ที่ต้องถาม เพราะว่าการประชุมวุฒิสภา ประชาชนฟังอยู่ทั้งประเทศ คงไม่ใช่เฉพาะในห้อง เพราะฉะนั้น อะไรที่เป็นคำตอบที่ชัดเจนช่วยให้เป็นการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน ไม่เช่นนั้นจะไขว้กันไปไขว้กันมาแบบนี้ว่าจริงหรือไม่จริง เช่น เมื่อสักครู่นี้ความจริงกระผมถามย้ำในมาตรา ๒๔ เรื่องกลุ่มบุคคล

ผมไม่ติดใจแล้วในเรื่องเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี สตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร ไม่ติดใจ ตอนนี้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั่งตรงนี้ นักกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ส. นั่งตรงนี้ คือ ในมาตรา ๒๕ บังเอิญเราไปเขียนชัดเจน การเขียนยิ่งชัดเจนกฎหมายยิ่งแคบ หลักทั่วไป เขียนว่า "ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อมหรือน้ำต้มใบกระท่อมในสถานที่ ดังต่อไปนี้" ห้ามไว้ ๓ ที่ กับ ๑ วิธีการ ๑. สถานศึกษา อันนี้ชัดเจนแล้ว ๒. หอพัก อันนี้ชัดเจน ๓. สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก อันนี้ชัดเจน ขายโดยเครื่อง อันนี้เป็นวิธีการ ที่ผมถาม คือ ขายบนถนน เมื่อสักครู่นี้ท่านตอบว่า ถ้าโฆษณาไม่ได้ แต่ไม่โฆษณาได้ใช่หรือไม่ คือ ต้องการชัดเจนอย่างนี้ว่าเขาต้มขายริมถนนได้หรือไม่ อยากได้คำตอบชัดเจนอย่างนี้ จะได้ฟังทั่วกันทั้งประเทศ ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ต่อไป พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม และผู้อภิปรายอีก ๑ ท่าน พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เชิญครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานครับ มี ๒ ประเด็น ที่ขออนุญาตขอความชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ประเด็นที่ ๑ คือ ดังที่ผมได้อภิปรายไปว่า ปัจจุบันนี้มีการผลิตน้ำต้มใบกระท่อม และวางขาย แม้กระทั่งข้างทาง และเริ่มมีขายออนไลน์แล้ว ผมได้อภิปรายไปว่า แม้น้ำต้มใบกระท่อมจะมิได้ไปปรุงผสมกับสิ่งอื่น ไม่ว่าจะเป็นโคคา-โคล่า ไม่ว่าจะเป็นยาแก้ไอที่เป็น ๔ คูณ ๑๐๐ หรืออะไรก็แล้วแต่ เป็นน้ำต้มใบกระท่อมอย่างเดียวก็ผิดแล้ว คือ ผิดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะน้ำต้มใบกระท่อมถือเป็นเครื่องดื่ม เครื่องดื่ม คือ อาหาร เช่นนี้ผิดใช่หรือไม่ เพราะมีพี่น้องประชาชนรับฟัง รับชมอยู่ทางบ้านยังสับสนประเด็นนี้ ส่วนตัวผมฟันธงไปแล้วว่า ผิดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๒๔

ประเด็นที่ ๒ ได้ฟังคำชี้แจงของผู้ชี้แจง ซึ่งผมยังเห็นต่าง และขอความชัดเจน ผมได้อภิปรายไปแล้วว่าร่างเดิมของกระทรวงยุติธรรมที่เข้ามามี ๔๙ มาตรา แต่ในชั้นสภาผู้แทนราษฎรได้ตัดออกไปประมาณ ๑๐ มาตรา ใน ๑๐ มาตรา มีหลายมาตราที่มีความสำคัญ และส่วนตัวผมเห็นว่ามีความจำเป็น แต่ผู้แทนที่มาชี้แจงบอกว่า ที่ตัดออกไปเพราะเหตุว่า เมื่อเรายกเอาพืชกระท่อมออกไปจากประเภท ๕ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้ว พืชกระท่อมมีฐานะเหมือนกับกล้วย มะพร้าว ใบกะเพรา เราไปจำกัดสิทธิเสรีภาพไม่ได้ เพราะจะเป็นการผิดรัฐธรรมนูญ ท่านอ้างถึงมาตรา ๔๐ และมาตรา ๒๖ ผมอ่านมาตรา ๔๐ และมาตรา ๒๖ หลายรอบ เพราะผมบอกแล้วว่าพืชกระท่อมไม่ได้ขาวจั๊วะ และไม่ได้ดำสนิท ยังเป็นเทา ๆ ผมมีเอกสารมากมาย บรรณานุกรมเป็นร้อย งานวิจัยของต่างประเทศมีเป็นร้อย เพราะเราต้องไปหาคำว่า ไมทราไจนีน คือ สารสกัดจากพืชกระท่อม และจะพบว่าผลออกฤทธิ์ทางเภสัชมีผลดีและผลเสีย ผลเสียมีอยู่เป็นจำนวนมากเหมือนกัน ผลดีก็มี ผมยอมรับ เพราะฉะนั้น เราจะไปบอกว่าถ้าหากว่าเอาพืชกระท่อมออกไปแล้ว สถานะพืชกระท่อมเหมือนกับกะเพรา มะพร้าว กล้วย เราจะไปจำกัดสิทธิเสรีภาพเขาไม่ได้ในการปลูก ในการบริโภค ผมเห็นต่าง เพราะในรัฐธรรมนูญอนุญาตให้ทำได้ ถ้าเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เขียนไว้ในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๒๖ บอกว่า “จะจำกัดสิทธิเท่าที่จำเป็น” กฎหมายเขียนไว้ เพราะฉะนั้น ในชั้นสภาผู้แทนราษฎรจะไปตีความว่า ถ้าคงไว้ตามร่างเดิมของรัฐบาลจะเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ คือ ท่านไปวินิจฉัยรัฐธรรมนูญเอง สู้ให้ผ่านไปแล้วถ้ามีปัญหา ไปส่งศาลรัฐธรรมนูญไม่ดีกว่าหรือ ถ้าบอกว่าขัดรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้เกิดความสมดุลกันระหว่างสิ่งที่ยังเป็นเทา ๆ อยู่ กับสิ่งที่จะบอกว่าเป็นพืชเศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ เพราะฉะนั้น ขอเห็นต่างตรงนี้ และท่านจะชี้แจงหรือไม่ชี้แจงก็ได้ อย่างไรก็แล้วแต่ ไปว่ากันในชั้นคณะกรรมาธิการ ท้ายที่สุด อีกนิดเดียวท่านประธานครับ ๑ นาที ผมถามว่ากฎหมายฉบับนี้ในชั้นวุฒิสภา สัปดาห์หน้าปิดสมัยประชุมแล้ว ผมต้องยอมรับว่าขณะนี้อยู่ในช่วงสุญญากาศ เพราะสไลด์ที่ประกอบการอภิปรายของผม เห็นแล้วว่าเวลานี้มีผู้นำใบกระท่อมไปยืนขายอยู่ข้างทาง ต้องเรียนว่ามีจริง

และเริ่มมีจำนวนมากขึ้น เพราะเขาเข้าใจว่าขณะนี้พืชกระท่อมปลูกได้แล้ว ถูกกฎหมาย ขายได้แล้ว ถูกกฎหมาย บริโภคได้แล้ว ถูกกฎหมาย ซึ่งผมคิดว่าคงยังไม่ใช่จนกว่ากฎหมายฉบับนี้จะออกมา ตอนนี้อาจจะปลูกและเคี้ยวสดได้เป็นช่วงสุญญากาศ ถามว่ากฎหมายฉบับนี้ถ้าช้าออกไปอีก คือ ปิดสมัยประชุม ๑ เดือนเศษ และวุฒิสภามีการแก้ไข และต้องส่งไปสภาผู้แทนราษฎรอีก มีการปรับแก้ไขอีก ซึ่งผมเชื่อว่าจะทำให้กฎหมายฉบับนี้ช้าไปอีกอย่างน้อย ๓ เดือน ขณะนี้เราบอกว่าเวลานี้สุญญากาศ ผมถามกระทรวงยุติธรรมว่าจะมีผลเสียหายต่อเยาวชน มีผลเสียหายต่อประชาชนที่ยังใช้พืชกระท่อมอยู่มากน้อยอย่างไร และท่านเตรียมการไว้อย่างไร หรือจะให้วุฒิสภาบอกว่ากรุณาอย่าแก้ไขอะไร ซึ่งคงเป็นไปไม่ได้ ขอบคุณท่านประธานครับ

- ๒๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ เราได้อภิปรายกันมานาน ผู้อภิปรายทั้ง ๙ ท่าน และขณะนี้ท่านติดใจและสงสัยคำตอบ ขอให้ท่านถามคำถามที่ติดใจ เชิญ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา สิ่งที่ผมอยากจะเน้นคำถามสั้น ๆ จริง ๆ มีหลายข้อท่านไม่ได้ตอบตรงที่ผมถาม แต่ผมอยากจะถามเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ เพราะจริง ๆ แล้วผมไม่อยากจะแปรญัตติอะไร ถ้าท่านตอบได้พอใจผม ผมจะได้ไม่ต้องดำเนินการในเรื่องอื่น

เรื่องที่ ๑ อยากให้ท่านรัฐมนตรีให้ความมั่นใจว่ากฎหมายฉบับนี้ที่เราพยายามร่างมาและใช้เวลาให้กระชับที่สุด จะมีโอกาสได้ใช้และเกิดประโยชน์ได้มากแค่ไหนอยู่ที่กฎหมายลำดับรอง ซึ่งมี ๑๐ กว่าฉบับ อยากให้ท่านได้ให้ความมั่นใจกับสภาว่าท่านจะเร่งรัดให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ภายในระยะเวลาแล้วแต่ท่านแล้วกัน ผมไม่อยากจะบอกท่านว่า ๑ เดือน หรืออะไร แต่ให้สภาได้รับทราบว่าท่านจะเร่งรัด

เรื่องที่ ๒ อยากให้ท่านในฐานะที่เป็นรัฐมนตรี ผมมักพบปัญหาตรงนี้ วันสต็อปเซอร์วิส (one stop service) พี่น้องประชาชนจะขอใบอนุญาตค่อนข้างจะมีปัญหา เพราะว่าเจ้าหน้าที่รัฐบางคนโอ้เอ้ หรือหน่วง หรือยืด อยากให้ท่านกำชับตรงนี้ว่าคู่มือสำหรับพี่น้องประชาชนในการทำเรื่องนี้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า ๑๘๐ วัน จะทำให้เสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ด้วยหรือไม่ พี่น้องประชาชนจะได้รู้ทางออนไลน์จะได้มีช่องทางที่จะรีบดำเนินการ คนที่อยากจะปลูกพืชกระท่อม คนที่อยากจะส่งออก คนที่อยากจะทำโน่นทำนี่ เขาจะได้เตรียมการไว้ให้ชัดเจน

เรื่องที่ ๓ ที่ผมติดใจในเรื่องบทกำหนดโทษ ผมเข้าใจดีในเรื่องที่ท่านพยายามว่าพืชกระท่อมไม่น่าจะเป็นความผิดอาญา ไม่น่าจะใช่ความผิดทางปกครอง และไม่ควรมีประวัติอะไร แต่ในทางปฏิบัติ ผมยังยืนยันว่า พืชกระท่อมจะร้ายกว่ายาเสพติดบางประเภทด้วยซ้ำไป ถ้านำไปใช้ในทางไม่ดี ท่านประธานคงทราบดี ๔ คูณ ๑๐๐ หรืออะไรก็แล้วแต่ นี่คือปัญหาตัวยาต่าง ๆ นานา ไม่ว่าจะเป็นทรามาดอล (tramadol) อะไรก็ตาม ฝากไปถึงท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขด้วย จำหน่ายได้สบาย คลินิกจำหน่ายได้ ร้านขายยาจำหน่ายง่าย นำมาทำเป็น ๔ คูณ ๑๐๐ ได้ง่าย เรื่องนี้คงจะต้องฝากท่านไป แต่สิ่งที่ผมอยากจะเน้นในเรื่องบทกำหนดโทษไม่ได้สัดส่วนจริง ๆ โฆษณาตามมาตรา ๒๖ โฆษณาเฉย ๆ ยังไม่ได้ทำอะไร ยังไม่มีคู่กรณีไปดำเนินการอะไร ถ้าเขาไม่เชื่อเขาไม่ซื้อเขาไม่อะไร แต่ท่านกำหนดโทษจำคุกไว้ ๒ ปี แต่โทษที่ยุยงส่งเสริม ในมาตรา ๒๘ ชักจูง ชักนำ ยุยง ส่งเสริม ข่มขืนใจด้วยวิธีการไปใช้อำนาจผิดทำนองคลองธรรม อัตราโทษจำคุก ๑ ปี เรื่องนี้ผมไม่ว่าอะไรถ้าท่านจะเอาน้อย ๆ แต่โฆษณาท่านเอาโทษจำคุก ๒ ปี แต่สิ่งหนึ่งที่พูดกันหลายคน มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ ท่านไปดูครับ ไปขายให้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี สตรีมีครรภ์ ตรงนี้เราต้องคุ้มครองเขาหรือไม่ ถ้าเราคุ้มครอง เป็นโทษปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท ผมบอกมีใครกลัวหรือไม่ อย่างนี้แสดงว่าท่านออกกฎหมายเพื่อไม่ได้คุ้มครอง ๓ กลุ่มนี้ ส่วนสถานที่ว่ากันไป ต้องสอดคล้องกัน ไปขายในสถานที่ท่านเอาโทษปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ขายเด็ก ขายสตรีมีครรภ์ ขายสตรีที่ให้นมบุตร ท่านบอกว่าปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท แล้วท่านจะเอามาตรา ๔๑ ว่า ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ผมว่าร้ายแรง กราบขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญผู้ชี้แจงได้ตอบครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผมประท้วง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ประท้วงเรื่องอะไรครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ขอประท้วงท่านประธานในเรื่องการกำหนดผู้อภิปราย เนื่องจากข้อบังคับการประชุม ข้อ ๕๙ บอกว่า “การอภิปรายจะยุติต่อเมื่อไม่มีผู้ใดอภิปราย” แต่ท่านประธานใช้สิทธิอะไรที่กำหนดให้อภิปรายเพียง ๙ คน ทั้ง ๆ ที่ช่วงแรกของการอภิปราย ผมเข้าใจว่าท่านให้อภิปราย ๙ คน แล้วให้ท่านรัฐมนตรีตอบก่อน ผมรอ เพราะว่าผมไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ขอลงชื่ออภิปราย เนื่องจากว่าผมลงไปตรวจโควิด ๑๙ ข้างล่าง ขึ้นมาบอกว่าให้ตอบ ๙ คนก่อน ผมรอฟัง แล้วไม่ได้ไปรับประทานอาหาร เพราะมีข้อจะอภิปรายที่สำคัญ แต่ท่านประธานวนไปเวียนมาอยู่กับ ๙ คน ให้พูดซ้ำแล้วซ้ำอีก ผม ท่านวันชัย สอนศิริ ท่านอื่น ยกมือใช้สิทธิอภิปราย ท่านไม่เรียก ผมว่าท่านประธานกำลังทำผิดข้อบังคับการประชุม ท่านจะวินิจฉัยให้ผมได้อภิปรายหรือไม่ อย่างไร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผมจะวินิจฉัย เชิญนั่งครับ สำหรับการเสนอชื่อผู้อภิปราย ๙ คน ผมได้รับทราบหลังจากที่ผมมาทำหน้าที่เป็นประธานต่อจากท่านประธานวุฒิสภา ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ท่านบอกกับผมว่าท่านได้ให้เสนอรายชื่อผู้อภิปราย และท่านปิดรับรายชื่อผู้อภิปรายแล้วทั้ง ๙ คน ผมจึงให้เป็นไปตามลำดับ คือ ผู้อภิปราย และผู้ตอบชี้แจง หลังจากผู้ชี้แจงตอบแล้วผมให้สิทธิผู้ที่อภิปรายยังติดใจสงสัย ผู้อภิปรายติดใจสงสัยมี ๓ ท่าน ได้สอบถามเพิ่มเติม สาเหตุที่ผมไม่ถามว่ามีผู้อื่นหรือไม่ ผมจะพูดอยู่เสมอว่าผู้ที่อภิปรายใน ๙ คน มีผู้ใดติดใจสงสัย สืบเนื่องจากที่ผมเห็นว่าการอภิปรายกว้างขวางมาก และผู้ตอบได้ตอบแล้ว และผู้อภิปรายยังติดใจสงสัยถามอยู่ในประเด็น ๔๐ กว่ามาตรา ชัดเจนแล้ว สำหรับผู้ที่ยกมือภายหลังที่อภิปรายเป็นสิ่งที่ผมวินิจฉัยแล้วว่าจบแล้ว เพราะว่าเราจะได้ดำเนินการในกฎหมายฉบับอื่นต่อไป ไม่ทราบว่าท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ติดใจหรือไม่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ยังติดใจครับ เนื่องจากว่าท่านประธานต้องเข้าใจว่า สิ่งที่สมาชิกไม่อภิปรายในรอบแรกเกิดขึ้นได้ สมาชิกเขาฟังผู้ที่อภิปรายและฟังผู้ชี้แจง ท่านผู้ชี้แจงได้อภิปรายพูดในสภาเสร็จ สมาชิกท่านอื่นสามารถที่จะมีข้อสงสัย ข้อทักท้วงต่อจากผู้ชี้แจงได้ ท่านประธานไม่มีสิทธิจะไปตัดคนที่อภิปรายหรือคนที่ยังสงสัยข้อทักท้วงที่ผู้ชี้แจงเขาได้ชี้แจง อย่างท่านที่ชี้แจง ผมไม่แน่ใจว่าเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือไม่ ได้ตอบบอกว่า กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเพื่อที่จะลดการลงโทษของประชาชน ผมมีข้อคิดข้อสงสัยที่ท่านอธิบาย อย่างนี้มีปัญหากับตัวบทที่ท่านเสนอเข้ามา ผมมีสิทธิที่จะอภิปรายได้ ถูกหรือไม่ เพราะว่าครั้งแรก ผมอาจจะไม่ติดใจแต่ท่านชี้แจงแล้วท่านชี้แจงแบบมีปัญหา ผมมีสิทธิอภิปราย ท่านจะให้เพียง ๙ คน และคนอื่นไม่มีโอกาสที่จะอภิปรายต่อจากปัญหาที่พิจารณาหารือกันในสภา ผมว่าเป็นบรรทัดฐานแนวทางที่ไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง มิฉะนั้น จะมีความรอบคอบได้อย่างไร การเสนอความเห็นของสมาชิกเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสภาที่ทุกคนมีเอกสิทธิ์ที่จะพูดได้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ มีสมาชิกยกมือขึ้นประท้วง ขอเชิญพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ครับ

- ๒๖/๑

(พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ได้ยืนและยกมือขึ้น)

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : ขออนุญาตประท้วงเพื่อนรักของผมนิดเดียว ที่จริงแล้วเมื่อสักครู่นี้ท่านพูดพาดพิง ข้อ ๕๗ วรรคสอง ท่านบอกว่า ๙ คน พูดซ้ำซาก วนเวียน ไม่ใช่นะครับ ทุกคนได้ถาม ได้อภิปราย แต่ผู้ชี้แจงไม่ตอบตามคำถาม ท่านประธาน ทำถูกแล้วที่ท่านประธานให้สิทธิกับเพื่อนสมาชิกที่อภิปรายใน ๙ คนนั้น ถามคำถามที่ผู้ชี้แจง ยังไม่ได้ตอบ และไม่ได้ซ้ำซาก จริง ๆ อยากให้ท่านประธานวินิจฉัยด้วยว่าพวกผมซ้ำซาก หรือไม่ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ขอต่อนิดหนึ่ง เดี๋ยวพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร จะเข้าใจผิด

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ ผมว่าให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผมยังไม่ได้พูดสิ่งที่ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ นั่งก่อนครับ ขอให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกวุฒิสภาเราประชุมมาด้วยความเรียบร้อยตลอด เดี๋ยวผมจะดูแลท่าน เชิญนั่งก่อนครับ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ท่านบอกว่า ท่านมีสิทธิ ถูกต้องครับ แต่ประเด็น คือ ผู้ดำเนินการประชุม คือ ประธานได้แจ้งต่อที่ประชุมแล้วว่าสมาชิกท่านใดประสงค์อภิปราย ท่านถามแล้ว และปิดรับรายชื่ออภิปรายเพิ่มเติม ผมได้ดำเนินการตามขั้นตอน ผมมั่นใจว่าถูกต้อง และขณะนี้ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ยังติดใจประเด็นอีก เพื่อให้การดำเนินการประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพราะว่าโดยแท้จริงแล้วผมจะให้ผู้ชี้แจงได้ตอบ และเราจะได้ลงมติกัน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผมประท้วงที่พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร พาดพิงผม

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : ท่านประธานยังไม่ได้วินิจฉัยนะครับ ที่ผมขอประท้วงตามข้อ ๕๗ วรรคสอง พาดพิงในส่วนที่ท่านสมาชิกอภิปรายซ้ำซาก ผมเสียหาย เพื่อนสมาชิกเสียหายด้วย ขอให้ถอนด้วย ท่านประธานโปรดวินิจฉัยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร จริง ๆ แล้วผมจะบอกว่าผู้อภิปรายได้อภิปรายอย่างกว้างขวางและละเอียดรอบคอบ ไม่ได้ซ้ำซาก ผมนั่งฟังอยู่ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ เพื่อความเรียบร้อย ท่านฟังผมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผมประท้วงอยู่ ท่านต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ขอบพระคุณท่านประธานครับ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา

ข้อที่ ๑ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เพื่อนรักผมเหมือนกัน ได้บอกว่าผมกล่าวหาท่านว่าพูดซ้ำซาก ท่านไปเปิดเทปดูได้ ผมไม่ได้กล่าวหาผู้อภิปรายสักท่านเดียวว่าท่านพูดซ้ำซากหรือวกวน ผมประท้วงท่านประธานว่า ท่านประธานเรียกให้คนที่อภิปราย ๙ คน พูดวนไปเวียนมา หมายความว่า ผมประท้วงท่านประธานและว่าท่านประธานว่าท่านเรียกคนอื่น แต่ไม่เรียกผม ไม่เรียกท่านวันชัย สอนศิริ ไม่เรียกคนอื่น เพราะฉะนั้น ที่ผมพูดนี้พูดเพื่อให้พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ได้เข้าใจว่าผมไม่ได้ว่าท่าน ไม่ได้ว่าสมาชิกคนอื่น แต่ว่าท่านประธาน เพราะฉะนั้น ท่านประธานไม่ต้องวินิจฉัย เพราะผมไม่ได้ว่าพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ ท่านบอกว่าเพื่อความเรียบร้อย ถ้าท่านประธานให้ผมพูดนิดเดียว ที่ประชุมจะเรียบร้อย แต่ท่านประธานวินิจฉัยแบบนี้จะไม่มีทางเรียบร้อย เพราะผมจะประท้วงต่อไปเรื่อย ๆ ถ้าท่านควบคุมการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ ท่านต้องให้สมาชิกได้มีโอกาสพูด ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ ผมวินิจฉัยแล้วว่า ท่านผู้อภิปรายไม่ได้พูดวนเวียน ซ้ำซาก เพราะผมนั่งฟังอยู่ตลอดเวลา และเป็นไปอย่างกว้างขวาง คำถามแต่ละคำถามชัดเจน และข้อใดที่ผู้ตอบตอบไม่ชัดเจน ท่านสมาชิกที่อภิปรายได้ถามเพิ่มประเด็นของท่าน คือ ท่านยกมือภายหลัง ท่านไม่ได้เสนอชื่ออย่างที่ผมได้แจ้งต่อที่ประชุม แต่ท่านประสงค์จะถามเพิ่มเติม ผมเห็นว่าสมาชิกได้อภิปราย ถ้านั่งฟังอยู่ตลอดเวลาจะรู้ว่าเขาไล่ทุกมาตรา ผู้ถามได้ถาม ผู้ตอบได้ตอบ และผู้ถามได้ถามเพิ่ม และขณะนี้ผู้ตอบกำลังจะตอบ ถ้าท่านอดใจรออีกสักนิดหนึ่งน่าจะดี บางทีอาจจะตรงกับที่ท่านตั้งใจอยากจะถาม ผมว่าท่านลองฟังผู้ตอบชี้แจงดีหรือไม่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ผมจะรอครับ เดี๋ยวผมจะพูดต่อ ไม่เป็นอะไร ผมตามท่านประธาน แต่ผมยังขอใช้สิทธิอยู่ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ว่าอย่างไรครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : นิดเดียวครับ ผมเห็นใจท่านประธาน ท่านประธานพยายามที่จะพูดให้บรรยากาศในที่นี้ดี ส่วนตัวผมเมื่อสักครู่นี้ ท่านพูดในลักษณะว่าท่านไม่ได้ว่าผม ไม่ได้ว่าใคร แต่ท่านยังพูดวนเวียนอยู่อย่างนี้ คำว่า “วนเวียน” “ซ้ำซาก” ท่านอาจจะไม่ได้พูดซ้ำซากชัดเจน แต่เมื่อสักครู่นี้ท่านพูดวนเวียนอีกว่าพวกผมพูดจาวนเวียนกันอีก ผมเคารพในดุลพินิจของท่านประธานที่ท่านได้ใช้ดุลพินิจในการตัดสินไปแล้ว แต่ผมยังอยากให้เขาถอนคำพูดว่า “วนเวียน” เมื่อสักครู่นี้เขาบอกว่าไม่ได้ซ้ำซาก แต่วนเวียน ข้อ ๕๗ เหมือนกันครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ท่านบอกว่า ผมวนเวียน ผมไม่ติดใจ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ยังติดใจอยู่หรือไม่ครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : ผมติดใจคำว่า "วนเวียน" ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ติดใจ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ จะถอนได้หรือไม่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ด้วยความเคารพท่านประธาน ผมพูดคำว่า "วนเวียน" นั้นหมายความว่า ท่านเรียกคนเดิม ไม่ได้หมายความตามข้อบังคับว่าท่านพูดวกวน ผมไม่ได้ว่าท่านสมาชิกว่าไปพูดวนเวียน วกวน ไม่ใช่พูดแบบนั้น ผมพูดถึงท่านประธานเรียกซ้ำคนเดิม ท่านวินิจฉัยว่าผมพูดผิดหรือครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผมวินิจฉัยนะครับ ผมไม่ได้วนเวียนแน่นอน ผมเรียกตามขั้นตอนของกระบวนการข้อบังคับ และผมยังไม่อยากใช้คำว่า "วินิจฉัยให้สิ้นสุด" เพราะคำวินิจฉัยของประธานถือว่าเป็นที่สิ้นสุด ผมยังไม่อยากใช้คำนั้น พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ครับ เพื่อผู้ชี้แจงจะได้ตอบ เราจะได้ไม่เสียเวลาในการลงมติ ไม่ติดใจนะครับ

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร : ท่านลองไปฟังเทปดูแล้วกัน ถ้าท่านบอกว่าท่านไม่ได้ว่าผม แต่ท่านว่าท่านประธาน แต่ท่านประธานบอกว่าท่านไม่ได้วกวน ไม่เป็นอะไร ให้บันทึกไว้ด้วยว่าท่านไม่ได้ว่า ๙ คน ที่อภิปรายว่า "วกวน" ผมไม่อยากจะให้ท่านประธานต้องไปบังคับให้ท่านถอน แต่ถ้าท่านถอนจะดี ทุกคนจะได้สบายใจ ผมเชื่อท่านประธานและท่านประธานทำหน้าที่ ถ้าเพื่อนสมาชิกอยากจะพูด ท่านให้เขาพูด ไม่เป็นอะไร ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ที่ประชุมแห่งนี้เป็นไปด้วยดี ผมยังไม่ได้วินิจฉัย เชิญพลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม ครับ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ท่านประธานขอนิดเดียวครับ กระผม พลอากาศตรี นายแพทย์เฉลิมชัย เครืองาม สมาชิกวุฒิสภา ตามที่ผมอภิปรายไปรอบแรก และผมตั้งคำถาม เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาต่อสภาแห่งนี้ คำตอบที่ผู้ชี้แจงจะตอบ ขอให้ไปตอบในคณะกรรมาธิการวิสามัญแล้วกัน ท่านไม่ต้องมาตอบในสภาแห่งนี้ ผมยินดีที่จะฟังในชั้นคณะกรรมาธิการ ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการ พวกเราจะได้เข้าใจตรงกัน และเผื่อท่านใดจะแปรญัตติหรือจะทำอะไรเกี่ยวกับกฎหมาย เพราะถือว่าเป็นกฎหมายสำคัญ และพี่น้องประชาชนรอคอยอยู่ ขอเชิญผู้ชี้แจงได้ตอบเพิ่มเติมจากผู้อภิปราย ๓ ท่าน ได้สอบถามครับ

นายวิชัย ไชยมงคล (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวิชัย ไชยมงคล เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ขออนุญาตชี้แจงเพิ่มเติมในเรื่องประเด็นการขายพืชกระท่อม ณ ตอนนี้เรามีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการแก้ไขให้พืชกระท่อมออกจากยาเสพติดประเภทที่ ๕ คือ ตอนนี้พืชกระท่อมไม่เป็นยาเสพติดต่อไปแล้ว เพราะฉะนั้น สามารถที่จะขายทั้งต้นทั้งใบได้ แต่ถ้าหากว่าเอาไปต้มขาย อันนี้ไม่ได้ผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ แต่ผิดตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ----------

- ๒๗/๑

ตามที่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา และในบัญชีมีพืชกระท่อมอยู่ในลำดับที่ ๕๒ ในประกาศเรียกว่า "กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย" และมีพืชกระท่อมอยู่ด้วย เพราะฉะนั้น การที่จะเอาใบกระท่อมไปต้มขาย ผิดกฎหมาย ผิดตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ผมนำเรียน แต่ถ้าหากว่าขายเป็นใบ หรือขายเป็นต้น ขายเป็นกล้าพันธุ์ จำหน่าย จ่าย แจก ไม่ผิด เพราะว่าไม่ได้เป็นยาเสพติด ขออนุญาตชี้แจงเท่านี้ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญผู้ชี้แจงจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาครับ

นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ และท่านสมาชิก ผมขออนุญาตเพิ่มเติมในส่วนของบทบัญญัติที่มองกัน มีการพูดถึงรัฐธรรมนูญ ผมเห็นด้วยกับท่านสมาชิกว่า ควรจะมีองค์กรที่จะดูแลด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ดี ในขั้นตอนการจัดทำกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และของสภาแห่งนี้ จะมีความระมัดระวังพอสมควรว่า จะต้องทำกฎหมายออกมาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กราบเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ แล้วบทบัญญัติที่เราเขียน ถ้าเกิดออกจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เราให้มีการควบคุมการขาย การเพาะปลูกในกรณีที่เป็นอุตสาหกรรม คือ มาก ๆ เรามีการควบคุมอยู่ ผมเข้าใจว่าประเด็นที่ท่านสมาชิกได้มีการอภิปราย น่าจะเป็นประเด็นสภาผู้แทนราษฎรไปตัดตรงนี้ทำไม เหตุผลในการตัดตรงนี้จะไม่ใช่รัฐธรรมนูญ เหตุผลของสภาผู้แทนราษฎรที่ตัด การควบคุมในเชิงธุรกิจ ที่เสนอผ่านสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีการควบคุมอยู่ แต่สภาผู้แทนราษฎรให้ตัดออก เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรมองในแง่ของเศรษฐกิจ จะไม่ใช่ประเด็นเรื่องรัฐธรรมนูญ จะมองว่า เพื่อให้เป็นพืชเศรษฐกิจไม่ควรจะควบคุมตรงนี้ เหตุผลจึงเป็นคนละประเด็น ขอบพระคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผู้ชี้แจงได้ตอบแล้ว ผมจะอนุญาตให้ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ถามในสิ่งที่ผู้ชี้แจงยังไม่ได้ตอบหรือที่ท่านสงสัย แต่ไม่ให้อภิปราย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานให้ผมพูด ให้อภิปรายได้แล้วใช่หรือไม่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่ให้อภิปรายครับ ให้ถาม เพราะว่าท่านผู้ชี้แจงได้ตอบ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ให้ผมถามได้แล้วใช่หรือไม่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถามได้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ขอบพระคุณครับ ผมไม่ถามแล้วครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ต่อไปจะเป็นการลงมติในวาระที่ ๑ ว่าจะรับร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ไว้พิจารณา หรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ผมจะขออนุญาตตรวจสอบองค์ประชุมและกดออดสัญญาณนะครับ

นายจเด็จ อินสว่าง : ท่านประธานครับ กระผม นายจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ ขออนุญาตแสดงตนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ แสดงตน เจ้าหน้าที่บันทึกไว้ ขอให้ท่านสมาชิกเสียบบัตรลงคะแนนในช่องเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน สมาชิกด้านบนมี ๖ ท่าน ท่านจเด็จ อินสว่าง อีก ๑ ท่าน เป็น ๗ ท่าน เจ้าหน้าที่บันทึกไว้ ท่านกดปุ่มแสดงตนเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๑๗๓ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขณะนี้มีผู้เข้าประชุม ๑๗๓ ท่าน บวกอีก ๗ ท่าน เป็น ๑๘๐ ท่าน ครบองค์ประชุม

ต่อไปผมจะขอถามมติ ท่านสมาชิกท่านใดเห็นควรรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณากดปุ่ม เห็นด้วย ท่านสมาชิกท่านใดไม่เห็นชอบกับสภาผู้แทนราษฎรกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย สมาชิกท่านใดประสงค์งดออกเสียงกดปุ่ม งดออกเสียง ขอเชิญสมาชิกลงคะแนนครับ

นายจเด็จ อินสว่าง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ เห็นด้วยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านจเด็จ อินสว่าง หมายเลข ๐๑๖ เห็นด้วย เจ้าหน้าที่บันทึกครับ สมาชิกด้านบนเห็นด้วย ๖ ท่าน รวมเห็นด้วยที่ไม่ได้เสียบบัตร ๗ ท่าน เจ้าหน้าที่แสดงผลได้ครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๑๗๖ คะแนน ไม่เห็นด้วย ๑ คะแนน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๑๗๙ ท่าน บวก ๗ ท่าน เป็น ๑๘๖ ท่าน ที่ประชุมมีมติเห็นด้วย ๑๗๖ ท่าน บวก ๗ ท่าน เป็น ๑๘๓ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๑ ท่าน งดออกเสียง ๒ ท่าน เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติรับร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ..... ไว้พิจารณา ในที่ประชุมจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญหรือกรรมาธิการเต็มสภาครับ ขอเชิญท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

- ๒๘/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ขอเสนอตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน ๒๑ คน ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านวันชัย สอนศิริ เสนอตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน ๒๑ คน โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบ โดยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๘๓ วรรคสอง กำหนดว่า “ในการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด” เมื่อที่ประชุมมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๒๑ คน ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด เท่ากับ ๔ คน เชิญผู้แทนคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญ เชิญผู้แทนรัฐมนตรีครับ

นายวิชัย ไชยมงคล (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวิชัย ไชยมงคล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในนามคณะรัฐมนตรี ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

๑. พันตำรวจโท ไพศิษฎ์ สังคหะพงศ์

๒. นายวิทิต สฤษฎีชัยกุล

๓. นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์

๔. นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญสมาชิกเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญ ท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๑๗ คน ดังนี้

๑. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน
๒. นายเจตน์ ศิรธรานนท์
๓. นายเฉลา พวงมาลัย
๔. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
๖. นายณรงค์ รัตนานุกูล
๗. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม
๘. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม
๙. นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล
๑๐. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล
๑๑. พลเอก วสันต์ สุริยมงคล
๑๒. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร
๑๓. พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล
๑๔. นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย
๑๕. พลเอก สกล ชื่นตระกูล
๑๖. นายสมเดช นิลพันธุ์
๑๗. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีผู้เสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนของสมาชิก จำนวน ๑๗ คน โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดเสนอรายชื่อเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ขอเชิญเลขาธิการวุฒิสภาอ่านรายชื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญครับ

นายพงศ์กิตติ์ อรุณภักดีสกุล (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครองและการบริหารจัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : รายชื่อกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... จำนวน ๒๑ คน

๑. นายจิรวัฒน์ จงสงวนดี

๒. พันตำรวจโท ไพศิษฎ์ สังคหะพงษ์

๓. นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์

๔. นายวิทิต สฤษฎีชัยกุล

๕. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน

๖. นายเจตน์ ศิรธรานนท์

๗. นายเฉลา พวงมาลัย

๘. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ

๑๐. นายณรงค์ รัตนานุกูล

๑๑. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม

๑๒. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม

๑๓. นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล

๑๔. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล

๑๕. พลเอก วสันต์ สุริยมงคล

๑๖. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร

๑๗. พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล

๑๘. นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย

๑๙. พลเอก สกล ชื่นตระกูล

๒๐. นายสมเดช นิลพันธุ์

๒๑. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ที่ประชุมจะกำหนดเวลาแปรญัตติภายในกี่วัน เชิญท่านวันชัย สอนศิริ ครับ

นายวันชัย สอนศิริ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา ขอเสนอกำหนดเวลาแปรญัตติภายใน ๗ วันทำการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีผู้เสนอกำหนดเวลาแปรญัตติภายใน ๗ วันทำการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ขอขอบคุณท่านรัฐมนตรีและหน่วยงานผู้ชี้แจง จบการพิจารณาเรื่องด่วนที่ ๔ ต่อไปเป็นเรื่องด่วนที่ ๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เรื่องด่วน

๕. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ....

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

(วุฒิสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๕๑ วัน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมายังวุฒิสภา เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มาถึงวุฒิสภา ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มายังวุฒิสภาเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้ว เหลือเวลาพิจารณาอีก ๕๑ วัน

ในวันนี้คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ท่านนิพนธ์ บุญญามณี เข้ามาร่วมประชุมในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอเชิญท่านรัฐมนตรีเข้าประจำที่ครับ

(รัฐมนตรีเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ด้วยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๑. นายนรศักดิ์ สุขสมบูรณ์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒. นายอนุพันธ์ พานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๖๒ ขอเชิญเลขาธิการวุฒิสภาอ่านบันทึกหลักการและเหตุผลครับ

- ๒๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) :

"บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรปรับปรุงให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้"

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านรัฐมนตรีมีประเด็นที่จะชี้แจงเพิ่มเติมหรือไม่

นายนิพนธ์ บุญญามณี (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอนำเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อปรับปรุงขั้นตอนวิธีการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยประชาชน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเมื่อวันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ประการที่ ๒ กำหนดให้การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นทำได้ทุกประเภทตามหน้าที่และอำนาจ ยกเว้นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ต้องได้รับการรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น

ประการที่ ๓ กำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ คน หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒๐ สุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและง่ายขึ้น

ประการที่ ๔ กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นอาจมอบหมายให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือดำเนินการให้มีการเชิญชวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

ประการที่ ๕ กำหนดเรื่องการตรวจสอบคำร้องของผู้มีสิทธิเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น หากพบการปลอมลายมือชื่อเมื่อหักลายมือชื่อปลอมออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อครบจำนวนให้ดำเนินการต่อไป

ประการที่ ๖ กำหนดให้ผู้แทนผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนคณะกรรมการวิสามัญ

ประการที่ ๗ กำหนดบทลงโทษกรณีผู้ปลอมลายมือชื่อให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่เกิน ๕ ปี กับผู้ปลอมลายมือชื่อก็ได้

ประการที่ ๘ เพิ่มช่องทางในการเชิญชวนหรือเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

ประการที่ ๙ กำหนดการดำเนินการทางวินัย ในกรณีที่ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ประการที่ ๑๐ ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการเข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ด้วยเหตุผลสำคัญทั้ง ๑๐ ประการ จึงขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรี ท่านสมาชิกครับ ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณามอบหมายให้คณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิก รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่จัดให้สมาชิกทุกท่านแล้ว ดังนั้น ในลำดับแรกผมขอเชิญประธานคณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทนแถลงผลการพิจารณาศึกษา เชิญครับ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ขออนุญาตกราบเรียนผลการศึกษาโดยสังเขป

ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการในวาระที่ ๑ แล้ว เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีความจำเป็นเกี่ยวเนื่องกับประโยชน์สาธารณะ จึงมีมติเห็นควรกราบเรียนประธานวุฒิสภาเพื่อมีดำริมอบหมายคณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๑๙

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ผลการพิจารณาศึกษา

๑.๑ ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการแก้ไขหลักการให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเปลี่ยนชื่อเป็น ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ตัดคำว่า “ว่าด้วย” ออก ให้เป็นรูปแบบของกฎหมายในฉบับต่อมา และเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ โดยสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่คณะรัฐมนตรี และนายชินวรณ์ บุณยเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอทั้ง ๒ ฉบับ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑.๒ สภาพปัญหาในการใช้บังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ที่สำคัญ คือ การกำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อมากถึงกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และการกำหนดให้ต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอพร้อมมาด้วย โดยที่ไม่ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ทำให้ตั้งแต่มีการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวมามากกว่า ๒๐ ปี ยังไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เสนอโดยประชาชนเลยแม้แต่ฉบับเดียว

๑.๓ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิรูปการมีส่วนร่วมของประชาชน ในส่วนการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑) ขจัดความยุ่งยากในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยลดจำนวนผู้เข้าชื่อลงเพื่อประชาชนมีส่วนร่วมได้มากขึ้น

๒) กำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอ

๑.๔ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ มีจำนวน ๑๖ มาตรา โดยสาระสำคัญยังเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น เช่น การลดจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจากกึ่งหนึ่งหรือไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือในการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น

๑.๕ มีการแก้ไขเพิ่มเติมในขั้นคณะกรรมาธิการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๐ มาตรา เพิ่มขึ้นใหม่ ๓ มาตรา โดยการแก้ไขส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔

สำหรับมาตราที่มีการแก้ไขเพื่อให้การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้นและกว้างขวางขึ้น กระผมขอกราบเรียนเป็นตัวอย่าง ๒ มาตราที่สำคัญ มาตรา ๕ ได้เปิดกว้างให้เสนอข้อบัญญัติได้ทุกเรื่องโดยไม่มีข้อจำกัด แต่มาตรา ๖ ได้ปรับจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ จาก ๕,๐๐๐ คน เป็น ๓,๐๐๐ คน และจากไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ เป็น ๑ ใน ๒๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า ซึ่งคณะรัฐมนตรีท่านได้กล่าวใน ๒ ประเด็นนี้

ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔

๒. ความเห็นของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาและผลการใช้บังคับระหว่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... จะเห็นได้ว่ามีความก้าวหน้าขึ้นมาก ในแง่ความชัดเจนของเนื้อหา และการกำหนดกลไกขั้นตอนที่ทำให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ อันจะทำให้การเข้าถึงสิทธิในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติ ซึ่งถือเป็นสิทธิในการริเริ่มหรือที่เรียกว่า ไรต์ออฟอินนิชิเอทิฟ (right of initiative) ที่ควรเป็นสิทธิในเชิงรุกหรือเป็นแอกทิฟไรต์ (active right) ให้ได้รับการรับรองและคุ้มครองโดยกฎหมาย และสามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะกรรมาธิการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... พร้อมด้วยความเห็นและข้อสังเกตเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของท่านสมาชิกวุฒิสภาตามที่วางอยู่ที่ที่นั่งของท่านแล้ว กราบขอบพระคุณครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธานคณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น ท่านได้แถลงรายงานการพิจารณาศึกษา สมาชิกท่านใดที่ประสงค์จะอภิปรายเชิญยกมือเข้าชื่อ ท่านยกมือไว้นะครับ ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังบันทึกรายชื่อ มีท่านเฉลา พวงมาลัย ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี ท่านสาธิต เหล่าสุวรรณ ท่านเฉลา พวงมาลัย เชิญครับ

นายเฉลา พวงมาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเฉลา พวงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา ผมเห็นรายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ผมมีข้อเสนอและอยากเรียนถามท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ผมอ่านดูแล้วถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ผมสนับสนุนด้วยในฐานะผมเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน สมัยก่อนเมื่อปี ๒๕๖๐ ผมเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายโรงเรียนย้ายไปต่างอำเภอจะมีปัญหาติดขัดเรื่องกฎหมายท้องถิ่น ขณะนี้เมื่อร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... เข้าสภา ผมถือว่าเป็นโอกาสดีกับพี่น้องข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา คือ ปัญหากรณีเกิดอุทกภัยและมีปัญหาเร่งด่วน แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจะจัดสรรงบประมาณตรงนี้เข้าไปช่วยเหลือโรงเรียนได้ กรณีที่เด็กนักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนได้ เพราะเกิดเหตุพายุและน้ำท่วม ทำให้อาคารเรียนทรุดและพัง ไม่สามารถที่จะเล่าเรียนได้ ขอกราบเรียนท่านประธานว่าส่วนนี้ถ้ามีข้อเสนอ ผมขอถามท่านรัฐมนตรีว่าส่วนนี้จะทำอย่างไรเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่นไปช่วยเหลือโรงเรียนทั่วประเทศไทย กรณีที่เกิดอุทกภัย หรือพี่น้องประชาชนมีความจำเป็นที่จะเข้าไปดูแลสถานศึกษา โรงเรียนนั้น ๆ ขอบคุณท่านประธานครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบคุณ ท่านเฉลา พวงมาลัย ต่อไปขอเชิญ ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี ขอเชิญครับ

ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพครับ กระผม ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี สมาชิกวุฒิสภา ต้องกราบขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีที่ได้มาเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ซึ่งท้องถิ่นหมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล ที่ผ่านมาเทศบาลไม่น่าเป็นห่วงเพราะว่าเกิดก่อน แต่ อบต. เพิ่งเกิดมาไม่กี่ปี ประเด็นสำคัญ คือ อบต. ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน บางแห่งใช้หลักเกณฑ์ของกรุงเทพมหานคร (กทม.) ในการไปเก็บภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน แถวบ้านผมไปเก็บล่านมัน วัดล่านมันเป็นตารางเมตรเลย เดือดร้อนกันทั้งจังหวัดกำแพงเพชร ใช้วิธีแบบเมืองใหญ่ ๆ อยากจะฝากท่านรัฐมนตรีผ่านไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะเทศบาลไม่น่าเป็นห่วง แต่ อบต. ยังไม่มีกฎหมายที่ชัดเจน แต่ไปเลือกใช้ระเบียบในเมืองที่เจริญแล้วทำให้เกิดปัญหา -----

- ๓๑/๑

ประเด็นสำคัญ อบต. เปิดตลาดนัดทั่วไปหมด ๕ ร้านค้า ๑๐ ร้านค้า รถยนต์ ๑๕ คัน ๑๐ คัน ไปเปิดขายของตลาดนัด ปัจจุบันเต็มหมดทุกอำเภอ ทุกตำบล เพราะฉะนั้น อยากจะฝากว่า วันนี้มีข้อบัญญัติท้องถิ่น ผมเห็นด้วยจะได้เป็นเกียรติ เพื่อจะได้มีระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง ประเด็นสำคัญอยากจะฝากท่านรัฐมนตรี อบต. คือ ท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ ท้องที่ อบต. นายก อบต. อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ ของผู้ว่าราชการจังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกวันนี้ อบต. มาจากการเลือกตั้ง ปลัด อบต. ถือเป็นหัวหน้าส่วนราชการสูงสุดหรือไม่ วันนี้ อบต. นายก อบต. โดนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิด ไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ เพราะว่านายอำเภอไม่สั่งลงไป ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สั่งลงไป ปลัดกระทรวงไม่สั่งลงไป แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด หยุดปฏิบัติหน้าที่ เพราะอะไร เพราะฉะนั้น ต้องปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้ด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัด อบต. มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนายก อบต. วันนี้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ท้องถิ่นได้ดูแลปกครองตนเอง ดูแลงบประมาณเพื่อที่จะมาพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดของแต่ละหมู่บ้าน ปรากฏว่านายก อบต. กับปลัด อบต. ดู๋ดี๋กันไม่ได้เป็นฝ่ายตรวจสอบ เข้าเป็นพวกเดียวกัน หัวหน้าส่วนราชการนายอำเภอต้องย้ายทุก ๔ ปี โดยเฉลี่ย ๔ ปี ๕ ปี ๓ ปี แต่ปลัด อบต. ไม่เคยย้าย ๒๐ ปีแล้ว ยังนั่งอยู่ที่เดิมและเป็นปัญหา ถ้ารู้ทันนายก อบต. คอยบอกนายก อบต. ได้ แต่ส่วนใหญ่ทั้งประเทศผ่านไปยังท่านรัฐมนตรี รู้กัน มีหลายแห่งที่ทำถนน ขุดคลอง แต่ไม่มีคลอง ทำถนน แต่ไม่มีถนน พอผ่านไประยะเวลาหนึ่งหญ้าขึ้นเต็มหมดแล้ว คลองผ่านไประยะเวลาหนึ่งหญ้าขึ้นเต็มหมดแล้ว ตรงนี้ไม่มีฝ่ายตรวจสอบเลย เพราะฉะนั้น ผมอยากให้หมุนเวียนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งประเทศ อยู่ไม่ควรเกิน ๔ ปี เพื่อการตรวจสอบ ไม่ต้องย้ายเขาข้ามจังหวัดก็ได้ ผมรู้ว่าคนส่วนใหญ่เกิดภายในจังหวัด แต่ต้องมีการหมุนเวียน ไม่ใช่ว่า ๒๐ ปี ไม่มีการหมุนเวียนใหญ่โตมาก ข้าราชการที่มาจากส่วนราชการด้วยกันไม่กล้าพูด เพราะว่าปลัดไม่ได้ย้ายไปไหน จะเป็นปากเป็นเสียงให้พี่น้องประชาชนไม่ได้ เปิดกันจังเลยครับ เปิดตำแหน่งลูกจ้างประจำ

เต็ม อบต. ไปหมด ไม่รู้จ้างไปทำอะไรกันเปิดกันเต็มหมด นั่งตบยุงกัน ไม่เปิดก็ไม่ได้ หลาน อบต. หลานนายก อบต. มาฝาก ไปดูเถิดครับ ถึงเวลาต้องทบทวนได้แล้ว เพราะว่าตั้ง ๒๐ ปีแล้ว อยากจะฝากเป็นข้อสังเกตชัด ๆ ฝากท่านประธานผ่านไปยังท่านรัฐมนตรีว่า วันนี้ยังไม่ชัดเจน ระหว่างท้องที่กับท้องถิ่น เพราะว่าขึ้นกับปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีดูแล ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดนายก อบต. ไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ทำไมเป็นอย่างนั้น หรือว่าองค์กร ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระ ปล่อยเป็นอิสระไปจะพิจารณาอย่างไรก็ช่าง ผู้ตรวจการแผ่นดินชี้มูลความผิดนายก อบต. ไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แบบนี้ต้องบูรณาการ เพราะว่า เขาตั้งองค์กรอิสระมา เขาชี้มูลความผิดแล้วปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ต้องปฏิบัติตาม หลายที่ไม่เป็นอย่างนั้น แล้ววันนี้จะมีการเลือกตั้งนายก อบต. ทั่วประเทศ บางคนยังโดนแขวนอยู่ ยังไม่มีข่าวออกมาว่านายก อบต. ที่โดนแขวนอยู่ ที่หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น ได้ทำอย่างไร บางคนเขาแขวนไว้เฉย ๆ ยังไม่ได้ตรวจสอบอะไร ๓ - ๔ ปีแล้ว หลายจังหวัด ยังเป็นอย่างนี้อยู่ ที่บ้านผมนายก อบต. ติดคุกไปแล้วเพราะไม่หยุดปฏิบัติหน้าที่ สิ่งเหล่านี้ เป็นข้อเท็จจริงในการทำงาน ผมอยู่ท้องถิ่น ผมรู้ว่าปลัด อบต. กับนายก อบต. ถ้าดูดีกันเมื่อไร แล้วมูมมามทันที ไปตรวจสอบได้ ฝากท่านรัฐมนตรี ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพาณิชภักดี ผู้ที่รู้เรื่องท้องถิ่นดีที่สุด นั่งอยู่ข้างท่าน ต่อไปขอเชิญ ท่านสาธิต เหล่าสุวรรณ ครับ

นายสาธิต เหล่าสุวรรณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณที่ได้มีการร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... เพื่อขจัดความยุ่งยากและลดจำนวนราษฎรที่จะเข้าชื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อกันได้ง่ายขึ้น ผมมีคำถามอยู่ ๒ ประเด็น

๑. จากการฟังการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเข้าชื่อนี้ ผมอยากขอความเข้าใจในเรื่องการเข้าชื่อ ข้อห้ามในการเข้าชื่อในด้านการแก้ไขข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับเรื่องภาษี เรื่องการเงิน เรื่องทรัพย์สิน อันนี้ยังห้ามอยู่ใช่หรือไม่

๒. ในเรื่องการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้บริหารสมาชิกสภาท้องถิ่น ยังทำไม่ได้ในกฎหมายนี้ใช่หรือไม่ ผมขอสอบถามเพียงแค่นี้ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ ท่านสาธิต เหล่าสุวรรณ มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายเข้าชื่อไว้นะครับ ท่านอนุศักดิ์ คงมาลัย เชิญครับ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอนุศักดิ์ คงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา ต้องขอขอบพระคุณสำหรับกฎหมายดี ๆ ที่เปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการดูแลวิถีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชุมชนของเขาในพื้นที่ เนื่องจากว่า เป็นการเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ซึ่งหน่วยที่เล็กที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ อบต. ถัดมาเป็นเทศบาล และยังสามารถเสนอในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ได้ด้วย ประเด็นสำคัญเท่าที่ผมได้ติดตามและได้ศึกษาในเวลาสั้น ๆ จะเห็นว่าเคยมีพระราชบัญญัติฉบับนี้มาแล้วในปี ๒๕๔๒ เชื่อว่าในขณะนั้นคงเป็นแนวคิดในเชิงอุดมคติของการเสริมสร้างการมีบทบาทการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชน และเป็นช่องทางหนึ่งในการเปิดโอกาส แต่ว่าจากตรงนั้นมาจนกระทั่งถึงวันนี้ เท่าที่ทราบจากท่านประธานคณะกรรมาธิการที่ได้ศึกษาเรื่องนี้ว่าไม่มีการปฏิบัติหรือไม่มีแอกชัน (action) อะไรใด ๆ จากภาคประชาชนภายใต้กฎหมายที่เกิดขึ้นมา ----------

- ๓๒/๑

เพราะฉะนั้น กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาเพื่อสอบถามข้อคิดเห็นไปยังท่านรัฐมนตรี หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ว่า เหตุผลหรือว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญเป็นที่จำนวนหรือไม่ เป็นที่กระบวนการหรือไม่ และสุดท้ายเป็นเรื่องปัญหาด้านทัศนคติ หรือว่าการให้ความสนใจ หรือการมีส่วนร่วมอันเนื่องมาจากว่า ในระดับท้องถิ่นจะตื่นตัวต่อเมื่อมีการเลือกตั้งกันขึ้นมา มาช่วงหลังตั้งแต่มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๒ เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๒ เป็นต้นมา พี่น้องประชาชนที่มีความตื่นตัว ซึ่งอาจจะไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกันจำนวนมากนัก แต่เขา มีความสนใจทั่วประเทศ ภายใต้การดูแลของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีส่วนช่วยส่งเสริม ทำให้พี่น้องประชาชนที่มีความสนใจในสารทุกข์สุขดิบของตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การทำมาหากิน กองทุน บ้านที่อยู่อาศัย หรือเรื่องราวเหล่านี้มีส่วนช่วยมาก ทำให้เกิดความตื่นตัว แต่ผมยังไม่มั่นใจว่าการมีพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเสริมทำให้ความสนใจ ของพี่น้องประชาชนจะมีมากขึ้นได้มากน้อยแค่ไหน อาจจะเนื่องมาจากว่าในระดับท้องถิ่น จริง ๆ มองไปมองมาคนกันเองทั้งหมด อาจจะมีความเกรงใจกันขึ้นมา หรืออะไรทำนองนั้น แต่อย่างไรก็ตาม โอกาสดี ๆ อย่างนี้ และข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น อาจจะรวมไปถึง เรื่องข้อปฏิบัติอื่น ๆ ที่เป็นระเบียบที่ท้องถิ่นจะออกขึ้นมา เช่นเดียวกับที่สภาองค์กรชุมชน หรือว่าองค์กรชุมชนในระดับตำบลทั่วประเทศ ๗,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ แห่ง มี ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ แห่ง ที่มีการออกเป็นลักษณะธรรมนูญชุมชน มีข้อปฏิบัติที่จะนำเอาศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของตัวเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างหลักเกณฑ์ขึ้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ขออนุญาตนำเรียนสอบถามท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปยังท่านรัฐมนตรี และท่านผู้เชี่ยวชาญว่า ประเด็นเหล่านี้เราจะสามารถเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ได้มากกว่าที่เป็นมาอย่างไร นอกจากนั้น ได้ศึกษาจากเอกสารที่อยู่ด้านหลัง ที่พูดถึงเรื่องผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และมีการระบุ ถึงว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่มีข้อจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก ในขณะเดียวกัน กลับกลายเป็นการสร้างให้เกิดภาระหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำหน้าที่นี้

ให้สอดคล้อง เพื่อรองรับปัญหาความต้องการหรือความจำเป็นของพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ และยังได้ระบุถึงประโยชน์แก่ประเทศ สังคม และประชาชนที่ชัดเจน ดังนั้น ผมขออนุญาตใช้เวลาเพียงเท่านี้ในการอภิปราย เพื่อสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แล้วให้เห็นชุมชนที่เข้มแข็ง เขามีโอกาสที่รอจะใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ร่วมกันสร้างสานสังคมสันติของเขาให้มีความเป็นอารยะมากขึ้นในระดับท้องถิ่น ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ ท่านอนุศักดิ์ คงมาลัย มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... อีกหรือไม่ เชิญท่านออน กาจกระโทก ครับ

นายออน กาจกระโทก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายออน กาจกระโทก สมาชิกวุฒิสภา ประเด็นที่ผมอยากแสดงความคิด คือ มาตรา ๑๑ บอกว่า “เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับคำร้องตามมาตรา ๘ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบคำร้องว่าถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน” อันนี้กำหนดไว้ว่า ๓๐ วัน “ถ้าประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ต่อสภาท้องถิ่นตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นโดยเร็ว” ผมเกรงว่า คำว่า “โดยเร็ว” ไม่มีลิมิต หรือไม่มีตัวที่จะบอกว่าภายในกี่วัน โดยเร็วอาจจะไปเก็บเอาไว้ในลิ้นชักก็ได้ ตรงนี้ถ้ามีการเติมเข้าไปผมว่าความชัดเจนจะเกิดขึ้น และอีกมาตราหนึ่ง มาตรา ๑๕ ที่บอกว่า “ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่งก็ได้” ผมคิดว่า คำว่า “อาจ” ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนการเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ศาลสั่ง คำว่า “ก็ได้” ไม่จำเป็น เพราะอาจ ดังนั้น ไม่ต้องไปมีทางเลือกว่าก็ได้ ตรงนี้ถ้าหากว่าจะให้ความชัดเจนเหมือนที่ผมกล่าวถึง คำว่า “ก็ได้” เหมือนจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ข้างหน้ามีคำว่า “อาจ” อยู่แล้ว ดังนั้น จึงเรียนท่านประธานวุฒิสภาผ่านไปถึงคณะกรรมาธิการ และท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ ครูออน กาจกระโทก ครับ มีสมาชิกท่านใดจะอภิปรายอีกหรือไม่ (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ปิดรับรายชื่อ เชิญท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทนตอบชี้แจงครับ

นายนิพนธ์ บุญญามณี (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ขออนุญาตกราบเรียนประเด็นข้อสอบถามของท่านสมาชิกวุฒิสภา ผมคิดว่าท่านตั้งเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ เผื่อวันหน้าจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้ามาจะได้รับไว้เป็นข้อสังเกตที่ท่านมีความห่วงใยในการปกครองท้องถิ่น ผมขออนุญาตที่จะตอบในประเด็นที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในกรณีเรื่องการจัดเก็บหรือข้อกำหนดต่าง ๆ เดิมเรามีข้อจำกัดในการที่จะไม่ให้ประชาชนเสนอกฎหมายมาหลายอย่างในร่างเดิม แต่ในชั้นคณะกรรมาธิการการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่เคยไปจำกัด เว้นไว้อย่างเดียว คือ เรื่องที่ได้กราบเรียนต่อท่านประธานสภาไปแล้วว่า ถ้าหากว่าข้อบัญญัตินั้นเป็นข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีของท้องถิ่น หรือว่าข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมของท้องถิ่น อันนี้ถ้าไม่ได้รับการรับรองจากผู้บริหารท้องถิ่น จะไปกระทบกับฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ จึงเป็นเหตุที่มาว่าถ้าเป็นกรณีอย่างนี้ต้องให้ได้รับคำรับรองจากผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ว่าในกฎหมายยังเขียนต่อว่า ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นไม่รับรองต้องแสดงเหตุผลด้วยว่าทำไมไม่รับรองเรื่องอย่างนี้ เพราะฉะนั้น ข้อจำกัดอื่นไม่มีแล้ว พี่น้องประชาชนในพื้นที่เขตปกครองท้องถิ่นสามารถจะเสนอข้อบัญญัติได้หลากหลายมากขึ้น อันนี้คือ การเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนได้มีส่วนร่วมในการที่จะออกข้อบัญญัติ ออกเทศบัญญัติ

ของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพี่น้องประชาชน ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น เว้นแต่กฎหมายที่จำเป็นจริง ๆ คือ กฎหมายที่อาจจะกระทบกับฐานะทางการคลังของท้องถิ่นนั้น ๆ

ส่วนเรื่องระยะเวลาตามมาตรา ๑๑ ขอความกรุณาว่า ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้คำนึงถึงถ้อยคำนี้ แต่พอไปดูในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ได้กำหนดไว้ว่า "สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนเสนอให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาตามที่ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นนั้นกำหนด" โดยให้ไปอยู่ที่ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น คือ ให้อิสระกับท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นว่าเขามีข้อบังคับการประชุมว่าอย่างไร ขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นแต่ละท้องที่นั้น ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพราะฉะนั้น ประเด็นคำว่า “โดยเร็ว” จึงไม่ต้องบอกว่า โดยเร็วต้องกี่วัน เพราะมีข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นกำหนดไว้แล้วว่า ในกรณีการพิจารณาข้อบัญญัติต้องให้เสร็จภายในกี่วัน ขออนุญาตกราบเรียนในประเด็นที่ท่านอาจจะห่วงใย ซึ่งคิดว่าในชั้นการพิจารณารายละเอียดจะได้พิจารณาถ้อยคำเหล่านี้กันต่อไป

ส่วนข้อห่วงใยเรื่องอื่น ผมคิดว่าการลดจำนวนการเข้าชื่อจากเดิม “ห้าพันคน” เหลือ “สามพันคน” หรือว่าจาก “หนึ่งในห้า” เป็น “หนึ่งในยี่สิบ” ซึ่งอันไหนน้อยใช้อันนั้น แสดงว่าเป็นการลดเงื่อนไขข้อกำหนดที่จะเป็นอุปสรรคในการเสนอชื่อ ในการเข้าชื่อ ถ้ายิ่งกำหนดจำนวนมากเท่าไร ประชาชนยากลำบาก ซึ่งเราเห็นมาแล้วว่า ๒๐ ปี ที่กฎหมายการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ทำให้ไม่มีการเสนอรายชื่อ เพราะเราคิดว่าเงื่อนไขเหล่านี้เป็นอุปสรรค พยายามลดเงื่อนไขเหล่านี้ลง หวังว่าจะทำให้พี่น้องประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ไม่มีส่วนร่วมเฉพาะการไปกาบัตรลงคะแนนเท่านั้น ต่อไปนี้ในชุมชนท้องถิ่น องค์กรประชาชนมีความคิดเห็นอย่างไร สามารถที่จะไปนำเสนอข้อบัญญัตินั้นได้ นี่คือ การเปิดช่องทางใหม่ให้กับการมีส่วนร่วมการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ขออนุญาตเรียนข้อสังเกตไว้เป็นประการสำคัญ ส่วนเรื่องอื่นคิดว่าจะรับไปพิจารณาในชั้นคณะกรรมาธิการต่อไป ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านรัฐมนตรีครับ มีสมาชิกท่านใดยังสงสัยในคำชี้แจงของท่านรัฐมนตรีอีกหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปราย ต่อไปจะเป็นการลงมติในวาระที่ ๑ ว่าจะรับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ไว้พิจารณา หรือไม่เห็นชอบ

กับสภาผู้แทนราษฎร ก่อนลงมติผมจะขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อน ขอให้ท่านสมาชิกเสียบบัตรลงคะแนนในช่องเสียบบัตรแล้วกดปุ่มแสดงตน มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้กดปุ่มแสดงตนแสดงตนเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่แจ้งผลครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๑๕๒ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ผู้เข้าประชุม ๑๕๒ ท่าน บวกสมาชิกข้างบนอีก ๙ ท่าน เป็น ๑๖๑ ท่าน ครบองค์ประชุม

ต่อไปผมจะถามมติ สมาชิกท่านใดเห็นควรรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณากดปุ่ม เห็นด้วย สมาชิกท่านใดเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย สมาชิกท่านใดประสงค์งดออกเสียงกดปุ่ม งดออกเสียง ขอเชิญท่านสมาชิกลงคะแนนครับ

นายวันชัย สอนศิริ : ขออนุญาตท่านประธานช่วยถามใหม่อีกครั้งครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : สมาชิกท่านใดเห็นควรรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณากดปุ่ม เห็นด้วย สมาชิกท่านใดไม่เห็นชอบกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย สมาชิกท่านใดประสงค์งดออกเสียงกดปุ่ม งดออกเสียง ขอเชิญท่านสมาชิกลงคะแนน มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ลงคะแนนหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่แจ้งผลคะแนนครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๑๕๘ คะแนน ไม่เห็นด้วย ไม่มี)

- ๓๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : จำนวนผู้ลงมติ ๑๖๑ ท่าน บวกสมาชิกข้างบนอีก ๙ ท่าน เป็น ๑๗๐ ท่าน ที่ประชุมมีมติเห็นด้วย ๑๕๘ ท่าน บวกอีก ๙ ท่าน เป็น ๑๖๗ ท่าน ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๓ ท่าน เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ไว้พิจารณา ที่ประชุมจะพิจารณารับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ โดยคณะกรรมาธิการที่วุฒิสภาตั้งหรือกรรมาธิการเต็มสภา ขอเชิญท่านวรารัตน์ อติแพทย์ ครับ

นางวรารัตน์ อติแพทย์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพดิฉัน นางวรารัตน์ อติแพทย์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะรองเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ขอเสนอตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน ๒๑ คน ทั้งนี้ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๔ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ขอผู้รับรองด้วยค่ะ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : มีผู้เสนอให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน ๒๑ คน โดยมีผู้รับรองถูกต้อง มีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบ โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๘๓ วรรคสอง กำหนดว่า “ในการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด” เมื่อที่ประชุมมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวน ๒๑ คน ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดจึงเท่ากับ ๔ คน ขอเชิญท่านนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เสนอรายชื่อกรรมาธิการครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายนิพนธ์ บุญญามณี (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... สัดส่วนที่คณะรัฐมนตรีเสนอ จำนวน ๔ ท่าน ดังนี้

๑. นายนิพนธ์ บุญญามณี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒. นายสันติธร ยิ้มละมัย	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๓. นางชื่นสุมน นิวาทวงษ์	กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. นายนรศักดิ์ สุขสมบูรณ์	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ต่อไปขอเชิญสมาชิกเสนอรายชื่อกรรมาธิการ ขอเชิญท่านวรารัตน์ อติแพทย์ ครับ

นางวรารัตน์ อติแพทย์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉัน นางวรารัตน์ อติแพทย์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะรองเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ขอเสนอรายชื่อกรรมาธิการในสัดส่วนของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๗ คน ทั้งนี้ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๔ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. นายจัตุรงค์ เสริมสุข
๒. นางจิรดา สงฆ์ประชา
๓. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข
๔. นายชลิต แก้วจินดา
๕. นายซากีย์ พิทักษ์คุมพล

๖. นายถวิล เปลี่ยนศรี

๗. นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล

๘. นายพลเดช ปิ่นประทีป

๙. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง

๑๐. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑๑. ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี

๑๒. นายวิทยา ผิวผ่อง

๑๓. นายวีระ กณาพันธุ์

๑๔. นายศรีศักดิ์ วัฒนพรมงคล

๑๕. หม่อมหลวงสกุล มาลากุล

๑๖. นายสุวิชชา เพ็งไพบูลย์

๑๗. พลเรือเอก อิทธิคมน์ ภมรสูต

ขอผู้รับรองด้วยค่ะ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : มีผู้เสนอรายชื่อกรรมาธิการในสัดส่วนของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๗ คน โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดเสนอรายชื่อเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ขอเชิญเลขาธิการวุฒิสภาอ่านรายชื่อกรรมาธิการครับ

นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ (รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : รายชื่อกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... จำนวน ๒๑ คน ดังนี้

๑. นางชื่นสุมน นิวาทวงษ์
๒. นายนรศักดิ์ สุขสมบูรณ์
๓. นายนิพนธ์ บุญญามณี
๔. นายสันติธร ยิ้มละมัย
๕. นายจัตุรงค์ เสริมสุข
๖. นางจิรดา สงฆ์ประชา
๗. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข
๘. นายชลิต แก้วจินดา
๙. นายซากีย์ พิทักษ์คุมพล
๑๐. นายถวิล เปลี่ยนศรี
๑๑. นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล
๑๒. นายพลเดช ปิ่นประทีป
๑๓. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
๑๔. พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
๑๕. ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี
๑๖. นายวิทยา ผิวผ่อง
๑๗. นายวีระ กณาพันธุ์
๑๘. นายศรีศักดิ์ วัฒนพรมงคล
๑๙. หม่อมหลวงสกุล มาลากุล
๒๐. นายสุวิชชา เพ็งไพบูลย์
๒๑. พลเรือเอก อิทธิคมน์ ภมรสูต

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ที่ประชุมจะกำหนดเวลาแปรญัตติภายในกี่วัน ขอเชิญท่านวรารัตน์ อติแพทย์ ครับ

นางวรารัตน์ อติแพทย์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ดิฉัน นางวรารัตน์ อติแพทย์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะรองเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ขอเสนอกำหนดเวลาแปรญัตติภายใน ๗ วันทำการ ตามข้อบังคับทั้งนี้ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๔ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ขอผู้รับรองด้วยค่ะ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : มีผู้เสนอกำหนดเวลาแปรญัตติภายใน ๗ วันทำการ ตามข้อบังคับ โดยมีผู้รับรองถูกต้อง จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ ขอขอบคุณท่านรัฐมนตรี คณะผู้ชี้แจงและคณะกรรมาธิการ จบการพิจารณาเรื่องด่วนที่ ๕

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว)

คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสพิจารณาเสร็จแล้ว

(เป็นเรื่องเลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ด้วยคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกซึ่งเป็นคณะทำงานพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ ดังนี้

๑. นางพลินี เสริมสินศิริ คณะทำงาน

๒. นางยิ่งลักษณ์ ปฏิภาณเทวี ที่ปรึกษาคณะทำงาน

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ และแจกเอกสารเพื่อประกอบการนำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาด้วย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาผมอนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๖๒ และข้อ ๕๕ เชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการแถลงครับ

(ฉายเพาเวอร์พอยต์ประกอบการอภิปราย)

- ๓๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ขออนุญาตเรียนท่านประธานว่า ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๗๘ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ให้มีคณะกรรมาธิการสามัญหรือคณะกรรมาธิการอื่นใดตามที่วุฒิสภามอบหมาย ได้ทำการศึกษาเรื่องอะไรที่จะเป็นประโยชน์เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ขออนุญาตเรียนท่านประธานว่า ด้วยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาข้อนี้คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้แบ่งการทำงานออกเป็น ๔ คณะอนุกรรมาธิการ และ ๑ คณะทำงาน คณะอนุกรรมาธิการกิจการเด็กเยาวชน และผู้ด้อยโอกาส คณะอนุกรรมาธิการกิจการสตรี และผู้มีความหลากหลายทางเพศ คณะอนุกรรมาธิการกิจการคนพิการ และคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย รวมทั้งมีอีก ๑ คณะทำงาน คือ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์ ทั้ง ๔ คณะอนุกรรมาธิการ และ ๑ คณะทำงาน ได้ทำหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๗๘ ศึกษาเรื่องใด ๆ ทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวข้องตามที่กระผมได้กล่าวไปแล้ว รวมทั้งสิ้น ๑๔ ผลการศึกษา และได้นำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาไปแล้ว วันนี้เป็นรายงานการพิจารณาศึกษา ฉบับที่ ๑๕ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย ได้เป็นตัวแทนคณะกรรมาธิการในการพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) เนื่องจากบนโต๊ะของท่านสมาชิกวุฒิสภามีเอกสารอยู่ ๒ เล่ม คือ ฉบับพกพากับฉบับรายงาน ฉบับพกพาเป็นอภินันทนาการเป็นการเฉพาะเพื่อให้ท่านทั้งหลายจะได้กลับไปศึกษาได้ว่าอะไรบ้างที่จะเป็นประโยชน์ ใครมีต้นไม้เท่าไรจะคิดสัดส่วนราคาเท่าไร ส่วนเล่มใหญ่จะใช้สำหรับวันนี้ ซึ่งจะเป็นผลการศึกษา ที่ประชุมจะต้องพิจารณา ถ้าที่ประชุมเห็นชอบจะได้ส่งผลการศึกษานี้ไปสู่คณะรัฐมนตรีต่อไป อันนี้เรียนเพื่อทราบ และเพื่อให้การรายงานผลการศึกษาฉบับนี้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขออนุญาต

มอบหมายให้ท่านนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย เป็นผู้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาฉบับนี้ต่อสภา ขอบคุณท่านประธานวุฒิสภาครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านประธานคณะกรรมาธิการ ต่อไปขอเชิญ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ แถลงครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมาธิการ ขอบพระคุณท่านประธานคณะกรรมาธิการที่ท่านได้เกริ่นนำให้ รายงานฉบับนี้ต้องกราบขอบพระคุณล่วงหน้าไปยังเพื่อนสมาชิกวุฒิสภา มีเพื่อนสมาชิกหลายท่านถามถึงตั้งแต่เห็นรายงานฉบับนี้เข้าสภา และหลายท่านได้เตรียมขอเอกสารเพื่อจะไปขับเคลื่อนไปทำงานต่อ ผมคิดว่าอะไรที่ฝ่ายทีมงานได้ดำเนินการจัดทำนั้นมีความสุขอย่างยิ่ง กระผมในนามของประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย กราบเรียนว่า เรื่องนี้ที่เป็นรายงานการพิจารณาศึกษาขึ้นมา สืบเนื่องมาจากประเด็นปฏิรูป ๒ เรื่อง คือ

๑. ประเด็นการปฏิรูปสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง

๒. ประเด็นปฏิรูประบบรองรับสังคมสูงวัย

ซึ่งเกิดมาตั้งแต่มีสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และมีกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเรื่องนี้อยู่ภายใต้กรรมการปฏิรูปด้านสังคม หลังจากนั้นคณะกรรมาธิการได้หยิบเรื่องนี้ขึ้นมาดูแลต่อ ไม่ใช่เพียงติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดเท่านั้น แต่เราเห็นว่าเรื่องนี้มีความสำคัญ หลังจากที่มีการปฏิรูปประเด็นการปลดล็อก มาตรา ๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมีการแก้ไข ฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการปลดล็อกการปลูกไม้ยืนต้นครั้งใหญ่ที่หลอกหลอนคนไทยมายาวนาน จนทำให้หวาดกลัว

เรื่องการปลูกไม้ยืนต้นแล้วตัดไม่ได้ หลังจากนั้นมีการทำกฎกระทรวงของกระทรวงพาณิชย์ให้ไม้ยืนต้นที่ยังไม่ตัดสามารถนำไปค้ำประกันทางธุรกิจได้ เป็นความงดงาม ๒ ประเด็นปฏิรูปที่เกิดเป็นรูปธรรม หลังจากนั้นได้เข้าสู่กระบวนการขับเคลื่อนต่อ ในขณะเดียวกันสังคมสูงวัยขยับตัวไปอย่างรวดเร็ว เดี๋ยวผมจะได้กล่าวถึง ๒ เรื่องนี้ มาผนวกกันได้ พบว่าการส่งเสริมการออมต้นไม้ยืนต้น หรือการปลูกต้นไม้ยืนต้นสามารถจะใช้เป็นการออมบำเหน็จบำนาญรองรับสังคมสูงวัยได้ ๒ เรื่อง มาผนวกกัน

หลังจากนั้นเมื่อมีการดำเนินการได้มีการศึกษาติดตามเพื่อที่จะขับเคลื่อนเรื่องนี้ที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการได้กล่าวแล้วว่า เป็นเรื่องการออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย นำประเด็นการปฏิรูป ๒ เรื่อง มาขับเคลื่อนต่อ และได้มีการพูดคุยกันว่าเรื่องนี้เหมือนกับเป็นการออมทองคำสีเขียว คือ ออมต้นไม้เป็นการออมอะไรที่มีมูลค่าและคุณค่ายิ่งกว่าการออมทองคำเสียอีก ถ้าเราดูในกรุงเทพมหานคร เสาชิงช้า ๒ ต้น ที่เปลี่ยนใหม่เป็นไม้สักมาจากจังหวัดแพร่ ถ้าเรามองไปรอบ ๆ สัปปายะสภาสถานเราจะเห็นไม้สักจำนวนเป็นพันต้นไม้สักมาจากป่าปลูกที่อำเภอเชียงดาวและอำเภออื่น ๆ ที่จังหวัดเชียงใหม่ อันนี้ คือ ไม้ที่มีค่ามากสำหรับประเทศไทยอยู่รอบตัวเรา กระผมขอไปที่เพาเวอร์พอยต์ เรื่องการรายงานครั้งนี้เป็นการรายงานเพื่อพัฒนาข้อเสนอในการส่งเสริมประชาชนปลูกไม้ยืนต้น เพื่อเป็นการออมบำนาญในวัยเกษียณรองรับสังคมสูงวัย ซึ่งทุกคนทำได้ทันที วิธีการศึกษามีการศึกษาเอกสารงานวิจัยตั้งคณะกรรมการศึกษา และเป็นการประชุมของคณะอนุกรรมาธิการ สัมภาษณ์บุคคล ศึกษาดูงานลงพื้นที่ และจัดเสวนา เมื่อศึกษาเราพบข้อค้นพบที่ผมกราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาเราย้อนกลับไปดูอดีตสักนิดหนึ่ง มาถึงปัจจุบันแล้วไปสู่อนาคต ในอดีตประเทศไทยเราซึ่งปัจจุบันนี้ยังเหมือนเดิม คือ เราอยู่ในสุวรรณภูมิมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมากต้นไม้ยืนต้นเติบโตได้อย่างสวยงามมีคุณภาพ ในอดีตเราส่งออกต้นไม้ ส่งออกไม้เป็นรายได้หลักมาพัฒนาประเทศอย่างมากมาย เราอยู่ในสุวรรณภูมิ วันนี้เรายังอยู่และเป็นจุดแข็ง ในอดีตนั้นการทำไม้เป็นสินค้าส่งออกทำให้ประเทศเราได้พัฒนาในช่วงต้นก่อนที่จะมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

ฉบับที่ ๑ และก่อนที่จะมีการขยายเกษตรกรรม อุตสาหกรรมจนพัฒนามาถึงวันนี้ ในช่วงของการที่เราได้ดำเนินการในช่วงนั้น ภาพนี้เป็นภาพที่นำมาให้ท่านดู คณะเราได้ศึกษาวิจัยและได้บันทึกไว้ในรายงานนี้แล้วทั้งสิ้น ในอดีตเรามีภาพแบบนี้ที่เห็นปรากฏ จริง ๆ แล้ว การทำไม้สักของบ้านเราเกิดมาก่อนที่มีการเปิดป่าแบบนี้ เป็นการทำไม้จากประเทศพม่าและส่วนหนึ่งของภาคเหนือที่อยู่ในการดูแลของเจ้าเมือง แต่เมื่อรวมเข้ามาในช่วงสยามได้มีการเปิดให้มีการทำไม้เข้ามาในเขตเมืองไทย ภาพที่เราเห็นการทำไม้อันนี้จะปรากฏให้เห็นการส่งออกไม้ที่ผ่านมาจะทำให้เกิดการลดลงของป่าอย่างรวดเร็ว ในช่วง ๒๔ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เราเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจถึง พ.ศ. ๒๕๒๘ เราเสียป่าไปปีละประมาณ ๓ ล้านไร่ เพราะเราเปิดพื้นที่การปฏิวัติเกษตร เปิดพื้นที่อย่างมาก เราเสียพื้นที่ไปจนป่าลดน้อยลง ----------

- ๓๖/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้มีการยกเลิกสัมปทานป่าไม้ทั้งหมดที่เรียกว่า “ปิดป่า” อันนี้เป็นภาพรวมที่เราได้ค้นพบ ถ้าย้อนกลับไปดูในอดีต ผมจะรายงานตรงนี้เร็ว ๆ เพื่อกราบเรียนให้เห็นว่าอยู่ในรายงานทั้งหมดแล้ว ในอดีตเป็นการทำไม้โดยเจ้าเมืองภาคเหนือ หลังจากนั้นมีการขยับมาทำไม้โดยสยาม ในช่วงรัชกาลที่ ๔ รัชกาลที่ ๕ ได้มีการทำเรื่องนี้ให้เป็นระบบมากขึ้น ผมอยากจะกราบเรียนว่า ไม้สักเมืองไทยที่ดังมากอยู่ในช่วงรัชกาลที่ ๕ ปี ๒๔๒๕ กัปตันแอนเดอร์เซน ซึ่งเป็นชาวเดนมาร์กได้นำไม้สักไทยใส่เรือที่เชื่อว่า “ทูลกระหม่อม” ไปขายที่ประเทศอังกฤษขึ้นที่เมืองลิเวอร์พูล (Liverpool) พบว่า ได้กำไรเกิน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วทำให้คนอังกฤษรู้จักไม้สักเมืองไทย คือ จุดสำคัญที่ทำให้ไม้สักเราส่งออกจนมีมูลค่ามหาศาล ตอนที่เรายังเป็นเด็ก ตอนที่เราเรียนหนังสืออยู่ ในช่วงรัชกาลที่ ๕ เช่นเดียวกัน ปี ๒๔๑๕ รัฐบาลไทยได้จ้างคนที่ชื่อเอชเอสเลด (H.A. Slade) มาวางแผนการป่าไม้ ท่านผู้นี้มีส่วนสำคัญมาก ทำให้การป่าไม้เมืองไทยพัฒนาขึ้นมาและมีการตั้งกรมป่าไม้ แล้วท่านผู้นี้เป็นอธิบดีกรมป่าไม้คนแรก หลังจากนั้นมีพัฒนาการในเรื่องป่าไม้ในเมืองไทย มีการตั้งโรงเรียนป่าไม้ พัฒนาบุคลากร พัฒนาความรู้ความสามารถจนเรามีเรื่องการทำป่าไม้ จนกระทั่งในช่วงถัดมามีการออกพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตรงนี้ผมจะไม่ลงรายละเอียด เพื่อให้เห็นว่าสถานการณ์ขยับขับเคลื่อนไปเรื่อย ๆ มีพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ออกมาจนถึงปีที่แล้วที่ผมกราบเรียนปี ๒๕๖๒ เราติดล็อกมาตรา ๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เพราะในพระราชบัญญัตินั้นเป็นกฎหมายทำไม้ แล้วการทำไม้กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา เพราะมุ่งเน้นการทำไม้ในป่า เพราะขณะนั้นไม้เป็นของป่า เรามีกฎหมายควบคุมไปว่า ไม้บางชนิดไม่ว่าขึ้นที่ใดในราชอาณาจักร แม้ขึ้นที่บ้านปลูกเอง อยู่ในที่ของเอกชนเป็นไม้หวงห้าม ถ้าจะตัด ถ้าจะเคลื่อนย้ายต้องขออนุญาตแบบทำไม้ในป่า ๑๐ กว่าขั้นตอน เราติดแบบนี้มาเกือบร้อยปี เพิ่งแก้ล็อกนี้ได้ตอนที่มีการทำงานปฏิรูป คนหนึ่งที่สำคัญที่ผลักดันเรื่องนี้สำเร็จ ผมขออนุญาตท่านประธานกล่าวถึง นั่งอยู่ในห้องนี้ด้วย เป็นสมาชิกวุฒิสภา คือ พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ ตอนที่ท่านเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกสำคัญมากที่ทำให้การแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

มาตรา ๗ สำเร็จ พอพระราชบัญญัติฉบับนี้แก้ไขได้ ผมจะเล่าต่อไปว่าเป็นอย่างไร แต่เพื่อกราบเรียนให้ท่านเห็นว่า ไม้เมืองไทยมีคุณค่าแล้วคนทั้งโลกเห็น เมื่อก่อนนี้เป็นธรรมชาติอยู่ในป่าขึ้นเอง แต่ระยะหลังมีการส่งเสริมให้ปลูก และจะมีการพัฒนาต่อได้เรื่อย ๆ หลังจากที่ผมพาท่านไปดูอดีตกลับมาที่พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ที่ผมกราบเรียนแล้ว เป็นการควบคุม กำกับบังคับเรื่องการทำไม้ในป่า แล้วมีกฎหมายต่าง ๆ ออกมา เช่น พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ กฎหมายอื่น ๆ วิธีการทำไม้มีอยู่ ๑๐ กว่าขั้นตอน ยากมาก เพราะกลัวคนไปขโมยไม้ในป่า แต่หลังจากที่ส่งเสริมแล้ว ปี ๒๕๓๕ สมัยรัฐบาลท่านอานันท์ ปันยารชุน แนวคิดกลับมาแล้ว เพราะเราปิดป่าปี ๒๕๓๕ หลังจากนั้นมีแนวคิดเรื่องพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่กติกามีเรื่องที่ติดขัด เรื่องล็อกการทำไม้ไม่ได้คลี่คลาย เพราะฉะนั้น ใครเข้าไปทำสวนป่าจะพบความยากลำบากมาก เพราะแม้แต่เราปลูกต้นไม้ ต้นสัก ต้นยางนาในที่ของเรา แต่เวลาเราจะตัดไม้เราต้องไปขออนุญาตตัดไม้เหมือนทำไม้ในป่า ซึ่งเป็นความผิดปกติอย่างยิ่ง แต่เรื่องนี้ตอนนั้นแก้ไม่ได้ แต่ตอนนี้แก้แล้ว ตอนที่มีการส่งเสริมการปลูกป่าเป็นพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มุ่งให้ไม้ยืนต้นที่ประชาชนปลูกและราชการส่งเสริมวิชาการพัฒนาได้มากขึ้นจนปลูกไม้กันได้ให้เป็นไม้เศรษฐกิจคล้าย ๆ ข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง ยูคาลิปตัสทั้งหลาย ขณะนั้นพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่พอปี ๒๕๔๕ ปรากฏว่ามีการตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและย้ายกรมป่าไม้ไปสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปด้วยกลายเป็นพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งจะต้องเป็นพระราชบัญญัติที่ส่งเสริมไม้เศรษฐกิจกลายเป็นตามไปกับกระทรวงที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ป่า ดูแลป่าตรงนี้ คือ ประเด็นหนึ่งที่ท้ายที่สุดจะมากราบเรียนว่ามีความสำคัญ ถ้าอยู่ผิดฝาผิดตัวไปอย่างนี้เรื่อย ๆ การส่งเสริมไม้เป็นไม้เศรษฐกิจอาจจะไม่ง่าย เพราะอยู่ผิดที่หรือไม่ เมื่อมีพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ปี ๒๕๓๗ มีการตั้งสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชนขึ้นมาจำนวนมาก ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ ถ้าท่านจำได้ในยุคนั้น

ถ้าใครปลูกต้นสักอาจจะได้ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท อย่างนี้เป็นต้น ราชการส่งเสริมให้ แต่พอปลูกไปแล้ว ๑๐ - ๒๐ ปี ๒๕ ปี พอจะตัดไปขออนุญาตเหมือนตัดไม้ในป่า ซึ่งมีคนจำนวนหนึ่งหันไปปลูกยูคาลิปตัสดีกว่า เพราะตัดง่าย ๕ ปี ขายได้แล้ว ไม่ต้องรอนานด้วย แล้วไม่ต้องยุ่งยากในการขออนุญาต มีการตั้งสหกรณ์สวนป่า มีสมาชิกหลายพันคน แล้วมีการขึ้นทะเบียน มีสวนป่าอยู่ประมาณ ๑ ล้านกว่าไร่ มีต้นไม้ทั้งสิ้น ๑๒๙ ล้านต้น อันนี้เป็นความงดงามที่เกิดพระราชบัญญัติสวนป่าและเกิดสหกรณ์สวนป่าขึ้น แต่เขาโตไม่ค่อยได้ เพราะติดกติกาที่ผมกราบเรียนแล้ว อันนี้ภาคของต้นไม้ผมขอจบแค่นี้

หนังอีกม้วนหนึ่งที่ผมกราบเรียนแล้วว่าเป็น ๒ ม้วน ม้วนที่ ๑ เรื่องต้นไม้ ม้วนที่ ๒ เรื่องสังคมสูงวัย วันนี้สังคมสูงวัย เราขยับการเข้าสู่การสูงวัยที่สมบูรณ์ แล้วปัญหา คือผู้สูงอายุไม่มีการวางแผนการออมเพื่อรองรับวัยเกษียณได้ดีพอ เขาจนก่อนแก่ หลักประกันรายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากที่เขาไม่ได้ทำงานแล้วไม่ดีเลย เขาต้องพึ่งพาอาศัยบำนาญพื้นฐาน คือ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บำนาญจากนายจ้าง และการออม ซึ่งการออมเมื่อวิเคราะห์ไปแล้วพบว่าการออมของคนไทยยังค่อนข้างต่ำ แต่ปรากฏว่าการออมต้นไม้หรือออมทองคำเขียวกลายเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การปลูกไม้แล้วให้มูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ประเทศและเป็นการออมด้วย จะมีกรณีตัวอย่างเห็นชัดเจนว่ามีคนทำสำเร็จแล้ว การออมต้นไม้เกิดการขับเคลื่อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อหลังจากมีการผ่อนคลายกฎเกณฑ์กติกาที่ผมเรียนไปแล้ว แต่น่าจะทำได้มากกว่านี้ มีข้อค้นพบว่า การออมต้นไม้มีการวิจัยพบว่าให้ค่าตอบแทนในการออม ถ้าปลูกต้นไม้ยืนต้นมูลค่าสูง ๒๕ ปี ให้ดอกเบี้ยปีละเกือบร้อยละ ๒๐ มากกว่าการฝากเงิน ๒๐ กว่าเท่า ซึ่งตรงนี้เป็นอะไรที่น่าสนใจมาก ----------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพราะฉะนั้น ถ้าใครมีที่ดิน หรือแม้แต่ที่ดินของรัฐที่สนับสนุนให้ประชาชนไปปลูกต้นไม้ จะให้มูลค่าทางเศรษฐกิจมากกว่าการฝากเงิน และสามารถเป็นเงินออมของบุคคลได้ และเศรษฐกิจประเทศไทยจะดีขึ้น เพราะในอดีตเรายังขายไม้ได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ

ต่อไป คือ พีระมิดประชากร พบว่าผู้สูงวัยมากขึ้น เด็กเกิดน้อยลง วัยแรงงานน้อยลง อันนี้ผ่านไปนะครับ

อย่างที่ผมกราบเรียนปัญหาคือ ผู้สูงอายุไม่ได้วางแผนการออม เงินไม่พอใช้ยามเกษียณ เพราะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่รายได้น้อยลงหรือไม่มีรายได้ เกิดแนวคิดของชาวบ้านและที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) ไปส่งเสริมที่เรียกว่า ธนาคารต้นไม้ เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้คนรวมตัวกัน ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า ทำไมถึงมาเรื่องชุมชนเข้มแข็ง ถ้าการออมต้นไม้มีการรวมตัวกัน แล้วมีการส่งเสริม สนับสนุน ดูแล กำกับกันเอง ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งจริง ๆ และเกิดธนาคารต้นไม้ ซึ่งเป็นแนวใหม่ทางวิชาการเรียกว่า "เศรษฐกิจอายุรวัฒน์" คือ เป็นการออมตามธรรมชาติทุกวัน เทวดาเลี้ยง ต้นไม้โตขึ้นเหมือนกับดอกเบี้ยเกิดขึ้นทุกวัน มีความเสี่ยงต่ำ โอกาสที่ปลูกต้นไม้แล้วช่วงแรกอาจจะมีปัญหาเรื่องตายไปบ้าง แต่พอเติบโตได้แล้วตายน้อย ทำให้ที่ดินและต้นไม้มีมูลค่า และเป็นประโยชน์กับสิ่งแวดล้อม เรียกว่า เศรษฐกิจอายุรวัฒน์ มี ๕ รูปแบบ

รูปแบบที่ ๑ การปลูกต้นไม้พื้นฐาน

รูปแบบที่ ๒ ทำวนเกษตร

รูปแบบที่ ๓ วนผลิตภัณฑ์ คือ แปรรูป และ

รูปแบบที่ ๔ วนธนกิจ คือ การกู้เงินเป็นหลักทรัพย์หมุนเวียนเรื่องการเงินได้ตรงนี้บ้านเราเปิดช่องแล้ว แต่ยังไม่ค่อยดีมากนัก

รูปแบบที่ ๕ สำคัญมากท่านประธานครับ มีแนวคิดการออมที่เรียกว่า "ออมโดยรัฐร่วมประชาชน" คือ รัฐอนุญาตให้ใช้ที่ของรัฐที่เสื่อมโทรม แล้วให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่มจัดการการปลูกต้นไม้ อาจจะมีข้อตกลงที่เรียกว่า รัฐได้ป่า ประชาได้เงิน ซึ่งตรงนี้ถ้าทำให้ดีเราจะพบคำตอบของการช่วยเหลือคนที่อยู่ข้างล่างที่ไม่มีที่ทำกิน แล้วลดความเหลื่อมล้ำได้ แล้วจะเป็นการออมที่สำคัญมาก

การออมไม้ยืนต้น มีกรณีตัวอย่างที่เห็นอยู่กระจัดกระจาย ไม่ว่าจะเป็นชุมชนบ่อสุพรรณดอนศาลเจ้า อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปลูกต้นไม้ตามหัวไร่ปลายนาแทรกอยู่ เขาไม่ได้ทำอาชีพปลูกต้นไม้แบบนี้เป็นอาชีพหลัก เป็นอาชีพเกษตรกรรมและบริการอื่น ๆ แต่เขาปลูกต้นไม้แทรกตามหัวไร่ปลายนา ที่ว่าง ๆ ที่ที่พอปลูกได้ วัน เวลาผ่านไป มีคณะกรรมการต้นไม้ วัดต้นไม้ ตรวจสอบมูลค่าต้นไม้ กู้เงิน ธ.ก.ส. ได้ และขายคาร์บอนเครดิต (carbon credit) ได้และทำได้จริง กรณีแบบนี้มีกระจายอยู่ทั่วไปในประเทศไทยขณะนี้ แต่เรายังทำได้มากกว่านี้

กรณีตัวอย่างที่เราได้นำประสบการณ์มาเล่าสู่พี่น้องสมาชิกวุฒิสภาและในสังคม

ผมขออนุญาตท่านประธานฉายวีดิทัศน์สั้น ๆ ประมาณ ๕ นาที หมู่บ้านคำปลาหลาย อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นประสบการณ์ของชาวบ้าน เรื่อง การออมต้นไม้

(ฉายวีดิทัศน์ประกอบการอภิปราย)

นายอำพล จินดาวัฒนะ (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณท่านประธานครับ นั่นคือ สิ่งที่ผมได้กราบเรียนว่า ต้นไม้มารวมกับเรื่องสังคมสูงวัยอะไรจะเกิดขึ้น สิ่งที่ค้นพบ คือ การปลูกต้นไม้มีประโยชน์ชัดเจน ๓ ประการ เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องสังคม และเรื่องสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอที่ผมกราบเรียนมาแล้วว่ามีการเสนอขับเคลื่อนมาตั้งแต่สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม แก้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ ปลดล็อก และเรื่องกฎกระทรวงพาณิชย์ ที่ทำให้ต้นไม้ที่ยังไม่ตัดนำไปค้ำประกันได้ ซึ่งขณะนี้มีธุรกิจให้สินเชื่อพิโกไฟแนนซ์ (PICO Finance) พิโกพลัส (PICO Plus) ที่ยอมรับการเอาต้นไม้ไปค้ำประกัน รวมทั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ส่วนธนาคารอื่น ๆ ยังไม่ได้ทำ มีการขยับแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำ เพราะเขายังมีปัญหาเรื่องการประเมินต้นไม้ เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ใหม่ยังมีความไม่คุ้นเคย ไปสู่เป้าหมายยังไม่ได้มากนัก

รัฐบาลของท่าน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้ามาบริหารประเทศ เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ มีนโยบายเรื่องส่งเสริมการออมของคนที่จะเข้าสู่วัยเกษียณ และเรื่องการสนับสนุนการปลูกต้นไม้ยืนต้นเป็นพืชเศรษฐกิจ มีการจัดทำโครงการกองทุนต้นไม้ร่วมพัฒนาภายใต้แนวคิด ต้นไม้ยั่งยืน กองทุนมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง เป็นการส่งเสริมการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระองค์ท่านได้ทรงชี้แนะให้ทิศทางไว้ และมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่าง ๆ มีการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ยืนต้นมากขึ้น แต่ปรากฏว่าความยั่งยืนมีน้อย และตอนนี้ต้องบอกว่าแผ่วไปมาก คือ มีการสนับสนุนไม่สมบูรณ์มากนัก

ในส่วนของการขับเคลื่อนสังคมสูงวัย มียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เน้นเรื่องการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตและส่งเสริมการออมเป็นหลักประกันหลังเกษียณ มีการพัฒนาประเด็นเรื่องการออมต้นไม้ มีการผลักดันไม่ว่าจะเป็นราชบัณฑิตยสภา ผลักดันเรื่องสังคมสูงวัยพูดถึงการออมต้นไม้ด้วยกันทั้งสิ้น มีพูดถึงปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ และอื่น ๆ ด้วย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นของมนุษย์มีการทำมาตรการรองรับสังคมสูงวัยในประเทศไทย พูดถึงประเด็นการออมต้นไม้ไว้ด้วย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคมมีการเสนอเรื่องการพัฒนาระบบบำนาญแห่งชาติ และมีการพูดถึงเรื่องการออมต้นไม้ไว้ด้วย

ข้อเสนอของภาคประชาชน สภาองค์กรชุมชนตำบลทั่วประเทศเสนอเรื่องการขับเคลื่อนเรื่องธนาคารต้นไม้ ปลูกต้นไม้เพื่อเป็นการออมวัยเกษียณ และมีสมัชชาสังคมสูงวัยสนับสนุนเรื่องนี้ ที่ผมนำเรียนตรงนี้เพื่อจะบอกว่า ทุกภาคส่วนดูเหมือนจะขานรับในทิศทางเดียวกัน

เมื่อไม่นานมานี้ ปี ๒๕๖๒ ตอนที่มีกฎหมายที่ไม่ต้องการให้ประชาชนมีที่ดินปล่อยรกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ ให้มีการทำการเกษตรหรือใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ ได้มีการออกประกาศถ้าใช้เพื่อการเกษตรกรรมมีภาษีที่ต่ำ ถ้าเป็นที่รกร้างว่างเปล่าก็แพง มีการประกาศให้พืชที่เรียกว่า พืชกลุ่มใช้เนื้อไม้ ให้เป็นพืชชนิดที่ ๕๑ อันนี้น่าสนใจตรงที่ว่าต้นไม้ไม่เคยถูกระบุให้เป็นพืชเศรษฐกิจ แต่ได้มีการกำหนดในพืชชนิดที่ ๕๑ ให้ปลูกได้ แต่ไประบุว่าต้องมี ๑๐๐ ต้น ต่อไรถึงจะเรียกว่า เกษตรกรรม อันนี้พบว่ามีปัญหา เพราะว่าถ้าเขาปลูกต้นสัก พอโตแล้วตัดต้นเล็กไปเพื่อให้ต้นสมบูรณ์ ๑ ไร่ มีประมาณ ๔๐ – ๕๐ ต้นเท่านั้น ไม่เป็นไปตามเกณฑ์นี้ อันนี้เป็นการติดขัดเรื่องกฎเกณฑ์กติกาเล็กน้อย ซึ่งจะมีข้อเสนอเรื่องการแก้ไขต่อไป ถัดจากนี้ไปขออนุญาตท่านประธานขอนำเสนอข้อเสนอแนะคณะอนุกรรมาธิการ และเข้าสู่คณะกรรมาธิการได้ศึกษาโดยรอบคอบมีข้อเสนอแนะโดยสรุป คือ

ข้อ ๑ โดยทิศทางทั้งหมดเสนอให้รัฐบาลควรกำหนดให้การปลูกต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย เป็นวาระร่วมที่สำคัญของชาติ ในลักษณะของการร่วมมือของทุกภาคส่วน ไม่ใช่เป็นวาระแห่งชาติที่ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเพียงลำพัง แต่อยากจะให้ผลักดันให้เป็นวาระร่วมของคนทั้งชาติ

ข้อ ๒ เสนอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเขียนไว้ในรายงานแล้วว่ามีหน่วยงานใดบ้าง ผลักดันเรื่องการแก้ไขให้ต้นไม้ยืนต้นที่ใช้เนื้อไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่กราบเรียนแล้วเมื่อสักครู่นี้ ให้เป็นเหมือนพืชเกษตรทั่วไป แล้วควรจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกและการตลาดอย่างเท่าเทียมกัน ขณะนี้พืชที่เป็นต้นไม้หรือทำไม้เสียภาษีสูงกว่าการค้าขายหรือการปลูกพืชที่เป็นเกษตร เช่น ยูคาลิปตัส ยางพารา ที่ตัดไม้ขายไม่ต้องเสียภาษี แต่ทำไม้ยังต้องเสียภาษี เพราะเราไปใช้บรรทัดฐานทำไม้ในป่า ทั้ง ๆ ที่เขาปลูกเองได้ แล้วควรจะให้มีบรรทัดฐานเดียวกันให้มากขึ้น

ควรจะมีการทบทวนการจัดระบบและโครงสร้าง กลไกของรัฐระดับที่เรียกว่าเป็นจุดเปลี่ยนการพัฒนาประเทศในทิศทางสีเขียวให้สอดคล้องกับทิศทางบีซีจี (Bio-Circular-Green : BCG) ซึ่งรัฐบาลได้เห็นชอบไปแล้วและสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเอสดีจี (Sustainable Development Goals : SDGs)

ประเด็นที่ ๑ ควรจะทบทวนกลไกที่ดูแลนโยบายส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นว่าควรจะอยู่ที่คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งเขาเน้นเรื่องการดูแลป่าไม้ หรือควรจะอยู่ที่กลไกการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศ อันนี้ต้องตัดสินใจ ในฐานะที่เราเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นฝ่ายที่เสนอแนะข้อนี้เรายังไม่ได้ตัดสินใจว่าควรจะเลือกอย่างไร แต่เราเสนอว่ารัฐบาลควรคิดเรื่องนี้อย่างจริงจังแล้วตัดสินใจเพื่อจะให้การปลูกต้นไม้ยืนต้นเชิงเศรษฐกิจได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนที่จริงจัง

ประเด็นที่ ๒ กลไกการทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ควรอยู่ที่ไหน ปัจจุบันนี้อยู่ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ผมกราบเรียนไปแล้ว เนื่องจากย้ายไปตามกรมป่าไม้ย้ายไปตามพระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วไปอยู่ที่กรมป่าไม้เหมือนเดิม

ท่านประธานครับ ผมอยากจะกราบเรียนว่า เมื่อเราได้ศึกษาไปพบว่าทุกวันนี้หน่วยงานที่ส่งเสริมต้นไม้เชิงเศรษฐกิจที่อยู่กับกรมป่าไม้ไม่มีองค์กรที่เป็นองค์กรทางการเป็นองค์กรตั้งขึ้นมาภายในเท่านั้น เพื่อจะส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นเชิงเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้น

กำลังในการสนับสนุนดูจะยังไม่เท่ากับทิศทางที่ควรจะไป หรือทิศทางนี้หน่วยงานนี้ถ้ามองว่าไม้ยืนต้นควรจะเป็นไม้ทางเศรษฐกิจ ควรจะเป็นการส่งเสริมอยู่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือไม่ เป็นประเด็นที่ได้เสนอแนะไว้ ซึ่งวันนี้ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า อาจจะได้ฟังเพื่อนสมาชิกทั้งหลายได้กรุณาให้ความเห็นด้วย เพราะตรงนี้ถ้ากลไกสนับสนุนทั้งนโยบายและการสนับสนุนการขับเคลื่อนจริง ๆ ไม่เข้มแข็งจะเป็นเหมือนทุกวันนี้ไปตามธรรมชาติทั้งๆ ที่น่าจะไปได้มากกว่านี้ แข็งแรงกว่านี้ แต่ยังไปอย่างนั้นไม่ได้

- ๓๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น หรือออกกฎหมายใหม่ ให้ต้นไม้ยืนต้นเป็นพืชเศรษฐกิจกลุ่มเฉพาะขึ้นมาเหมาะหรือไม่ ขณะนี้มีภาคประชาชนได้ยกร่างพระราชบัญญัตินี้และมีการเสนออยู่แล้ว เพราะพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ที่กรมป่าไม้ที่ผมกราบเรียนแล้ว กรมป่าไม้ภายใต้สังกัดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ฝากให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นคนดูแล เขาดูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เขาไม่ได้ดูไม้เศรษฐกิจ ประชาชนอยากจะให้ไม้เศรษฐกิจมีกฎหมายรองรับให้เป็นเรื่องเป็นราว ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มียุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนงานโครงการปลูกไม้ยืนต้นเชิงเศรษฐกิจเพื่อการออม รองรับบำนาญ รองรับสังคมสูงวัยให้ชัดเจนและต่อเนื่อง

ควรสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกต้นไม้ยืนต้นเชิงเศรษฐกิจ เช่น แก้กฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดระบบการลงทุน ส่งเสริมการลงทุนปลูกต้นไม้เศรษฐกิจแบบวันสต็อปเซอร์วิส (one stop service) แก้ปัญหาเรื่องแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการทำแทร็กกิงซิสเต็ม (tracking system) เรื่องการลงทะเบียนต้นไม้ การประทับตราไม้ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย รวมทั้งปรับระบบภาษีที่ผมกราบเรียนแล้วว่า การทำไม้ควรจะเหมือนกับการค้าขายพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น

ทบทวนการอนุญาตเรื่องโรงงานแปรรูปไม้ให้มีความคล่องตัวและจูงใจ และแก้กฎหมายลำดับรอง กฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการปลูกต้นไม้เชิงเศรษฐกิจ

ทบทวนมาตรการส่งเสริมภาคประชาชนและเอกชนเรื่องการส่งออกไม้และการทำอุตสาหกรรม

ควรจะมีการตั้งกองทุนหรือโครงการสนับสนุนทุนหรืองบประมาณสนับสนุนการเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนหันมาปลูกไม้ยืนต้น ซึ่งต้องใช้เวลานาน ไม่เหมือนการทำไม้ที่ใช้เวลาหรือพืชเกษตรอื่น การทำไม้ต้องใช้เวลานาน จะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนที่เข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ควรจะมีการส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้วิชาการ พัฒนาคน และบริการทางวิชาการที่สำคัญ มีประเด็นเช่นว่า ไม้ยืนต้นชนิดใดควรจะปลูกในพื้นที่ใด ภาคใด ความสูงต่ำกว่าระดับน้ำทะเลเท่าไหร่ ทุกวันนี้สับสน บางคนพอรู้ว่ามีการปลดล็อกต้นไม้ก็เอาต้นไม้สักไปปลูกที่ภาคใต้ก็มี เอาไปปลูกที่ระดับสูงกว่าระดับน้ำทะเลเพียงเล็กน้อยก็มี เพราะเราไม่รู้ว่าไม้ชนิดใดควรจะปลูกที่ใด

วิชาการยังขาด ควรจะเร่งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาให้มีความจริงจัง ในขณะเดียวกัน ต้องวิจัยและพัฒนาเรื่องการปลูกต้นไม้ให้เป็นเกษตรสำหรับการออม ๕ ชนิด ต้องมีการวิจัย ศึกษา และสนับสนุนเรื่องทำให้การปลูกต้นไม้เป็นการออมให้ประชาชนเข้าใจได้ และมีการส่งเสริมสนับสนุนที่เพียงพอ

ต้องส่งเสริมการรวมตัวประชาชนที่มีอยู่บ้างแล้วแบบกระจัดกระจาย ต่อยอดให้เกิดกระบวนการปลูกต้นไม้แบบรวมหมู่ เช่น เครือข่ายธนาคารต้นไม้ สหกรณ์สวนป่า วิสาหกิจชุมชนทั้งหลายจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งด้วย มีการออมด้วย สิ่งแวดล้อมดีขึ้นด้วย เศรษฐกิจประเทศขยับได้ด้วย

ควรจะส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ มีคนเสนอเช่น ธนาคารออมสิน ควรส่งเสริมเด็กให้ออมเงิน วันนี้ส่งเสริมเด็กออมเงินอาจจะไม่พอ ควรจะส่งเสริมเด็กออมเงินไปพร้อมกับการปลูกต้นไม้ยืนต้น แล้วให้ดอกเบี้ยพิเศษกับเด็ก แล้วให้เด็กดูแลต้นไม้ของตัวเองทุกปี สามารถที่จะลงทะเบียนได้ ในทางไกลก็ได้ และจูงใจให้ดอกเบี้ยพิเศษกับเด็ก เพื่อให้เด็กได้ปลูกต้นไม้ตั้งแต่เล็กและสร้างนิสัยของการสนใจในการปลูกต้นไม้ อันนี้อาจจะเป็นข้อเสนอแนะเล็ก ๆ แต่เป็นนวัตกรรม ถ้าสถาบันการเงินนำเรื่องการปลูกไม้ยืนต้นไปพัฒนาเป็นนวัตกรรมจะทำให้กระแสนี้และทิศทางการปลูกต้นไม้ยืนต้นมีความเข้มแข็งมากขึ้น

ควรจะมีการศึกษาเพื่อพัฒนานโยบายเปิดพื้นที่สาธารณะที่รัฐครอบครองอยู่แล้วเสื่อมโทรม ให้กับภาคประชาชนได้รวมตัวกันไปรับสัมปทานปลูกต้นไม้ ขณะนี้เครือข่ายภาคประชาชนต้องการนโยบายนี้อย่างมาก เขามีการรวมตัวกันเข้มแข็งพอสมควรแล้ว

ถ้ารัฐเห็นแล้วส่งเสริมให้เขารวมตัวกัน ไม่ว่าเป็นสหกรณ์ เป็นวิสาหกิจชุมชน และเข้าไปรับสัมปทานในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมอย่างเป็นเรื่องเป็นราวและเป็นระบบ เช่น ในประเทศญี่ปุ่น ในพื้นที่ของรัฐทั้งหลาย เขาส่งเสริมให้เอกชนเข้าไปปลูกต้นไม้มานานแล้ว และเขาสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ และป่าก็ได้ด้วย ข้อสังเกตที่สำคัญที่ต้องระบุไว้ในรายงาน คือ ต้องมีมาตรการป้องกันไม่ให้เอกชนหรือธุรกิจรายใหญ่เข้าไปแสวงประโยชน์จากนโยบายนี้ ถ้าพลาดนิดเดียวปลาใหญ่ก็กินปลาเล็กอีก ข้อเสนอนโยบายนี้ คือ เสนอให้เน้นปลาเล็กรวมตัวกัน จะลดช่องว่างเรื่องความยากจนและความเหลื่อมล้ำลงไปด้วยถ้าทำได้ แล้วเราเสนอว่ารัฐบาลควรทำอันนี้ นอกจากเสนอต่อรัฐบาลแล้วยังเสนอว่าพรรคการเมืองทั้งหลายควรจะเห็นความสำคัญตรงนี้ และลองออกนโยบายแล้วผลักดันให้เป็นรูปธรรมในโอกาสต่อไปจะเป็นทิศทางสำคัญของประเทศไทยก็ว่าได้

ส่งเสริมกระบวนการความร่วมมือทางสังคม เป็นข้อสุดท้ายเราคิดว่ากระบวนการทั้งหมดรอภาครัฐกำหนดนโยบาย มีมาตรการส่งเสริมอย่างเดียวไม่พอ อย่างที่ผมกราบเรียนมาแล้ว จะพบว่า พอเรื่องหวือหวาขึ้นมาพักหนึ่งมีการทำโครงการส่งเสริมทำไปแล้ว ๑ – ๒ ปี แผ่วไปหายไปหมด น่าจะมีกระบวนการส่งเสริมความร่วมมือทางสังคมต่อเนื่อง เช่น กระบวนการสมัชชาต้นไม้แห่งชาติ ให้เกิดเวทีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันตลอดต่อเนื่องทุกปี และให้เป็นกระแสใหญ่ของสังคมในการหันมาให้ความสนใจกับการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อเป็นการออม ซึ่งการปลูกไม้ยืนต้นที่กราบเรียนแล้วได้ประโยชน์หลายอย่าง

สุดท้ายในกรณีศึกษาเล็ก ๆ เมื่อปี ๒๕๔๖ มีที่ดินอยู่ตรงในกรอบสีแดงเพียง ๒ ไร่กว่า ๆ เป็นพื้นที่ดินเหมือนที่เราเห็นไม่มีอะไรเลย ต่อไปมีการปลูกต้นไม้ เริ่มมีการปรับที่ดินและมีหญ้าขึ้น ที่เดียวกันนะครับ ต่อไปปลูกต้นไม้ผ่านไปประมาณ ๑ ปี เป็นไม้ยืนต้นทั้งสิ้น ไม่ใช่เป็นไม้เกษตรทั่วไป ไม่กี่ปีผ่านไปกลายเป็นป่า ต่อไปป่ามากขึ้น ต้นไม้เหล่านั้นที่ปลูกเวลาผ่านไปต้นไม้เติบโตมากกว่า ๑๕ – ๒๐ เมตร เป็นป่าแบบนี้ในที่ว่างเปล่าที่ผมกราบเรียนแล้วที่ดินประมาณเพียง ๒ ไร่เศษ ไม้ต้นนี้ก็อยู่ในที่นั้น ผ่านไป ๑๖ ปี ไม้ที่ปลูกเล็ก ๆ

บนพื้นที่ไม่มีอะไรกลายเป็นไม้ใหญ่ขนาดนี้ อันนี้ คือ ต้นประดู่ป่า ซึ่งต้นนี้น่าจะมีมูลค่ามากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท แล้วสามารถวัดเส้นรอบวงที่ระดับสูงจากดิน ๑.๕๐ เมตร คำนวณได้ มีตารางทางวิชาการว่าจะให้เนื้อไม้เท่ากับเท่าไร และมูลค่าไม้ชนิดนี้เป็นมูลค่าเท่าไร ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้ประชาชนนำไปใช้ในการกู้เงิน ซึ่งเขาให้กู้ครึ่งราคาของมูลค่าต้นไม้ที่ยังไม่ตัด เมื่อถึงวันตัดแล้วมูลค่าจะสูงมากกว่านั้น ปัจจุบัน ๑๖ ปี ในพื้นที่เดียวกันวันนี้เป็นป่าอย่างที่เห็น เพราะฉะนั้น เมืองไทยเราทำได้ ทำได้ทุกภาคของประเทศ ทำได้ทุกคนมีที่ดินสามารถทำได้ หรือปลูกตามหัวไร่ปลายนา ปลูกได้ทำได้ ถ้าไม่มีที่ดินเราเสนอนโยบายให้รัฐนำที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาส่งเสริมให้ประชาชนคนเล็กคนน้อยรวมตัวกันเป็นกลุ่มแล้วรับสัมปทานปลูกป่า ปลูกต้นไม้ รัฐได้ป่า ประชาได้เงิน ได้ออมทรัพย์ ออมเงินเพื่อสังคมสูงวัย

ทั้งหมดนี้ขอกราบเรียนท่านประธาน อาจจะเป็นการรายงานที่ยาว ต้องขออภัย แต่ผมอยากจะขออนุญาตขอโอกาสนี้สร้างให้เห็นถึงสิ่งที่ขับเคลื่อนมาจนถึงวันนี้มีนโยบายที่จะต่อยอดต่อไป ขอความกรุณาท่านประธานไปถึงเพื่อนสมาชิก ขอความกรุณาให้ความคิดเห็นเสนอแนะ เพื่อจะไปปรับปรุงรายงานต่อไป กราบขอบพระคุณครับ

- ๔๐/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ ท่านนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกที่ประสงค์จะอภิปรายยกมือแสดงตนเพื่อเข้าชื่ออภิปราย ท่านแรกที่ยกมือแสดงตน คือ ท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ท่านที่ ๒ ท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ท่านที่ ๓ พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ ท่านที่ ๔ พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ ท่านที่ ๕ ครูออน กาจกระโทก เชิญท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ครับ

นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ วันนี้ได้ฟังรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย การออมทองคำเขียว ของท่านอำพล จินดาวัฒนะ ของคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ก่อนอื่นต้องขอชื่นชม เพราะรายงานฉบับนี้ในสัปดาห์ที่แล้วได้รับเอกสารได้อ่านแล้วมีความสนใจ และได้ฟังท่านอำพล จินดาวัฒนะ รายงานอย่างละเอียด รู้สึกชื่นชมในการรายงานนี้อย่างยิ่ง ผมจะอภิปรายเพิ่มเติมเสริมเล็กน้อยจากรายงานของท่านอำพล จินดาวัฒนะ เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ต้นไม้นี้เดิมเป็นไม้หวงห้าม แต่เนื่องจากว่ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคนที่สั่งให้ไม้ทุกชนิดที่ปลูกในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือที่ครอบครองจะเป็นโฉนดที่ดิน น.ส. ๓ ส.ค. ๑ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไม่เป็นที่หวงห้าม ซึ่งอันนี้ต้องขอชื่นชมอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ เป็นสมาชิกวุฒิสภาของเรา ที่ทำให้มีการขับเคลื่อนการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ โดยเฉพาะไม้ยืนต้น ไม้ยืนต้นที่ท่านอำพล จินดาวัฒนะ พูดถึงมีประโยชน์หลายอย่างตามพระราชดำรัสปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ การปลูกให้พอกิน พอใช้ พออยู่ และพอร่มเย็น ซึ่งไม้ยืนต้นจะเกิดประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ ทำให้สามารถมีการสร้างรายได้ เป็นการออมเหมือนทองคำเขียวของเรา ด้านสังคม ทำให้ชุมชนและสังคมมีความร่มเย็นและพักผ่อนได้ ด้านสิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน เพิ่มออกซิเจนในอากาศบ้านเรา อันนี้คือ ที่ท่านได้กล่าวมาแล้ว ผมจะขอเสริมจากการรายงานของท่านอำพล จินดาวัฒนะ เนื่องจากว่า การปลูกป่าจริง ๆ ต้องใช้ระยะเวลานาน อย่างที่ท่านบอกว่า

จะปลูกไม้เศรษฐกิจให้ได้ผลใช้เวลาประมาณ ๒๐ ปีขึ้นไป จริง ๆ แล้วถ้าเราเป็นเกษตรกร หรือมีที่รกร้างว่างเปล่าที่จะปลูกต้นไม้ เสนอว่าไม้หลักที่จะปลูกเป็นไม้ที่มีอัตราการเติบโต และมีมูลค่าสูง ใช้ระยะเวลา ๒๐ - ๒๕ ปี หรือ ๓๐ ปี ในหลักการต้องปลูกห่างกันประมาณ ๔ คูณ ๔ เมตร จะเป็นไม้พะยูง ไม้ชิงชัน ไม้มะค่า ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ตะเคียน หรือไม้แดงต่าง ๆ เพราะจะให้คุณค่าทางไม้สูง เพราะว่าถ้าอายุโตตั้งแต่ ๒๐ - ๓๐ ปีแล้ว เราปลูกต้นหนึ่งบางที ค่าต้นกล้าประมาณ ๑ - ๑๐ บาท หรือราชการแจกฟรีถ้าเป็นเกษตรกร หรือซื้อ – ขายประมาณ ต้นละ ๑ - ๑๐ บาท ไปหาซื้อได้ แต่ถ้าปลูก ๒๐ ปี ต้นนี้จะมีมูลค่า ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท คือไม้ยืนต้น แต่เกษตรกรเขาคงไม่สามารถที่จะรอถึง ๒๐ ปี แล้วถึงจะได้ สามารถที่จะปลูกไม้ล้อม ไม้ล้อม คือ อายุสั้น ๕ ปี ไม้ล้อมเป็นไม้ที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว และมีคุณค่าน้อย สามารถใช้เวลาปลูก ๕ - ๑๐ ปี จะเป็นพวกไม้มะฮอกกานี (mahogany) ไม้กระถินเทพา ไม้สน ไม้นนทรี หรือสะเดา ต่าง ๆ มากมาย ส่วนมากปลูกสับหว่างได้ เพราะช่วงการโตของไม้ยืนต้น ขนาด ๒๐ - ๒๕ ปี ใช้เวลา ๒๐ ปี แต่ระหว่าง ๕ - ๘ ปี สามารถสับหว่างเป็น ๒ คูณ ๔ เมตร สามารถปลูกได้ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่ต้องรอถึง ๒๐ ปี ถ้า ๒๐ ปี พวกเราปลูกเกษียณแล้ว คงไม่ได้ใช้ คงให้เป็นสมบัติของลูกหลาน แต่ถ้าปลูก เกษตรกรจะมีรายได้อย่างต่อเนื่อง สามารถที่จะปลูกไม้ล้อมได้ในช่วงระหว่างต้นไม้ใหญ่ ปลูกสับหว่างได้เช่นเดียวกัน หรือแม้กระทั่ง ร่องกลางระหว่างต้นไม้ใหญ่ เกษตรกรสามารถปลูกไม้เศรษฐกิจ พืชที่อายุสั้น ๓ เดือน ๖ เดือน หรือ ๑ ปี จะเป็นพวกมัน เผือก หรือพืชต่าง ๆ สามารถปลูกได้ ดังนั้น เห็นดีด้วยกับโครงการนี้ แต่ถ้าเราเสริมว่านอกเหนือจากปลูกไม้ยืนต้นที่รอเก็บเกี่ยวหรือรอออมถึง ๒๐ ปี ช่วงระยะกลาง เราสามารถปลูกไม้ล้อมได้ เพราะไม้ยืนต้นขายได้เป็นไม้มีค่า แต่ไม้ล้อมเราสามารถเอาไปขุดล้อม ไปแต่งแลนด์สเคป (landscape) แต่งหมู่บ้าน แต่งสนามกอล์ฟ แต่งสถานที่ต่าง ๆ ได้ หรือแม้กระทั่งเป็นไม้ฟืนก็ได้ในช่วงรายได้ระยะกลาง ระยะสั้น คือ สามารถปลูกพืชล้มลุก ที่อายุ ๓ เดือน ถึง ๑ ปี สามารถทำได้ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่อเนื่อง เพราะว่า เราคงไม่สามารถที่จะรอรายได้อีก ๒๐ ปีข้างหน้า ในเมื่อลงทุนแล้วต้องมีค่าใช้จ่าย ผมดูแล้ว

ที่ดิน ๑ ไร่ ค่าถางป่าไร่ละประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าบาท ค่าไถไร่ละประมาณ ๕๐๐ บาท ปลูก ๑ ไร่ ถ้าปลูกขนาด ๔ คูณ ๔ เมตร ๑๐๐ ต้น ถ้า ๑๐ บาท แค่ ๑,๐๐๐ บาทต่อไร่ รวมแล้วค่าใช้จ่ายในการปลูก ๑ ไร่ ไม่กี่พันบาท รวมค่าแรงแล้วเต็มที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท และการดูแลรักษา ๑ ปี ตัดหญ้า ๑ - ๒ ครั้ง แล้วตัดไม่เกิน ๓ ปี ถ้าเมื่อไรต้นไม้ยืนต้นของเราสูงกว่าหญ้าไม่ต้องตัดแล้ว แต่ช่วงปลูกใหม่ ๆ ต้องตัดเพื่อให้หญ้าไม่คลุมร่มเงา ดังนั้น ต้นทุนต่อไร่ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท แล้วมาดูรายได้ อย่างที่ท่านอำพล จินดาวัฒนะ ได้พูดถึงรายได้ บอกว่า ถ้าขายไม้ล้อมอายุ ๕ - ๘ ปี จากต้นละ ๑๐ บาท ขายต้นละ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาทต่อต้น หรือรายได้ประมาณ ๑ - ๒ แสนบาทต่อไร่ ช่วงเวลา ๕ - ๘ ปี ดังนั้น รายได้เพิ่มมากเป็น ๑๐ - ๒๐ เท่า ถ้ามามองถึงไม้ยืนต้นอายุ ๒๐ - ๒๕ ปี ต้นนั้นอาจจะมีมูลค่าระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท หรือมีรายได้ที่ ๑ - ๒ ล้านบาท ต่อไร่ โดยที่เราลงทุนไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น ผลตอบแทนสำหรับไม้ยืนต้นได้ถึง ๑๐๐ เท่า ผมคิดว่าจริง ๆ แล้วการลงทุนออมทองคำเขียวเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรจะรณรงค์ส่งเสริมให้มีรายได้ต่อเนื่อง นอกเหนือจากรอเก็บเกี่ยวไม้ยืนต้นที่ ๒๐ - ๒๕ ปี ควรมีรายได้ระยะกลาง ระยะสั้น คือ ไม้ล้อมสามารถปลูกระหว่างได้ และไม้เศรษฐกิจสามารถปลูกช่วงร่องกลางของการปลูกได้ อันนี้ส่วนหนึ่ง

ส่วนต่อมาแล้วใครได้ประโยชน์ คนที่ได้ประโยชน์ คือ สามารถสร้างอาชีพให้คนที่เกี่ยวข้องได้ คนสามารถมีอาชีพในการปรับพื้นที่ ในการเพาะพันธุ์ขาย อาชีพในการถางป่าในการเคลียร์พื้นที่ ไถพรวน หรือแม้กระทั่งเพาะพันธุ์ บางทีเพาะพันธุ์ถ้ารอพืช ถ้ามีต้นไม้หน่วยงานของรัฐแจกก็ดี หรือบางทีอาจจะไม่ตรงกับที่ต้องการ สามารถซื้อกับชาวบ้านได้ ชาวบ้านสามารถส่งเสริมการเพาะปลูกได้ ซึ่งชาวบ้านขายไม่เกิน ๑๐ บาทต่อต้น ที่ขายกันในท้องตลาด หรือสามารถมีรายได้ในการรับจ้างปลูก ดูแลต้นไม้ ตัดหญ้าปีละ ๒ ครั้ง หรือช่วง ๓ ปีแรก ต่อจากนั้นไม่ต้องตัดแล้ว เรื่องน้ำ ถ้าปลูกต้นฤดูฝนอยู่ได้ ไม่ต้องรดน้ำแล้ว

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ครับ ขอให้สรุปได้แล้ว เนื่องจากเรายังมีรายงานของหน่วยงานภายนอกอีกหลายฉบับ ประกอบกับท่านอำพล จินดาวัฒนะ ได้อภิปรายใช้เวลาพอสมควรแล้ว จึงขอให้ท่านสมาชิกอภิปรายในเวลา ๘ นาที ยังมีอีกหลายฉบับ เพราะว่าคนนอกมารอรายงานอยู่ ท่านสรุปได้ครับ

- ๔๑/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ : ดังนั้น ผมขอสรุป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องส่งเสริมโครงการการออมทองคำเขียว คือ

๑. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปลูกต้นไม้ เนื่องจากว่า บางคนไม่รู้ว่ามีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วเพื่อส่งเสริมให้รณรงค์การปลูก

๒. ให้ความรู้เรื่องพันธุ์ไม้ เพราะว่าพันธุ์ไม้อย่างที่ท่านอำพล จินดาวัฒนะ พูดถึงว่าต้นไม้นี้เหมาะกับพื้นที่อะไร ดินอะไร ควรให้ความรู้กับชาวบ้าน

๓. ต้องหาพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่

๔. ลดขั้นตอนและอุปสรรคในการอนุญาตหลายหน่วยงาน ในการที่จะปลูกต้นไม้บางทีต้องขออนุญาตเป็นเกษตรกร ซึ่งค่อนข้างจะยุ่งยาก

๕. มีหลักเกณฑ์ในการคิดราคากลางที่เหมาะสม

๖. สนับสนุนการลดภาวะเรือนกระจก

๗. วันนี้เราพูดถึงการออมของเกษตรกรในพื้นที่ตัวเอง ผมเสนอว่าพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่รกร้างว่างเปล่า นอกเหนือจากสมัชชาคนจน สมัชชาเกษตรกรแล้ว ควรจะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ดังกล่าวได้ปลูก เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของรัฐ เป็นของทุกคน เพราะเวลาปลูกอีก ๒๐ ปี ผลประโยชน์ที่ได้เป็นของชุมชน สังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ใช้เวลาเกินไป ๒ นาที ต่อไปขอเชิญท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ เวลา ๘ นาที ครับ

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา ผมขอแสดงความยินดีต่อคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

นำโดย ท่านวัลลภ ตังคณานุรักษ์ และคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย นำโดย ท่านอำพล จินดาวัฒนะ ที่ได้นำเสนอเรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) ในวันนี้ นับเป็นข้อเสนอที่สำคัญของเศรษฐกิจกระแสใหม่ คำว่า "เศรษฐกิจกระแสใหม่" คือ เศรษฐกิจที่แสวงหารายได้เพื่อเพิ่มความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจในแนวใหม่ บางเรื่องเป็นสิ่งที่มีอยู่เดิม แต่ไม่มีผู้ใดได้นำออกมาเสนอ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อรายได้ของประชาชน และรายได้ของประเทศชาติในมิติด้านเศรษฐกิจ ข้อเสนอนี้จะทำให้เศรษฐกิจชีวภาพหรือเศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจชีวภาพได้เติบโตขึ้นในมิติ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม

๒. เป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเพิ่มขึ้น

๓. เป็นการส่งเสริมการออมสำหรับผู้สูงวัยซึ่งเป็นหัวใจของข้อเสนอในวันนี้

๔. เป็นการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างเต็มศักยภาพ

๕. เป็นการส่งเสริม พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน เพราะยิ่งมีต้นไม้มาก สิ่งแวดล้อมจะยิ่งดี

ผมจึงสนับสนุนข้อเสนอในเรื่องนี้ทุกประการ แต่มีข้อเสนอแนะบางประการเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่คณะอนุกรรมาธิการคิดอยู่แล้ว แต่ว่าผมอาจจะเพิ่มเติมหรือทำให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

ประการที่ ๑ ผมเข้าใจว่าเรื่องนี้มีองค์กรที่เกี่ยวข้องอยู่องค์กรหนึ่ง คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. สังกัดกระทรวงการคลัง เท่าที่ผมทราบ ธ.ก.ส. ในอดีตได้มีโครงการที่เรียกว่า ธนาคารต้นไม้ และได้สนับสนุนในเรื่องการออมต้นไม้อย่างจริงจัง แต่ในระยะหลังบทบาทด้านนี้ลดน้อยถอยลงไป ไม่แน่ใจว่าด้วยเหตุผลอันใด แต่ภารกิจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. มิได้มีเพียงเพื่อปล่อยสินเชื่อให้กับเกษตรกร แต่มีหน้าที่มากกว่านั้น คือ ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ที่ดี และส่วนหนึ่งของรายได้ที่ดีคือ สามารถกลับมาใช้หนี้ให้กับ ธ.ก.ส. ได้ การส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้ยืนต้นเป็นอีกวิธีหนึ่ง

ที่ทำให้รายได้ของเกษตรกรดีขึ้น นับว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของ ธ.ก.ส. ผมจึงขอฝากท่านประธานผ่านไปยังกระทรวงการคลังถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. ว่าลองกลับมาพิจารณาบทบาทนี้ในเรื่องธนาคารต้นไม้ให้เดินหน้าต่อไป เพราะเป็นบทบาทสำคัญในการส่งเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร และเกษตรกรใดที่มีสินเชื่ออยู่กับ ธ.ก.ส. จะมีรายได้เพิ่มเติมเพียงพอในการใช้หนี้คืนให้กับ ธ.ก.ส. เป็นประโยชน์ทั้งกับประชาชนและประโยชน์กับธนาคารด้วย

ประการที่ ๒ ผมได้อ่านรายงานฉบับนี้หน้า ๗๒ ได้เสนอว่า รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรเป็นเจ้าภาพในเรื่องนี้ มีหลายหน่วยงานด้วยกัน ทั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันการศึกษาที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับไม้เศรษฐกิจและพืชเศรษฐกิจ เป็นต้น จะสังเกตเห็นได้ว่าเจ้าภาพมีมาก การที่จะประสานให้เป็นหนึ่งเดียวไม่ใช่เรื่องง่าย พอทราบข้อมูลว่าท่านอำพล จินดาวัฒนะ ซึ่งอยู่ทั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำเสนอพระราชบัญญัติต้นไม้ยืนต้น และได้เดินไปถึงระดับหนึ่ง ขณะนี้ไม่ทราบว่าไปอยู่ที่ไหน ผมจึงอยากเรียนเป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งเดิมท่านอำพล จินดาวัฒนะ ได้ดูแลอยู่แล้วว่า ควรจะต้องมีพระราชบัญญัติต้นไม้ยืนต้นขึ้นมารองรับเพื่อที่จะมาส่งเสริมสนับสนุนให้เรื่องนี้มีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีเจ้าภาพชัดเจน ทั้งในเรื่องนโยบาย ในเรื่องกลไกการดำเนินงาน ในเรื่องกองทุนและงบประมาณ เป็นต้น จะทำให้อุดมการณ์ในการปลูกต้นไม้ยืนต้นให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกพืชหนึ่งจะได้สำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ ในระหว่างนี้หากมีกฎหมายลำดับรองใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคในเรื่องนี้สมควรที่จะแก้ไขขจัดออกไป เพื่อจะได้รองรับการเจริญเติบโตในเรื่องนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปและทำให้อุดมการณ์ในการออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย

(การออมทองคำเขียว) ตามที่คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และคณะอนุกรรมาธิการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย นำเสนอ ประสบความสำเร็จไปได้ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ต่อไปขอเชิญ พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ ครับ

พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ สมาชิกวุฒิสภา จะขออภิปรายรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) ก่อนอื่นต้องขอชื่นชมคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ที่ได้ศึกษาการวางแผนการออมต้นไม้ยืนต้น และต้องขออนุญาตเอ่ยนามท่าน พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้ส่งเสริมและผลักดันแก้ไขมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๕

- ๔๒/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่กระผมจะตั้งข้อสังเกต คือ บทที่ ๒ ในหน้า ๒๔ หน้า ๒๕ ข้อ ๒.๔.๔ ซึ่งกล่าวถึงการลดโลกร้อน และการขายคาร์บอนเครดิตที่กล่าวว่า โครงการดังกล่าวสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก และสามารถขายคาร์บอนเครดิตได้ ควรเพิ่มรายละเอียดในรายงานเกี่ยวกับระเบียบวิธีลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจที่ได้แบ่งประเภท การคำนวณการลดการกักเก็บก๊าซเรือนกระจก ซึ่งมี ๒ ประเภท ประเภทแรก จากการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน ประเภทที่ ๒ การลดก๊าซเรือนกระจกจากป่าไม้ การเกษตร โดยการปลูกป่า ปลูกต้นไม้ และการอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูป่าและการเกษตร ซึ่งอยู่ในข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ควรเพิ่มขั้นตอนรายละเอียดการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพราะในรายงานยังไม่มี เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ยกตัวอย่าง เช่น ขั้นตอนการพัฒนาโครงการ ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนโครงการ ขั้นตอนการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก ขั้นตอนการขอเปลี่ยนแปลงการดำเนินการหลังจากขึ้นทะเบียนถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนสุดท้าย ขั้นตอนเปิดบัญชีคำนวณการกักเก็บก๊าซเรือนกระจก เปิดบัญชีเพื่อรับเงิน ข้อสังเกตในบทที่ ๔ หน้า ๖๘ ข้อ ๔.๒.๔ กล่าวว่า รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรเป็นเจ้าภาพในเรื่องนี้ โดยเฉพาะกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ กระผมขออนุญาตเสนอว่า ควรเพิ่มองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ ทีจีโอ (Thailand Greenhouse Gas Management Organization : TGO) หน่วยงานที่กระผมได้กราบเรียนไปในข้างต้นแล้วว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) เพราะว่าเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมโครงการและตลาดซื้อขายปริมาณก๊าซเรือนกระจก รับรองโครงการ การขึ้นทะเบียนโครงการ การอนุญาต และการขึ้นทะเบียนผู้ประเมิน ขอเสนอว่าควรให้ความรู้แก่สถานศึกษา หรือประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต เพราะในการปลูกป่าตามที่คณะกรรมาธิการได้รายงาน ปลูกเสร็จแล้วในขั้นตอนจะได้เงินหรือได้ออมหลังจาก ๓๐ ปีแล้ว แต่อันนี้เป็นขั้นตอนที่ได้ก่อน หรืออยู่ระหว่างโครงการ เป็นการได้รายได้เสริม และลดโลกร้อนไม่เกิน ๒ องศาเซสเซียส กระผมมีเรื่องเสนอในประเด็นคาร์บอนเครดิตเท่านี้ ขอบคุณมากครับ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่ ต่อไปขอเชิญ พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ ครับ

พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ สมาชิกวุฒิสภา กระผมได้อ่านรายงานของคณะกรรมาธิการเรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบำนาญชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) ได้ฟังจากท่านกรรมาธิการนำเสนอเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ และตรงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบันเป็นสังคมสูงวัยคงต้องมีการออมเพื่อรองรับในช่วงท้ายของชีวิต พวกเราหลายคนคงอยู่ในวัยที่ผ่านวัยบำนาญมาแล้ว กระผมเองเช่นกัน กระผมเพิ่งอ่านรายงานฉบับนี้ ฟังจากสไลด์ที่บอกว่าปลูกวันนี้เห็นผล ๒๐ ปีข้างหน้า และตัวอย่างที่ท่านกรรมาธิการได้นำเสนอปลูกขณะนั้น ๑๖ ปี กระผมเริ่มปลูกวันนี้คงไม่ทัน กระผมคิดว่าเล่มนี้มีประโยชน์กับอนุชนรุ่นหลังในการนำไปขยายผลต่อในเรื่องทองคำเขียวให้เกิดมูลค่า และคุณค่าทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นตั้งแต่บัดนี้เพราะว่าการจะให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจต้องมีปัจจัยในการผลิต แน่นอนต้นไม้ยืนต้นปัจจัยสำคัญคือ ที่ดิน ซึ่งถ้าหากว่าใครไม่มีที่ดินส่วนบุคคล หรือต้องอาศัยที่ดินของรัฐในการจัดสรรให้คงต้องมีกฎหมายดูแล ควบคุมในส่วนนี้ กระผมคิดว่า รายงานนี้ตอบโจทย์เรื่องมูลค่าทองคำเขียวในเรื่องมูลค่าทางเศรษฐกิจอันนั้นเป็นประเด็นแรก

ประเด็นที่ ๒ กระผมอยากพูดประเด็นมูลค่า ซึ่งกรรมาธิการได้นำเสนออยู่แล้วในสไลด์ คือ มูลค่าด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งพวกเราคงทราบอยู่แล้ว เรียนหนังสือมาต้นไม้ดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ และคายออกซิเจน เป็นประโยชน์ต่อโลก สร้างคาร์บอนเครดิตช่วยทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น กระผมคิดว่าเป็นมูลค่าทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่ใช่บทเฉพาะปัจเจกบุคคล รัฐต้องเข้ามาดูแลช่วยในส่วนนี้ด้วย เพื่อช่วยลดภาวะที่เรารู้อยู่แล้วว่าขณะนี้โลกร้อนขึ้นทุกวัน ท่านประธานเคยสังเกตหรือไม่ว่า ประเทศไทยอยู่ที่ละติจูดประมาณ

๑๐ องศา ห่างจากเส้นศูนย์สูตร แต่มีหลายประเทศที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร ถ้าท่านประธาน ดูตัวเลขประเมินเวตเทอร์ฟอร์แคสต์ (weather forecast) ช่องต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครหลายครั้ง เกือบตลอดทั้งปีอุณหภูมิสูงกว่าหลายเมืองที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร คือ ใกล้ดวงอาทิตย์มากกว่าเรา ยกตัวอย่าง เช่น สิงคโปร์ หลายคนคงเคยไปท่องเที่ยวที่นั่นจะพบกับความประทับใจ คือ ร่มรื่น ซึ่งในส่วนนี้เราอยากให้เมืองของเราทุกเมืองมีความร่มรื่นและร่มเย็นเหมือนกัน ถ้าท่านประธาน ดูอุณหภูมิของหลายประเทศ อย่างเช่น สิงคโปร์จะไม่เคยเกิน ๓๐ องศาเซลเซียส แต่กรุงเทพมหานคร ๓๐ องศาเซลเซียส ขึ้นมาตลอด ๓๑ องศาเซลเซียส ๓๒ องศาเซลเซียส ๓๔ องศาเซลเซียส ถึง ๓๘ องศาเซลเซียส ๓๙ องศาเซลเซียส ในช่วงหน้าร้อน ในขณะที่ประเทศ เหล่านั้นซึ่งมีต้นไม้มาก อุณหภูมิเขาอย่างเก่ง ๓๑ องศาเซลเซียส เพราะฉะนั้น ตรงนี้เป็นตัวบ่งบอก อย่างหนึ่งว่า ถ้าหากว่ามูลค่าของต้นไม้ในทางสิ่งแวดล้อมภาครัฐดูแลบริหารจัดการ ซึ่งแน่นอน ในเมืองที่ดินส่วนใหญ่และการปลูกต่าง ๆ รัฐคงจะต้องมีการกำกับดูแล ยกตัวอย่าง เช่น ในเมืองที่เขาออกแบบดี ๆ สายไฟลงดินทั้งหมด ออกแบบให้มีพื้นที่สีเขียวจะทำให้มีต้นไม้มากขึ้น และต้นไม้ขึ้นไปไม่ต้องไปติดสายไฟ สามารถแผ่ร่ม กิ่งก้าน สร้างความร่มเย็นให้กับท้องถนน แถวนั้นได้ กระผมคิดว่า ประเด็นที่ ๒ มูลค่าหรือคุณค่าของต้นไม้ยืนต้นในทางสิ่งแวดล้อม เป็นอีกประเด็นหนึ่งอยากฝากเพิ่มเติมไว้ในรายงานฉบับนี้ ซึ่งคิดว่าไม่ใช่บทบาทเฉพาะปัจเจกบุคคล เท่านั้น แต่เป็นบทบาทภาครัฐส่วนกลาง และรัฐส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ทำให้เมืองของตนเป็นสีเขียว และร่มรื่น เพราะฉะนั้น สามารถทำให้ทองคำเขียวสามารถสร้างคุณค่าได้ทั้งเศรษฐกิจ แก่ปัจเจกบุคคล และสิ่งแวดล้อมแก่สังคมทั่วไปทั้งหมด ขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบคุณ พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ ต่อไปขอเชิญ ท่านออน กาจกระโทก ครับ

นายออน กาจกระโทก : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายออน กาจกระโทก สมาชิกวุฒิสภา สิ่งที่กระผมอยากกล่าวถึง คือ หนังสือที่บอกว่า การออมทองคำเขียว ซึ่งเขียนโดยนายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา กระผมโดนใจมาก ที่ท่านเขียนเรื่องนี้ขึ้นมา โดยสภาพของประเทศไทยที่ป่าไม้กำลังลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อมลภาวะสิ่งแวดล้อมของประเทศเรา ----------

- ๔๓/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผมไปดูในหน้า ๖๑ ในข้อ ๑๖ ต้นไม้ค้ำประกันการกู้เงิน ผมมองเห็นว่าที่มีการเสนอให้ใช้ต้นไม้ไปค้ำประกันเงินกู้ คือ เรื่องนี้คิดกันมานานตั้งแต่สมัยที่เกิดพิษเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปี ๒๕๔๐ เรื่อยมา มีคนคิดถึงว่าทำอย่างไรที่จะให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน คิดกันหลายรูปแบบ และรูปแบบหนึ่งที่คิดกันมา ๑๐ กว่าปี ในหนังสือนี้เขียน ๑๘ ปี บอกว่า มาคิดได้เรื่องหนึ่ง คือ การใช้ต้นไม้ โดยตอนนั้นมีประเภทของหลักประกันธุรกิจ ๖ ประเภท เกิดขึ้น เขียนในปี ๒๕๕๘ ที่มีการเสนอกฎหมาย แล้วที่เขียน คือ เขียนว่า ให้ใช้ทรัพย์สินอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ในข้อ ๖ แล้วมาตรงกับสมัยที่คุณสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เอ่ยชื่อคงไม่เสียหาย มาใช้ต้นไม้ที่เป็นต้นไม้ยืนต้นและยังมีชีวิตอยู่ ไม่ใช่ต้นไม้ที่ตัดเป็นท่อน หรือล้มตายแล้วมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจกู้เงินได้ ตอนนี้กฎหมายผ่านคณะรัฐมนตรีมาอยู่ในขั้นการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยังไม่เกิดผลทางกฎหมายที่ชัดเจนเท่าไร แต่ในอนาคตเกิดความชัดเจนแน่นอน โดยที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำร่องก่อนให้ใช้ต้นไม้มาเป็นหลักประกันเงินกู้ได้ แต่สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธาน เพื่อเพิ่มเติม และเสนอแนะไปยังคณะกรรมาธิการ คือ ในเรื่องการศึกษา การปลูกต้นไม้และใช้เป็นหลักค้ำประกัน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เรียกว่า กยศ. เป็นนิติบุคคล เขาให้เงินกู้กับนักเรียน นักศึกษา เพื่อจะให้ได้รับการศึกษา เพื่อสร้างความเสมอภาค บางคนจบแล้วมีเงินมาใช้ แต่บางคนจบแล้วไม่มีงานทำ ไม่มีเงินมาใช้ สุดท้ายท่านจะเห็นเกิดข่าวบ่อย ๆ อย่างที่กำแพงเพชร ครูคนหนึ่งค้ำประกันเด็กสิบกว่าคน เป็นหนี้หลายล้านบาท สุดท้ายถูกยึดบ้าน ยึดที่ดิน ร้องห่มร้องไห้ ต้องมีคนไปช่วยกัน แล้วยังมีที่อื่นอีกมากมายที่ใช้บุคคลค้ำประกัน ส่วนมากเป็นครูถูกยึดบ้านไป ผมเสนอแนะว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่า ถ้ามีการปลูกต้นไม้ สมมุติว่าเด็กเกิดมาใหม่ พ่อแม่วางแผน ปลูกต้นไม้ขึ้นมา พอเด็กอายุ ๑๘ – ๑๙ ปี เข้าสู่มหาวิทยาลัย หรือเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๔ อายุ ๑๕ – ๑๖ ปีขึ้นไป สามารถเอาต้นไม้นี้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินทางการศึกษา โดยกู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ไม่ต้องใช้บุคคลค้ำประกันอย่างนี้ทำให้เกิดความมั่นคง

กับบุคคลหลายฝ่าย ครูหรือบุคคลทั่วไปที่เป็นข้าราชการไม่ต้องไปค้ำประกัน พ่อแม่มีความมั่นคง เด็กเรียนจบถ้าไม่มีเงินใช้หนี้เอาต้นไม้นี้ค้ำประกัน ดังนั้น ช่องทางนี้ผมเห็นว่าเป็นประโยชน์ ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ ครูออน กาจกระโทก มีสมาชิกท่านใดประสงค์จะอภิปรายอีกหรือไม่ (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ไม่มี ขอเชิญคณะกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ

นายอำพล จินดาวัฒนะ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ต้องกราบขอบพระคุณท่านประธานและเพื่อนสมาชิก มีทั้งหมด ๕ ท่าน ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ผมคิดว่าทุกประเด็นเราจะรับและนำไปปรับปรุงเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติม เพื่อจะให้ทุกอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะท่านได้กรุณาสนับสนุนรายงาน และมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีประเด็นสุดท้ายประเด็นเดียวที่ท่านออน กาจกระโทก ได้กรุณาพูดถึงหนังสือเล่มเล็ก หน้า ๖๑ กราบเรียนท่านประธานถึงท่านออน กาจกระโทก นิดหนึ่งว่า พ็อกเกตบุ๊ก (pocket book) นั้น มาจากเฟซบุ๊ก ซึ่งเขียนนานแล้ว เขียนเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ เขียนในระหว่างที่มีการขับเคลื่อน ขณะนี้กฎกระทรวงดังกล่าวสำเร็จเรียบร้อยแล้วในสมัยที่ท่านสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ เป็นรัฐมนตรี กฎกระทรวงนี้มีและใช้แล้ว ขณะนี้มีบางสถาบันการเงินอนุญาตให้นำต้นไม้ยืนต้นไปค้ำประกันได้ โดยเฉพาะธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนอยู่แล้ว แต่ที่ท่านเสนอแนะนี้เป็นเรื่องสำคัญว่า ถ้ามีเรื่องนี้เข้มแข็งมากขึ้น ต่อไปไปค้ำประกันในเรื่องอื่นได้ด้วย ไม่ใช่แค่เงินกู้ เช่น กองทุนเพื่อการกู้ยืมทางการศึกษา และอื่น ๆ ผมคิดว่าเป็นข้อเสนอแนะที่ดีทั้งสิ้น กราบขอบพระคุณท่านประธานในนามคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : มีสมาชิกท่านใดยังติดใจในประเด็นที่คณะกรรมาธิการตอบชี้แจงอีกหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปราย เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยที่คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาศึกษาบางประการไว้ และได้บันทึกไว้ในรายงานด้วยแล้ว หากที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ จะได้ดำเนินการส่งไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป จะมีสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการและคณะกรรมาธิการจะได้นำข้อเสนอของสมาชิกไปเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ ขอบคุณคณะกรรมาธิการครับ เป็นอันจบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา

๕.๑ รายงานประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้า

(ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑)

(เป็นเรื่องที่เลื่อนมาจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันจันทร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ด้วยสถาบันพระปกเกล้าได้เสนอรายงานประจำปี ๒๕๖๒ มายังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งกำหนดว่า "ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีทุก ๆ ปีเสนอต่อสภาสถาบันเพื่อเสนอประธานรัฐสภา โดยแสดงงบดุล และบัญชีรับจ่ายผู้ที่สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องพร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมาด้วย

ให้ประธานรัฐสภาเสนอรายงานประจำปีตามวรรคหนึ่งต่อรัฐสภาเพื่อทราบ" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดวางให้ท่านสมาชิกแล้ว

ในการพิจารณารายงานฉบับนี้ สถาบันพระปกเกล้าได้มีหนังสือขออนุญาตให้ผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาชี้แจงประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	เลขาธิการ
๒. นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ	รองเลขาธิการ
๓. รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์อรทัย ก๊กผล	รองเลขาธิการ
๔. ดอกเตอร์ถวิลวดี บุรีกุล	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา
๕. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	ผู้อำนวยการสำนักงานสันติวิธีและธรรมาภิบาล
๖. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดอกเตอร์ไชยวัฒน์ ค้ำชู	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการเมืองการปกครอง
๗. นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

๘. นางสาวสุพรรณี งามวุฒิกุล	ผู้อำนวยการ สำนักงานเลขาธิการ
๙. นางกาญจนา ศรีปัดถา	ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ พระบาทสมเด็จ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
๑๐. นายณัฐพงศ์ รอดมี	ผู้อำนวยการ สำนักบริการวิชาการ
๑๑. ดอกเตอร์สติธร ธนานิธิโชติ	ผู้อำนวยการ สำนักนวัตกรรม เพื่อประชาธิปไตย
๑๒. นางสาวธีรพรรณ ใจมั่น	ผู้อำนวยการ สำนักส่งเสริมวิชาการ รัฐสภา

นอกจากนี้ สถาบันพระปกเกล้า ได้มีหนังสือขออนุญาตฉายเพาเวอร์พอยต์ เพื่อประกอบการพิจารณารายงานฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมขออนุญาตตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๒๖ และข้อ ๕๕ ขอเชิญผู้ชี้แจงเข้าประจำที่ครับ

(ผู้ชี้แจงเข้าประจำที่)

- ๔๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : เชิญท่านเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าแถลงครับ

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวุฒิสาร ตันไชย เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ขอกราบขอบพระคุณที่ประชุมวุฒิสภาที่กรุณาให้โอกาสสถาบันพระปกเกล้าได้รายงานผลการดำเนินงานของสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นเอกสารที่ได้ส่งมอบให้กับสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านแล้วนะครับ

สถาบันพระปกเกล้ามีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นสถาบันวิชาการชั้นนำ ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ภายใต้ข้อกฎหมายที่มีพันธกิจจำนวน ๗ ประการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้าได้ดำเนินการตามโครงการทั้งสิ้น ๙๓ โครงการ โดยได้รับงบประมาณทั้งสิ้น ๓๓๑,๓๖๖,๖๗๐ บาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงบประมาณ ๒๖๗ ล้านบาท และใช้งบประมาณสมทบจากกองทุนของสถาบันพระปกเกล้า ๖๔ ล้านบาท โดยจำแนกเป็นภารกิจตามพันธกิจ ๗ พันธกิจ ได้แก่

พันธกิจที่ ๑ เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จำนวน ๒๖ โครงการ

พันธกิจที่ ๒ การบริการทางวิชาการ ได้แก่ การจัดการศึกษา อบรม จำนวน ๑๔ โครงการ

พันธกิจที่ ๓ เรื่องการส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา จำนวน ๙ โครงการ

พันธกิจที่ ๔ การเผยแพร่ความรู้ในด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จำนวน ๑๕ โครงการ

พันธกิจที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ จำนวน ๓ โครงการ

พันธกิจที่ ๖ เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและศูนย์ข้อมูลพระปกเกล้าศึกษา จำนวน ๙ โครงการ

พันธกิจที่ ๗ การพัฒนากองทุนของสถาบันพระปกเกล้า หมวดการบริหารงานกองทุน จำนวน ๑๗ โครงการ

สรุปภาพรวมงบประมาณเมื่อจำแนกตามยุทธศาสตร์ของสถาบันพระปกเกล้า จะเห็นว่า สัดส่วนงบประมาณที่ได้ดำเนินการในยุทธศาสตร์การวิจัยจำนวนทั้งสิ้น ๓๑ ล้านบาทเศษ คิดเป็นประมาณร้อยละ ๙.๔

ด้านการพัฒนาผู้นำ ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญของสถาบันได้ดำเนินการ จำนวน ๑๔ โครงการ วงเงิน ๔๒ ล้านบาทเศษ ด้านการสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งถือว่าเป็นพันธกิจที่สถาบันให้ความสำคัญ เพื่อการสร้างฐานรากของระบอบประชาธิปไตย จำนวน ๑๙ โครงการ วงเงิน ๑๘ ล้านบาทเศษ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา จำนวน ๘.๙ ล้านบาทเศษ พันธกิจเรื่องพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และการดำเนินการสร้างศูนย์การเรียนรู้ จำนวน ๔๓ ล้านบาทเศษ และพันธกิจการพัฒนาองค์กร ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายประจำและเรื่องสาธารณูปโภค สาธารณูปการ จำนวน ๒๖ โครงการ วงเงิน ๑๘๗ ล้านบาทเศษ

ในการพัฒนาองค์ความรู้ สถาบันให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยโดยมุ่งเน้นในเรื่องการจัดการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยด้านองค์ความรู้ เช่น การศึกษา เรื่อง พฤติกรรมของการจัดการเลือกตั้ง จำนวน ๒๐ จังหวัด เอกสารและรายละเอียดปรากฏอยู่ในรายงานประจำปีหน้า ๖๑ – ๖๕

การวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเราได้ทำหลายประการ เช่น เรื่องพีซเซอร์เวย์ (Peace Survey) เรื่อง ไทยพีซอินเด็กซ์ (Thai Peace Index) และรายงานสถานการณ์การกระจายอำนาจ ซึ่งปรากฏในเอกสารหน้า ๖๖ – ๗๒

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสถาบันเริ่มให้ความสำคัญมากขึ้นกับการทำงานวิจัยและดำเนินการร่วมกับพื้นที่ เช่น เรื่องการเสริมสร้างความซื่อตรงในเยาวชนซึ่งจัดร่วมกับโรงเรียน หรือโครงการการเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้หญิงและการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติหญิงชาย ในการจัดทำงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเรื่องรางวัลพระปกเกล้า ซึ่งปรากฏในเอกสารหน้า ๗๓ – ๘๖

ด้านการพัฒนาผู้นำ สถาบันพระปกเกล้าวางหลักการสำคัญที่จะเห็นเอาต์พุต (output) ของการจัดการศึกษาอบรมที่เรียกว่าเป็นเคพีไอดีเอ็นเอ (KPI DNA)

เค (K) คือ เรื่ององค์ความรู้ที่มองเห็นว่า ผู้มาเรียนในสถาบันพระปกเกล้ามีต้นทุนสำคัญที่มีทั้งประสบการณ์ ความรู้ และความสำเร็จในการทำงาน ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาอบรมของสถาบันจึงเป็นความพยายามที่จะสร้างองค์ความรู้ร่วมกันที่เรียกว่า โคครีเอทิฟโนว์เลจ (Co – Creative Knowledge)

พี (P) คือ การสร้างสำนึกและการจัดทำโครงการเพื่อกิจการสาธารณะ พลับลิกเนส (Publicness) ซึ่งหมายถึงว่า หลักสูตรเกือบทั้งหมดวันนี้ที่เป็นโครงงานจะเป็นโครงงานที่มีเป้าหมายชัดเจนในเรื่องความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เช่น การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ซึ่งสถาบันให้ความสำคัญมาเป็นเวลาติดต่อกัน ๓ ปี

ไอ (I) คือ เรื่องของอินเทกริตี (Integrity) โดยสถาบันให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่จะต้องมีคุณสมบัติของความซื่อตรงและการเคารพในหน้าที่ของตนเอง เป็นกรอบการทำงานในการพัฒนาผู้นำ ซึ่งปัจจุบันเรามีหลักสูตรหลัก คือ ประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน ๕ หลักสูตร ประกาศนียบัตร จำนวน ๗ หลักสูตร ประกาศนียบัตรสัมฤทธิบัตร ๑ หลักสูตร และวุฒิบัตร ๕ หลักสูตร ซึ่งครอบคลุมทั้งการเมืองระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ผู้บริหารระดับสูงภาคเอกชน และผู้บริหารระดับสูงภาครัฐ รวมถึงเรื่องของภาคพลเมือง แล้วเราได้มีการพัฒนาหลักสูตรอีเลิร์นนิง (e–Learning) จำนวน ๒ หลักสูตร ซึ่งเป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประสงค์จะเข้าสู่การเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เราจัดเป็นระบบอีเลิร์นนิง

ในเรื่องการเสริมสร้างความเป็นพลเมือง สถาบันวางยุทธศาสตร์ในเรื่องของการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่เรียกว่า ซิวิกเอดยูเคชัน (Civic Education) ให้กับกลุ่มบุคคลผ่านโรงเรียน เยาวชน และศูนย์การเมืองภาคพลเมือง จำนวน ๕๙ จังหวัด ในด้านพลเมืองเช่นเดียวกัน เราเสนอในเรื่องการพัฒนาและนำเสนอนโยบายสาธารณะผ่านกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีตัวอย่างดี ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ในจังหวัดร้อยเอ็ด

หรือในจังหวัดยะลา และการพัฒนาพลเมืองต้นแบบ ซึ่งเป็นโครงการที่เราดำเนินการเพื่อค้นหาต้นแบบ เช่น ผู้นำเยาวชนหรือผู้นำของพลเมือง รายละเอียดปรากฏในเอกสารหน้า ๑๑๒ – ๑๒๑ ยกตัวอย่าง เช่น การสร้างสำนึกพลเมืองหรือโรงเรียนพลเมือง เรามีนักเรียนที่เข้าเรียนในหลักสูตรปี ๒๕๖๒ ทั้งสิ้น ๓,๒๐๐ คน ใน ๒๗ จังหวัด เป็นต้น เรามีครูผู้สอนซึ่งจะเข้าใจและพยายามที่จะทำงานด้านพลเมืองให้มากขึ้น

ด้านการส่งเสริมงานวิชาการของรัฐสภา เราได้ดำเนินการ ๓ เรื่องใหญ่ คือ ๑. เรื่องการศึกษาอบรม ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เราจัดให้กับข้าราชการของรัฐสภาในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงของรัฐสภา หลักสูตรที่จัดให้กับผู้ช่วย ผู้ดำเนินงานของสมาชิกรัฐสภา และหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญการของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งไม่หมายรวมเฉพาะตัวสมาชิก แต่หากรวมถึงกรรมาธิการด้วย เราได้ดำเนินการให้ ซึ่งปรากฏในเอกสารหน้า ๑๓๑

เรื่องการวิเคราะห์กฎหมายในปี ๒๕๖๒ เราดำเนินการวิเคราะห์ร่างกฎหมายจำนวน ๘ ฉบับ และศึกษากฎหมายที่มีการบังคับใช้ จำนวน ๔ ฉบับ ซึ่งปรากฏในเอกสารหน้า ๑๓๔

การสนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งเราได้พัฒนาเรื่องเวทีการจัดสัมมนาร่วมกับกรรมาธิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เรื่องการสร้างเครือข่ายในระบบงานรัฐสภา รวมถึงเรื่องการจัดแอปพลิเคชัน ที่เรียกว่า เคพีไอลิงก์ (KPI Link) เพื่อตอบสนองการให้บริการทางวิชาการภายใต้คอนเซ็ปต์ (concept) ที่ว่า เข้าถึงง่าย เข้าใจง่าย เข้าหาง่าย ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้เคพีไอลิงก์ประมาณ ๔๐๐ แอกเคานต์ (account)

งานด้านพิพิธภัณฑ์ คือ งานสร้างองค์ความรู้ซึ่งเราดำเนินการในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ข้อมูลพระปกเกล้าศึกษา การจัดนิทรรศการ มีนิทรรศการหมุนเวียนภายในพิพิธภัณฑ์และนิทรรศการเคลื่อนที่ ซึ่งดำเนินการหมุนเวียนอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งในปี ๒๕๖๒ ดำเนินการอยู่ใน ๔ จังหวัด คือ จังหวัดยะลา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกระบี่ และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้เข้ามาชมนิทรรศการเคลื่อนที่ที่เป็นพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประมาณ ๑ แสนคน

ประการต่อมา คือ เราได้พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตย เป็นการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์แอกทิฟ (interactive) ซึ่งปัจจุบันเราได้รับความกรุณาจากสำนักงบประมาณและดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว พร้อมจะเปิดดำเนินการ นอกจากนั้น มีโครงการอนุรักษ์และขยายวัตถุโบราณ พิพิธภัณฑ์สาระ และเรื่องกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ

- ๔๕/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ด้านการพัฒนาองค์กรสถาบันพระปกเกล้าเห็นว่า ส่วนสำคัญที่จะทำให้ความสำเร็จของสถาบันเดินได้ คือ การทำให้บุคลากรมีความสามารถ ดังนั้น มาตรการเรื่องการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีแผนไอดีพี (Individual Development Plan : IDP) เกิดขึ้น แล้วมีการพัฒนาเป็นรายเซกเตอร์ (sector) บุคลากรสถาบัน การสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ระหว่างประเทศ และกิจกรรมความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ ดำเนินการเสร็จแล้วในปี ๒๕๖๒ จำนวนมาก

ประการสุดท้าย ในปี ๒๕๖๑ เราได้รับข้อเสนอแนะของสมาชิกรัฐสภาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา สถาบันได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขดังปรากฏในเอกสารหน้า ๑๘๘ เป็นต้นไป ซึ่งพยายามชี้แจงว่าเราได้ดำเนินการอย่างไรตามข้อคิดเห็นที่กล่าวมาแล้ว

ในโอกาสนี้ผมขออนุญาตกราบเรียนคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบว่าสถาบันได้ดำเนินการในปี ๒๕๖๒ ขอเรียนมาเพื่อกรุณารับทราบ ยินดีที่จะได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการพัฒนางานต่อไปครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านเลขาธิการครับ ท่านสมาชิกครับ ด้วยคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นผู้พิจารณาศึกษารายงานฉบับนี้เป็นการล่วงหน้าก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม รายงานการพิจารณาศึกษาปรากฏตามเอกสารที่ได้จัดวางให้ท่านสมาชิกแล้ว ดังนั้น ผมจึงขอเชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการหรือผู้แทนแถลงผลการพิจารณา ขอเชิญครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาและได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษารายงาน ประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้าฉบับนี้

รายงานฉบับนี้มีข้อศึกษาของคณะกรรมาธิการมีเนื้อหาสาระอันเป็นนัยสำคัญที่จะเสนอแนะและเสนอความคิดเห็นให้กับสภาแห่งนี้ได้ทราบ ได้พิจารณา และเพื่อให้สถาบันพระปกเกล้าได้นำข้อคิดเห็นสมาชิกวุฒิสภาไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่ในองค์กรของสถาบันพระปกเกล้า กระผมจึงขออนุญาตท่านประธานวุฒิสภาได้อนุญาตให้ท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม ประธานคณะอนุกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง ในคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนได้รายงานให้กับสภาได้ทราบเป็นเบื้องต้นก่อน และผมจะได้เสนอความเห็นต่อไป ขออนุญาตท่านประธานให้ท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม ให้ข้อมูลกับที่ประชุม ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านประธานคณะกรรมาธิการ ต่อไปขอเชิญท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม แถลงครับ

นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา และเป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง ตลอดเวลาที่ทำงานได้ติดตามสถาบันพระปกเกล้า ขอเรียนว่าความสำเร็จของสถาบันพระปกเกล้า คือ ความสำเร็จเราด้วย และความล้มเหลวของสถาบันพระปกเกล้า คือ ความล้มเหลวของวุฒิสภาด้วย ด้วยเหตุผลที่ว่า สถาบันพระปกเกล้าสังกัดฝ่ายนิติบัญญัติอยู่ภายใต้การกำกับดูแล การบริหารของรัฐสภา เพราะฉะนั้นถ้าสถาบันพระปกเกล้าทำงานได้ไม่ดี พวกเรามีส่วนรับผิดชอบ วันนี้เป็นอีกวันหนึ่งที่ท่านมารับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานให้ประเทศชาติร่วมกัน วิสัยทัศน์สถาบันพระปกเกล้า ท่านได้บอกทิศทางชัดเจนกับประเทศนี้ จะเป็นสถาบันวิชาการชั้นนำด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสันติวิธี เราต้องยอมรับว่า ๓ เรื่องนี้ เป็นเรื่องสำคัญจริง ๆ ปัจจุบันประชาธิปไตยของเราไปไกลแค่ไหน คนในประเทศมีความเข้าใจ ร่วมมือ ศรัทธา ยอมรับ

ในระบบรัฐสภาแค่ไหน อย่างไร เราเห็นเป็นรูปธรรม มีธรรมาภิบาลในหน่วยงานรัฐที่ใช้หน้าที่และอำนาจมากน้อยแค่ไหน มีการทุจริต มีการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เคารพ โดยไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลมากแค่ไหน และประเทศไทยใช้สันติวิธีมากน้อยแค่ไหน เราต้องยอมรับประเด็น ทั้ง ๓ ประเด็นหลัก เรามีปัญหาในปัจจุบัน แน่นอนคงจะต้องมีหลายส่วน หลายผู้คนที่มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ แต่เราต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่งสถาบันพระปกเกล้ามีหัวใจการทำงานอยู่ใน ๓ เรื่องเหล่านี้ เราต้องรับผิดชอบเต็ม ๆ ต้องตระหนักแล้วหาทางปรับปรุง แก้ไขวิธีการทำงานของเรา ผมคิดว่าสถาบันพระปกเกล้าคงต้องยึดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ เป็นประเด็นในการพัฒนาการเมือง สำคัญขนาดไหน ขนาดที่ว่าเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องใหญ่จริง ๆ และผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นรากฐานประเทศแท้จริง แล้วจะนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทางสังคม เป้าหมายประเทศชาติ หรือแม้แต่ประชาชนทุกคน เพราะฉะนั้นผมจะไม่อธิบายเน้นย้ำ แต่ว่าผมจะใช้มาตรา ๒๕๘ ด้านการเมืองที่ท่านต้องเป็นเป้าหมาย ผมขอลำดับไปเรื่อย ๆ คือ คณะกรรมาธิการได้นำเสนอเป็นเอกสารเพื่อให้ข้อแนะนำแสดงความคิดเห็นต่อรายงานท่านประมาณ ๑๐ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ เน้นว่าสถาบันพระปกเกล้าต้องพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตรงนี้อยากจะเน้นขีดเส้นใต้ ๓ เส้น ๕ เส้น ถึง ๑๐๐ เส้น เพราะว่าเป็นปัญหาประชาธิปไตยบ้านเราจริง ๆ ถ้าท่านยังเน้นย้ำการปกครองระบอบประชาธิปไตย แน่นอนนักวิชาการรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ของเราจบจากต่างประเทศ ตะวันตก สหรัฐอเมริกา ประเทศต่าง ๆ ถ้าเราเน้นในเรื่องเหล่านี้ เน้นในมุมสิทธิเสรีภาพ เน้นในประเด็นสิทธิมนุษยชน แต่เราลืมไป เน้นในระบบกฎหมายก็ตาม เราละเลยเรื่องระบอบที่สอดคล้องกับสังคมไทยในบริบทไทย คือ เราจะต้องเน้นความเฉพาะของเราในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตรงนี้จะต่างจากวิธีคิดในหลายประเทศ เพราะฉะนั้น เรื่องเหล่านี้เราจะทำอย่างไรให้เกิดขึ้นได้จริงในการเมืองการปกครองของไทย ไม่ได้เขียนไว้ในตำรา ต้องหาวิธีดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสร้างผู้นำทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างพลเมืองดี อันนี้ประเด็นแรกขอให้เน้นย้ำในเรื่องนี้

ประเด็นที่ ๒ จากการประเมิลผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องดูความทันสมัย คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ถ้าดูแผนย้อนหลังหรือวิสัยทัศน์ที่ท่านจะทำใน ๓ ปี ๕ ปีข้างหน้า จริง ๆ แล้วผมคิดว่าอาจจะต้องทบทวน เมื่อเกิดปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน---------

- ๔๖/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผมเรียนว่า เราพบประชาชนที่ตื่นตัวทางการเมือง มีการชุมนุมบนท้องถนน ประชาชนที่ตื่นตัวทางการเมืองเหล่านี้ไม่เชื่อมั่นในระบบรัฐสภา ถ้าเขาเชื่อมั่นในระบบรัฐสภา เขาจะไม่ตากแดดตากฝน เขาจะไม่ไปขับขี่รถจักรยานยนต์ เอาประทัดยักษ์ไปปาป้อมตำรวจ อะไรต่าง ๆ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราต้องยอมรับและสะท้อนร่วมกัน ปัญหาที่ว่าคนไทยไม่เชื่อมั่นในระบบรัฐสภานี้เป็นปัญหาใหญ่ ถามว่าเรื่องนี้ใครต้องรับผิดชอบบ้าง ท่านต้องช่วยคิด สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมาชิกรัฐสภา แปลว่า ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งสมาชิกวุฒิสภามีส่วนทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นหรือไม่ ท่านทำหน้าที่ของท่านได้ไม่ดีใช่หรือไม่ เขาจึงเห็นว่าท่านเป็นที่พึ่งไม่ได้ ปัญหาต่าง ๆ มาเสนอผ่านพรรคการเมือง ผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้น คนไปเรียกร้องเอง ความเข้าใจอย่างนี้ใครต้องปรับตัวบ้าง แปลกใจว่าทำไมพรรคการเมือง ทำไมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อมีเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ทำไมเขาไม่มีวิธีคิดที่จะต้องไปนั่งจับเข่าคุย ไปขอพบผู้นำ ผู้ชุมนุม จัดระบบระเบียบข้อเรียกร้อง ข้อเสนอที่ชอบด้วยกฎหมาย นำมาเสนอต่อรัฐสภา หรือตามวิธีการช่องทางที่เป็นไปได้ตามกฎหมายแล้วทำได้ ทำไม่ได้ เขากลับไปบอกพี่น้องประชาชน อย่างนี้เป็นต้น เป็นปัญหาเพราะอะไร เพราะว่าประชาชนเขาไม่เชื่อมั่น เขาได้รับข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด เขาได้รับการเรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก เรื่องการสร้างพลเมืองดีของท่านอาจจะเป็นปัญหาแล้ว ถ้าคนไทยได้เรียนรู้ในชีวิตจริงเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ทุกช่วงวัยของคนไทยได้สัมผัสกับปัญหา วิธีการ และได้เรียนรู้ประชาธิปไตยของจริง อย่างที่ผมและเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาได้พยายามยกตัวอย่าง เด็กในโรงเรียน ๓ คน ๕ คน กลับไปที่บ้าน ไปที่โรงเรียนระดมสมองกัน ปัญหาที่บ้านคืออะไร ไปนั่งดูในสภาตำบล ผู้แทนของเขาแก้ปัญหาบ้านของเขาอย่างไร เรียนรู้ว่าหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นทำอะไร สภาท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไร อะไรประมาณนี้ ทำจำลองก็ได้ เล่นเกมก็ได้ ให้รู้จักเคารพคนอื่น แลกเปลี่ยนความเห็นกัน อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น ถ้าเขาเข้าใจอย่างนี้จะไม่เกิดปัญหาเมื่อโตขึ้นมา อันนี้เป็นประเด็นที่ ๒ ที่อยากเน้นว่า เราต้องใช้สถานการณ์ปัจจุบันเป็นบทเรียน

เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของเรา ทำเรื่องนี้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริงเรื่องการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้เรียนรู้ระบบรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผมไม่ขยายความมากไปกว่านี้ อันนี้ยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

ประเด็นที่ ๓ เรื่องการปฏิรูปประเทศ ที่ได้นำเรียนมา แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ฉบับล่าสุด ปี ๒๕๖๔ ได้รับการตรวจสอบ เสนอแนะ และเร่งรัดจากวุฒิสภาและกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ท่านปรับแล้ว ตอนนี้ยอมรับร่วมกันว่าสถาบันพระปกเกล้ามีส่วนสำคัญ แล้วให้ท่านเป็นเจ้าภาพหลักในบางเรื่องที่สำคัญ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ฝากด้วยว่า ประเด็นปฏิรูปประเทศด้านการเมืองท่านต้องรับมาเป็นแกนกลางในการประสานกับราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งองค์กรภาคเอกชน เราเล่นในบทบาทของเราที่หาองค์ความรู้ หาข้อเสนอแนะที่ถูกต้องและแจกจ่ายให้กับส่วนที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นที่ ๔ เรื่องผู้เข้ารับการอบรมศึกษา จากที่เราทำรายงานมามีหลายแนวคิดเสนอว่า แนวโน้มยังเป็นไปในลักษณะเดิม หลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้ายังไม่อาจกระจายให้โอกาสแก่ประชาชนไปถึงเยาวชน หรือไม่ขยายคุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษาอบรมที่หลากหลายมากขึ้น อาจจะเป็นข้อจำกัดอะไรของท่าน แต่เป็นข้อเสนอแนะที่ท่านลองไปดูว่าถ้าเป้าหมายชัดเจนสถานการณ์เปลี่ยน คนกลุ่มใดที่ควรเน้นมากขึ้นในการมาเข้ารับการศึกษาอบรม

ประเด็นที่ ๕ เรื่องการปรับหลักสูตร ทำอย่างไรเยาวชนที่สนใจการเมืองได้มาเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยในบริบทของเรามากขึ้น เรื่องการใช้สื่อมัลติมีเดีย (multimedia) ที่เป็นการพัฒนาการหรือให้องค์ความรู้ การเรียนรู้ในโซเชียลเน็ตเวิร์ก (social network) ทั้งหลายอยากให้ท่านช่วยติดตามดู และอะไรที่สถาบันพระปกเกล้าทำได้ เราเปลี่ยนรูปแบบ ปรับรูปแบบทำคลิป เป็นข้อเสนอแนะกว้าง ๆ ท่านลองไปทำดู

ประเด็นที่ ๖ เรื่องสันติวิธี เข้าใจกันผิด เรื่องสันติวิธีเรื่องเดียวท่านทำเป็นการ์ตูนน่ารัก ๆ ดูแล้วอบอุ่นใจ ประเทศน่าอยู่ถ้าเราไม่ทะเลาะกันอะไรอย่างนี้ ลองทำดู ผมคิดว่า

เป็นประโยชน์มาก การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาอบรม คิดว่าท่านต้องหาวิธีประเมินว่า จริง ๆ แล้วลูกศิษย์ของท่านที่จบจากสถาบันพระปกเกล้า หลายคนได้เครือข่าย แต่ว่าสิ่งที่ควรได้ ยังไม่ได้เป็นอย่างนั้น

ประเด็นที่ ๗ บทบาทสถาบันพระปกเกล้าตามพันธกิจ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ผมได้พูดไปแล้ว

ประเด็นที่ ๘ ด้านงบประมาณ มีการไปดูในรายงานของท่านว่า งบประมาณ ในเรื่องการส่งเสริมงานวิชาการรัฐสภา มีสัดส่วนน้อย คือ ๒.๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับ ภารกิจอื่น ตรงนี้ไม่ได้โทษท่านฝ่ายเดียว แต่เรามาดูว่าเราร่วมรับผิดชอบกันอย่างไร ทำไม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ใช้งานท่านน้อย หลายเรื่องอภิปราย เสนอแนะข้อมูล ต่อสาธารณะด้วยข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ด้วยแนวคิดทางวิชาการที่ไม่ถูกต้อง อะไรประมาณนี้ เป็นไปได้ที่ท่านจะประเมินสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาในสภาจากการอภิปราย ที่ถ่ายทอดสดอยู่แล้ว ท่านมีหน่วยติดตาม อะไรที่ไม่ชอบด้วยหลักวิชาการ ไม่ชอบด้วยข้อมูล ท่านรีมาร์ก (remark) ไว้ อะไรจำเป็นต้องไปทำการศึกษาวิจัย ท่านเสนอมาได้ ผมเคยเสนอไว้ ตั้งแต่คราวที่แล้วว่า จริง ๆ แล้วถ้าเป็นไปได้ท่านนัดพบคณะกรรมาธิการ มีไม่มาก เขาแบ่งเป็นด้าน อยู่แล้ว พบว่าด้านใด มีปัญหา มีคำถามอะไรที่อยากให้สถาบันพระปกเกล้าควรไปหาคำตอบให้ เรามีงบประมาณ มีภารกิจอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น เราทำร่วมกันอย่างนี้เราจะแม่นยำและตรงมาก จะได้นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสภาจริง ๆ

ประเด็นที่ ๙ ด้านบุคลากร ดูในแง่ภาพรวม มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัด อัตรากำลังในหน่วยปฏิบัติอื่นที่มีภารกิจโดยตรง การเพิ่มหน่วยงานสนับสนุน ควรให้มีการจัดสรร บุคลากรที่สอดคล้องกับภารกิจงานของสถาบัน ผมคิดว่าเป็นเรื่องกว้าง ๆ เพราะว่าไปชำเลือง ดูข้อมูลพบว่า มีบุคลากรเพียง ๗ คน ในสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา ประมาณนี้เป็นต้น ดูจากข้อมูลในภาพรวม ฝากประเด็นให้ท่านแล้วกัน ผมคิดว่าท่านจัดบุคลากรสอดคล้อง กับภารกิจอยู่แล้ว

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นที่ ๑๐ เรื่องอื่น ๆ ในเรื่องการประเมินผลสำเร็จการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ได้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ขัดกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ตรงนี้เป็นข้อสังเกตว่าที่ได้คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน มีความคลาดเคลื่อนบ้างหรือไม่ เพราะว่าการกำหนดแผนงานตามยุทธศาสตร์ของสถาบันพระปกเกล้าอาจจะยังไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ วิธีประเมินตรงนี้จากเป้าหมายเดิมหรือจากสิ่งที่เราอยากทำ อาจจะต้องฝากเป็นข้อสังเกตไว้ อันนี้คือ ภาพรวมของรายงานการศึกษา ผมไม่ได้ลงรายละเอียดตามลายลักษณ์อักษรที่เป็นรายงานซึ่งท่านจะได้รับอยู่แล้ว ผมเพียงแต่จะเน้นในประเด็นหลักเกิดความเข้าใจได้ง่าย แล้วมีผลในทางปฏิบัติต่อไป ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม สำหรับข้อเสนอแนะ ๑๐ ประการไปยังสถาบันพระปกเกล้า เชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน ขออนุญาตท่านประธานเสนอความเห็นเพิ่มเติมจากรายงานที่ท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม ได้กรุณาให้ข้อมูลกับท่านประธานวุฒิสภาไปแล้ว ต้องกราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาว่า จากรายงานของคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้จัดทำและเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาไปแล้ว อยากจะให้สถาบันพระปกเกล้าได้นำไปพิจารณาศึกษาให้ถี่ถ้วนเพราะหลายเรื่องมีข้อเสนอที่น่าจะเป็นประโยชน์แก่การทำงานของสถาบันพระปกเกล้าต้องกราบเรียนว่าสิ่งที่สถาบันพระปกเกล้าได้รายงานฉบับที่ท่านได้เสนอมานี้ ผมอยากให้ท่านย้อนดูถึงผลงานที่ผ่านมา ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดอันสำคัญยิ่งต่อการทำงานและทำหน้าที่ของสถาบันพระปกเกล้า เนื่องจากตามรายงานดังกล่าว ต้องขออนุญาตกราบเรียนตรง ๆ ว่า สิ่งที่ท่านเสนอ

รายงานในเอกสารดูมีข้อมูลสวยงาม น่าชื่นชมยินดี แต่ในผลงานที่ปรากฏให้เห็น ยังไม่มีความชัดเจนเหมือนกับเอกสารที่ท่านได้จัดทำมา โดยสรุป คือ ไม่สามารถจะเป็นตัวชี้วัดสิ่งที่ท่านเสนอมาได้ แต่สิ่งที่อยากจะฝากให้สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาในเรื่องสำคัญ นอกจากรายงานต่าง ๆ ที่ท่านได้รายงานไว้แล้ว อยากจะมองไปในมุมของงบประมาณ แม้ว่าในปี ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา ถ้าหากว่าท่านดูตามรายงานในหน้า ๔๔ - ๔๕ แม้ว่างบประมาณที่จัดสรรไปในปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๒ ถ้าเทียบกันแล้วในปี ๒๕๖๒ งบประมาณลดลง ดูเหมือนว่าจะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองที่ใช้งบประมาณ แต่ในงบประมาณที่ใช้ไป จำนวน ๔๗ ล้านบาท ถ้าเทียบกับผลงานที่ผ่านมาของปี ๒๕๖๒ น่าจะเป็นตัวเลขที่ยังมีจำนวนสูง ถ้าหากว่าสามารถปรับลดอะไรลงไปได้อีกจะทำให้เป็นประโยชน์แก่งบประมาณแผ่นดิน นอกจากนั้น จากการที่ท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรมได้กรุณาให้ข้อมูลแล้วว่า ตัวชี้วัดในสิ่งที่สถาบันพระปกเกล้ารายงานมาเป็นตัวชี้วัดแบบให้คะแนนตัวเอง อันนี้ไม่น่าทำ เนื่องจากว่าไปกำหนดผลงานให้คะแนนตัวเองว่าผลงานได้คะแนนดีถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่สิ่งที่สำคัญผู้ให้คะแนนจะต้องเป็นคนอื่นแต่สถาบันพระปกเกล้าให้คะแนนตัวเองถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เต็ม อันนี้เป็นข้อสังเกตที่ฝากไปพิจารณาถึงกระบวนการการให้คะแนนในเรื่องเหล่านี้

สุดท้ายอยากจะฝากสิ่งที่สถาบันพระปกเกล้ามีภารกิจหน้าที่สำคัญ ในเรื่องที่จะต้องทำหน้าที่สนับสนุนงานกิจการของรัฐสภา ซึ่งผมยังยืนยันถ้าหากว่าเราสามารถที่จะให้สถาบันพระปกเกล้าทำหน้าที่สนับสนุนงานของรัฐสภาได้อย่างเต็มที่จะเป็นประโยชน์คุณูปการแก่การทำงานของรัฐสภา แต่ที่ผ่านมาไม่ทราบว่าสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการทำงานสนับสนุนงานของรัฐสภา เพราะเหตุใดจึงไม่ค่อยปรากฏให้มีผลได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ ในปีต่อไปจึงอยากให้ปรับวิธีทำงาน ทำอย่างไรให้เกิดแนวรุกกับการสนับสนุนงานในรัฐสภาให้มากยิ่งขึ้น ส่วนคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเฝ้าติดตามและนำเสนอแนวทางที่จะทำให้สถาบันพระปกเกล้ามีผลงานที่โดดเด่น เห็นเป็นที่ประจักษ์

เป็นประโยชน์กับสังคมโดยรวม ไม่ใช่ประโยชน์ในกลุ่มบุคลากรหรือจำนวนคนที่อาจจะให้ความสำคัญ ให้ความสนใจสถาบันพระปกเกล้ามาก แต่คนเหล่านั้นขาดโอกาส จึงอยากจะฝากประเด็นเรื่องเหล่านี้ไว้ถึงผลงานที่ผ่านมา ผมเข้าใจว่าท่านพยายามจะทำ แต่ถ้าทำแล้วกระจายไปอย่างทั่วถึง ไม่อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างที่ปรากฏ ซึ่งท่านอาจจะไม่เจตนา แต่ภาพที่ออกมาเป็นอย่างนั้น ขอฝากแนวคิดเรื่องเหล่านี้ไว้ เพื่อให้การทำงานของสถาบันพระปกเกล้าพัฒนาและดีขึ้นไปกว่าเดิม ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกวุฒิสภาที่ประสงค์จะอภิปราย ยกมือแสดงตนเพื่อเข้าชื่ออภิปราย เชิญครับ

๑. นายจเด็จ อินสว่าง

๒. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน

๓. นายอนุศักดิ์ คงมาลัย

๔. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช

๕. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย

๖. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน

ขอเชิญ ท่านจเด็จ อินสว่าง อภิปรายครับ

นายจเด็จ อินสว่าง (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ด้วยความเคารพ กระผม นายจเด็จ อินสว่าง สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน เรียนท่านเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าและทีมงาน ผมมีความพึงพอใจในผลงานของท่านตามที่ท่านรายงาน แม้ว่าการรายงานไม่สามารถอัปเดตปีชนปีได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผมคิดว่าปีหน้าท่านจะขยับช่วงระยะเวลาการรายงานให้ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ----------

- ๔๘/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

อย่างไรก็ตาม ผมมีข้อสังเกต ๕ ประการ แต่ก่อนที่ผมจะพูดถึงข้อสังเกต ๕ ประการ ผมเรียนว่า ผมมีความเข้าใจในข้อจำกัดของท่าน และเห็นใจท่านอย่างยิ่ง เพราะเหตุที่ว่าท่านเป็นสถาบันทางวิชาการ แต่ตัวอยู่ภายใต้คำสั่งของการเมือง คือ ของรัฐสภา เพราะฉะนั้น กรณีที่ท่านวิพากษ์หรือให้ข้อคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ผมเชื่อว่าท่านมีข้อจำกัด ถึงท่านจะไม่ได้แย้งว่าท่านมีอิสระเสรีภาพทางวิชาการ แต่ถ้าพูดในภาษาเพื่อนกัน คือ อย่ามาพูดเลย ผมเข้าใจท่าน ผมเห็นใจท่าน แต่อย่างไรก็ตาม ใน ๕ ข้อสังเกต ขอให้ท่านรับทราบว่าเป็นข้อเสนอแนะที่อยากให้ท่านทำ แม้ว่าท่านจะมีข้อจำกัด

ข้อสังเกตที่ ๑ ผมคิดว่าวันนี้ห้องเรียนในเรื่องการเมืองการปกครองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ สถาบันพระปกเกล้า เล็กที่สุดร้านกาแฟที่ทุ่งหมาว้อ แต่ว่าใหญ่ที่สุด คือ สถาบันพระปกเกล้า เพราะฉะนั้น โดยนัยสำคัญเช่นนี้ห้องเรียนจึงเป็นห้องที่มีความหมายต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ไม่อยากให้ห้องเรียนนี้เป็นห้องเรียนที่เดินตามก้นยุโรปตะวันตก หรือให้ห้องเรียนนี้เดินตามก้นวิชาการจนเกินไป เกินไปอย่างไร เกินไปจนกระทั่งลืมบริบทของความเป็นสังคมไทย ผมลำบากใจมากที่จะพูดกับท่านในแง่นี้ เพราะจะพูดตรง ๆ ว่า สถาบันพระปกเกล้าท่านอย่ามัวมาแนะนำพี่น้องประชาชนให้ผูกติดกับประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยรูปแบบวิธีการเลือกตั้งเท่านั้น เพราะการเลือกตั้งชี้ให้เห็นว่า ถ้าเราเลือกคนไม่ดีเข้ามามีอำนาจปกครองบ้านเมืองแล้ว บ้านเมืองไปไม่รอด พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ท่านบอกว่า เราต้องเลือกคนดีให้เข้ามามีอำนาจปกครองบ้านเมือง ขณะเดียวกัน ต้องขจัดปัดเป่าอย่าให้คนชั่วมาสร้างความเดือดร้อนรำคาญ อันนี้เป็นหัวใจ แล้วเราเอาไปผูกติดกับการเลือกตั้งว่า ถ้าเลือกตั้งเท่านั้นถึงจะได้คนดี ผมเรียนท่านแล้วว่า ผมมีความลำบากใจ ผมไม่ได้ต่อต้านการเลือกตั้ง แต่ถ้าการสรรหาหรือการเลือกตั้งอะไรจะทำให้ได้คนดีกว่ากันแล้ว ท่านต้องเสนอ ๒ ทาง ผมฝากห้องเรียนห้องใหญ่ที่สุดของประเทศไว้ในแง่คิดเรื่องนี้ด้วย

ข้อสังเกตที่ ๒ วันนี้ตัวอย่างที่เกิดขึ้นในประเทศชาติที่สำคัญเป็นตัวอย่างประชาธิปไตยที่ผิด ตัวอย่างที่ดินแดง ที่แยกอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่หน้ากรมดุริยางค์ทหารบก เป็นตัวอย่างที่ผิด แต่อ้างว่าเป็นการประท้วงทางการเมือง ผมฝากท่านช่วยให้บทเรียนเรื่องเหล่านี้ด้วย ผมไม่อยากด่าว่าคนที่มีความเห็นต่างกับรัฐบาล ผมไม่อยากด่าว่าคนที่มีความคิดในการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่ผมว่าสิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง แต่ขาดการนำเอามาทำเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนในปัจจุบัน สื่อกระแสหลักไม่ทำ ทั้งที่ควรทำเป็นอย่างยิ่งว่า นี่คือ การแก้ปัญหาข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง ในระบอบประชาธิปไตยอันไม่ใช่สันติวิธี ไม่มีใครพูดถึงเลยว่านี่ไม่ใช่การประท้วงทางการเมือง ไม่มีการพูดถึงปัญหาทางการเมือง ไม่มีการอภิปราย นี่คือ การประท้วงที่ใช้ความรุนแรง นี่คือ การประท้วงโดยกลุ่มอันธพาลที่ใช้อาวุธหรือสิ่งเทียมอาวุธ ใช้ระเบิดปิงปอง ประทัดยักษ์ สิ่งเหล่านี้เราอย่าไปยกระดับว่า นี่คือ การประท้วงทางการเมือง ไม่ใช่ อันนี้ใครเป็นคนสอน ใครเป็นคนบอก สถาบันพระปกเกล้าต้องยกตัวอย่างให้ชัดเจน ต้องช่วยกันยกเอามาพูดออกมาทางสื่อกระแสหลักให้ได้ เป็นหน้าที่ของท่าน ผมฝากท่านด้วย หยิบเหตุการณ์ปัจจุบันที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของเรามากที่สุดเอามาพูดให้ฟัง

ข้อสังเกตที่ ๓ ท่านต้องทำสถาบันของเรา คือ สถาบันพระปกเกล้าให้เป็นศูนย์พยากรณ์ทางการเมืองด้วย มหาวิทยาลัยหอการค้าเป็นศูนย์พยากรณ์ทางเศรษฐกิจ ท่านทำให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นศูนย์พยากรณ์ทางการเมือง ท่านต้องออกคำพยากรณ์ทางการเมืองทุกเดือน หรือทุกไตรมาส หรือทุกสัปดาห์สุดแล้วแต่ท่าน ผมเห็นใจท่าน แต่ว่าความที่มีเสรีภาพทางวิชาการ ความเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองแก่คนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ท่านต้องทำตัวให้เป็นศูนย์พยากรณ์ให้ได้ ท่านต้องชี้ให้ได้ว่าถ้าเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นเป็นผลดีต่อการพัฒนาการเมืองอย่างนี้ ถ้าทำเป็นตัวเลขเป็นดัชนีชี้วัดได้ยิ่งดี ขออนุญาตท่านเป็นข้อสังเกตที่ ๓

ข้อสังเกตที่ ๔ พฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่พึงประสงค์ของประชาชนควรจะเป็นอย่างไร โดยหยิบยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเร็ว ๆ นี้ เดี๋ยวนี้ หรือคาดหมายว่าจะเกิดขึ้นในวันข้างหน้าใกล้ ๆ มาเป็นตัวชี้วัด

ผมว่าอย่างนี้เป็นห้องเรียนดี ความชัดเจนเกิดขึ้นดี ท่านจะเห็นการอภิปรายไม่ไว้วางใจที่เพิ่งผ่านไปเมื่อสัปดาห์หนึ่ง ท่านเห็นการลงมติวิธีการเลือกตั้ง ลงมติแก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมเมื่อ ๒ วันที่ผ่านมา ท่านหยิบเรื่องเหล่านี้มาดูพฤติกรรมเทียบเคียงกับพฤติกรรมของนักการเมืองบางคน บางคนพูดจามีเหตุมีผล น่าเชื่อถือ แต่บางคนหยาบคาย ก้าวร้าว ใช้ข้อมูลเท็จ สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของใครที่จะหยิบมาบอกประชาชนเป็นการยืนยันว่า นี่คือ พฤติกรรมอันพึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ที่จะเชิดชูหรือทำลายล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่จะสนับสนุนหรือขัดขวางการพัฒนาการเมือง คือ สถาบันพระปกเกล้านี้ ฝากท่านด้วยครับ

ข้อสังเกตที่ ๕ พฤติกรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ของพรรคการเมือง ส.ส. หรือ ส.ว. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๔ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทย ที่ต้องไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติครอบงำของใคร แต่ว่า ส.ส. มีพรรค พรรคบอกว่ามติเป็นอย่างนี้ แต่ความจริงที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างนี้ สิ่งเหล่านี้ท่านให้คะแนนนิดหนึ่ง ท่านช่วยดูทำให้เป็นตัวชี้วัดให้ชัดเจนว่า จริง ๆ พรรคการเมืองที่พึงประสงค์ที่ประชาชนอยากได้ต้องทำตัวอย่างไร

ข้อสังเกตที่ ๖ จริยธรรมของนักการเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ฝากท่านช่วยมีข้อคิดเห็นให้มากกว่านี้ โดยปราศจากการครอบงำหรืออคติใด ๆ ทั้งสิ้น ขอให้กำลังใจท่านและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ห้องเรียนประชาธิปไตยที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจะปฏิบัติหน้าที่สมกับที่เราไว้วางใจ ขอบคุณครับ

- ๔๙/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านจเด็จ อินสว่าง ในข้อสังเกตข้อที่ ๒ ท่านจะให้สถาบันพระปกเกล้าให้บทเรียนหรือให้ถอดบทเรียนข้อสังเกตข้อที่ ๒

นายจเด็จ อินสว่าง (รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง) : ให้ทั้ง ๒ อย่าง แต่ที่สำคัญ คือ สถาบันพระปกเกล้าช่วยกรุณาทำหน้าที่เป็นสื่อกระแสหลักในฐานะนักวิชาการด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณครับ ต่อไปขอเชิญท่านเฉลิมชัย เฟื่องคอน ๘ นาที ครับ

นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตอภิปรายรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ของสถาบันพระปกเกล้า

สถาบันพระปกเกล้าเป็นสถาบันวิชาการชั้นนำด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและสันติวิธีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งผมคัดจากยุทธศาสตร์ของท่านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย

๑. การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและสันติวิธี

๒. การพัฒนาผู้นำ ให้เป็นผู้นำทางความคิดและการทำงานเพื่อเผยแพร่การพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและสันติวิธี

๓. การพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นพลเมือง

ผมจะขออภิปรายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระปกเกล้าเกี่ยวกับประเด็นติดตามการเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง (๑) ในกิจกรรมเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ คือ การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป้าหมายที่สำคัญของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ คือ ต้องการให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตัวชี้วัดที่สำคัญมี ๔ ด้าน

๑. คะแนนด้านการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

๒. คะแนนด้านการยึดมั่นในหลักนิติธรรม

๓. คะแนนด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔. คะแนนด้านการสนับสนุนประชาธิปไตย

การประเมินทั้ง ๔ ด้าน ต้องประเมินความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทยเพิ่มขึ้นที่จะต้องบรรลุเป้าหมายสำคัญภายในปี ๒๕๖๕ ผมจึงใคร่ขอสอบถามสถาบันพระปกเกล้าว่า

๑. มีชุดความรู้เนื้อหาหลักสูตรการอบรม เพื่อส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างไร หรือไม่ และจะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มได้อย่างไร

๒. ช่องทางการสื่อสารการเผยแพร่ความรู้ การอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและการเมืองที่สุจริตจะนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ครอบคลุมการสื่อสารเทคโนโลยีและพื้นที่ทั่วประเทศอย่างไร หรือไม่

๓. การเผยแพร่ความรู้เครือข่ายผู้เข้าร่วมดำเนินการฝึกอบรมและสื่อสารความรู้ทางการเมืองโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายหลัก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ทหาร อาสาสมัครสาธารณสุข ได้ดำเนินการไปแล้วอย่างไร

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ซึ่งมีโครงการสำคัญที่สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบ

ประเด็นที่ ๑ คือ โครงการโรงเรียนประชาธิปไตย โดยมีสภานักเรียน คือ สถาบันพระปกเกล้าเขียนหนังสือไว้เล่มหนึ่ง ผมอ่านแล้ว แต่อยากจะทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานในทางปฏิบัติว่าท่านทำไปแล้วอย่างไร

ประเด็นที่ ๒ โครงการประชาสัมพันธ์ถ้อยคำที่เป็นคีย์เวิร์ด (key word) สำคัญต่อการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการนี้เป็นบิ๊กร็อก (Big Rock) ที่สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักและมีหน่วยงานเจ้าภาพรองอีก ๘ หน่วยงาน ความก้าวหน้ารู้สึกว่าตะกุกตะกัก อยากทราบว่าท่านดำเนินการไปแล้วอย่างไร

ประเด็นที่ ๓ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... กำลังเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา วันศุกร์นี้จะประชุมร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ผมใคร่จะขอทราบว่า ความรู้เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ถ้าเราจะสอดแทรกเนื้อหารายละเอียดคำแปรญัตติในวาระที่ ๒ จะทำอย่างไร โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นนักการเมืองคุณภาพ ความเป็นพลเมืองคุณภาพ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ความรู้เรื่องการรู้จักยอมรับความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่าง รวมทั้งให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำไม่ว่าโดยทางใด อยากจะให้สถาบันพระปกเกล้าช่วยพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ แล้วจะมีข้อชี้แนะอย่างไร เป็นบทบัญญัติอยู่ในมาตราไหนเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ให้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุงฉบับปฏิรูปให้มีความสมบูรณ์ ให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านเฉลิมชัย เฟื่องคอน ต่อไปท่านทันตแพทย์อนุศักดิ์ คงมาลัย เชิญครับ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายอนุศักดิ์ คงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตแสดงความชื่นชมรายงานของคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ที่ได้รายงานมา ผมขออนุญาตท่านประธานในการเติมเต็มการรายงานของคณะกรรมาธิการ ในหน้า ๓ – ๖

เล็กน้อย เริ่มต้นที่การนำเสนอวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถาบัน กราบเรียนในฐานะที่เป็นอดีตลูกศิษย์ของสถาบันแห่งนี้ด้วย คล้ายกับที่เราเป็นลูกศิษย์ของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เราต้องมีครู มีท่านที่ให้ความรู้ และเราคงทราบดีว่าครูมีความหลากหลาย ผู้ที่ให้ความรู้มีความหลากหลาย แต่อย่างที่บางท่านได้อภิปรายไปแล้ว คือ สถาบันพระปกเกล้าถือเป็นสถาบันทางวิชาการของรัฐสภา ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายและรัฐธรรมนูญของไทย ดังนั้น อาจจะมีคนเข้าใจผิดคำว่า เคพีไอ (Key Performance Indicator : KPI) พอเราไปมองในเชิงการบริหารในยุคใหม่กลายเป็นเรื่องของคีย์เพอร์ฟอร์แมนซ์อินเดกซ์ (Key Performance Index) หรือการดูดัชนีชี้วัดทั่ว ๆ ไป แต่คำว่า เคพีไอ ในความหมายของสถาบันแห่งนี้มีความหมายที่สูงล้ำ คือ เป็นคิงประชาธิปกอินสทิทิว (King Prajadhipok's Institute) ซึ่งมีความเป็นมา มีความลึกซึ้ง ใครก็ตามที่ได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาในหลักสูตรใด ๆ ก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในแง่ของคุณูปการของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีบทบาทของบ้านเมืองไทยมาจนถึงทุกวันนี้ ผ่านการล่าอาณานิคม ผ่านการยุแยงให้แตกแยก ผ่านการทดสอบในทุก ๆ ระยะที่ผ่านมา ดังนั้น ผมคิดว่าสำหรับวุฒิสภาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา มีการตั้งคณะกรรมาธิการพิทักษ์และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ อยากจะเรียนให้ทราบในเรื่องสถาบันพระปกเกล้ามีจุดยืน มีท่าทีและมีผลงานทางวิชาการอะไรบ้าง ที่มาช่วยส่งเสริม สนับสนุนภารกิจในเรื่องการธำรงรักษาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้เด่นชัดขึ้นมา ----------

- ๕๐/๑

แล้วต้องตอกย้ำ เมื่อไรก็ตามที่มีใครในสถาบันการศึกษาใดจะนำแนวคิดจากทฤษฎีลัทธิในต่างประเทศ ซึ่งมีมาตั้งแต่ยุค ๔๐ - ๕๐ ปีที่แล้ว แล้วผ่านการทดสอบ ผ่านการเปลี่ยนแปลง ผ่านการขยับขยายของแต่ละคนมาล้วนแล้วแต่เป็นตัวบ่งชี้ได้ชัดเจนว่า วันนี้ประเทศไทยมีการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นจุดยืนหลักที่สอดคล้องกับจิตสำนึก สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของประชาชนคนไทย คนส่วนใหญ่ที่อยู่ต่างจังหวัด คนส่วนใหญ่ที่อาจจะดูเหมือนว่าแม้กระทั่งตอนมีประชาธิปไตยแบบเลือกตั้งอาจจะถูกชักจูงไปด้วยอำนาจของผลประโยชน์ แต่ในที่สุดแล้วเขาละทิ้งไม่ได้จากจิตสำนึกศรัทธาอันเป็นที่เคารพรักของประชาชน คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น กราบเรียนถามวิสัยทัศน์ในข้อนี้ คือ เรื่องการตอกย้ำการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน่าจะเป็นแบบของสถาบันการศึกษาชั้นสูงให้กับภาควิชา คณะต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา ในมหาวิทยาลัย แน่นอนอาจจะมีอาจารย์ มีผู้ที่ไปศึกษามาจากต่างประเทศและติดใจในลัทธิแบบนั้นแนวคิดแบบนี้ อันนั้น คือ วิธีคิด วิธีเรียน วิธีสอนที่อยู่ในมหาวิทยาลัยในห้องเรียน แต่ทุกวันนี้เขาถูกเอากลับมาเผยแพร่อยู่ในสื่อสาธารณะ สื่อสังคม สื่อมวลชนจนกระทั่งสื่อมวลชนสับสน กลายเป็นว่าไปเอาสื่อสังคม ไปเอาสื่อส่วนตัวมาเผยแพร่กลับกลายเป็นสร้างความสับสน สถาบันพระปกเกล้าน่าจะช่วยตอกย้ำจุดยืนตรงนี้ให้ชัดเจนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ในเรื่องการมีบทบาทในการวิเคราะห์เชิงการเมือง ท่านสมาชิกวุฒิสภา ท่านจเด็จ อินสว่าง ต้องกราบขออภัยที่เอ่ยชื่อท่าน ท่านอาจจะอยากให้บทบาทของสถาบันพระปกเกล้ามีบทวิเคราะห์ คงจะเป็นไปในแนวทางของการวิเคราะห์ ให้ข้อคิดเห็นมากกว่าที่จะเป็นเรื่องการพยากรณ์หรือทำนาย แล้วอาจจะทำให้เกิดความเบี่ยงเบนทางการเมืองหรืออะไรทำนองนั้น แต่ในมุมมองเชิงวิชาการ และแน่นอนที่สุดวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสถานะของประเทศไทยที่มีประวัติความเป็นมาอย่างโชกโชนและยาวนานเช่นนี้เชิงประจักษ์จะเป็นอย่างไร

เชิงวิชาการจะเป็นอย่างไร แล้วนำเสนอในบทบาททางสังคมในฐานะสำนักคิดที่เป็นสำนักคิดชั้นนำแห่งหนึ่ง ซึ่งอาจารย์ทั้งหลายท่านเป็นที่เคารพนับถือของผู้ที่ดำเนินภารกิจทางการเมืองอยู่ ณ ปัจจุบัน

ในส่วนการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน นักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง ย้ำว่า หน้าที่ของพลเมือง หน้าที่ของรัฐในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีบ่งชี้ไว้ชัดเจน สถาบันได้มีโอกาสช่วยเสริมในเรื่องนี้อย่างไรบ้างว่า รัฐมีหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้ทำหน้าที่เพื่อตอบสนองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตั้งแต่มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๔๙ อย่างชัดเจน และหน้าที่ของพลเมืองมีมาตราเดียว คือ มาตรา ๕๐ ต่อจากนั้นไปจะเป็นหน้าที่ของรัฐ เราได้นำตัวนี้มาช่วยกันเสริม ช่วยกันทำให้รัฐธรรมนูญนั้นมีความกระจ่างชัด และทำให้รับรู้ว่าสิทธิและเสรีภาพที่ถูกกำหนดไว้พอเพียงแล้วหรือยัง

ต่อมาจะเป็นประเด็นที่คำนึงถึงเครือข่ายของสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเต็มไปด้วยพี่น้อง ทั้งนักการเมืองท้องถิ่น ผู้ที่เป็นผู้ช่วยมีบทบาทอยู่ในระดับต่าง ๆ ในรัฐสภาด้วยจำนวนนับร้อยนับพันและนับหมื่นคนที่ผ่านการศึกษา เครือข่ายของท่านมีโอกาสที่จะใช้ประโยชน์ได้มากในการช่วยกันเผยแพร่ความรู้ ความคิด และหลักการสำคัญของรัฐสภาไทยที่ดำรงอยู่ ณ ปัจจุบัน จะไปอย่างไร นำแนวความคิดที่ผมได้กล่าวไปข้างต้น ๒ - ๓ ประการที่เป็นประเด็นหลักและที่สำคัญเครือข่ายสื่อสารมวลชนที่มีอยู่ทั้งหมด ณ ปัจจุบัน วันนี้เราคงได้เห็นว่าสื่อสารมวลชนมีเจ้าของ มีค่าย การนำเสนอต่าง ๆ เมื่อเรารู้ว่าสื่อนั้นมีค่ายมีเจ้าของคงพอทำใจได้ แต่กรณีประเภทสื่อสาธารณะที่ใช้งบประมาณที่มาจากภาษี เราคงทราบดี เขาเสนอแบบไหน อย่างไร ผมเชื่อว่าท่านอาจารย์ทั้งหลายท่านคงจะได้เห็น มีส่วนร่วมในการที่จะช่วยกันนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่เสนอเพียงแค่ด้านเดียว ดังนั้น อันตรายของนิวมีเดีย (new media) หรือสื่อใหม่ที่ทำให้เกิดความต่อเนื่องในการสื่อสารไปอย่างรวดเร็ว

สุดท้ายนี้ผมอยากจะฝากท่านในส่วนของหลักสูตรบางหลักสูตรที่มีการใช้หลักสูตรลูกเสือเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ในเชิงแบบประเทศไทย แบบคนไทย แบบการมีจิตสำนึกรู้หน้าที่ความเป็นพลเมือง และมีความร่วมมือกันในการที่จะลงมือทำในฐานะเป็นลูกเสือด้วยกัน ในภาวะแบบนี้การจะจัดกิจกรรมลูกเสืออะไรทั้งหลายอาจจะเบาลง สามารถจะใช้แนวคิดหลักที่เราได้ยึดไว้ตั้งแต่ข้างต้นทำไซเบอร์สเกาต์ (cyber scout) หรือว่าทำลูกเสือที่อยู่ในไซเบอร์แล้วช่วยกันมาตรวจสอบ ข่าวไหนข่าวจริง ข่าวไหนข่าวไม่จริง โดยใช้หลักการของความเป็นสถาบันทางวิชาการของรัฐสภาในการปกครองทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และช่วยส่งเสริมบทบาทการสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยที่ต้องรอการเลือกตั้งบนเวทีของการประหัตประหารกันทางคะแนนเสียงเพียงเท่านั้น ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณนายแพทย์อนุศักดิ์ คงมาลัย ต่อไปขอเชิญรองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช ครับ

รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ผมต้องขอขอบคุณที่ให้โอกาสผมได้พูด คงไม่นาน ผมต้องขออนุญาตชื่นชมสถาบันพระปกเกล้า เพราะจริง ๆ ผมเป็นลูกศิษย์มา ๑๐ กว่าปีแล้ว แล้วอยู่ในหลายหลักสูตร ชื่นชมและรู้สึกว่าได้ประโยชน์อย่างมาก ในหลายส่วนที่หลายท่านพูดแล้วผมคงจะไม่พูดถึงอีก เดือนนี้เดือนกันยายน วันที่ ๒๔ กันยายน เป็นวันมหิดล ขอพูดถึงพระราชดำรัสของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก “ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สองและประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นที่หนึ่ง” ผมมานั่งดูแล้วสถาบันพยายามทำหลักสูตรทุกอย่างเพื่อให้เกิดความรู้สึกว่า คนเราต้องถือประโยชน์ของคนอื่นเป็นหลัก และผมชื่นชมอย่างยิ่งในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง โดยเฉพาะในหัวข้อที่ ๑ หน้า ๑๑๒ ความสำเร็จด้านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง ซีวิกเอดยูเคชัน (civic education)

การสร้างภาวะผู้นำ และความมีจิตสำนึกสาธารณะ ผมดูว่าทำไมถึงมีหัวข้อนี้ คนเราจะทำอะไร เพราะว่ามีปัญหาใช่หรือไม่ เพราะฉะนั้นแสดงว่าสถาบันพระปกเกล้าได้มองเห็นแล้วว่า เรื่องนี้ เป็นปัญหาจึงได้สร้างหลักสูตรนี้ขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความมีจิตสำนึกสาธารณะจะเกิดขึ้นได้ ในการแก้ไขคนที่แก่แล้วหรือไม่ ผมกำลังนึกถึงว่า ถึงแม้เราจะมีผลงานที่ต้องแก้ไขกับคนที่มีอายุ แต่จริง ๆ แล้วมีทั้งเรื่องที่ดี เรื่องที่คนพูดถึงว่าไม่ดี และหลายเรื่อง ผมมองว่าตามหลักสูตรที่ทำ โครงการผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต ผมถูกใจมาก โฟกัสถูกเรื่อง เพียงแต่ว่าท่านทำได้ไม่ถึง ๔,๐๐๐ คน แล้ว เราต้องการตัวเลขเท่าไรที่จะให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ สำหรับประเทศนี้ที่จะเปลี่ยนแปลง และไม่ใช่ ๑ โครงการ การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ต้องมีความต่อเนื่อง มีอิมแพกต์ (impact) ต้องใช้งบประมาณ แน่นอนไม่ต้องพูด เรื่องงบประมาณ แต่ ๑. ต้องอิมแพกต์ ต้องมีโวลุ่ม (volume) ต้องมีคอนทินิวตี (continuity) ------

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผมไม่คิดว่าเราจะให้สถาบันพระปกเกล้าแบกทุกอย่างของความเป็นเดโมเครซี (democracy) ในประเทศไทย หรือทำให้คนไทยต่อไปไม่มีคอร์รัปชัน แต่เป็นตัวท่านเขียนว่าสถาบันพระปกเกล้า มีวิชัน (Vision) เรื่องการพัฒนาธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาประชาธิปไตยและสันติวิธี เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผมว่าต้องเกิดที่เด็กในเวลาที่สามารถสอนได้ และผู้ที่รับผิดชอบ สิ่งที่จะเกิดขึ้นสำหรับคนไทยในอนาคตต้องเป็นโรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา คือ มีอย่างน้อย ๒ กระทรวง ซึ่งไม่รวมถึงหน่วยงานอื่นอีกจำนวนหนึ่ง แต่หลัก ๆ หนีไม่พ้น จริง ๆ ผมว่าทำไม เรายังมีประเด็นนี้อยู่ ผมว่าถ้าสถาบันพระปกเกล้าวิเคราะห์เจาะลึก ทำไมระบบการสร้างเดิมของเรา ยังไม่ได้คนอย่างที่เราคิด ทำไมครับ หลักสูตรไม่พอหรือไม่ หรือไม่เคยมีใครเอาไปใส่ ในโรงเรียน แต่ละแห่งมีตรงไหนที่บอกว่ายังไม่ได้รับการเทรน (train) ไม่เช่นนั้นจะโยนกันไปโยนกันมา เดี๋ยวโยนไปกระทรวงนั้นเขาบอกว่าเรื่องของคนนั้นเรื่องของคนนี้ น่าจะมีการวิจัยหรือไม่ ผมว่าให้ชัดเจนไปว่า วีกเนส (weakness) อยู่ที่ไหนในเซกเตอร์ (sector) แต่ละแห่งของประเทศ

๒. ผมคิดว่าเรื่องที่จะแก้ไขอยากจะให้ทำ คือ อยากให้มองว่าส่วนหนึ่ง งานของสถาบันพระปกเกล้า ถ้าคิดว่าเป็น คือ ต้องหาจุดพินพอยต์ (pinpoint) ให้เจอ เพราะท่านได้พยายามทำ แต่ผมคิดว่าต้องให้คนอื่นทำจะช่วยได้มาก เพราะฉะนั้น เราเป็นผู้นำ ในฐานะสถาบันที่จะชี้นำและต้องผลักดันให้เกิดด้วย เพราะว่าชี้นำอย่างเดียว คนไทยเป็นคน ที่มีอิสระ ชี้เขาไม่ไป เพราะฉะนั้น คุณจะทำอย่างไรผมไม่ทราบ ผมฝากไปที่สถาบันพระปกเกล้า แล้วกัน จะชี้นำอย่างไร หน่วยงานขององค์กรในประเทศไทยซึ่งมีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือประเทศชาติ ในการผลิตคนให้ได้อย่างนี้ที่เราต้องการที่เขียนเส้นนี้ สร้างผู้นำ และที่สำคัญ คือ ความมีจิตสำนึก สาธารณะ ถ้ามีแล้วประชาธิปไตยจะมา ถ้ามีคอร์รัปชันไม่มี จะเป็นคนดีทั้งหมดที่จะเกิดขึ้น สำหรับงบประมาณผมคิดว่าท่านคงคิดหาทางอยู่ แต่ไม่ใช่เรื่องง่าย อยากให้มีการวิเคราะห์ ให้พูดกันจะทำอย่างไรก็แล้วแต่กับกระทรวงต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และต้องต่อเนื่อง ที่พิมพ์มา เป็นหลักฐานว่าเราสตาร์ทอัป (start up) แล้ว แต่ที่จริงเราต้องการดูผลที่จะขยายผล

ถามแล้วบอกว่า นาน เรารอไม่ได้ เห็นวิกฤติทั้งหลายที่เกิด ถ้าเราปล่อยให้เกิดขึ้น คัลเชอร์ (culture) ต่างประเทศหรืออะไรอย่าไปโทษเขาหมด เรื่องดี ๆ เขาก็มาก เราช้าไม่ได้ แต่เราจะทำอย่างไรให้รวดเร็ว ผมเคยพูดว่า เดี๋ยวนี้ฟร็อกลิฟต์ (frog lift) กบกระโดดไม่พอ เตี้ยไป จิงโจ้ยังกระโดดไม่พอ จะกระโดดกันแบบไหนที่ทำให้คนไทยมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งเดิมไม่ใช่ว่าไม่มี มี แต่ว่าเรายังไม่ได้ตามที่เราคาดหวัง เพราะถ้าตามคาดหวังคงไม่มีหลักสูตรนี้ ผมฝากในเรื่องนี้สำหรับแนวคิด ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณ รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช ต่อไปขอเชิญท่านดุสิต เขมะศักดิ์ชัย ครับ

นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ เรียนท่านเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าและคณะ ก่อนอื่นผมต้องกราบขอบพระคุณสถาบันพระปกเกล้าอย่างยิ่ง คือ

ประเด็นที่ ๑ ตั้งแต่เป็นสมาชิกวุฒิสภาเราได้รับความกรุณาจากท่าน ได้เอกสารไปลังใหญ่ ผมพยายามเปิดดูทุกเล่ม และผมคิดว่าเอกสารของท่านปีนี้เป็นการนำเสนอพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ค่อนข้างสมบูรณ์ในเอกสารหลายเล่ม ผมต้องขอกล่าวเพื่อแสดงความชื่นชมกับท่าน ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถาบันพระปกเกล้า ถึงแม้ปีนี้จะไม่ได้มีโอกาสเข้าไปดู ในอดีตเคยเข้าไปดู ๒ - ๓ ครั้งแล้ว ปีนี้ได้ดูแบบภาพเสมือน ยังคิดว่าการพัฒนาน่าจะดีขึ้น อันนี้ต้องขอชื่นชม เพราะว่าหนังสือบางเล่มผมอ่านแล้วดีมาก อย่างเช่น สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมในสมัยเก่า และของจริงเดี๋ยวนี้เราเห็นได้น้อยมาก หนังสือแสดงภาพให้เห็นถึงจิตวิญญาณการพัฒนาของประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๗ อันนี้ต้องขอบพระคุณเป็นประเด็นแรก

ประเด็นที่ ๒ เรื่องที่ผมและท่านจเด็จ อินสว่าง อยู่ในคณะกรรมการวิชาการด้วยกัน ที่ผ่านมาเรามีงานวิชาการหลายเรื่อง และได้รับความร่วมมือจากสถาบันพระปกเกล้าเป็นอย่างดี ส่งเจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งมาประสานงานให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์และให้ความร่วมมือในการทำงานด้านวิชาการ ตรงกับท่านผู้อภิปราย ท่านกล่าวว่าสถาบันพระปกเกล้าทำงานด้านวิชาการ เพราะฉะนั้น อาจจะมีความยากลำบากในการทำหน้าที่หรือให้ความเห็นบางประการ อันนี้เป็นข้อจำกัดที่ผมเห็นด้วย เพราะว่าหากจะมองงานด้านวิชาการ ผมอยากจะขอกราบเรียน ๒ - ๓ ประเด็น ในงานด้านวิชาการว่า งานด้านวิชาการที่ผมเข้าไปมีส่วนร่วมและได้สัมผัส ๒ - ๓ ครั้ง คือ งานประชุมวิชาการประจำปี ทุกครั้งมีประเด็นที่น่าสนใจมาก ที่ผ่านมาเช่นกัน ผมคงไม่ลงในรายละเอียด เรื่องหลักสูตรต่าง ๆ ผมเห็นว่าถึงแม้ว่าปีนี้ได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์และเห็นหลักสูตรหลายหลักสูตรอย่างที่ท่านสมาชิกได้ข่าวเมื่อสักครู่นี้ อย่างเช่น เรื่องการสร้างจิตสำนึกของพลเมืองหรือว่าโครงการผู้นำเยาวชนแห่งอนาคต บทบาทในการให้ความรู้ด้านการเมืองและประชาธิปไตยคงจะมีการปรับตัวอยู่พอสมควรจากเหตุการณ์และสถานการณ์ในปัจจุบัน ผมเสนอเป็นข้อเสนอแนะว่า น้ำหนักสำหรับเยาวชน ถ้าหากเป็นไปได้ ผมคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นระยะสั้นหรือระยะกลางอาจจะต้องให้น้ำหนักมากขึ้น เพราะว่างานที่ท่านทำผมคิดว่าค่อนข้างจะครบวงจร ถ้าพูดถึงขนาดอาจจะไม่ใหญ่ เพราะว่าไม่สามารถทำได้ทุกคนทั่วประเทศ ไม่สามารถทำได้ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ แต่ว่าเรื่องที่ท่านทำ ผมยกตัวอย่าง เช่น ท้องถิ่นมี ๘,๐๐๐ กว่าแห่ง ท่านไปจัดทำรางวัลพระปกเกล้า อันนี้มีข้อดีอย่างไร มีข้อดี คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้ เลียนแบบ และอยากได้รางวัลจากท่าน เราไม่สามารถพูดได้ว่าใครไม่ดี ท้องถิ่นนั้นไม่ดี ท้องถิ่นนี้ไม่ดี ผมว่าเราพูดไม่ได้ แต่เราพูดได้เต็มปากว่าท้องถิ่นนี้ดี ดีเพราะได้รางวัลจากสถาบันพระปกเกล้า เพราะฉะนั้น การให้รางวัลในเรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่อยู่ในกรอบของธรรมาภิบาล ที่ท่านวัดในเรื่องการบริหารจัดการ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม เป็นเรื่องที่ผมคิดว่าดีมากและอยากให้ท่านทำต่อ

อีกเรื่องหนึ่งที่ผมอยากเรียน คือ เรื่องงบแสดงฐานะการเงินเมื่อปี ๒๕๖๒ อ่านแล้วทีแรกเกิดข้อสงสัยว่า กองทุนเพื่อพัฒนาและเผยแพร่ประชาธิปไตย พอแสดงฐานะการเงินแล้วงบประมาณค่าใช้สอยของปี ๒๕๖๒ สูงกว่าปี ๒๕๖๑ มาก ปี ๒๕๖๑ ๑๐๖ ล้านบาท ปี ๒๕๖๒ กลายเป็น ๓๕๗ ล้านบาท ทีแรกนึกว่าท่านใช้เงินมาก แต่พอไปอ่านรายละเอียดแล้วเห็นว่าท่านส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน เรื่องนี้ต้องขอชมเชย ไม่ใช่ตำหนิ ----------

- ๕๒/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพราะว่าท่านได้นำรายได้ส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินประมาณ ๒๐๐ กว่าล้านบาท ตอนแรกผมดูตัวเลขสงสัยว่าทำไมรายได้ปีนี้ต่ำกว่ารายจ่าย ๑๘๘ ล้านบาท ปี ๒๕๖๒ เหมือนกับขาดทุนเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ แต่กลายเป็นว่าท่านนำส่งเงินนี้เป็นรายได้แผ่นดิน ต้องขอขอบพระคุณแทนกระทรวงการคลังด้วย ผมมีเรื่องที่จะกราบเรียนหลัก ๆ เพียงเท่านี้ เพราะว่าจุดเน้นที่อยากกราบเรียน คือ

๑. เอกสารวิชาการที่ท่านทำคิดว่าเป็นประโยชน์และเป็นประโยชน์มากสำหรับคนอ่าน ผมเชื่อว่ามีคนอ่านจำนวนมาก

๒. อยากให้น้ำหนักกับหลักสูตรส่งผ่านไปให้เยาวชนมากขึ้น

ผมมีเรื่องที่อยากกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าเพียงเท่านี้ ขอบพระคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านดุสิต เขมะศักดิ์ชัย ต่อไปขอเชิญท่านกรรณภว์ ธนภรรคภวิน ครับ

นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ จากการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัลเทคโนโลยีทราบมาว่า สถาบันพระปกกล้าได้มีการปรับยุทธศาสตร์เรื่องการสนับสนุนวิชาการผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) มาระยะหนึ่งแล้ว แล้วยิ่งประจักษ์ว่ามีประโยชน์มากในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ต้องเวิร์กฟรอมโฮม (Work From Home) ซึ่งนับได้ว่าสถาบันมาถูกทางแล้ว ดังนั้น ผมอยากขอให้ท่านเลขาธิการช่วยเล่าเกี่ยวกับดิจิทัลแพลตฟอร์มพอสังเขปให้สมาชิกฟัง เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการทำหน้าที่แก่สมาชิกและเป็นประโยชน์แก่พี่น้องประชาชนผู้สนใจ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านกรรณภว์ ธนภรรคภวิน ต่อไปเชิญท่านเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าตอบชี้แจงครับ

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (ผู้ชี้แจง) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทุกท่าน กระผมในนามของสถาบันพระปกเกล้าขอกราบขอบพระคุณท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเสนอแนะ ซึ่งผมจะได้รับหลังจากนี้ จากคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งท่านดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม ขออภัยที่เอ่ยนาม ได้กรุณาให้ความเห็น รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ท่านสมาชิกจำนวน ๑๐ ท่าน กรุณาให้ความเห็น ผมขออนุญาตตอบท่านประธานเป็นภาพรวมสั้น ๆ ๓ - ๔ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ เรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความจริงสถาบันพระปกเกล้าได้ดำเนินการเรื่องนี้มา ๒ - ๓ ปีต่อเนื่อง เพียงแต่ว่าในปี ๒๕๖๒ เป็นส่วนหนึ่งที่เรายังไม่ได้รายงานในหลายเรื่องที่ทำไปแล้ว เพราะว่าอยู่ในกรอบงบประมาณปี ๒๕๖๒ แต่ผมขออนุญาตกราบเรียนที่สำคัญมาก ๒ เรื่อง

เรื่องการสร้างเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันพระปกเกล้าได้รับพระมหากรุณาธิคุณได้รับพระราชทานพระนามของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นชื่อสถาบัน ดังนั้น การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในนามสถาบันเราทำอย่างต่อเนื่อง ผมกราบเรียนว่าในทุกหลักสูตรของการเรียนจะต้องมีวิชาที่บรรยายเรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับสังคมไทยหรือประชาธิปไตย ซึ่งบุคคลที่บรรยายอยู่ในกรอบที่เรามั่นใจว่า เป็นบุคคลที่จะสามารถบรรยายได้อย่างดี เช่น ท่านศาสตราจารย์ ดอกเตอร์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ท่านศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ ๒ ท่านนี้ จะเป็นผู้บรรยายหลัก นอกจากนั้น เป็นหลักสูตรบังคับอย่างที่ท่านดุสิต เขมะศักดิ์ชัย ขออภัยที่เอ่ยนาม ว่าต้องไปชมพิพิธภัณฑ์ ซึ่งไปชมพระราชกรณียกิจและพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และที่สำคัญมาก คือ เราพยายามที่จะขยายในเรื่ององค์ความรู้ เรามีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับระบอบประชาธิปไตย ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องมา ๒ ปี มีงานวิจัย ซึ่งผมคิดว่าได้ส่งให้ท่านสมาชิก

ทุกท่าน เพราะว่างานวิจัยของเราทั้งหมดได้ส่งให้สมาชิก ไม่ว่าจะเป็นฮาร์ดก๊อปปี้ (hard copy) หรือจะเป็นการดาวน์โหลด แต่ว่างานวิจัยเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็น รวมไปถึง เราได้พยายามที่จะเริ่มทำหลักสูตร ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับเรื่องการปฏิรูป คือ การจัดทำหลักสูตรที่จะสอนเรื่องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หลักการสำคัญ คือ คอนสทิทูชันนัลโมนาร์คี (constitutional monarchy) คือ ลิมิตทีดเดโมเครซี (limited democracy) กับ ลิมิตทีดเดโมนาร์คี (limited monarchy) ด้วยความได้สมดุล ดังนั้น ตัวอย่างที่เราใช้ในการทำหลักสูตร คือ การดูกรอบรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์ที่แสดงให้เห็นว่า อำนาจเดิมซึ่งเป็นอำนาจก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองจนมาถึงอำนาจปัจจุบันที่ถูกออกแบบในรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร รายละเอียดผมขออนุญาตกราบเรียนว่า เราได้มีการจัดทำเนื้อหานี้ผ่านกระบวนการหลายขั้น กระบวนการของการหารือกับผู้รู้ คือ ผู้ที่เรามั่นใจว่าให้ความเห็นอย่างเป็นกลางและเป็นประโยชน์กับสังคมไทย แล้วได้นำมายกร่าง ขณะนี้ร่างฉบับนี้ได้ส่งให้ท่านอาจารย์ปกรณ์ ปรียากร ประธานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง บังเอิญไม่ได้อยู่ในเอกสาร เพราะว่าเรื่องปฏิรูปจะต้องเริ่มในปี ๒๕๖๕ แต่เราเริ่มทำมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ด้วยการเอาเงินเหลือจ่ายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มาทำเรื่องงานวิจัยชิ้นนี้ ดังนั้น เรื่องประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เรามีการเตรียมการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจ รวมทั้งมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่เฉพาะในเรื่องของประชาธิปไตยที่หลายท่านได้กรุณาให้ความเห็นเรื่องสิทธิเสรีภาพ เราเน้นเสมอว่าสิทธิเสรีภาพเดินไปกับความรับผิดชอบ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่เรื่องประชาธิปไตย เราจึงไม่ได้พูดเฉพาะเรื่องการเลือกตั้ง เราเผยแพร่ไปคิดว่าปัญหาของการปฏิรูปการเมือง ซึ่งเป็นโทนใหญ่ คือ การเป็นห่วงเรื่องการออกแบบเชิงโครงสร้างอำนาจและกระบวนการประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง แต่หัวใจสำคัญที่สุด คือ การมีค่านิยมเรื่องประชาธิปไตยที่เป็นวิถีชีวิต ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนแม้กระทั่ง

หลักสูตรของผู้ช่วยงานรัฐสภาเราวางน้ำหนักกับเรื่องนี้ว่าประชาธิปไตยจะไม่สมบูรณ์ได้เลย ถ้าเราออกแบบรัฐธรรมนูญด้วยการมองเฉพาะเรื่องโครงสร้างและเครื่องมือ คือ ช่องทางที่เรียกว่า ฮาร์ดแวร์ แต่ถ้าซอฟต์แวร์ อ่อนแอ เราได้ผลเหมือนเดิม ดังนั้น ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ท่านสมาชิกวุฒิสภาคงเคยเห็นภาพหนึ่งที่เด็กนักเรียนโหวตเพื่อลงมติว่ารับประทานอาหารอะไรเป็นเมนู ซึ่งวิ่งอยู่ในไวรัล (Viral) เป็นเด็กผู้หญิงที่ติดสติ๊กเกอร์ อันนี้เราใช้สอนว่า ถ้าเป็นประชาธิปไตยแบบการเมือง คือ วินเนอร์เทกออล (Winner take all) แต่ว่าเมนูที่เด็กเลือกมากที่สุด ทั้งเดือนจะต้องรับประทานเมนูนั้นเมนูเดียว แต่ถ้าเป็นประชาธิปไตยในวิถีชีวิตที่มีความเอื้ออาทรและเข้าใจถึงความแตกต่าง เมนูที่คนโหวตมากอาจจะต้องทำมาก แต่เมนูอื่น ๆ ต้องแชร์ให้คนอื่นได้มีโอกาสได้ลงมติด้วย เพราะเขาเป็นเสียงข้างน้อยที่ต้องได้รับการยอมรับ ผมยกตัวอย่างนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่าแนวทางที่เราสอนเรื่องประชาธิปไตย เราไม่ได้สอนเรื่องโครงสร้างและเรื่องอำนาจ แต่เรากลับมาสอนเรื่อง เดโมแครติกแวลู (democratic value) ซึ่งถือว่าเป็นคีย์ สำคัญที่สุด ผมเรียนว่าอันนี้จะเป็นกรอบใหญ่ของการปฏิรูปประเทศที่สถาบันพระปกเกล้าได้รับมอบหมาย ความจริงเราได้รับมอบหมายเมื่อต้นปีที่จะดูแลบิ๊กร็อกที่ ๑ และบิ๊กร็อกที่ ๕ แต่ว่าเราได้ทำการไปแล้ว ผมขออนุญาตเรียนต่อเนื่องว่า การปฏิรูปประเทศในส่วนบิ๊กร็อกที่ ๑ และบิ๊กร็อกที่ ๕ เรื่องบิ๊กร็อกที่ ๑ เรื่องการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตยอย่างที่ผมกราบเรียนว่า เราเริ่มต้นจากการรีเสิร์ช (research) ว่าการออกแบบและการสอนประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งอาจจะมีอัตลักษณ์และมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากหลักการทั่วไปของประชาธิปไตยสากลควรมีน้ำหนักแค่ไหน อย่างไร ซึ่งขณะนี้เนื้อหานี้ได้ส่งให้กรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อขอความเห็นไฟนัล (final) ได้มีการประชุมกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแล้ว หน่วยงานใหญ่ คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) หน่วยงานของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) อีกหลายกระทรวง ซึ่งมีการหารือกันล่วงหน้าแล้วว่า เมื่อเราทำหลักสูตรเสร็จในปี ๒๕๖๕ จะเริ่มขึ้น วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ป.ย.ป. ของทุกกระทรวงจะสามารถนำเนื้อหาที่เราจะโมดิฟาย (Modify) จากเนื้อหาที่กรรมการปฏิรูปประเทศเห็นชอบแล้วไปเป็นหลักสูตรในการที่จะส่งเสริมและเผยแพร่ ----------

- ๕๓/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่จะเป็นปัญหามากของการปฏิรูปในบิ๊กร็อกที่ ๑ คือ การวัดผลว่าจะวัดได้อย่างไร สถาบันตระหนักดีว่า ข้อจำกัดที่เราไม่สามารถจะทำให้เกิดโมเมนตัมใหญ่ของประเทศ แต่เราคิดว่าการวัดผลในเบื้องต้นของการปฏิรูปประเทศ ซึ่งต่อมาจะต้องมารายงานที่วุฒิสภา คือ เรื่องการวัด

ส่วนที่ ๑ คือ สถาบันมีการเซอร์เวย์ (survey) มีการเซอร์เวย์เรื่องของความรับรู้ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมทุกปีอยู่แล้ว โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ เราจะเอาตัวนี้เป็นเป้าหมายว่า เมื่อเราทำไปแล้วตัวพวกนี้ขยับขึ้นหรือไม่

ส่วนที่ ๒ คือ เป็นตัวที่เราจะวัดโดยตรงกับกลุ่มทาร์เก็ตกรุ๊ป (target group) ซึ่งวันนี้เราไอเดนทิไฟ (identify) ว่ามีทั้งนักเรียน นักศึกษา ผู้นำ อสม. ผู้นำกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ทหาร ทหารต้องสอนประชาธิปไตย เพื่อที่จะได้เข้าใจตรงกันว่าตกลงเรากำลังพูดเรื่องอะไร ดังนั้น ในงานการปฏิรูป ซึ่งในปี ๒๕๖๕ จะเป็นปีเริ่มต้น ยังไม่ถึง แต่ผมกราบเรียนว่านี่คือ แนวทางที่สถาบันจะทำ

ส่วนที่ ๓ ที่เราทำไปแล้ว แล้วเรารับผิดชอบ คือ บิ๊กร็อกที่ ๕ การออกแบบการจัดทำรัฐธรรมนูญ เรามีการทำงานวิจัย และมีการทำซีรีส์ ในการจัดทำรัฐธรรมนูญว่าการออกแบบรัฐธรรมนูญที่ดีควรเป็นอย่างไร โดยมีการทำเรื่องการพูดถึงการออกแบบรัฐธรรมนูญ การทำประชามติ เงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้น และสมาชิกวุฒิสภาหลายท่านได้เข้าไปในโครงการที่เราจัดเป็นตลาดวิชา ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ในส่วนนี้เราได้ดำเนินการไปแล้วในเรื่องการปฏิรูป ส่วนข้อเสนอ หลายท่านกรุณาให้ข้อสังเกตเรื่องงานวิจัย ท่านจเด็จ อินสว่าง ขออภัยที่เอ่ยนาม ท่านให้พูดเรื่องการเซอร์เวย์พฤติกรรม ซึ่งผมรับว่าน่าจะดูเหมือนกันว่า งานวิจัยเราน่าจะลองไปพิจารณาดูว่าความคาดหวังของประชาชนและอิมเมจ (image) ความจริงเราทำเรื่องภาพลักษณ์ของหน่วยงานมามากพอสมควร เป็นการเซอร์เวย์ แต่ว่าอาจจะหยาบเกินไป เราอาจจะโฟกัสเฉพาะเรื่องนี้ ความจริงงานของไอพียู (Inter Parliamentary Union : IPU) เราทำอยู่แล้วเรื่องความเชื่อมั่น

ในระบบรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้าเป็นคนทำ หรือแม้กระทั่งการที่พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช กรุณาให้ความเห็นเรื่องการวิจัยหาพินพอยต์ อันนี้น่าสนใจว่าทำไมประชาธิปไตยไทยจึงสะดุดหยุดนิ่งอยู่กับที่อยู่เรื่อย ล้มลุกคลุกคลาน ผมรับว่าจะไปทำต่อ

ส่วนเรื่องงานสนับสนุนงานรัฐสภา ผมกราบเรียนว่า ถึงแม้งบประมาณจะน้อย แต่ผมกราบเรียนว่าทุกคำขอของคณะกรรมาธิการ เราเรสพอนด์ (respond) หมด ในแง่การส่งบุคคลในวงงานรัฐสภา ปีที่แล้วเราจัดไป ๘ รุ่น เราเตรียมงบประมาณ ๒ รุ่น แต่ว่าเนื่องจากหลังการเลือกตั้ง และมีคนส่งมามาก เราจัดให้หมด เรียกว่าออนรีเควสต์ (on request) งานคณะกรรมาธิการเราแทบจะไม่ได้ปฏิเสธ ยกเว้นที่เราจ่ายไม่ได้ เช่น ค่าอาหารประชุม หรือค่าอะไรต่าง ๆ ซึ่งผิดเงื่อนไข เราสนับสนุนงานวิชาการได้ เราดำเนินการ รวมไปถึงพยายามพัฒนางานต่าง ๆ ที่เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อสักครู่นี้ท่านกรรณภว์ ธนภรรคภวิน กรุณาพูดเรื่องแพลตฟอร์ม เราพยายามทำให้สมาชิกเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การศึกษาวิจัยที่เรียกว่า ควิกรีเสิร์ช (quick research) ที่กรรมาธิการหรือแม้แต่สมาชิกส่วนบุคคล ต้องการให้เราทำงานวิจัยนี้สามารถทำได้ แต่เรามีแบบฟอร์มที่ท่านต้องบอกเราด้วยว่าคีย์เควสชัน (key question) ของท่านคืออะไร ท่านอยากได้อะไร แล้วเราจะหาคำตอบให้ท่าน เพราะฉะนั้นกราบเรียนว่า ในงานส่งเสริมวิชาการรัฐสภา เราถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ เราพยายามที่จะให้การสนับสนุนทุกมิติเท่าที่จะทำได้ แต่ด้วยข้อจำกัด บางครั้งบางทีท่านอยากได้เร็วและได้เร่งด่วน ซึ่งงานวิชาการที่เร็วและด่วนหายากเหมือนกัน แต่เราเตรียมการที่เรียกว่า ควิกรีเสิร์ช คือ อาจจะไม่ถึงการวิจัย แต่เป็นความเห็น ประเด็นที่ท่านเฉลิมชัย เฟื่องคอน กรุณาถามเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษา ถ้าท่านรีเควส เรายินดีที่จะลองดูว่าเนื้อหาในเรื่องประชาธิปไตยจะใส่เข้าไปได้อย่างไร เรื่องนี้ผมขออนุญาตรับไว้

ประการสุดท้าย ในการทำเรื่องอิมแพกต์ต่าง ๆ สถาบันตระหนักดีว่าเราเป็นสถาบันที่มีงบประมาณไม่มากนัก เราจึงพยายามขยายผลด้วยการหาโฟกัสใหม่ ๆ เช่น แอเรีย (area) ในเรื่องของการสร้างเรื่องเดโมแครติกแวลูมากกว่าพูดเรื่องอำนาจและโครงสร้าง

อย่างเดิม ซึ่งเราทำมาหลายปี เรามีการรณรงค์ทุกทาร์เกตกรุ๊ป (target group) พลเมือง เด็ก เยาวชน รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ซึ่งเราคิดว่าอันนี้ คือ หัวใจสำคัญที่สุด เราร่วมมือกับสภาผู้แทนราษฎร และท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร นายชวน หลีกภัย ได้มอบหมายเรื่องการเมืองสุจริตให้เราดำเนินการร่วม ได้เขียนคู่มือคนดี ซึ่งผมเข้าใจว่าวุฒิสภาได้พูดถึงเรื่องสภาคนดี ดังนั้น อันนี้ คือ งานที่เราพยายามทำ แต่ผมกราบเรียนว่าการจะเคลม (claim) ว่าเป็นอิมแพกต์อันเกิดจากสถาบันพระปกเกล้านี้เป็นเรื่องยาก เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราพยายามทำ คือ เราพยายามขยายผลในมิติการทำในรูปของอีเลิร์นนิงให้มากขึ้น เพื่อทำให้เกิดแมส (mass) การขยายในเรื่องการไปปลั๊กอิน (Plug in) กับระบบ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กราบเรียนตามตรงว่าทำได้ยากมากที่เราอยากจะหาเนื้อหาและไปร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง วันนี้เราอาศัยเวทีปฏิรูปบิ๊กร็อกที่ ๑ ที่จะไปเชื่อมต่อกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมการให้ความรู้ด้วยนอกเหนือจากของสถาบัน

ดังนั้น ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ผมขออนุญาตรับความคิดเห็นทั้งหมดของท่านสมาชิกที่กรุณาให้ความเห็นดี ๆ กับเรา ขออนุญาตชี้แจงนิดเดียวในเชิงของข้อมูลข้อเท็จจริง คือ

ประเด็นที่ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ขออภัยที่เอ่ยนามท่าน ท่านเอ่ยถึงงบ ๔๗ ล้านบาท ซึ่งดูเพิ่มขึ้น อันนี้เป็นเงินก่อสร้างศูนย์เรียนรู้งวดสุดท้ายที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้เลยทำให้สูงขึ้นเป็นปีที่ ๓ ซึ่งเราทำเสร็จแล้ว

ส่วนเรื่องที่ว่าเราประเมินตัวเอง ผมกราบเรียนว่า สถาบันมีคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการติดตาม คือ คณะกรรมการออดิต (audit) ซึ่งปรากฏรายชื่ออยู่ในหน้า ๑๗ ของรายงานประจำปี เขาจะเจรจากับเรา เหมือนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เจรจาว่าจะวัดอะไร แต่เราบอกเองว่า ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เรามีปัญหาแน่ เพราะว่าเวลา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว เราจะถูกถามอีกแบบ ถ้าต่ำมาก ๆ จะถูกถามอีกแบบหนึ่ง ซึ่งในปีหน้า

จะมีการวัดใหม่ เรื่องอิมแพกต์ ซึ่งกำลังหาวิธีการวัดกันอยู่ ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพว่า สถาบันขอน้อมรับประเด็นความเห็นที่เราเห็นว่าเป็นประโยชน์ แล้วนำไปปรับปรุงตลอดระยะเวลา แม้ว่าไม่ใช่วาระของการรายงานประจำปี

ผมลืมเรื่องของท่านกรรณภว์ ธนภรรคภวิน เรื่องแพลตฟอร์ม ผมเรียนว่า หลังโควิด โควิดมีส่วนช่วยมากในการทำให้สถาบันสปีด (speed) ที่ไม่ใช่เป็นกบกระโดดในเรื่องดิจิทัล เราชาลเลนจ์ (challenge) ตัวเองว่าเราจะเป็นดิจิทัลออร์กาไนเซชัน (digital organization) ดังนั้น เราทำทั้งในส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นพันธกิจระหว่างสเตกโฮลเดอร์ (stakeholder) ทั้งหลายกับการบริหารงานภายใน เรื่องใหญ่ที่สุดตอนนี้ คือ เราจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกือบทั้งหมดทุกหลักสูตร และพยายามที่จะจัดเคเอ็ม (Knowledge Management : KM) ในเรื่องการใช้เครื่องมือที่ทำให้เกิดเป็นเวอร์ชวลคอมมูนิตี (virtual community) ในการจัดการเรียนการสอน แต่ท่านต้องยอมรับว่าคนไปเรียนที่สถาบันพระปกเกล้าส่วนหนึ่งอยากเจอกัน อยากเจอตัวตน อาจารย์อึดอัดในการสอนออนไลน์ แต่เราพยายามที่จะใช้เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ ในการสร้าง วันนี้เราสามารถทำเวิร์กชอป (workshop) ผ่านระบบออนไลน์ได้ เรามีการเทรนนิง (training) ระหว่างประเทศผ่านออนไลน์มากขึ้น รวมไปถึงเรื่องการดูงานวันนี้ เราใช้ระบบเวอร์ชวลมากขึ้น เราไปดูงานหลายที่ด้วยระบบเวอร์ชวล แม้กระทั่งพิพิธภัณฑ์ หรือในสถานที่หลายแห่งที่ต้องดูงานเราทำ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนเราพยายามพัฒนาเรื่องนี้ไปค่อนข้างไกลพอสมควร เรื่องเครื่องไม้เครื่องมือเราพร้อมแล้ว ตอนนี้เราจัดการเรื่องการแชร์โนว์เลดจ์ (share knowledge) ระหว่างนักวิชาการด้วยกัน หรือกระทั่งการใช้ดิจิทัลที่เป็นนวัตกรรม ล่าสุดเมื่อวันอาทิตย์นี้เราจัดแฮกกาธอน (Hackathon) ให้กับคนที่จะมาเสนอในเรื่องการมีส่วนร่วมหรือการตรวจสอบการทำงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล จะมีทีมต่าง ๆ ที่เข้ามาแล้วจะมาทำ เรามีการจัดรูปแบบนี้อยู่บ่อยครั้งในการใช้ดิจิทัล

ส่วนในเรื่องการบริหารงานภายใน กราบเรียนว่าเราพยายามที่จะทำให้เรื่องการบริหารงานมีประสิทธิภาพภายใต้ระบบดิจิทัลมากขึ้น วันนี้เราเวิร์กฟรอมโฮมเกือบหมด เพราะว่าศูนย์ราชการเป็นจุดเสี่ยงสุดของการแพร่ระบาดของโควิด เราเวิร์กฟรอมโฮม แต่เราพยายามจะสร้างสิ่งที่สำคัญมากในการเวิร์กฟรอมโฮม คือ การมีดิสซิพลิน (discipline) การมีวัฒนธรรมการทำงานที่รับผิดชอบ----------

- ๕๔/๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ดังนั้น สถาบันพยายามสร้างสิ่งนี้ให้มากขึ้นกับความแปลกใหม่ที่กำลังเปลี่ยนไป ผมขออนุญาตเรียนว่า ในนามสถาบันพระปกเกล้าขอรับความคิดเห็นของท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านที่กรุณาให้ความเห็นดี ๆ และเราจะรับไปพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ความสามารถของเราจะทำได้ และเราน้อมรับความเห็นของท่าน และพร้อมจะให้การรับใช้ท่านในเรื่องงานวิชาการของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ขอบคุณท่านเลขาธิการ มีสมาชิกท่านใดยังติดใจในประเด็นที่ท่านเลขาธิการตอบชี้แจงอีกหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขอปิดการอภิปราย เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารับทราบรายงานประจำปี ๒๕๖๒ สถาบันพระปกเกล้า (ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑) เรียบร้อยแล้ว ขอบคุณท่านเลขาธิการและคณะ และคณะกรรมาธิการ จบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๕.๑

ท่านสมาชิกครับ วันนี้เราได้พิจารณาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว สำหรับระเบียบวาระที่เหลือผมขอเลื่อนไปพิจารณาต่อในวันพรุ่งนี้ คือ วันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ สำหรับวันนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่มาประชุม ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๒๐ นาฬิกา

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภา
ในการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒
ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การประชุมวุฒิสภาในครั้งนี้ มีสมาชิกฯ ลงชื่อเข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๓๕ คน และมีการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาระเบียบวาระการประชุมตามลำดับ ดังนี้

๑. ให้ความเห็นชอบบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐) (เรื่องด่วนที่ ๒)

๑.๑ <u>การตรวจสอบองค์ประชุม</u> (เพื่อลงมติ เรื่องด่วนที่ ๒)
มีสมาชิกฯ แสดงตน จำนวน ๑๗๓ คน

๑.๒ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบให้นายทรงศัก สายเชื้อ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (เป็นการออกเสียงลงคะแนนลับโดยใช้บัตรออกเสียงลงคะแนนลับ ตามข้อบังคับ ข้อ ๖๙ วรรคหนึ่ง (๒))

ก. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม	จำนวน ๑๗๓ คน
ข. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อลงมติ	จำนวน ๒๐๓ คน

<u>ผลการลงมติ</u>

- ให้ความเห็นชอบ	**๑๙๖**	**เสียง**
- ไม่ให้ความเห็นชอบ	๑	เสียง
- ไม่ออกเสียง	๖	เสียง

ผลการออกเสียงลงคะแนนปรากฏว่า นายทรงศัก สายเชื้อ ได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา จึงถือว่าเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒. ขอให้วุฒิสภาพิจารณาเพื่อมีมติมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (ตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย) (ระเบียบวาระที่ ๖.๑)

๒.๑ <u>การตรวจสอบองค์ประชุม</u> (เพื่อลงมติ มิให้เปิดเผยบันทึกการประชุมและรายงานลับ)
มีสมาชิกฯ แสดงตน จำนวน ๑๙๒ คน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒.๒ ที่ประชุมมีมติมิให้เปิดเผยบันทึกการประชุม จำนวน ๕ ครั้ง และรายงานลับของคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือไม่

ก. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๙๒ คน

ข. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๑๙๘ คน

<u>ผลการลงมติ</u>

- เห็นด้วย (เห็นสมควรมิให้เปิดเผย)	**๑๙๓**	**เสียง**
- ไม่เห็นด้วย (เห็นสมควรให้เปิดเผย)	-	เสียง
- งดออกเสียง	๓	เสียง
- ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	เสียง

๓. ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้วเหลือเวลาพิจารณาอีก ๒๑ วัน) (เรื่องด่วนที่ ๔)

การลงมติในวาระที่หนึ่ง

๓.๑ <u>การตรวจสอบองค์ประชุม</u> (เพื่อลงมติ ในวาระที่หนึ่ง)

มีสมาชิกฯ แสดงตน จำนวน ๑๘๐ คน

๓.๒ ที่ประชุมรับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา หรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

ก. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๘๐ คน

ข. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๑๘๖ คน

<u>ผลการลงมติ</u>

- เห็นด้วย (รับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา)	**๑๘๓**	**เสียง**
- ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร)	๑	เสียง
- งดออกเสียง	๒	เสียง
- ไม่ลงคะแนนเสียง	-	เสียง

๔. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่งแล้วเหลือเวลาพิจารณาอีก ๕๑ วัน) (เรื่องด่วนที่ ๕)

การลงมติในวาระที่หนึ่ง

๔.๑ <u>การตรวจสอบองค์ประชุม</u> (เพื่อลงมติ ในวาระที่หนึ่ง)

มีสมาชิกฯ แสดงตน จำนวน ๑๖๑ คน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๔.๒ ที่ประชุมรับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา หรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

ก. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๖๑ คน

ข. สมาชิกฯ แสดงตนเพื่อลงมติ จำนวน ๑๗๐ คน

<u>ผลการลงมติ</u>

- เห็นด้วย (รับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา)	**๑๖๗**	**เสียง**
- ไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร)	-	เสียง
- งดออกเสียง	๓	เสียง
- ไม่ลงคะแนนเสียง	-	เสียง

โดยมีรายละเอียดปรากฏตามบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภา ตามที่แนบ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา